

www.e-rara.ch

In hoc vo lumine De alchemia continentur haec

Ġābir Ibn-Ĥaiyān

Norimbergae, 1541

Stiftung der Werke von C.G.Jung, Zürich

Shelf Mark: online

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-5596>

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

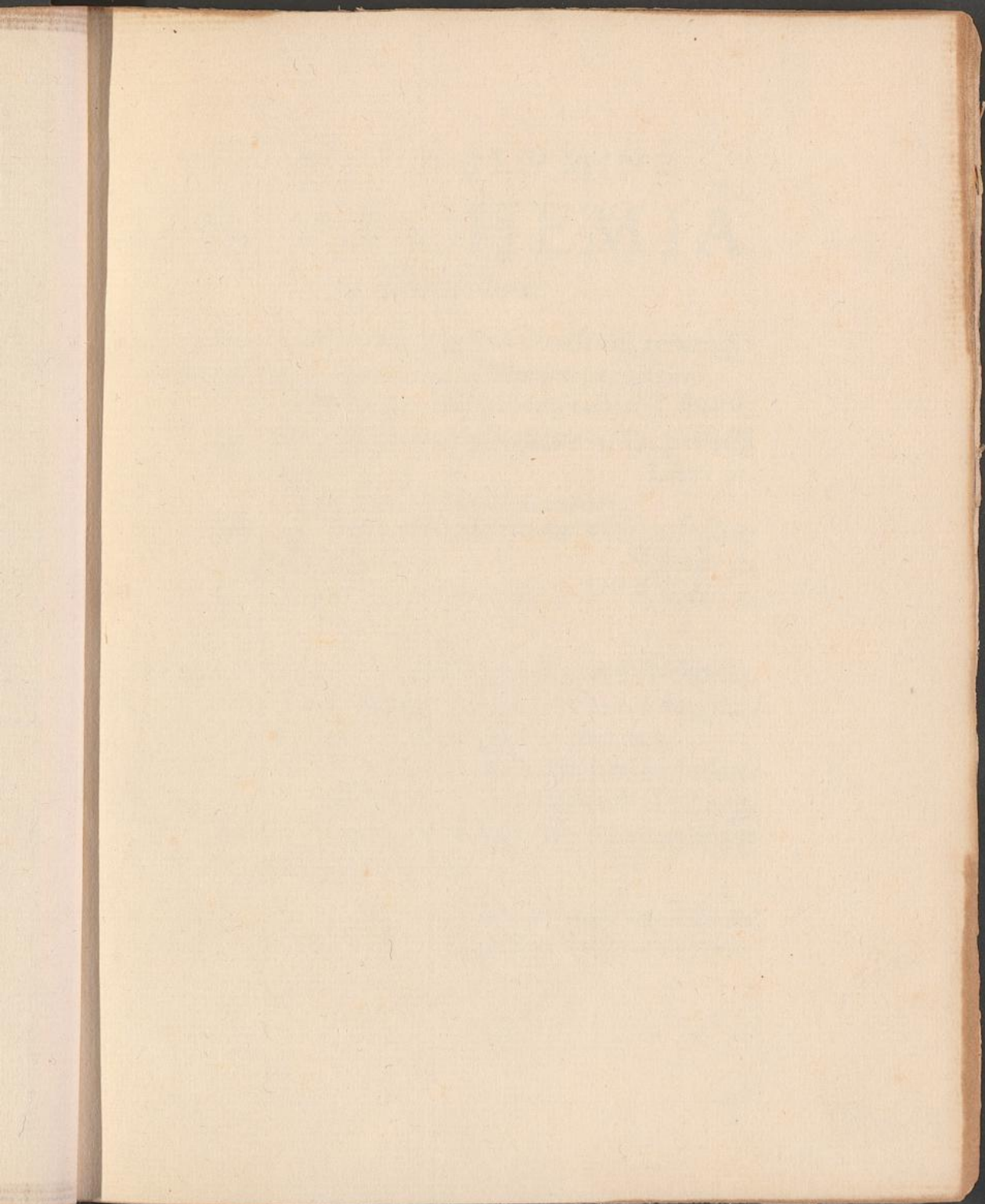

£ 9.10.

CF 14

D

2 GE
nat

3 Specu

4 Corro

5 Rosa

6 Liber

7 Tabu

8 Hort

H

Omnia c

et argu

IN HOC VOLVME DE ALCHEMIA

continentur hæc.

- 2 GEBRI Arabis, Philosophi solertissimi, rerumq;
naturalium, præcipue metallicarum peritissimi,
De inuestigatiõe pfectionis metallorũ. Liber i.
Summæ pfectionis metallorum, siue perfecti
magisterij. Libri ii.

Que sequuntur, omnia nunc primũ excusa sunt.

Eiusdem De inuentione ueritatis seu pfectio-
nis metallorum. Liber i.

De Fornacibus construendis. Liber i.

ITEM.

- 3 Speculũ Alchemiæ, doctissimi uiri Rogerij Bachonis.
4 Correctoriũ Alchemiæ doctiss. uiri Richardi Anglici.
5 Rosarius minor, de Alchemia, Incerti authoris.
6 Liber Secretorũ Alchemiæ Calidis filij Iazichi Iudæi.
7 Tabula Smaragdina de Alchemia, Hermetis Trismeg.
8 Hortulani philosophi, super Tabulam Smaragdinam
Hermetis Commentarius.

*Omnia collatis exemplaribus, emendatissima, nouoq; modo ad mētē authorũ distincta,
& argumētis atq; picturis necessarijs illustrata, ita ut merito iā renata uideri queāt.*

Norimbergæ apud Ioh. Petreium,

Anno M. D. XLI.

Sum Georg: fischer

CHRYSOLOGO NI POLYDORI IN LI- BELLOS ALIQVOT ΠΕΡΙ ΧΗΜΕΙΑΣ Præfatio ad Lectorem.

V M selectos aliquot ueterum libellos *πὸ*
χημείας, è bibliotheca nostra Typographis
permittere uellem excudendos, quo maior
inde ad Philosophiæ studiosos permaneret
utilitas, non nihil præfandum mihi esse sum
arbitratus. Non enim dubito, quin pleriq;
boni quidem uiri, sed naturæ tamen rerum
imperiti, totum hoc genus artis omnino aspernandum, & silen-
tio tegendum esse censeant: siue quia illam penitus falsam, siue
quia difficiliorem opinentur, quàm ut magnis laboribus, incer-
to euentu sit inuestiganda. Ego uero, etsi aliquando in eadem
opinione fui, discendi tamen cupiditate allectus, hoc genus au-
thorum per occasionem diligenter inspexi, tantumq; cognitio-
nis rerum inde tuli, ut & mihi non parum gratuler, & alijs, ut
eosdem & ipsi cognoscant, author esse non dubitem. Cum enim
omnis Philosophia, aut sermonem dirigat, aut mores formet,
aut occulta naturæ inquirat, & sermonis cura propter aliud sit,
morum autem regula iam aliunde, quàm è Philosophia peti-
tur, quis non uidet, eam Philosophiæ partem, quæ naturas
rerum atq; causas explicat, esse præstantissimam? Sunt autem
metalla non minima portio rerum naturæ, quibus nulla pars
humanae uitæ sine detrimento carere potest, cum sint omnium
artificum instrumenta, omnium rerum precia, & omnium digni-
tatum ornamenta. Taceo quod & medicinam copiose instru-
unt, & picturæ uarios colores subministrant, alioqui uel sola
contemplatione sui magnæ admirationi futura. Quare utilior
ne, an iucundior sit eorum naturæ cognitio, mecum ipse con-
stitue=

χημεία

φίλη

metalla

PRAEFATIO AD LECTOREM.

stituerē nondum possum. Scripserunt de his Aristoteles & Theophrastus, exacte haud dubie uterque (ita enim credi par est) quae si extarent, nihil fortassis opus erat, ut Philosophiae studio si, ad hoc genus authorum sese demitterent. Verum cum illa nunc desyderentur, nihil iam aliud superest, unde certam & exactam eorum cognitionem hauriamus. Quod si quem dictionis impuritas, siue inculta barbaries in hoc scriptorum genere offenderit, cogitare debet, paucissimos, qui insignem rerum cognitionem cum eloquentia coniunxerint, tanto ævo extitisse: nec thesaurum tam preciosum propter sermonis incommoda esse negligendum, aut etiam abijciendum. Est enim operæ precium audire homines ingeniosissimos, partim Philosophiae principis, partim experientiae documentis, partim uero utrisque fretos, de hac arte, atque adeo de omni metallorum natura disputantes, quae scilicet prima & propinqua sit materia metallorum, quae illorum causa efficiens, quomodo inter sese differant, substantiali ne aliqua forma, an uero accidentalibus tantum, quae habeant affinia, an possit unum in alterum transformari, & quomodo ad summam perfectionem debeant perducī. Quae omnia, & alia huius generis multa, dum uel inquirunt, uel iam olim inuenisse se, magna constantia & authoritate asseuerant, tantum lucis afferunt, & cognitionis, ut equidem non illibenter dubitem, an uel Aristoteles, uel Theophrastus tantundem potuerint praestare. Non debet igitur haec Philosophiae accessio tam insignis, à studiosis negligi, aut contemni, utcumque sit è Barbaro scriptorum genere passim emendicanda, & quasi aurum è stercoribus, colligenda. Est & alia causa non parua, cur eosdem cognoscere uelis. Nam postquam fama huius artis orbem terrarum iam semel impleuit, multi passim uagantur nebulones, qui eam profitentur, cū nihil sciāt minus, ac simplices, tam lucri, quam artis admirandae auidos, inani spe lactatos, uel furto uel fraude compilant. Quorum nequitiam, fraudem, & praestigia, nemo citius deprehendet, neque efficacius conuincet, quam qui in huius artis adyta penetrauit. Haec enim ars, sine Philosophiae cognitio-

g. d. h. m. i. n.
scripserunt

min. a. l. h. i.
m. i. g. t.

PRÆFATIO

ne, (quam illi simulare non possunt) nemini contingit, & exa-
mina ueri auri & argenti tam certa & efficacia tradit, ut nulla
fraus, neq; tā scita, neq; tam tecta illis adhiberi queat, quam illa
non detegant, ac penitus disperdant. id quod Reipublicæ quoq;
plurimum interest. Cum igitur hoc genus auctores, Philoso-
phiam locupletent, & falsarios, Reipublicæ noxios, prodant,
cognitione dignerant, etiam si ars ipsa in se nulla esset. Quan-
quam causam nullam uideo, cur eam non esse ueram existime-
mus. Nam ab hominibus in Philosophia exercitatis simis pro-
babiliter asseritur. Et artifices quidā sine ulla manifesta fallendi
causa, eam se reperisse, per omnia sacra, etiā aditis libris, iuran-
do confirmarunt. Quibus testimonium perhibent affectus ani-
mi, læticia & gaudio inuentæ artis apud se gestientis, tam uehe-
menter erumpentes, ut nulla arte tantam simulationem fingi
posse credibile sit. Habet & historię testimonia. Nam Suidas au-
thor minime contemnendus, Aegyptios, opibus ex hac arte, fre-
tos, rebus nouandis studuisse, & à Diocletiano coercitos fuisse
scribit. Sed uerba eius recensebo: *χημία* (inquit) ἢ τῷ χρυσοῦ καὶ
ἀργυροῦ καὶ ταυκιδνῇ, ἢ τὰ βιβλία διδρδυνησάμενος ὁ Διοκλητιανὸς ἔκλυ-
σε. ὁ δὲ τὰ νεωτέρωθεν τὰ αἰγυπτιοῖς Διακλητιανῶ. Τῶ τοις αἰνιδικῶς καὶ
φανικῶς ἐχρήσατο. ὅτε δὴ καὶ τὰ πᾶσι χημεία τῷ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ
τοῖς παλαιοῖς χειραμνεία βιβλία διδρδυνησάμενος ἔκλυσε, πρὸς τὸ μή-
καπι πλοῦτον αἰγυπτιοῖς ἐν τῇ τοιαύτῃ πρὸς γινώσκειν τέχνῃ, μὴ δὲ χη-
μείων αὐτοῖς διαφροσύνας ποδισία, τῷ λοιπῷ τοῖς ἑσφαλοῖς αἰταλ-
εῖν. Id est, Chemia, est auri & argenti confectio, cuius libros Di-
ocletianus perquisitos exulsit, eo quod Aegyptij res nouas con-
tra Diocletianum moliti fuerant. Duriter atq; hostiliter eos tra-
ctauit. Quo tempore etiam libros de Chemia auri & argenti à
ueteribus conscriptos, conquissit & exulsit, ne deinceps Aegy-
ptijs diuitiæ ex arte illa contingerent, neue pecuniarum afflu-
entia consili, in posterum Romanis rebellarēt. Hæc ille. Nec ab-
ludunt à reliquis historiographis Diocletianum describētibus.
Veteres autem Poetæ, hanc non solum extitisse, uerum etiam
quomodo exercenda sit, fabulis lepidissimis absolutissime, sed

Χημία

*Quædam est
arte etiam
sit potest*

fabulis aīγυπτιαῖς ἰσχυρῶς

αἰνιγμα-

*αἰνιγμα-
aure
indag
ποιητ
ὁ πῶς
ζον αἰ
ut fic
nens
tur e
cacia
ni, ni
us π
det li
perio
philos
tinet
appe
da ef
igne
sunt
ta qu
strui
rit.
con
fium
pos
(Ar
lato
um
don
git,
nin
long
exe*

AD LECTOREM.

αὐνιχαπικῶς tamen insinuauerunt. Quid enim aliud est, Vellus
aureum ab Argonautis ex Colchide petittum, quàm huius artis
indagatio & adumbratio. De quo Suidas alibi: τὸ δ' οὐχ' ὡς
ποιητικῶς φέρεται, ἀλλὰ βιλίον τῷ ἐν δερμασι γεγραμμένον. ποδὶ ἐχόν
ὅπως δέι' γίνεσθαι ἅλθ' χημείας χρυσός. εἰκότως οὖν. οἱ πότε χρυσῶν ὠνόμα
ζον αὐτὸ δέρας, ὅθεν τὴν εἰδὴ γινώσκον, τὴν δὲ αὐτῶ. Id est, Hoc autem nō
ut ficticie dicitur, sed liber erat, in uelleribus conscriptus, conti-
nens quomodo per Chemiam fieri debeat aurum. Merito igitur
eius seculi homines Aureum uellus nominabāt, propter effi-
caciā, quæ ex eo hauriebatur. Non datur uellus aureum Iaso-
ni, nisi prius certos & periculosos labores obierit, hoc est, nisi pri-
us πρὸ ξίφους suis manibus exercendo didicerit. Frustra enim possi-
det librū, de hac arte conscriptum, qui πρὸ ξίφους ignorat. Ceterū,
periculosa nauigatio, difficultatem indagandæ materiæ lapidis
philosophorum (ut uocant) indicat, ea, quia telluris uicem ob-
tinet, & metallica est, à Marte metallorum deo, Ager martius
appellatur: & quia in igne purganda, præparanda, & perficien-
da est, ut sit idonea ad recipiendum semen, fingitur à Tauris
ignem spirantibus exaranda & excolenda. Hi Tauri fornaces
sunt, qui nisi rite constructi fuerint, & ignem continuum debi-
ta quantitate exhibuerint, aut materia corrumpitur, aut uasa de-
struuntur, & artifex odore noxio afflatur, aut incendio etiam pe-
rit. Deinde Draco peruigil Argenti uiuum est. Dentes Dra-
conis, sunt Mercurius sublimatus, eo quod eboris candorem, os-
sium duriciem, & incredibilem mordacitatem, non sine ueneno
possideat. Is dum sublimatur, in uase uitreo, galeæ simillimo,
(Arabes alembicum uocant) excipitur: itaq; dentes Draconis
Iasoni in Galea afferuntur, ut seminis eos loco in agrum marti-
um spargat. Nam Mercurius ex ea terra toties sublimari debet,
donec in ea figatur. Quod dum fit, hastularum modo è terra sur-
git, quarum quædam erectæ, quædam inclinatæ, quædam om-
nino transuersæ, & quasi sugulis hostium intentæ, continue in
longum crescunt, ut moueri uideantur, & speciem confertissimi
exercitus iamiam accerrime confligentis exhibere. Ideo uiri

Draco
Iason

Iason

periculosa
nauigatio

Ager martius

Tauri

Draco
peruigil
Dentes
Draconis

Iasoni in galea

exercitus

PRAEFATIO

Viri ar
monti

Arato

Myra

Myra
Sora hys
v. d. m.
Cadmus

Ezechiel

Oseas

Dauid

armati finguntur enasci, qui mutuis uulneribus cadant, id est, tam
dem in ea terra sepulti figantur. Et nisi uasculū esset uitreum, seu
siliceum, sine poris, artifex odore afflatus periclitaretur. Ideo Ia
son apud Ouidium, silice periculum a se, in hostes conuertisse
fingitur. Hactenus lapis philosophorū perfectus est, super est,
peruigilem sopire draconem, id est, Argentum utiū illius effi
cacia conuertere in aurum uel argentum: quod ubi succedit, uel
lus aureum Iason uictor aufert, id est, hanc artem preciosissi
mam Artifex assequutus est. Sed antequam hoc fiat, Hecati
apud Orpheum sacrificat, in quo sacrificio, magnum latet mys
terium. Porro quia idem lapis philosophorum, etiam corpori
bus humanis mederi, eaq; sana & incolumia usq; ad uitae extre
mum conseruare dicitur, ideo Medea, patrem Iasonis in iuuen
tutem restituere fingitur. Hanc artem, & horti Hesperidum, &
Cadmi fabula insinuant, & Cadmus immēsis opibus ex ea quae
sitis, Thebas Aegyptias condidit, ne quis miretur hanc artem
in Aegypto potissimum uiguisse. Hæc magna sunt huius artis
testimonia, sed longe maiora, quæ Iudæi ex Sacris literis, iuxta
Hebrææ linguæ proprietatem asserunt. Aiunt enim, hanc quoq;
Cabalæ suæ partē esse. Et principem Tyri, apud Ezechielem,
eam exercuisse, ideoq; prophetam illi exprobrare, quod eius ar
tis fiducia, Deus sibi esse uideretur, nam propheta (ut ipsi aiunt)
narrat, quod aurum & argētum, quod in thesauris suis haberet,
non ē terra effodisset, non a subditis exegisset, nec hostibus eris
puisset, sed sibi ipse fecisset, hac scilicet arte fretus. Ideoq; Danie
le sapientior esse, & omnia secreta naturæ perlustrasse illic dicti
tur. Itidem de patribus suis asserunt, Oseam prophetam huius
artis abusum illis exprobrasse, quum sub persona Dei diceret
adeos: Multiplicauī eis Argentum, & ipsi fecerunt idolo suo
Aurum. Quodq; magis hoc credas, aiunt Dauidem Psalmo iux
ta ipsos duodecimo, gustum quendam huius artis tectim ex
hibere, dum dicit: Verba Dei uerba pura, argentum in aludele
exustum in terram, seu puluerem, refusum septies. sic enim illi
de uerbo aduerbum interpretantur. (recte an secus, eius linguæ
periti

periti
sic tra
nisi sic
argen
tum au
Gebri
& poss
&c. H
Nam
segnu
lucem
re gen
anign
gunt,
gener
quunt
randu
thodic
in Ca
recen
do, pra
solum
runt, u
gener
philos
simpli
Veru
sed om
GEB
mutu
Inuen
quida
libros
bus, qu

AD LECTOREM.

periti iudicent.) Et addunt, Nemo tam stultus est, ut argentum sic tractare uellet, cum sit maximi laboris, & summæ industriæ, nisi sic tractatum preciosius esset. Nec propheta uerbum Dei argento tali, sed sincero potius auro, compararet, nisi tale argentum auro æquipolleret. Et hoc sanè ualde consentit cum uerbis Gebri, de argento dicentis: Qui nouit ipsum magis subtiliare, & post subtiliationem inspissare & figere, cum auro coniunget &c. Hæc sic diximus, ut non admodum cupiamus persuadere. Nam si quid solidæ ueritatis hic est, ingenia philosophica non segnius eam agnoscent & appræhendent, quàm sanus oculus lucem, & ferrum Magnes. Scriptorum huius artis, quatuor ferè genera sunt. Quidam Methodum sequuntur, sine figuris & ænigmatibus, more philosophico. sed materiam lapidis ita tegunt, ut nemo, nisi Dei munere quid uelint, assequatur. Hoc in genere primas tenet GEBER, què recentiores quidā longo sequuntur interuallo, ut Rogerus Bachon, cuius etiam Picus Mirandulanus noster meminit, & alij pleriq;. Quidam artem methodice informatam, totam ænigmatibus inuoluunt, ut poetæ in Cadmi, Hesperidum, & Argonautarum fabulis, & quidam recentior in dialogo, de libello aureo. Quidam omisso methodo, præcipua tantum, figuris & ænigmatibus ita adumbrant, ut solum ab his intelligi uelint, qui in Philosophia tantum profecerunt, ut hanc artem per se ipsos propemodum conijciant: huius generis est Hermes, Maria prophetissa, Morienus, & Turba philosophorum. Quartum genus $\pi\epsilon\delta\epsilon\iota\upsilon$ tantum scribit, sed tã simpliciter ac rustice, ut nihil omnino abstrusi inesse appareat. Verum in eo genere, prorsus οὐδὲν ὠφέλιον (ut in prouerbio dicitur) sed omnia erronea, falsa, & mendacia reperiuntur. Studiosis à GEBRO potissimū incipiendū. Is quatuor scripsit opuscula, mutuo sibi testimonium perhibentia, Inuestigationis scilicet, Inuentionis, Fornacum, & Summam perfecti magisterij. Hanc quidam uarie corrumpere, uel in tres, uel in quinque, uel in septem libros diuidentes, cum sint duo tantum. Nos collatis exemplaribus, quàm fieri potuit, emendatissimum, diligentissimèq; distinctum,

Gebra

scriptum
diffinitum
7

2

3

4

Gebra

PRAEFATIO AD LECTOREM.

ctum, amicis cōmunicauimus, addidissēmus & Librum radicū
eidē à plerisq; ascriptū, sed alterius esse, manifestissimē depre-
hendimus. Super est, ut lectorem etiā de uocabulo artis ad-
moneamus, quam miror ab Erasmo barbaro & prodigioso no-
mine Alcumisticam appellari. Dicitur autem uero nomine à
Græcis ΧΗΜΕΙΑ, id est Fusoria, eo quod metalla, & illis affinia,
sales scilicet, alumina, & atramenta, quæ in igne fluunt, & in hac
arte potissimum tractantur. ἄρ' τὸ χέω, χέω, χύματα, id est fusilia,
(sicut ἄρ' τὸ χέω, χέω, χύματα) dicuntur. Arabes autem hoc no-
men à Græcis mutuati, suo more articulū præposuerunt, & Al-
chemiam dixerunt. Sicut & Ptolemæi compositionem Μεγίστην
Almegistum uel Almagestum uocauerunt. Habet autē hæc
ars, ut reliquæ omnes, sua quædam peculiarīa uerba & uocabu-
la, uulgo non satis nota, partim quia barbara sunt & exotica, ut
Aludel, Alembicus, Botus barbatus, Sal alkali, Elixir, & simi-
lia. Partim quia καταχυστικὰ, seu abusiua sunt, ut Imbibere, pro
irrigare; Figere & Fixare, pro efficere, ne materia in igne cor-
rumpatur, aut etaporet: Descendere, pro conflare & eliquare,
& alia huius generis multa, quæ sola diligenti authorum lectio-
ne innotescunt. Hæc præfatus, beneuolum & studiosum le-
ctorem, ad huius admirandæ artis adyta, iam dudum (nisi fallor)
gestienti animo anhelantem, diutius non remorabor.

Finis præfationis.

INDEX

Χημεία

alcumistica

almegeſtū
almegeſtū

Imbibere
figere
fixare
descendere

INDEX EORVM.

QVÆ IN SINGVLIS CAPITV

BVS LIBRI DE INVESTIGATIONE PERFECTI
CTIONIS, continentur.

Caput

I.	Præfatio, in q̄ explicat cur hūc librū scripserit.	Folio. 1
II.	De rebus corpora metallica perficientibus & cor- rumpentibus.	2
III.	De lapide philosophorū, quod unus tantū sit ad albū & ad rubeum, & ex quibus rebus extrahatur, de q̄ possibilitate perfectionis.	4
IIII.	De rebus p̄parationē iuuatibus, & earū mūdatiōe.	5
V.	De p̄paratiōe & melioratiōe corporū in genere.	8
VI.	De p̄paratione Iouis.	10
VII.	De p̄paratione Saturni.	12
VIII.	De p̄paratione Veneris.	13
IX.	De p̄paratione Martis.	14
X.	De p̄paratione Solis.	15
XI.	De p̄paratione Lunæ	abidē.
XII.	De proprietatibus Elixiris maioris.	16
XIII.	Epilogus & conclusio operis.	17
	Finis libri inuestigationis.	

INDEX EORVM, QVÆ IN SINGV lis duorū librorū Summæ p̄fectiōis capitibus cōtinentur.

Libro primo hæc continentur.

I.	Præfatio, de modo tradendi huius artis, & de idoneis discipulis.	20
II.	Diuisio huius libri primi in quatuor partes.	22
	In prima parte de impedimētis hæc cōtinētur.	
III.	Diuisio impedimentorum.	23
	bb De impe	

INDEX.

Cap. III.	De impedimētis hui9 opis ex pte corpis artificis. ibidē	
V.	De impedimētis ex parte animæ artificis. folio 24	
VI	De impedimētis externis hui9 artis op9 ipediētib9. 26	
VII	Epilogus huius primæ partis, qualem oporteat esse artificem. 27	
	In secūda parte de negātibus artē hæc continentur.	
VIII.	Diuisio dicendorum generalis. 30	
IX.	Rationes uariæ artē simpliciter negantiū. ibidem	
X.	Occupatio. fieri nec posse, nec debere, q̄ ars naturam in omnibus differentijs pprietatū actiōis imitec, & quædā de principijs metallorū erudita. 34	
XI.	Cōfutatio rationū artē simpliciter negantiū. 36	
XII.	Diuerſæ opiniōes eorū, q̄ artē esse supponūt. 42	
XIII.	Rationes negantiū artē in sulphure suppositā. 44	
XIIII.	Confutatio rationum præcedentium. 45	
XV.	Rationes negantium artem in Arsenico suppositam, eorumq̄ confutatio. 46	
XVI.	Rationes negantiū artem suppositā in Sulphure, Arsenico uiuo, Tutia, Magnesia, Marchasita, & sale ammoniaco, earumq̄ confutatio. ibidem	
XVII.	Rationes negantiū artē suppositā in spiritibus, unā cū corporibus figendis, & eorū confutatio. 48	
XVIII.	Rationes negantiū artem in corporibus suppositam, & primo in plumbo albo, id est, stanno, seu Ioue, & earum confutatio. 49	
XIX.	Ratiōes negantiū artē in plūbo nigro suppositā. 51	
XX.	Rationes negantiū artē in mixtiōe durorū cum duris, & molliū cū mollibus corpibus suppositā. ibidē	
XXI.	Rationes negantiū artē in mixtiōe durorū cum mollibus, & perfectorū cū imperfectis suppositā. 52	
XXII.	Rationes negantium artem in extractione animæ, uel ignis regimine suppositam. 53	
XXIII.	Rationes negantium artem in uitro & gemmis suppositam, & eorum confutatio. ibidem	
	Rationes	

- XXIII. Ratiões negatiu artē in medijs mineralib9, uel ue
getabilib. ul' q̄rūcūq; rerū cōmixtiōe suppositā. 54
In tertiā parte de principijs naturalibus, & eorū
effectu hæc continentur.
- XXV. De principijs naturalibus corporum metallicorū,
secundū opīonem antiquorum. 55
- XXVI. De principijs naturalibus metallorū, secundū opi
nionem recentium & authoris. 56
- XXVII. Diuisio dicendorū de tribus principijs, Sulphure
scilicet, arsenico, & argento uiuo. 60
- XXVIII. De sulphure. 61
- XXIX. De Arsenico. 63
- XXX. De argento uiuo, siue Mercurio. ibidē
- XXXI. De effectibus principiorū naturæ, quæ sunt cor
pora metallica. 64
- XXXII. De Sole, siue auro. 65
- XXXIII. De Luna, siue Argento. 67
- XXXIII. De Saturno siue Plumbo. 68
- XXXV. De Ioue siue Stanno. 69
- XXXVI. De Venere, siue are. ibidem
- XXXVII. De Marte, siue Ferro. 70
- In Quarta parte de principijs artificialibus hæc cōtinent.
- XXXVIII. Diuisio dicendorū in hac parte, cū insinuatīōe per
fectionis in secundo libro tradendæ. 72
- XXXIX. De Sublimatiōe, cur sit inuentā. 74
- XL. Quid sit Sublimatio, & de tribus gradibus ignis
in ea obseruandis. 76
- XLI. De fecibus corporū metallicorū spiritibus in subli
matione addendis, & earū quantitate. 78
- XLII. De moderando igne in Sublimatiōe. 80
- XLIII. De erroribus circa quantitatem fecum, & disposi
tionem fornacis, in sublimando Sulphure & ar
senico uitandis. Item de fornace constru
endo, & lignis eligendis. 81

INDEX.

Cap. XLIIII.	Ex qua materia, & qua forma uas aludel sit faciendum.	folio. 85
XLV.	De sublimatione Mercurij siue argenti uiui.	88
XLVI.	De sublimatione Marchasitæ.	91
XLVII.	De uase, in q̄ Marchasita recte possit sublimari.	92
XLVIII.	De sublimatione Magnesiæ & Tutia, item corporum imperfectorum, & de additione materiae subleuantis ea.	95
XLIX.	De descensione, & modo purificandi p pastillos.	97
L.	De distillatione, & causis eius, ac de tribus eiusdē generibus, scilicet per alembicū, per descensoriū & per filtrum.	100
LI.	De calcinatione tam corporum quā spirituum cū causis & modis suis.	105
LII.	De solutione.	111
LIII.	De coagulatione & eius causis, deq; diuersis modis coagulandi Mercurij & medicinarū solutarū.	114
LIIII.	De fixatione & causis eius, deq; diuersis modis figendi corpora & spiritus.	121
LV.	De Ceratione.	124

LIBRO SECVNDO SVMMAE perfectionis continentur hæc.

LVI.	Præfatio diuidens secundū librū in tres partes.	126
	In prima parte de cognitione rerum, ex qua perfectionis possibilitas & modus depræhendi potest, hæc continentur.	
LVII.	Quod cognitio perfectionis huius artis à cognitione naturæ spirituum & corporum dependeat, & quod de utrisq; copiose uelit tradere.	127
LVIII.	De natura Sulphuris & Arsenici.	ibidem
LIX.	De natura Mercurij siue Argenti uiui.	229
LX.	De natura Marchasitæ, Magnesiæ & Tutia.	131
	De	

Cap.

INDEX.

LXI.	De natura Solis siue Auri.	folio. 133
LXII.	De natura Lunæ siue Argenti.	135
LXIII.	De natura Martis siue ferri. Item de effectibus sulphuris & Mercurij, deq; causis corruptionis & perfectionis.	136
LXIII.	De natura Veneris, siue æris.	139
LXV.	De natura Iouis siue Stanni.	143
LXVI.	De natura Saturni siue Plumbi.	146
	In secunda parte de medicinis & necessitate perfectionis &c. hæc continentur.	
LXVII.	Vniuscuiusq; corporis imperfecti, similiter & Argenti uiui necessario fore duplicem medicinam, unam scilicet ad albū, alteram uero ad rubeū, à quibus tamen omnibus excusamur p̄ unicā p̄fectissimā.	150
LXVIII.	Vnicuiq; imperfectorum corporum suam præparationem esse adhibendam.	153
LXIX.	Imperfectorū metallorum defectū medicina suppleri, superfluum uero præparatione tolli oportere.	155
LXX.	De præparatione Saturni & Iouis.	157
LXXI.	De præparatione Veneris.	161
LXXII.	De præparatione Martis.	ibid.
LXXIII.	De mundificatione Argenti uiui.	163
LXXIII.	Quinq; differentes proprietates necessario afferre medicinam perfectissimam, scilicet mundiciē, colorē, fusionē, perpetuitatem, & pondus, unde cōiectura sumēda, ex qbus rebus eliciatur. ibid.	
LXXV.	De præparationibus medicinarū adhibendis, ut differentias proprietatum debitas acquirat.	165
LXXVI.	De differentijs medicinarū, scilicet q̄ qdā sunt primi ordinis, qdā secundī, quædā uero terij.	166
LXXVII.	De medicinis primi ordinis Venerē dealbātib.	168
LXXVIII.	De medicinis Martem dealbantibus.	171
LXXIX.	De medicinis Lunam citrinantibus.	173
LXXX.	De differentijs proprietatū medicinarū scd'i ordinis.	175

INDEX.

Cap. LXXXI.	De medicina Lunari & Solari pro corporibus imperfectis.	folio. 177
LXXXII.	De medicina coagulante Argentum uiuum.	179
LXXXIII.	Quomodo medicinis ingressio partem conciliet.	181
LXXXIII.	De medicina tertij ordinis in genere.	182
LXXXV.	De medicina Lunari tertij ordinis.	183
LXXXVI.	De medicina Solari tertij ordinis.	185
	In tertia parte, de probationibus perfectionis, hæc continentur.	
LXXXVII.	Diuisio dicendorum.	187
LXXXVIII.	De cineritio, quare quædam corpora in eo perducent, quædam non.	ibidem
LXXXIX.	CinERICI examen quomodo sit exercendum.	190
XC.	De Cemento, quare quædam corpora plus, quædam uero minus illud perferant.	191
XC I.	Cemēti examē, quomodo componēdū & exercēdū.	193
XCII.	De ignitione.	195
XCIII.	De fusione.	196
XCIII.	De expositione super uapores acutorum.	197
XC V.	De extinctione ignitorum.	199
XC VI.	De adurentis Sulphuris admixtione.	200
XC VII.	De calcinatione & reductione.	202
XC VIII.	De facili susceptione Argenti uiui.	ibidem.
XC IX.	Recapitulatio totius artis.	203
C.]	Quem modum author in arte tradenda seruauerit.	204
	Finis Summæ perfectionis.	

INDEX EORVM, QVAE IN SIN- gulis capitibus Libri de inuentione ueritatis, continentur.

I.	De sex proprietatibus rerum, ex quibus medicina elicitor.	206
II.	De septem medicinae proprietatibus.	207
III.	Diuisio totius libri in quatuor particulas.	209
	Prima	

Cap.

INDEX.

III.	Prima particula, de mediiorum mineralium præparationibus.	Folio 210
V.	Secunda particula præfatiuncula de spirituum mundificationibus.	213
VI.	De Sulphuris præparatione.	214
VII.	De Arsenici præparatione.	215
VIII.	De Argenti uiui præparatione.	ibidem.
IX.	De Marcasitæ præparatione.	216
X.	De Tutia præparatione.	ibidem
XI.	Tertia particula præfatiuncula, de corporum præparatione.	217
XII.	De præparatione Saturni.	ibidem
XIII.	De præparatione Iouis.	ibidem
XIII.	De præparatione Martis.	219
XV.	De præparatione Veneris.	ibidem
XVI.	Quarta particula præfatiuncula, de medicinis.	221
XVII.	De medicinis albis pro Ioue & Saturno.	ibidem
XVIII.	De medicinis solaribus pro Ioue, & Saturno.	223
XIX.	De medicinis albis pro Venere & Marte.	224
XX.	De medicinis rubeis pro Venere & Marte.	ibidem
XXI.	De medicina tertij ordinis ad album.	225
XXII.	De medicina Solari tertij ordinis.	226
XXIII.	De aquis solutionis, & alijs inceratiuis.	227
	Finis Inventionis ueritatis.	

INDEX EORVM, QVAE IN SINGVLIS capitibus Libri fornacum continentur.

I.	Præfatio diuidēs librū fornacū in quatuor ptes.	229
	In prima parte de modis opandi hæc cōtinent.	
II.	De furno Calcinatorio.	230
III.	De furno Sublimatorio.	231
III.	De furno Distillatorio.	233
V.	De furno Descensorio.	234
	De furno	

INDEX.

Cap. VI.	De furno fusorio.	Folio 235
VII.	De furno Solutorio.	236
VIII.	De furno Athannor, uel fixatorio.	237
	In secunda parte, De rebus præparandis hæc continentur.	
IX.	De præparatione spirituum, mediorum mineralium, & aluminum.	238.
X.	De Calcinatione Iouis.	239
XI.	De calcinatione Saturni.	ibidem.
XII.	De Calcinatione Veneris.	240
XIII.	De Calcinatione Martis.	ibidem
XIII.	De Calcinatione mediorum mineralium.	ibidem
XV.	De ablutionibus corporum combustorum.	ibidem
XVI.	De incerationibus Calcium ablatorum.	241
XVII.	De reductione Calcium in solidam massam.	ibidem
XVIII.	De solutionibus corporum præparatorum, & de eorum conjunctionibus certis, cum proportionem certa, ut melius ora appareant cum fulgore, post eorum reductiones.	242
	In tertia parte, De perficiendis, & alteratiuis, hæc continentur.	
XIX.	De modo perficiendi tertij ordinis.	245
XX.	De regimine Iouis & Saturni.	246
XXI.	De regimine Veneris & Saturni.	247
XXII.	De regimine Martis.	ibidem
XXIII.	De regimine Lunæ.	248
XXIII.	De regimine Mercurij.	249
XXV.	De fermento Lunæ ad azymum.	ibidem
XXVI.	De fermento Solis ad rubeum.	250
XXVII.	De fermento fermenti, tam albi quam rubei super Mercurium.	ibidem
XXVIII.	Recapitulatio experimentorum authoris.	251
XXIX.	Ludi Mercuriales.	254
XXX.	Citrinatio Lunæ.	255
	Finis libri Fornacum.	

Index

INDEX.

INDEX EORVM, QVAE IN

Speculo Alchemiae doctissimi uiri Rogerij
Bachonis continentur.

Cap.	Præfatiuncula.	folio. 257
I.	De definitionibus Alchemiae.	ibidem.
II.	De principijs naturalibus & procreationibus mineralium.	258
III.	Ex quibus propinquius materia elixiris sit elicienda.	260
IIII.	De modo agendi, & igne moderando & continuando.	264
V.	De qualitate uasis atque fornacis.	266
VI.	De coloribus accidentalibus & essentialibus in opere apparentibus.	267
VII.	De modo proijciendi medicinam super quodlibet imperfectorum.	269

Finis Speculi.

INDEX EORVM, QVAE IN COR

rectorio Richardi Anglici, continentur.

I.	Præfatio, quomodo ars imitetur naturam.	272
II.	Studium philosophiae esse necessarium ad hanc artē.	274
III.	De principijs naturalibus.	275
IIII.	Quot sint partes mineralium.	276
V.	De metallis, quae originem ducunt ex Mercurio in genere, ibid.	
VI.	Quomodo metalla ex Mercurio fiant in specie.	277
VII.	De generatione Mercurij, & quae ex eo oriuntur metalla.	278
VIII.	De formatione mineralium, quae originem ex Mercurio non ducunt.	280
IX.	De generatione sulphuris uulgi & simplicis, & Mercurij.	282
X.	Quod impossibile sit media mineralia, artificialiter fieri metalla.	284
XI.	De differentia sulphuris uulgi, & philosophorum	cc simpli

INDEX.

	simplicis non urentis.	folio. 287
XII.	Quomodo sulphur album & rubeum existat in Luna & Sole.	291
XIII.	Quod in alijs corporibus ægris non est utile hoc Sulphur quærere.	292
XIII.	Quod aurum curet infirmitates, & alia corpora metallica.	294
XV.	Quod duo particularia tantum sint uera in hoc arte, quorum primum est in Mercurio.	298
XVI.	De secundo particulari quod est in Luna.	303
XVII.	De particularibus sophisticis.	304
XVIII.	De uia uniuersali, sermo generalis.	307
	Finis Correctorij Richardi Anglici.	

INDEX EORVM, QVAE IN Rosario minore continentur.

	Praefatio habet § tres.	
§I.	Aenigma de arte Alchemiæ, & de modo tractandi authoris.	309
II.	Admonitio, cauenda duo genera seductorum, & quod ars consistat in Mercurio fixo.	311
III.	De eodem, quod Mercurius fixus perficiat, & diuissio operationum & libelli in duas partes, siue in duo capita.	313
	Caput primum habet § uiginti unum.	
§I.	Promissio & diuissio dicendorum de operationibus Alchemiæ.	314
II.	De calcinatione Saturni & Iouis.	ibidem
III.	De calcinatione Veneris & Martis.	315
IIII.	De calcinatione Solis & Lunæ.	316
V.	De calcinatione aliarum rerum & mixturarum.	ibidem
VI.	De sublimatione spirituum.	ibidem
VII.	De sublimatione corporum imperfectorum.	317
VIII.	De sublimatione corporum perfectorum.	ibidem
	De fixa.	

INDEX.

§ IX.	De Fixatione.	fol. 318
X.	De Distillatione.	ibidem
XI.	De Solutione.	ibidem
XII.	De Ceratione.	319
XIII.	De coagulatione.	ibidem
XIIII.	De Particularibus ad album in genere.	ibidem
XV.	De particularibus ad album in specie.	321
XVI.	De particularibus ad rubeum in genere.	323
XVII.	Particulare ad rubeum in specie.	324
XVIII.	Apostrophe ad lectorem, & oratio ad Deū.	325
XIX.	Compositio aquæ fortis, quæ est clavis Rosarij.	326
XX.	Laudes aquæ fortis prædictæ.	327
XXI.	Reclusio Rosarij per eandem aquam.	329.
	Caput secundum habet §. sex.	
§ I.	Perfectionis causam solum Mercuriū esse.	330
II.	De differentia Mercuriorum.	332
III.	Similitudo, uiam uniuersalem insinuans.	ibidem
IIII.	Practica caligine obducta.	333
V.	De tincturæ perfectæ proprietatibus.	335
VI.	Epilogus seu recapitulatio omnium dictorum.	336
	Finis Rosarij minoris.	

INDEX EORVM, QVAE IN LIBRO secretorum Calidis continentur.

	Præfatio de difficultate artis.	336
I.	De quatuor magisterijs artis, scilicet Solutione, Congelatione, Albificatione, & Rubificatione.	342
II.	De rebus & instrumentis huic operi necessarijs & oportunis.	346
III.	De naturis rerū ad hoc opus pertinentium.	347
IIII.	De decoctione & eius effectu.	348
V.	De Subtiliatione, Solutione, Coagulatione, & Comixtione lapidis, & eorum causa, atq; sine.	ibidem.
	cc ij De fixi	

INDEX.

VI.	De Fixtione spiritus.	350
VII.	De decoctione, contritione & ablutione lapidis.	351
VIII.	De quantitate ignis, & eius comodo & incomodo.	352
IX.	De separatione Elementorum lapidis.	ibidem.
X.	De natura lapidis, & eius origine.	354
XI.	De commixtione Elementorum separatorum.	ibidem
XII.	De solutione lapidis compositi.	356
XIII.	De coagulatione lapidis soluti.	357
XIIII.	Quod unus tantum sit lapis, & de eius natura.	358
XV.	Modus operationis lapidis ad album.	359
XVI.	Conuersio praedicti lapidis in rubeum.	361
	Finis libri secretorum Calidis.	

TABVLA Smaragdina Hermetis Trismegisti. 363

INDEX EORVM, QVAE IN expositione Hortulani continentur.

	Precatio Hortulani. fol. 364. Praefatio.	ibidem
I.	Quod ars Alchemiae sit uera & certa.	365
II.	Quod lapis debeat diuidi in duas partes.	ibidem
III.	Quod lapis habeat in se quatuor elementa.	366
IIII.	Quod lapis habeat patrem & matrem. scilicet Solē & Lunā. ibi.	
V.	Quod coniunctio prius lapidis dicatur impregnatio.	367
VI.	Quod lapis perfectus sit, si anima in corpore fixa fuerit.	ibidem
VII.	De mundificatione lapidis.	368
VIII.	Quod pars lapidis non fixa, debeat superare partem lapidis fixam, eamque eleuare.	369
IX.	Quomodo lapis uolatilis sit iterum figendus.	370
X.	De fructu artis, & efficacia lapidis.	ibidem
XI.	Quod Magisterium hoc imitetur creationem uniuersi.	371
XII.	Inlinuatio aenigmatica, quae sit natura lapidis.	ibidem
XIII.	Quare lapis dicatur perfectus.	372.
	Finis expositionis Hortulani, ac totius etiam indicis.	

GEBRI

350
351
352
idem.
354
idem
356
357
358
359
361
G E B R I A R A

B I S P H I L O S O P H I S O

L E R T I S S I M I , R E R V M Q V E N A T V R A L I S

um (præcipue metallicarum) peritissimi, *cap. xii. melius*

libellus, quem inscripsit, De inuestigatione
perfectionis, Incerto interprete.

Præfatio, in qua explicat, cur hunc li-
brum scripserit. Cap. I.

i. 363
idem
365
idem
366
ibi.
367
bidē
368
ē la-
369
370
idem
371
bidē
372.
BRI
Nuestigationem huius nobilissime sci-
entiae, ex continua, & frequenti operis
sedulitate, & huic compari studio ni-
mio, necnon cogitationibus nostris
profundissimis, & uarijs annexis, emis-
sam uobis tradam: ut melius & aper-
tius à uobis uolumina subsequētia intelligantur, &
ut intellecta, & circa eadem ingeniata & perscrutata, fa-
cilis & promptius ad effectum perducantur. Et quia
est aliud, artis inuestigare rationem, quàm attentare &
probare subtilitates & ingenia horum: donec operan-
do, & perscrutando, & experiendo, ad intentum per-
ueniatur completū. Ideo in hoc nostro libro, quæcunq;
per narrata inuestigauimus, secundum nostræ mentis
rationem scripsimus, artem dico perficientia. Non pu-
tet tamen quis, quòd hanc inuestigationem composue-
rimus
a

rimus ante librum nostrum, qui Summa perfectionis magister noster est intitulatus: in quo quaecumque uidimus & tetigimus, completè, secundum scientiæ ordinem de terminauimus, secundum experientiam & cognitionem certam, quam scrutatione nostra, de naturalium, & mineralium effectibus, & transformantibus diuersis, in opere apparentibus notauimus. Et ingeniati sumus scientiam nostram prius compositam cum hoc inuestigationis cōmento, quod super ipsam declarandam composuimus, denudare. Ergo de iure hæc illam præcedit, cum per hunc librum inuestigare quæram de cognitione rei perficientis,

De rebus corpora metallica perficientibus,
& corruptentibus. Cap. 11.

Vm ergo hæc scientia de imperfectis tractet corporibus mineralium, in quantum ea perficere deceat. In primis circa hæc, duo considerauiamus, Imperfectionem scilicet, & Perfectionem. Circa hæc duo nostram fundamus intentionem. De rebus autem perficientibus, & corruptentibus, secundum quod per nostram inuestigauimus experientiam, hunc librum cōponimus, quia opposita iuxta se posita, magis elucescunt. Res autem quæ perficit in mineralibus, est substantia argenti uiui & sulphuris proportionabiliter commixta, per longam

ut p. 11.
c. 11. q. 11.

gam & temperatam decoctionem, in uisceribus terræ mundæ inspissata & fixa, cum conseruatione suæ humiditatis radicalis, non corrumpentis, sed ad substantiam solidam cū ignitione debita fusibilem, & sub malleo extendibilem producta. Per diffinitionem naturæ huius perficientis, leuius peruenire possumus ad cognitionem rei corrumpentis. Et est illa, quæ à contrario sensu habet intelligi, uidelicet substantia impura argenti uiui & sulphuris, sine proportionem debita commixta, uel minus decocta in uisceribus terræ immundæ, nec recte inspissata, nec fixa, humiditatem habens combustibilem & corrumpentem, & raræ substantiæ, & porosæ: uel habens fusionem sine ignitionem debita, uel nullam, nec patiens malleum sufficienter. Primam autem diffinitionem inueni intrusam in his duobus corporibus, uidelicet in Sole & Luna, secundum cuiuslibet perfectionem. Secundam uero in his quatuor, scilicet in stanno, plumbo, cupro, & ferro, secundum cuiuslibet imperfectionem. Et quia hæc corpora imperfecta ad sanitatem & perfectionem non sunt reducibilia, nisi contrarium in eis operetur, id est, quod manifestum occultetur, & occultum manifestetur: quæ operatio uel contrariatio fit per præparationem, igitur præparatio est eis adhibenda. Est ergo præparare, superflua demere, & absentia supplere, & sic notam eis immittere perfectionem: hac autem præparatione non indigent corpora perfecta, indigent uero præparatione tali, quod eo-

1. 4. 82

p. 4. 0. 2. 2. 4.
q. m. d.

*Quia sit
corpus spi-
rituale fixum
factum*

*elixir albū
vel rubrū*

rum partes magis subtilientur, & à corporalitate sua ad spiritualitatem reducantur fixam. Cuius intentio est ex eis facere corpus spirituale fixum, hoc est, multo magis attenuare & subtiliare, quam erat prius. De horum omnium preparationibus, secundum nostram investigationem in loco suo tractabimus sufficienter in hoc libro. Quæ postquam præparata fuerint sufficienter, erunt apta, ut de eis elixir album, uel rubeum fiat magnum.

De lapide Philosophorum, quod unus tantum sit, ad album & ad rubeum, & ex quibus rebus extrahatur. Deque possibilitate ac modo perfectionis.

Caput III.

Nuenimus autem modernos nobis unicuique tantum scribere lapidem ad album uel rubeum completum, quod & uerum esse concedimus. Nam ex quacunque elixir conficiatur album uel rubeum, nihil tamen ibi aliud est, quam argentum uiuum & sulphur, quorum unum sine altero nihil agit, nec esse potest. Et ideo unus lapis à philosophis nuncupatur, quamuis à multis extrahatur corporibus siue rebus. Extrahere enim à re in qua non est, hoc stultum cogitare esset & uanum, ut quidam fatui putauerunt, quod nunquam erat intentio philosophorum. Dicunt tamen multa per similitudinem. Et quia omnia corpora metallica ex argento uiuo composita sunt

Unus lapis

*ex argento
uiuo fit*

sunt, & sulphure, puris uel impuris, per accidens, & nō in prima sua natura innatum, etiā per præparationem conuenientem tolli est possibile. Nam expoliatio accidentium non est impossibilis. Est ergo præparatio, superfluum demere, & defectum supplere in corporibus imperfectis, quæ fieri non potest sine adiuuatione operis, & rerum purificantium. Diuersificatur enim præparatio, secundum diuersitatem rerum indigentium. Experientia enim nobis dedit modos agendi, scilicet calcinationem, sublimationem, descensionem, solutionem, distillationem, coagulationem, fixationem, & cerationem. De quibus singulis narrationem fecimus in Summa perfectionis magisterij sufficienter. Ista enim sunt opera ad præparationem iuuantia,

*Expoliatio
accidentium
non est
impossibile
Præparatio
gr.*

De rebus præparationem iuuantibus, & earum mundatione. Cap. 1111.

Es autem præparationes iuuantes sunt iste, scilicet omnia genera salium, aluminum, atramentorum, etiam uitrū, borax, & quæ huius naturæ sunt, & acetum acerrimum, & ignis. Et cum istis proponimus corpora imperfecta præparare, sed conuenit ea prius mundare, si aliqua immundicia in his extiterit, secundum nostrā experientiam, in qua certi fuimus per prædicta,

*Quia salin
aluminum
a atramentis
vitrum
borax
acetum*

Mundatio salis communis.

*obscure
soluatur
distilletur
per lentum
calcinetur*

Mundatur enim sal commune, per hunc modum: Primo comburatur, combustum in aqua communi calida soluatur, solutum per filtrum distilletur, distillatum per lentum ignem in parapside uitreata congeletur, congelatum calcinetur per diem & noctem in igne mediocri, & serua ipsum sic sufficienter mundatum.

Mundatio salis alcali.

Sal alcali sic mundatur ut sal commune, & est sagimen uitri. Primo teratur, & totum soluatur in aqua communi calida, postea distilletur per filtrum, & congeletur, & calcinetur cum igne lento.

Mundatio salis gemmæ.

Primo teratur, deinde de illo fiat, ut de sale communi.

Mundatio salis amoniaci.

Teratur primo cum præparatione salis communis mundati. Postea sublimetur in alto aludel, donec totaliter fuerit extractum purum. Postea soluatur super porfidum, sub diuo, si de eo uis aquam facere, uel seruetur ipsum sublimatum & purum sufficienter.

Mundatio aliorum salium.

Diuersa autem adhuc inueniuntur salium genera, quæ præparantur per modum iam dictum, & mundantur.

Mundatio aluminum.

Primo de alumine glaciali. Multa possunt per ipsum præ-

*Alumina
glaciale*

præparari sine ipsius mundatione aliqua. Tamen in hunc modum mundatur. Ponatur in alembico, & extrahatur inde tota humiditas, quæ multum in arte ista ualet. Feces in fundo uasis remanentes, uel dissoluantur supra lapidem in aliqua parte humida, uel in aqua inde extracta, uel reseruentur.

Mundatio aluminis lameni.

Alumen lameni, quemadmodum glaciale præparatur, excepto quòd in hac arte maioris est uirtutis.

Mundatio aliorum aluminum.

Plura adhuc inueniuntur alumina, quæ omnia, ut iam dicta præparantur, & mundantur,

Mundatio atramentorum.

Primo de nigro atramento. Nigrum sic mundatur: Primo soluatur in aceto mundo, post distilletur, & coaguletur. Vel ponatur primo in alembico, & humiditas totalis extrahatur. Feces in hac distillatione calcinatae super porfidum, uel in sua aqua soluantur, & coagulentur, Vel ipsa aqua secundū uelle artificis reseruetur.

Mundatio cu perosæ.

Cuperosa, siue uitriolum mundatur ut atramentum nigrum. Habet tamen atramentum nigrum maiorem atramento uiridi terrestre itatem.

Mundatio aliorum atramentorum.

Diuerſa sunt atramenta, & inueniuntur diuerſi coloris, quæ ut prædicta mundantur.

De uitro

*Alumen
lameni*

Cuperosa

DE INVESTIGATIONE

De uitro, & boracibus.

Vitrum & boracia si debito modo fuerint facta, non indigent præparatione.

Mundacio aceti acerrimi.

Acetum autem & cuiuscuncq; generis, acutum seu acerbum, subtiliantur & depurantur, & illorum uirtus siue effectus per distillationem melioratur. De eorum mundatione, & depuratione sufficienter tractauimus, cum quibus corpora imperfecta præparari possunt, & depurari, & meliorari, & subuiliari, igne semper debito mediante.

De præparatione, & melioratione corporum in genere. Caput v.

Præparantur autem & depurantur per ista ad intentionem ignis, per hunc modum. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates superfluas, & sulphureitatem adustibilem, nigredinem in ipsis generantem, ipsaq; corrumpentem. Habent etiam terreitreitatem immundam, feculentam, & combustibilem, nimis grossam, in gressionem impediens & fusionem. Ista & talia sunt superflua in his corporibus prædictis, quæ in ipsis nostra experientia, & inuestigatione certa & ingeniosa sunt inuenta. Et quia hæc superflua accidentaliter his superueniunt corporibus, & non radicaliter, & spolia-

tio

Acetum autem
hunc spiritum
acutissimum

hunc spiritum
superfluum

superfluum
adustibilem

superfluum
immundum

tio accidentalium possibilis est, oportet nos cum igne artificiali his prædictis mundatis, superflua demere accidentia cuncta, sola substantia argenti uiui & sulphuris radicalis permanente. Et hæc est integra præparatio imperfectorum, & depuratio perfecta. Melioratio, depuratio, & subtiliatio horum, substantiæ puræ remanentis, fit multis modis, secundum quod indiget elixir. Præparationis ergo & depurationis in generali modus est hic. Primo enim eleuanda est cum igne proportionali tota humiditas superflua & corrupta, in illorum essentia, etiam superfluitas subtilis & comburens, & hoc calcinando. Deinde totalis substantia remanens corrupta, in illorum calce superfluæ humiditatis comburentis & nigredinis corrodenda est cū his mundatis prædictis corrosiuis, acutis seu acerbis, donec calx fuerit alba siue rubea, aut secundum corporis naturam & proprietatem colorata, & munda, & pura ab omni superfluitate, seu corruptione prænarratis. Et hæc cū his corrosiuis mundantur, terendo, imbibendo, & lauando. Postea uero delenda, seu deponenda est totalis terre streitas immunda, & feculentia cōbustibilis & grossa, cum rebus prædictis, mundatis uel puris, fusionem metallicam non habentibus, cū calce prædicta, modo prædicto deputata, commixtis & bene tritis, quæ in fusionem, seu calcis reductione retinebūt secum terre streitatē grossam & immundam prædictam, remanente corpore puro, ex omni superfluitate corrumpente mundato.

b

Ex hoc

goblia
accidentalium
possibilibus

modis generalis
præparatio
depurationis

*purificationis
et subtili-
tatis modus
generalis*

Lapis

Ex hoc totum descendendo, Meliorationis & subtiliati-
onis horum substantiæ puræ in generali modus hic est.
Primo hoc corpus purgatum & reductum, est iterum
calcinandum cum igne, & adiutorijs mundatiuis prædi-
ctis, deinde cum his quæ sunt solutiua soluendum. Hec
enim aqua lapis noster est, & argentū uiuum de argen-
to uiuo, & sulphur de sulphure, ex corpore spirituali
abstractum & subtiliatum, siue attenuatum, quæ meli-
orari potest, confortando in ipsam uirtutes elementa-
les, cum alijs præparatis, quæ sunt ex genere sui gene-
ris: & augmentando colorem, fixationem, pondus, puri-
tatem, fusionem, & alia omnia, quæ pertinent ad elixir
perfectum. Et iste est modus, per solos nos inuestiga-
tus, præparationis, depurationis, subtiliationis, & meli-
orationis corporum mineralium in generali. Nūc tran-
seamus ad specialem, seu particularem cuiuslibet corpo-
ris imperfecti præparationem, cum omnibus modis su-
is, etiam perfecti corporis mineralis. Et primo de loue.

De præparatione Iouis in speciali.

Caput VI.

Preparatur autem Iupiter multipliciter, me-
lius tamen per hunc modum. Et est, ut po-
natur in furno calcinationis, in uase ad hoc
apto, & proijciatur subtus ignis usq; ad cor-
poris ipsius fusionē bonam, mouendo tunc ipsius cor-
pus liquefactum cum spatula ferrea perforata: scoriā
quæ

quæ super ipsum creatur cōtrahendo, iterumq; corpus
mouendo in ignis calore æque perdurante, donec in su-
perficie bona quantitas ipsius pulueris fuerit congrega-
ta. Deponatur tunc illa, & iterum moueatur, quousq; al-
ternata uice totum corpus in puluerem subtilissimum
fuerit reductum. Cribretur ergo puluis ille, & repona-
tur in furno, addendo illi ignem bonum, ipsius fusionē
non superantem, & mouendo multoties. Siet ergo in
igne suæ calcinationis sic per diem naturalem, uel circū-
ter, donec tota humiditas accidentalis, & superfluitas
fuerit deleta, cum sulphure combustibili & corrumpen-
te. Postea extrahatur calx alba mundata. Nam ignis
omnem fugitiuam substantiam, & inflammabilem ele-
uat, & consumit de prædictis, scilicet cum sale commu-
ni mundato, & alumine, & cum aceto purificato & aceri-
bo multum lauādo, & ponatur ad solem, uel ad aërem,
& iterum teratur, & lauetur, & desiccetur, & hoc alterna-
tim per uicem reiteretur, donec per acuitatē saliū, alumi-
nū, atq; aceti, tota eius humiditas, nigredo, & immun-
dicia fuerint consumptæ, corrosæ, & deletæ. Tunc appo-
natur de uitro trito cum his prædictis. Cumq; totum
impastatum fuerit, descendatur per Botum barbatum,
cum sufficienti igne. Descendit enim corpus purum &
mundum, remanente cum uitro & salibus, siue alumi-
nibus, tota substantia terrea & feculenta. In illo enim
corpore mundo descenso, & reducto, est æqualis & per-
fecta proportio argenti uiui mundi, & sulphuris albi

non urentis, Nam ignis & corrosiua totam humiditatem, & substantiam fugitiuam, inflammabilem, & corruptentem, atq; nigredinem diuiserunt, & per descensorium ipsius, siue per pastillum salium & aluminum, et uitri, diuisa est tota substantia terrea seculenta, substantia pura & temperata cum sua proportione remanente.

Postea uero calcinetur iterum hoc corpus reductū purum, cum solo sale ammoniaco puro, mundato, donec fuerit in pondere æquali, uel circiter. Cum autem bene & minutissime fuerit calcinatum, tunc illud totum peroptime, & bene diu teratur super porfidum, & ponatur sub diuo, in loco frigido & humido; uel in uesicis uitreis in furno solutionis, uel in uentre equino, donec totum fuerit dissolutum, augendo sal, si fuerit necesse. Quam aquam honorare debemus, ipsa enim est quam quærimus ad album. Et hæc de præparatione louis dicta sufficiant.

De præparatione Saturni,
Caput VII.

Præparatur & Saturnus sic: Ponatur similiter in furno calcinationis, mouendo ut louem, donec conuertatur in puluerem tenuissimum: Cribretur, & reponatur ad furnum, Stet in igne suæ calcinationis per modum prædictum, donec fugitiua substantia, & inflammabilis fuerit deleta. Postea extrahatur calx rubea, quæ imbibatur

tur,
com
acer
ad a
no,
sicc
dic
nat
tum
Iter
ue,
dic
pro
con
suf

& c
nu
cin
tur
fal

tur, & teratur frequentissime & minutissime, cum sale communi mundato, & atramēto, & aceto purificato, & acerbo multum. De istis uero ad rubeum utaris, sicuti ad album fecisti, cum sale communi, & alumine lame-
no, & aceto. Tunc multoties, ut de loue dictum est, desiccetur, & imbibatur, & teratur, donec per beneficium dictorum, dicta immundicia fuerit deleta. Tunc apponatur de uitro cum his prædictis, & descendat per Botum barbatum corpus purum, descēdendo reductum. Iterum calcinetur cum sale ammoniaco puro, ut de loue, teratur subtilissime, & dissoluatur per modum prædictum. Ipsa enim est aqua argenti uiui, & sulphuris, proportionabiliter facta, qua utimur in rubei elixiris compositione. Et hæc de Saturni præparatione dicta sufficiant.

De præparatione Veneris.
Caput VIII.

Ræparatur etiam Venus optime per hunc modum: Ponatur stratum de sale communi optime mundato in crusibulo, & desuper ipsius lamina, & desuper salis stratum, & desuper lamina, & sic uicissim, donec uas fuerit plenum, & cooperiatur, & lutetur, & collocetur in furno calcinationis per diem naturalem. Deponatur & abra-
datur quod calcinatum fuerit, & reponantur lamina cum sale nouo. Et sic alternata uice calcinetur, donec omnes

b iij laminae

Salis Vir

laminæ fuerint consumptæ, seu corrosæ, per beneficiũ salis & ignis. Quia sal corrodit superfluam humiditatẽ, & sulphureitatem combustibilem: ignis eleuat substantiam fugitiuam & inflammabilem, cũ proportionẽ debita. Teratur omnino puluis ille minutissime, & lauetur cum aceto, donec nigredine careat aqua exinde emanans: hinc alterna uice de sale nouo & aceto imbibe, & tere, & post contritionem, ad furnũ calcinationis in uase aperto reponatur, stetq; ibi per tres dies naturales. Deinde extrahatur, & teratur bene, & subtiliter, & abluatur cum aceto bene & diu, donec ab omni immundicia fuerit mundatũ & purgatũ. Desiccetur ad solem bene, tunc apponatur medietas eius de sale ammoniaco, bene & diutissime terendo, donec substantia impalpabilis fuerit. Ponatur sub diuo, uel in resolutionis fimo, donec quicquid ibi est subtile, fuerit solutum: renouando sal ammoniacum mundatũ, si fuerit necesse, donec aqua totum fiat. Hanc aquam honora, quã aquam sulphuris fixi nominamus: cum qua tingitur elixir usq; ad infinitũ. Et hæc sufficiat de Veneris preparatione.

*ad hunc finem
plurimũ fixi*

De præparatione Martis.
Caput IX.

Ars autem per hunc modum melius præparatur: Calcinetur, quemadmodum Venus, cum sale communi mundato, & cum aceto puro lauetur. Lotus ad Solem siccetur: desiccatus

siccatur, &
Veneris
sulphur
tem.
ne di

bend
pona
uale
ne pe
rũ. D
uetur
medi
dissol
comm
lutur
sum.

siccatus iterum cum nouo sale & aceto teratur & imbiba-
tur, & ad eundem furnum ponatur per tres dies, ut de
Venere dictum est. Solutum honora, aquam uidelicet
sulphuris fixi, mirabiliter colorem Elixiris' augmentan-
tem. Et hæc de imperfectorum corporum præparatio
ne dicta sufficiant.

De præparatione Solis,

Caput X.

Erfecta uero corpora non indigent præpa-
ratione, quantum ad perfectionem, cū per-
fecta sint, sed ut magis subtilientur, & atte-
nuentur, talis eisdem præparatio est adhi-
benda: Accipiat Sol in laminas tenues productus, &
ponatur cū sale cōmuni optime pparato solariatim in
uase calcinationis, & collocetur in furno, calcinādo be-
ne per tres dies, uel donec totū fuerit subtiliter calcina-
tū. Deinde extrahatur, multū bene teratur, cū aceto la-
uetur, & desiccetur ad Solem. Postea teratur bene cum
medietate sui salis ammoniaci mundati, & ponatur ad
dissoluendum, donec totum fuerit per beneficium salis
communis, & ammoniaci in aquam clarissimam disso-
lutum. Hoc est fermentum ad elixir rubeum, precio-
sum, & uerum corpus spirituale factum,

*7 lb 9 d 7 s 6 d
corpa yg uat*

*fermentum ad
elixir rubeum*

De præparatione Lunæ. Cap. XI.

Vbtiliatur autem argentum & tenuatur, &
ad spiritualitatem reducitur per modum
iam

iam dictum. Ergo per omnia & singula fac in ipsa subtiliatione sicut de Sole fecisti. Et aqua Lunæ dissolutæ, est fermentum ad elixir album spirituale factum.

*Et sunt heri
a 4 elixir
album spirituale*

De proprietatibus Elixiris maioris.

Caput XII.

Am imperfectorum preparationem, & perfectorum subtiliationem, sufficienter determinauimus, ut de eis quilibet discretus possit adimplere intentionem. Attendat ergo quis proprietates & actionis modos compositionis Elixiris maioris. Nos enim quærimus substantiam unam facere, tamen ex pluribus aggregatam, coadunatam, fixam, quam super ignem positam, ignis non exprimat, & liquatis permisceatur, & lique scat cum ipsis, cum eo quod est in ea de substantia ingressibili, & permisceatur cum eo quod est in ea de substantia permiscibili, & consolidetur cum eo, quod est in ea de substantia consolidatiua, & figatur cum eo quod est in ea de substantia fixatiua, & non comburatur ab his, quæ non comburunt aurum & argentum, & afferat consolidationes & pondus cum ignitione debita & perfecta. Non tamen eatenus breue tempus intelligas, ut paucis diebus, uel horis possit prima uice confici. Sed quia respectu aliorum medicorum modernorum, respectu etiam naturæ operationis ueritas hoc modo citius terminatur. Unde dixit philosophus: Medicina est cuius temporis longum

longu
stine
dem e
bet, al
stinan
um ha
iori u
ria su
de qu
allocu
ri pot
In qu
lapid
tem, &
uimur
unitã
Quib
hoco

sider
los in
uidin

longum spacium anticipauit. Quare uobis dico, ut sustineatis patienter, quia forte moratur, & festinātia quidem ex parte diaboli est. Ergo qui patientiam non habet, ab opere manum suspendat, quia impedit eum festinantem credulitas. Omnis nancq; actio naturalis suum habet modum, & tempus determinatū, in quo maiori uel minori spacio terminatur. Ad hæc tria necessaria sunt: patientia, mora, & instrumentorum aptatio: de quibus in Summa nostri magisterij perfecti artificē allocuti sumus, in Capitulis diuersis, in quibus experiri potest, si in nostris dictis fuerit sufficienter uersatus. In quibus manifesta probatione & aperta cōcludimus, lapidem nostrum nihil aliud esse, quàm spiritum fetentem, & aquam uiuam, (quam & siccam aquam nominauimus) & per naturalem proportionem mundatam, & unitā unione tali, quòd sibi neutiūquam abesse possunt. Quibus addi debet & tertium, ad opus abbreviandū, hoc est corpus perfectum attenuatum.

Epilogus, & conclusio operis. Cap. viii.

LX præmissis igitur patent res, in quibus ueritas est propinqua: & perficientes ipsum opus, inuestigatione uera nostra, qua certissimus, & per experientiam manifestā considerauimus, omnia uerba uera esse, quæ iam per nos solos in nostris uoluminibus scripta sunt: secundum quod uidimus per experimentum & rationem, in uoluminibus istis

*festinātia
ex parte
diaboli,*

*quod est
g. spiritus
inceptum*

*quod est
lapis*

bus istis relata. Ea uero quæ per nostram experientiam digitis extraximus, & uidimus oculis, & manibus tetigimus, scripsimus in Summa nostri perfecti magisterij. Sapiens ergo artifex in nostris studeat uoluminibus, colligendo nostram dispersam intentionem, quæ in diuersis locis proposuimus, ne malignis seu ignaris publicetur: & collectam probet, donec ad cognitionem studendo, & experimentando cum laboris ingenio si instantia peruenerit totalem. Exerceat ergo se artifex, et inueniet huius iam modum inuestigationis, (commotus amore uisceribus) per nostram considerationem, ueritatis cognitionem etiam dare plenariam, perfectis & corruptis materiæ & formæ. Considerauimus enim inuestigatione nostra, perfectorum materiam cum forma, à radice suæ commixtionis usque ad complementum, puram esse, sine corruptione superuenienti aliqua. Considerauimus etiam à contrario sensu imperfectorum substantiam, & perfectorum unam esse ubique, scilicet argentum uiuum & sulphur: quæ ante commixtionem suam, pura sunt & munda. Et per hanc considerationem per nostrum exercitium inuenimus, corruptionem imperfectorum accidentaliter superuenisse, quæ materiæ nouam & corruptam dedit formam. Nam cum corpora imperfecta, per nostram experientiam, & per ingenium nostrum uidimus præparata, & mundata ab omni superflua corruptione, & immundicia fugitiua, seu terrestri deliberata. Inuenimus ipsa maioris clarita-

tis & fulgoris, seu puritatis, quàm ipsa corpora natura-
liter perfecta. Per quam considerationem peruenimus
ad finem huius scientiæ perfectum & completū, quam
perfecte & complete scripsimus in codicibus nostris.
Studeas ergo in illis, & inuenies totam nostram scien-
tiam, quam ex antiquorum libris abbreviauius,

Finis libri de Inuestigatione
perfectionis Gebri.

c ij

GEBRI ARA-

BIS PHILOSOPHI SO-

LERTISSIMI, RERV'QVE NATVRALI-
um (præcipue metallicarum) peritissimi, $\Pi\phi\iota\chi\eta\mu\epsilon\iota\sigma\iota$ Li-
bri duo, quibus titulum fecit: Summa perfectio-
nis, siue perfecti magisterij. Ex Arabico in La-
tinum translati, incerto interprete.

SVMMÆ PERFECTIO-

NIS GEBRI LIBER PRIMVS.

Præfatio de modo tradendi huius artis, & de ido-
neis discipulis. Caput I.

Totam nostram $\Pi\phi\iota\chi\eta\mu\epsilon\iota\sigma\iota$ scientiam,
quam ex libris antiquorum compilati-
one diuersa in nostris uoluminibus ab
breuiauimus, hic redegimus in sum-
mam unam. Et quod in alijs libris à no-
bis scriptis est diminutum, id sufficien-
ter in hac traditione huius nostri libri compensauimus,
& ipsorum defectum suppleuimus sermone breui.
Et quod occultatum fuit à nobis in parte una, manife-
stum fecimus illud in parte eadem, in hoc nostro uolu-
mine, ut sapientibus patefiat complementum tam ex-
cellentis, nobilisq; partis philosophiæ. Scias ergo cha-
rissimi,

A
 S O
 R A L I
 uelut Li
 ectione
 La
 O
 lo-
 entiam,
 mpilati
 ibus ab
 in sum
 oris à no
 fficien
 pensauit
 breui.
 manife
 o uolu
 am ex
 go cha
 rissi,

rissime fili, in hoc opere totam eius artis operationem
 in capitulis generalibus, uniuersali disputatione, sine
 diminutione aliqua sufficienter contineri. Per De-
 um, qui secundum hunc librum operatus fuerit, uerum
 finem huius artis se adinuenisse lætabitur. Sed scias cha
 rissime, quòd qui principia naturalia in seipso ignora
 uerit, hic iam multum remotus est ab arte nostra, quo
 niam non habet radicem ueram, supra quam intentio
 nem suam fundet. Et qui principia sua sciuerit natura
 lia, & causas mineralium omnes, nondum tamen ade
 ptus est uerum finem & proficuum huius artis occultis
 simæ, habet uero faciliorem aditum ad artis huius prin
 cipia, quàm cui ignorantia cadit super intentionē eius
 de modo huius nostri operis, & hic parum remotus est
 ab artis introitu. Qui uero sciuerit omnium principia,
 & causas mineralium, & generationis modū, qui ex in
 tentione naturæ consistit, parum quidem aufertur ab
 eo de operis complemento, sine quo tamen non potest
 scientia nostra perfici, quoniam ars imitari non potest
naturam in omnibus operibus, sed imitatur eam sicut
rite potest. Charissime igitur fili, secretum tibi pandi
 mus, quòd in hoc artifices errant, qui naturam in omni
 bus differentijs proprietatum actionis imitari deside
 rant. Labora itaq; studere in nostris uoluminibus, &
 sapissime in mente tua reuoluere nitaris, ut intentionē
 ex nostræ loquelæ modo ueram acquiras, quia in eis
 inuenies, super quæ mentem tuam fundare debeas, &

qd imitat
 nam in qd
 pot

scies ex eis errores à te repellere, & in quibus imitari naturam possis in tui operis artificio.

Diuisio huius libri primi in quatuor partes. Caput II.

Onemus igitur tibi breuiter primo impedimenta omnia, quibus in opere impeditur artifex, ne uerum finem adipiscatur, dicemus etiam conditiones artificis huius artis. Secundo uero disputabimus contra ignorantes & sophistas, qui propter suam ignorantiam & imperitiam, huius artis magisterium & proficuum inquirendo, artem interimunt, & eam nullam esse contendunt. Pone mus autem omnes rationes illorum, & postea ipsas destruemus euidentissime: ita ut prudentibus satis aperte patefiat, nullam illorum sophismata ueritatem continere. Tertio disputabimus super principijs naturalibus, quæ sunt de intentione naturæ: & ibidem super modo generationis & mixtionis eorum adinuicem, ab opere naturæ, & super eorum effectui, secundum antiquorum philosophorum sententiam. Quarto uero monstrabimus principia, quæ sunt ad intentionem huius nostri operis, in quibus imitari naturam possumus, & modum miscendi, & alterandi, scilicet congruum naturæ cum causis suis, ad intentum nostri operis reducendis.

Pri

PRIMA PARS HVIVS

PRIMI LIBRI DE IMPEDIMEN-

tis, quibus impediuntur artifices, quo minus
uerum huius artis finem adipiscantur.

Diuisio impedimentorum. Caput III.

Vnt ergo impedimenta huic operi super-
uenientia, duo generaliter: Naturalis scilicet
impotentia, & necessariae impensae defe-
ctus, uel occupationes & labores. Natura-
lem tamen impotentiam multiplicem esse dicimus. Ex
parte scilicet organi artificis, & ex parte animae. Ex par-
te etiam organi artificis multipliciter. Vel quia orga-
num sit debile, uel ex toto corruptum. Ex animae deni-
que impotentis multipliciter, uel quia sit anima per-
uersa in organis, propter organa nil rectitudinis, uel ra-
tionis in se habens, sicut anima insani, uel fatui. Vel quia
sit fantastica, contrariarum facile formarum susceptiua
indebite, & de uno scibili ad eius oppositum extensiu
subito, & de uno uelle ad eius oppositum similiter.

De impedimentis huius operis, ex parte cor-
poris artificis. Caput IIII,

Am tibi generaliter determinauimus hu-
ius operis impedimenta. Nunc uero speci-
aliori sermone te alloquemur in hoc capitu-
lo, & magis aperte narrabimus tibi omnia
illa

illa impedimenta plenissimè, seriatim. Dicimus igitur quòd si quis non habuerit sua completa organa, nō poterit ad huius operis cōplementū puenire per se, uelut si cæcus fuerit, uel extremis truncatus, quoniam non iuuatur à membris, quibus mediantibus, ars hæc perficitur, tanquàm naturæ ministrantibus. Si uero fuerit artificis corpus debile & ægrotum, sicut febrientium, uel leproforum corpora, quibus membra cadunt, & in extremis uitæ laborantium, & iam ætatis decrepitæ senū, ad artis complementum non perueniet. His igitur naturalibus corporis impotentijs impeditur artifex in intentione sua.

De impedimentis ex parte animæ
artificis. Caput v.

Ræmisimus tibi capitulum unum, in quo narrauimus sermone absoluto & manifesto impedimenta, ex parte corporis artificis dependentia. Restat nobis narrare breuiter impedimenta ex parte ipsius animæ, quæ maxime impediunt huius operis complementum. Dicimus igitur quòd qui non habuerit ingenium naturale, & animam perscrutantem subtiliter principia naturalia, & naturæ fundamenta, & artificia, quæ consequi naturā possint in suæ actionis proprietatibus, non inueniet huius præciosissimi scientiæ uerā radicem. Sicut sunt multi, qui duram habent ceruicem, in omni perscrutatione uacuam

am ingenio, qui & uix communem intelligere queunt sermonem, opera similiter cum difficultate discunt uulgo communia. Præter hos etiam multos inuenimus animam habere facile opinantem fantasiã quamlibet, sed quod credunt se uerum inuenisse, fantasticum est totum, & à ratione deuium, & errore plenum, & semotum à principijs naturalibus, quoniam eorum cerebrum, multis repletum fumositatibus, non potest recipere ueram rerum naturalium intentionem. Sunt etiam præter istos alij, qui mobilem habent animam, de opinione in opiniones, & de uoluntate in uoluntates, sicut qui modo credunt hoc, & idem uolunt, sine rationis illius fundamento. Paululum uero post illud, & aliud credunt similiter, & aliud uolunt. Et hi tam mobiles sunt, ut uix minimum eius ad quod intendunt, possint consummare, sed diminutum potius illud relinquunt. Sunt similiter & alij, qui non possunt uidere ueritatem aliquam ex rebus naturalibus, nõ magis quàm bestię, uelut mente capti, insani, & pueri. Sunt & alij, qui contemnunt scientiam, & ipsam non putant esse: quos similiter hæc scientia contemnit, ipsosq; ab huius preciosissimi operis sine repellit. Et sunt, qui serui sunt, pecuniæ deserui entes, hanc scientiam mirabilem & ipsi affirmantes, sed ipsa dispendia interponere timent. ideoq; licet ipsam affirmant, & secundum rationem ipsam inuestigent, tamen ad operis experientiam non perueniunt, propter pecuniæ auariciam. Ad hos igitur non peruenit hæc

d scientia

scientia nostra. Qualiter enim qui ignorans fuerit, uel scientiam inuestigare neglexerit, faciliter ad ipsam perueniret?

De impedimentis externis, huius artis opus
impedientibus. Caput VI.

Eduximus ad duo capitula, omnia impedimenta, huius artis finem retardantia, quæ sunt ex principijs radicalibus, secundum naturam artificis huius preciosissimi negotij. Expediit ergo nos tandem narrare impedimenta exterius superuenientia, ex contingentibus fortunis & casibus, quibus impeditur hoc opus gloriosissimum. Videmus ergo quosdam astutos & ingeniosos, minime ignorantes opera naturæ, & ipsius, in quibus est possibile, sequaces principijs & operibus, quibus est etiam inuestigatio non fantastica, in omnibus rebus, quæ naturæ regulantur motibus & actionibus infra lunarem circulum. Hi tamen ultima paupertate oppressi, ex dispensationis indigentia, hoc tam excellens Magisterium coguntur postponere. Sunt & multi alij præter nunc dictos, curiosi, uarijs huiusmodi curis, & sollicitudinibus detenti, se omni negotio seculari totos occupantes, à quibus hæc nostra scientia preciosa prorsus refugit. Iam ergo tibi satis ex præmissis capitulis patet, quæ sint ab hac arte distrahentia impedimenta,

Epilo.

um na
hoc ar
doctri
quod p
fectui
sima p
ri. Pre
acquis
ad epu
errore
mediu
foret:
sita sci
indusi
nio iu
milite
fore, u
quia i
perfic
magis

Epilogus huius primæ partis, qualem oporteat
esse artificem. Caput VII.

Concludimus igitur ex iam dictis, q̄ oportet artificem huius operis in scientijs philosophiæ naturalis eruditum & perfectum esse, quia quantamcunq̄ pecuniam, & ingenium naturaliter profundum habuerit, & desiderium in hoc artificio, non tamen ipsius finem acquireret: nisi ex doctrina philosophiam naturalem adeptus fuerit, quia quod per ingenium naturale non adipiscitur, huius defectui per doctrinam subuenitur. Oportet igitur altissima perscrutatione & industria naturali artificem iuuari. Propter doctrinam enim, quantamcunq̄ scientiam acquisiuerit, nisi ab industria etiam iuuetur naturali, ad epulas tam preciosi non inuitabitur. In puncto enim errorem suum emendaret, per suam industriam: cui remedium ignoraret adhibere, si sola doctrina fundatus foret: & errori similiter subueniret in puncto ex acquisita scientia per doctrinam naturalem, quem per solam industriam euitare non posset: quoniam ars ab ingenio iuuatur, & ingenium ab arte similiter. Et ipsum similiter necessarium est constantis uoluntatis in opere fore, ut non modo hoc modo illud attentare presumat: quia in rerum multitudine ars nostra non consistit, nec perficitur. Est enim lapis unus, medicina una, in quo magisterium consistit, cui non addimus rem extraneam

d ij am

Epilo

am aliquam, nec minuimus, nisi quod in præparatione
 superflua remouemus. Oportet etiam ipsum sedulum
 operi usque ad consummationem ipsius insistere: ut non
 opus detruncatum dimittat, quia nec scientiã, nec pro-
 ficuum ex opere diminuto acquireret, sed potius despe-
 rationem, & damnum. Expedi etiam ipsum huius ar-
 tis principia & radices principales, quæ sunt de esse ope-
 ris, non ignorare: quoniam qui principium ignorat, fi-
nem non inueniet. Et nos dicemus tibi principia illa
 omnia sermone completo, necnon & prudentibus suf-
 ficientur aperto & manifesto, secundum huius nostræ
 artis exigentiam. Expedi similiter artificem tempera-
 tum & tardum ad iram esse, ne subito propter iræ impe-
 tum, iam incepta dissipet & destruat. Similiter & pecu-
 niam suam custodiat, ne præsumptuosus eam uane di-
 stribuat, si forte artem non inuenerit, relinquatur in mi-
 seria, & desperatione paupertatis: uel ne forte, cum iam
 ad finem huius magisterij per suam indagationem ap-
 proximauerit, consumpta sint ipsius impendia, & uerū
 finem miser uiolenter ob paupertatem relinquat. Sicut
cum in principio, qui ignorant, prodigaliter suum the-
saurum totum exterminant, cum autē huic affines fue-
 rint, non habent ulterius ex quo laborent. Vnde du-
 pliciter hi tales in mœrore sepeliuntur, & quia pecuniã
 suam dissipauerunt in rebus inutilibus, & quia scientiã
 am, quam protinus indagassent nobilissimam amittūt.
 Non enim oportet tua bona consumere, quoniam uili
 precio

*q. principia
 ignora sunt
 in principio*

precio
 tradidi
 rij peru
 stra mo
 manife
 mias in
 ni. Igitu
 genti, se
 adinuen
 plemen
 na seru
 olus, &
 forte en
 negare
 ex erro
 ferrimu
 ris sui a
 re: quo
 dit & te
 omniq
 seculi ce
 uitã suã
 ter, cū i
 coction
 inquire
 artem r
 mus, ei

precio (si artis principia nō ignoraueris, & ea quæ tibi tradidimus, rectē intellexeris) ad cōplementū magisterij peruenies. Si ergo æs tuū pdideris, nō attendēdo nostra monita, quæ tibi in hoc libello scripsimus aperta & manifesta, nos non inique corrodas, nec nobis blasphemias iniungas, sed tuę imputa ignorantia & p̃sumptioni. Igitur hæc scientia nō bene cōuenit pauperi uel indigenti, sed potius est ei inimica & aduersaria. Nec etiam adinuenire nitatur sophisticā metā operis, sed soli sit cōplemento intentus, quoniam ars nostra in potētia diuina seruatur, & cui uult, elargitur & subtrahit, q̃ est gloriolus, & sublimis, & omni iusticia & bonitate repletus, forte enim ex sophistici uindicta operis, tibi artem denegaret, & in deuiū erroris te crudeliter detruderet, & ex errore in infortunitatem, & miseriam perpetuā. Miserrimus enim & infortunitus est, cui Deus semper post operis sui atq; laboris finem, ueritatem denegat conspiciere: quoniam uitæ suæ spaciū semper in errore concludit & terminat, hic enim in labore cōstitutus, perpetuo omniq; infortunito, & infortunitate obsessus, totā huius seculi consolationē, gaudiū, & delectationem amittit, & uitā suā in merore sine proficuo cōsumit. Studeat similiter, cū in opere fuerit, omnia signa, quæ in qualibet decoctione apparent, in mentem sigillare, & illorū causas inquirere. Hec itaq; sunt, quę necessaria sunt artifici, ad artem nostrā idoneo. Si uero alter eorū, quæ narrauimus, eidem defuerit, huic arti non adhæreat.

SECUNDA PARS HV

IVS PRIMI LIBRI, IN QVA RE
 censentur rationes, hanc artem negantium,
 deinde uero confutantur.

Diuisio dicendorum generalis. Cap. VIII.

Quoniam summa una huius libelli nostri
 iam præmisimus tibi omnia huius operis
 impedimenta, & doctrinam tibi dedimus
 ad artis huius adherentiam sufficientem, ex
 pedit modo secundum nostri propositi intentionem,
 contra sophisticos & ignorantes disputare. Primo ipso
 rum rationes ponentes, secundum quod promisimus à
 principio nos determinaturos esse. Ultimo uero eas
 omnes interimemus, ut manifesta demonstratione sa-
 pientibus patefiat, nihil ueritatis illas continere.

Rationes uariæ, artem simpliciter ne-
 gantium. Caput IX.

Sunt autem diuersi, qui eam negant & de-
 struunt. Alij enim simpliciter, alijs uero ex
 dictis à supponente eam esse. Sunt enim ali
 qui asserentes artem non esse simpliciter, su-
 am opinionem sophisticè taliter corroborantes, dicunt
 enim: Distinctæ sunt rerum species & diuersitates, quia
 diuersæ sunt & distinctæ elementorum adinuicem in
 commixtione proportionales. Est enim asinus diuersus
 ab homi-

1. neg.

ab homine in specie, quia multo diuersam habuit elementorum in sui compositione proportionem: sic & in cæteris rerum diuersitatibus est inducere, ergo & in mineralibus. Ignota igitur miscibilium proportionem, qua adipiscitur forma, & rei perfectio, quomodo & mixtum & miscendum formare sciemus? Sed ignoramus Solis & Lunæ ueram elementorum proportionem, ergo & formare ipsa ignorare debemus. Ex his itaq; concludunt: Igitur inutilis est ars ista & impossibilis. Similiter etiam aliter arguunt, magisterium nostrum interimentes. Dicunt enim: Etsi proportionem elementorum scires, modum tamen mixtionis adinuicem eorum ignorares, quoniam in cauernis, & mineris, & absconsis locis hæc natura procreat, ergo cum modum mixtionis eorum ignoras, & hoc facere similiter ignoras. Similiter iterum arguunt: Etiam si hoc debite scires, attamen in mixtionis actione ignorares calorem æquale agentem, quo mediante res ita perficitur. Certam enim habet natura caloris quantitatem, qua metalla inesse deducit, cuius mensuram ignoras. Similiter & alias naturæ causarum differentias agentium ignoras, sine quibus non posset natura ueraciter intentum perficere: his ergo ignoratis, & totus similiter agendi modus huius artis ignorabitur. Præterea etiam rationem & experientiam tibi adducunt. Tam diu enim, inquiunt, est à uiris sapientibus hæc perquisita scientia, ut si possibile esset ad eam per aliquam uiam perueniri, iam eam mil-

2 Aug.

3 Aug.

4 Aug.

5 Aug.

5 Aug.

7 Aug.

8 Aug.

millies compleuissent. Similiter etiam, Cum philosophi uisi sint in suis uoluminibus eam tradere, nec tamē in eis ueritatem reperiāmus, manifestum satis per hoc est, & probabile, hanc scientiam non esse. Similiter & multi huius mundi Principes & Reges, thesaurū infinitum, & philosophorum copiam habentes, hanc artem ad inuenire desiderauerunt, non tamen ad hunc preciosissimæ artis fructum pertingere potuerunt. Hoc utiq; satis sufficiens est argumentum, quod ars sit friuola probatione. Similiter etiam in debilibus mixtionibus specierum, sequi naturam non ualemus. Asinum enim fingere ignoramus, & cætera similia, quarum mixtiones sunt debiles, & manifestæ quasi sensibus. Quare & multo magis metallorum mixtionem (quæ est fortissima) fingere ignorabimus: quæ est etiam nostris sensibus & experiētijs occultata penitus. Cuius signum est difficultas resolutionis elementorum ex ipsis. Similiter etiam nō uidemus bouem in capram transformari, nec aliquam aliam speciem, in aliā transmutari, uel per aliquod aliud artificium reduci. Quomodo igitur cum metalla differant specie, niteris inuicem secundum speciem transformare, ut de tali specie talem speciem facias? Absurdū satis hoc nobis uidetur, & à ueritate illata ex principijs naturalibus semotū. Similiter etiam, in millibus annorum natura metalla perficit: quomodo autem tu in artificio transmutationis per annorum millia durare poteris? cum uix annorum centum metam pertinere

gere uale
non pot
cio, id in
niam ar
mus iter
cialiter,
coctione
inspisse
linquat
& exten
um uole
bus, & r
excessu
tius hu
dissipal
miditar
ignis ex
à stellis
bus nat
esse spe
peruen
termin
se: quia
sibi esse
plures,
effectu
ctione

gere ualeas: Si tamen ad hoc ita responderetur: Quod non potest natura perficere in maximo temporis spacio, id in breui per artificium nostrum implemus: quoniam artificium in multis naturæ defectu complet. Dicimus iterum, quod & hoc impossibile est, & in metallis specialiter, cum sint fumi subtilissimi, qui temperata decoctione indigent, ut in seipsis secundum æqualitatem inspissetur humiditas propria, & non fugiat ab eis, & relinquat ipsa omni humiditate priuata, qua concussione & extensionem suscipiunt. Si igitur per artificium tuum uolueris tempus decoctionis naturæ in mineralibus, & metallicis corporibus abbreviare, oportebit per excessum caloris hoc facere, qui non adæquabit, sed potius humiditatem dissoluendo ex eorum corporibus dissipabit & destruet. Solus enim temperatus calor humiditatis est spissatius, & mixtionis perfectius, non ignis excedens. Similiter etiam, esse & perfectio datur à stellis, tanquam à primis perficientibus, & mouentibus naturam generationis & corruptionis ad esse & non esse specierum. Hoc autem fit subito, & in instanti, cum peruenit una stella aut plures ex motibus, ad situm determinatum in firmamento, à quo datur perfectionis esse: quia una quæque res ex certo situ stellarum acquirit sibi esse in momento. Et non est solum unus situs, imò plures, & sibi inuicem diuersi, quemadmodum ipsorum effectus sunt diuersi. Et horum diuersitatem, & distinctionem ab inuicem pernotare non possumus, cum no-

e bis

*Humiditas
spissatius so-
lus calor &
temperatus*

bis sint incogniti & infiniti. Quomodo ergo supplebis defectum in opere tuo, ex ignorantia diuersitatum situum stellarum, ex motu earum? Et tamen si situm unius, aut plurium stellarum certum, quo datur in metallis perfectio, scires, non tamen opus ad intentum tuum perficeres. Non est enim alicuius operis præparatio ad suscipiendum formam per artificium in instanti, sed successiva. Ergo operi forma non dabitur, cum præparatio non sit in instanti. Similiter etiam in rebus naturalibus iste est ordo: quod facilius est eas destruere, quam construere. Sed uix aurum possumus destruere, quomodo igitur & construere præsumimus? Propter has igitur rationes sophisticas, & alias his minus apparentes, credunt hanc se artem diuinam interimere. Hæ omnes sunt per suasiones sophistarum, artem nostram simpliciter esse negantium. Rationes uero eorum, qui ex suppositione negant artem, ponant cum destructionibus illarum in sequentibus. Ab hinc uero ad harum interemptionses nunc positarum, transeundum à nobis est: prius ponentibus nobis super has ueram intentionem, ad operis complementum,

Occupatio, fieri nec posse, nec debere, quod ars naturam in omnibus differentiis proprietatum actio nis imitetur, & quædam de principiis metallorum erudita. Caput x.

Scimus itaque, quod principia, super quæ actionem suam natura fundat, sunt durissimæ compositionis, atque fortissimæ: & sunt sulphur

phur & ar
phi. Igitur
onis, diff
inspissatio
fiat in eis
& non con
colum in e
successiua
tradimus
fatio alicu
subtilissim
partium r
one super
humidum
& fiat hæ
& temper
cussione
humidi u
humidum
Et huius
imò paul
uniform
subito fie
differat h
quam ha
sicco, qu
posset h

phur & argentum uiuum, ut dicunt quidam philoso-
phi. Igitur quia durissimæ & fortissimæ compositi-
onis, difficillimæ sunt etiam resolutionis, sed ut fiat
inspissatio eorū ad inuicem & induratio, taliter, quod
fiat in eis cōcussio & extensio per mallei compulsionē,
& non confractio: non est nisi per hoc, q̄ humidum uis-
colum in eorum ad inuicem commixtione, saluatur per
successiuam in minera decoctionem. Sed regulam tibi
tradimus, charissime fili, generalem: quod nō fit inspiss-
atio alicuius humidi, nisi prius fiat ex humido partiū
subtilissimarum exhalatio, & conseruatio ex humido
partium magis grossarum, si sit humidum in commixti-
one superans siccum, & uera mixtio sicci & humidi: ut
humidum cōtemperetur à sicco, & siccum ab humido,
& fiat hæc substātia una in suis partibus homœomera,
& temperata inter durum & molle, & extensiuā in con-
cussione. Sed hoc non fit, nisi per diuturnam mixtionē
humidi uiscosi, & subtilis terreī per minima, quousq̄
humidum idem cum sicco, & siccum cum humido fiat.
Et huiusmodi subtilis uaporis non fit resolutio subito:
imò paulatim, & in millibus annorū, & illud ideo, quia
uniformis est substantia principiorum naturæ, ergo si
subito fieret ab eis superflui humidi resolutio, cum non
differat humidum à sicco, propter fortem mixtionem,
quam habent, huius utiq̄ rei solueretur humidum cum
sicco, quare totum in fumum euanesceret, nec separari
posset humidum à sicco in resolutione, propter fortem

sta principiorū
nō p̄ unifor-
mitas

unionem, quam habent ad inuicem. Huius itaq; uideamus manifestam experientiam in spirituum sublimatione, quia cum in eis per sublimationem fiat subita resolutio, non separatur humidum à sicco, nec siccum ab humido, ita ut diuidantur in partes totaliter mixtiones eorum, sed tota ascendit eorum substantia, aut parum ex eorum componentibus dissoluitur. Resolutio ergo humidi subtilis fumosi, successiua, & diuturna & æqualis, est causa inspissationis metallorum. Hanc quoq; facere non possumus inspissationem per hunc modum. Ergo in hac sequi naturam nō ualemus. Non enim possumus naturam in omnibus differentijs proprietatum actionis imitari. Nostra igitur intentio non est, in principijs naturam sequi, nec in proportionem miscibilium elementorum, nec in modo mixtionis ipsorum ad inuicem, nec in æquatione caloris inspissantis. Cum hæc omnia sint nobis impossibilia, & penitus ignota. Restat ergo rationes sophistarum interimere, hanc excellentissimam scientiam per ignorantiam negantium,

Confutatio rationum, artem simpliciter
negantium. Caput XI.

I dixerint, ergo nos proportionem elementorum, & modum mixtionis eorum ad inuicem, æquationem caloris metalla inspissantis, causasq; alias multas, & accidētia nature actionem cōsequentia, ignorare. Cōcedimus eis utiq; sed

*Causa in sp
sationis
talior*

sed non propter hoc nostram scientiam diuinam inter-
munt, quia nec scire uolumus illa, nec possumus, nec ad
opus nostrum possunt peruenire. Sed aliud ad hoc no-
bis principium assumimus, aliumq; generationis me-
tallorum modum, in quibus sequi naturam possumus.
Si dixerint etiam philosophos & Principes huius mun-
di hanc desiderasse scientiam, & ipsam non inuenisse.
Respondemus, eos mentiri, quoniam & quosdā Prin-
cipes (licet paucos) & maxime antiquos, & sapientes, no-
stro tempore repertos, iam ex sua industria hanc con-
stat indagasse scientiam, sed talibus, nec ore, nec scriptu-
ris eam tradere uoluerunt, cum indigni sint eius. Ergo
cum non uiderunt aliquos hanc scientiam possidere, ce-
cidit super mentes illorū error, ut aestiment nullos hāc
inuenisse. Ad hoc, etiā si arguant fantastice, asserentes
impotentiam nostram non posse saltem in debilibus
mixtionibus naturam imitari, sicut in mixtione asini
uel bouis, ergo nec in fortibus; detegimus eis errorem
suū multiplicē, quod in arguendi modo nō esse cadat
necessitas, qua coartemur artem nostram non concedere,
quia à simili, uel à maiori ad minus, suam corrobora-
rant fantasiam & errorem, in quibus non continetur ne-
cessitas, sed contingentia, ut in pluribus. Ostendemus
quoq; per aliam uiam, demonstrando illos nullam as-
signare apparentem similitudinem, inter debilem com-
mixtionem, & compositionem animalium, & minerali-
um firmam & fortem. Et hoc ideo, quia in animalibus

& alijs uiuentibus, in quibus compositio est debilis, nō est perficiens solum proportio, nec miscibilia proportionis, nec qualitates miscibilium, nec commixtio, quæ sequitur ex illarum actione adinuicem & passione, quæ est ex aggregatione illarum primarum qualitatum, sed est anima secundum opinionem plurium, quæ est ex occultis naturæ, sicut ab essentia quinta, uel à primo motore, & hoc etiam secundum sententiam plurium dicimus, & huius occultum ignoramus. Ideo hæc talia licet in eis sit debilis mixtio, perficere nescimus, quia perfectiū, quod est anima, infundere ignoramus. Per hoc utiq; patet, quia non est defectus ex parte mixtionis, quod non perficiamus bouem uel capram, sed ex defectu infusionis animæ: quoniam sicut debilem & magis debilem, sic etiam fortem & magis fortem compositionem facere, uiam & cursum naturalem imitantes, secundum artificium nostrum sciremus. In metallis igitur perfectio minor est, quàm in eis, & uersatur illorū perfectio magis circa proportionem & cōpositionem, quàm circa aliud. Ideo cum in eis minor sit perfectio, quàm in alijs, quæ iam narrauimus, liberius ipsa perficere possumus, illa uero non. Diuersificauit ergo Deus altissimus & gloriosus perfectiones ab inuicem multiformiter. Nam in quibus compositio, quæ est secundum naturam fuit debilis, in illis maiorem & nobiliorē perfectionem posuit, scilicet eam, quæ est secundū animam. Sed quædam fortioris condidit compositionis

nis & firmitioris, sicut lapides & mineralia, sed in eis po-
 suit minorem perfectionem & ignobiliorem, & quæ est
 ex mixtionis modo. Patet itaqz, quòd non est eorum si-
 militudo bona, quia non ignoramus bouem uel caprã
 formare ratione compositionis, sed formæ perfectiux,
 quoniam perfectio in boue uel in capra nobilior est, &
 magis occultata, quàm quæ in metallo consistit. Si au-
 tem aliter arguant, quòd non mutetur species in speci-
em. Dicimus eos mentiri iterum, sicut consueuerunt
 potius, quàm uerum dicere super his, quoniam & speci-
 es mutatur in speciem, secundum hanc uiam, cum indi-
 uiduum speciei unius in alterius mutatur speciei. Vide-
 mus nanqz uermem, & naturaliter, & per artificium na-
 turale, in muscam uerti, quæ ab eo differt specie, & uitu-
 lum strangulatum in apes, & frumentum in lolium, &
canem strangulatum in uermes per ebullitionis putrefa-
ctionem. Sed hoc non facimus nos, facit autem natura,
 cui administramus. Similiter & metalla nō mutamus,
 sed natura, cui secundum artificium illam materiam præ-
 paramus, quia ipsa per se agit, non nos. Nos uero ad-
 ministratores illius sumus. Et, si per aliam rationem si-
 militer taliter arguūt, & suã corroborant sophisticæ opi-
 nionem, quòd in millibus annorũ natura metalla perfici-
 cit, tu uero millibus perdurare non potes. Dicimus qd
 natura super principia sua secundum opinionem anti-
 quorum philosophorum agens perficit in millibus an-
 norũ, sed quia principia illa sequi non ualemus, ideoqz
 siue

siue in millibus annorum, siue in pluribus, siue in paucioribus, uel momento, hæc natura perficiat, non tenet illorum persuasio. Quod autem in principijs imitari naturam non possumus, iam ex præcedenti negatiuo sermone satis abbreviato determinauimus, & completi ore sermone in subsequentijs demonstrabimus. Secundum tamen opinionem aliquorum prudentium & perspicacium, intentum suum subito natura perficit, scilicet una die, uel breuiori tempore. Et si hoc uerum sit, non tamen ualemus in principijs naturam imitari, id quod manifestius ostensione sufficiente probauimus, residuum tamen huius quæstionis confitemur, quia totum uerum concedimus, esse. Et si dicant, quod à situ unius uel plurium stellarum datur metallis perfectio, quam ignoramus: Dicimus hunc situm nos scire non oportere, quia non est species generabilium & corruptibilium, quin ex indiuiduis eius alicuius fiat generatio, & corruptio omni die, per quod patet utiq; situm stellarum esse omni die perfectiuum cuiuslibet speciei indiuiduorum & corruptiuium. Non igitur necessarium est stellarum situm expectare, esset tamen utile, sed sufficit solum naturæ disponere, ut & ipsa, quæ sagax est, disponat sitibus conuenientibus, mobilium corporum: Non enim suum motum potest natura perficere sine motu & situ mobilium. Vnde si naturæ artificium disposueris, & consideraueris, quæcunq; ex contingentibus huius magisterij fuerint debite, perficietur sub debito

bito situ per naturam sibi conuenientem, absq; conside-
ratione illius. Cum enim uidemus uermem ex cane uel
alio animali putrescibili deductum in esse, non cōside-
ramus immediate situm stellarū, sed dispositiones aëris
circumstantis, & alias causas putrefactionis perfecti-
uas, præter illū. Et ex tali consideratione sufficienter sci-
mus, uermes secundum naturam in esse producere. Na-
tura enim sibi inuenit conuenientem situm, licet à no-
bis ignoretur. Et si dicant, perfectionem in instanti da-
ri, & præparationem nostram non in instanti fieri, &
concludunt ex hoc, non perficietur per artificium, ergo
nec ars. Dicimus capita illorum fatua, uacuaq; esse ratio-
ne humana, eosq; magis bestiis, quàm hominibus assi-
milari. Concludunt enim ex præmissis, nulla se haben-
tibus habitudine ad id quod illatum est. Tantum er-
go tenet hæc argumentatio, Asinus currit, ergo tu es ca-
pra, quantum & ipsorum. Et hoc ideo, quoniam etsi
non fiat præparatio in instanti, non prohibetur tamen
hoc, quod forma uel perfectio non possit preparato da-
ri in instanti. Non enim præparatio est perfectio, sed
habilitatio ad suscipiendam formā. Sed si dicant etiam,
quod facilius est, res naturales destruere, quàm cōstrue-
re illas per artificium, & uix aurū possumus destruere,
& concludant, impossibile esse, construere illud. Re-
spondemus eis taliter: quod non concludunt de neces-
sitate, qua coartemur concedere aurum non posse con-
strui. Nam cum difficulter destruitur, difficilius con-
f struitur,

struitur, non autē impossibile est, illud posse construi, huius autem assignamus causam, quia fortem habuit compositionem, ideoq; difficiliorem habuit resolutionem, ideoq; difficulter destruitur. Et hoc est, quod facit eos opinari, impossibile esse illius constructionem, quia destructionem artificialem ex cursu naturæ ignorant. Attentauerunt forte, quod sit fortis cōpositionis, sed quàm fortis compositionis sit, non attentauerunt. Sufficienter itaq; tibi charissime fili sophistarum fantasias attulimus. Restat ergo, ex quo te attentum promissione fecimus, secundū illam promissionem ad ea quæ determinanda sunt, ex rationibus artem negantium, à datis transire. Quæ cum debite determinata fuerint, tū ad ea uenire determinanda, quæ sunt principia de intentione naturæ, quorum essentiam nos oportet disputare sufficientius in insequentibus. Post illam uero determinationem, etiam de ipsis sermonē faciemus, quæ sunt principia nostri magisterij. In prima tamen traditione uniuersalem, in sequenti uero singularem de unoquoq; principiorum faciemus sermonem. Nūc uero ad præsens rationes negantium à datis, & ipsarum interemptiones in primis afferamus.

Diuersæ opiniones eorum, qui artem esse supponunt. Caput XII.

Anc itaq; artem supponentes, multiplices ex intentione diuersa esse comperimus, Alij quidē

quidem in spiritibus. Alij uero in corporibus. Alij in
 salibus, & aluminibus, nitris & boracibus. Alij uero in
 omnibus rebus uegetabilibus hanc inueniri artem &
 magisterium affirmant. Ex his autem omnibus, hi qui
 dem secundum partem bene, et secundum partem male,
 hi uero secundum totum male, hoc diuinum magisteri-
 um æstimantes illud tradiderunt posteris. Ex ipsorum
 autem errorum multiplicitatibus ueritatem nos colle-
 gisse, difficilis & laboriosæ cautelæ coniectura, longaq;
 & tædioſa experientia, multorumq; sumptuum inter-
 positione contigit, & illorum error per nostræ mentis
 dispositionem, & rationem sæpissime militauit, & qua-
 si desperationem adduxit, blasphemati sint ergo in eter-
 num, quia blasphemias & maledictionem posteris reli-
 querunt, & ex errore suo super philosophantes perfude-
 runt, non ueritatem, sed diabolicam instigationem
 potius post mortem suam dimiserunt. Et ego blasphe-
 mandus sim, nisi errores illorū corrigam, et ueritatem
 tradam in hac scientia, prout melius exigit hæc ars ue-
 ra. Hoc enim magisterium occulto sermone non indi-
 get, nec manifesto penitus. Trademus igitur eam ser-
 mone tali, quem latere prudentes non accidet: hic autē
 mediocribus profundissimus erit, fatuis autem utrosq;
 terminos irreſerabiliter concludet in hac una, & eadem
 nostra traditione. Redeunt igitur ad propositum,
 dicimus eos, qui in spiritibus eam esse ponunt, diuer-
 sos esse multipliciter. Alij quidē ex Argento uiuo, Alij
 f ij autem

autem ex Sulphure, & huic affini Arsenico, lapidem philosophorum perquiri asserunt necesse esse. Et alij quidam ex Marchesita, quidam ex Tutia & Magnesia, & ex sale Ammoniaco quidam. Qui uero in corporibus, alij quidam in Plumbo, alij in quolibet aliorum corporum esse dicunt, alij utiq; in Vitro, & quidam in Gemmis, & alij in diuersitatibus salium & aluminum, & nitrorum & boracium: & alij in omni genere rerum uegetabilium. Et illorum unicuiq; supponenti alius est aduersarius, secundum suam suppositionem. Et his aduersans credit se arti simpliciter aduersari. Et secundum plurimū utriusq; sectam inuenimus rationibus uacua.

Rationes negantium artem in sulphure suppositam, Caput. XIII.

Vidam igitur in sulphure supponentes eam inueniri, in sulphure laborem impenderūt, & ignorantes eius præparationis perfectionem, ipsam præparationem diminutam reliquerunt. Crediderunt enim solam mundationem, & purificationem, præparationem perfectionis fore, hæc autem per sublimationem fit, ideoq; adductum est intentioni eorum, ut existimarent, quod sola sublimatio in sulphure, sit perfectio præparationis ipsius, & similiter in suo compari, uidelicet in arsenico autumantes induxerunt. Venientes igitur ad projectionem, quæ est ad intentionem alterationis, uiderūt illud aduri, & ea nescere,

ars / ponē
compa / fil
ph / n /

nescere, & non longam in corporibus moram trahere, & corpora relinqui ab eis magis immunda, quàm prius fuerunt ante projectionem illius: quia ergo uiderunt hanc delusionem in operis sui complemento, & longissimis fuit temporibus reuolutum in illorum pectoribus, ex solo sulphure hanc scientiam reperiri, & in illo non inuenissent, arguunt, non posse in alio hanc inueniri, quare cum nec in hoc, nec in alio inueniatur, arguunt nusquam inueniri.

Confutatio rationum præcedentium. Cap. XIII.

Respondemus eis itaque breuiter, & dicimus eos in hoc parum intelligere, & minime sapere, quia supponunt solum sulphur esse materiam nostram: Et si uera hæc esset suppositio, tamen in modo utique præparationis decipiuntur, quia solam sublimationem credunt sufficientem esse. Sunt enim tanquam puer, qui ex principio natiuitatis suæ usque ad senectutem in domo concluditur, non putans mundi latitudinem extendi, ultra suæ domus latitudinem, uel ultra, quàm oculo possit in domo conspiciere. Non enim hi in multis lapidibus laborem suum adhibuerunt, non igitur potuerunt sentire, ex quo medicina nostra eliciatur, & ex quo non, ex quo manus suas etiam à laborum copia excusauerunt: quis ergo laborum perfectius sit uel non, merito ignorare debuerunt. Sed quare fuerit opus illorum diminutum, dicimus,

cimus, quia adurentiam in sulphure dimiserunt & fugam, quæ nō solum non perficiunt, uerum etiam dissipant & destruunt.

Rationes negantium artem in Arsenico suppositam, earumque confutatio. Caput xv.

Lij uero in eodem & suo compari Arsenico hunc lapidem inueniri existimantes necesse esse, & profundius ad operis consummationem attendentes, non solum per sublimationem mundauerunt adurentem sulphureitatem, uerum etiam remouere conati sunt terreitatem, relictam in illo fuga. Ad quorum projectionem similiter delusio superuenit, quia non adhæsit stabiliter in his ipsis corporibus, sed successiue & paulatim euauit, relicto tali corpore in priori sua dispositione. Qui & similiter arguerunt interimentes ut primi, & eisdem ut primis respondentes, artem affirmamus, & eam scimus esse, quia uidimus, & ueritatem tetigimus.

Rationes negantium artem suppositam in Sulphure, Argento uiuo, Tutia, Magnesia, Marchesita, & sale Ammoniaco, eorumque confutatio. Caput xvi.

Lij quidam profundius in ipso uiderunt, et mundauerunt illud, & fugam & adustionē abstulerunt, & factum est eis fixum & terreum

um, nullam dans in ignis calore fusionem bonam, sed solam uitrificatoriam, & ideo nō potuerunt in proiectione corporibus permisceri, ideoq; arguunt ut primi, & eisdem respondemus sicut primis, quia opus diminutū dimiserunt, nec illud complere sciuerunt. Ingressionem enim, quæ est perfectiūum ultimum, inquirere ignorauerunt. In omnibus similiter spiritibus alijs est idem modus præparationis, nisi quod in argento uiuo & Tutijs excusamur à maiori labore, qui est ex remotione adustionis, hæc enim sulphureitatem adustibilem & inflammabilem non habent, sed solam fugam. Magnesia uero & Marchesita omne genus sulphureitatis habēt, plus Marchesita, minus uero Magnesia, fugam tamen omnes habent, plus argentum uiuum & sal ammoniacum, minus uero sulphur, adhuc uero minus compar illius, quarto uero adhuc minus marchesita: quinto uero magnesia minus illa, sexto uero & ultimo, minime omnium Tutia. Vtracq; autē fuga participans est, alia tamē plus, alia uero minus, & ideo propter illorū fugam quibusdā experimentatoribus supuenit delusio uehemens in operationibus præparationū illorū, & ipsorum proiectionibus similiter. Ideoq; & ipsi arguunt, & interimunt ut in sulphure supponentes, & eisdem, ut in sulphure supponentibus, respondemus.

Rationes negantium artem suppositam in spiritibus, unā cum corporibus figendis, & eorum confutatio. Caput XVII.

Sunt

Vnt & alij nitentes spiritus in corporibus
figere, nulla alia prapparatione huic praeue-
niente, sed eisdem delusio angarians simili-
ter mcerorem attulit & desperationem, &
coacti sunt ex ea, non esse hanc scientiam credere, & con-
tra ipsam arguere. Est enim turbationis illorum causa
ac incredulitatis hæc, quòd in fusione corporum spiri-
tus illa dimittunt, nec eis adhærent, imò asperitatem
ignis refugiunt, permanentibus in ea solis corporibus,
quoniam pressuram impietatis ignis illi compati pro-
pter fugam non possunt, quæ ab eis non est ablata. Ac-
cidit similiter quandoq; delusio, quia & cū eisdem cor-
pora ignem effugiunt, & hoc est, cum non fixi spiritus
corporibus in profundo inseparabiliter adhæserunt,
quoniam uolatilis summa, summam fixi superat. Vnde
& similiter ut primi arguunt, & similiter ut primis eis
respondeamus. Tota ergo illorum reprobatio hæc est:
Si corpora filij doctrinæ uultis conuertere, tunc si per
aliquam materiam fieri hoc possibile sit, per spiritus
ipso utiq; fieri necesse est: sed ipsos non fixos corpori-
bus utiliter adhærere non est possibile, imò fugiunt, &
immunda relinquunt illa, ipsos autem fixos nō est pos-
sibile ingredi, cum terra facti sint, quæ non funditur: &
cum inclusi corporibus fixi apparent, non tamen sunt,
aut ab eis recedunt ipsis manentibus, aut ambo simul
aufugiunt. Cum igitur in materia magis affini nullis
modis hanc artem inuenire sit possibile, in magis remo-
ta non

ta non inuenietur, ergo nusquam. Responsio utiq; nostra hæc est, quòd quicquid scibile circa hoc est, non totum sciunt, ideo nec operatum ex eo totum inueniunt, consequentis igitur uicium per insufficientiam ponunt ipsorum robur.

Rationes negantium artem in corporibus suppositam, & primo in plumbo albo, id est stanno, seu Ioue, & earum confutatio. Cap. XVIII.

Vidam autem posuerunt in corporibus illam. Cum tamen ad opus peruenerunt, illi sunt, ut existimantes Plumbum utrumq;, liuidum scilicet & album, albedine non pura, multum naturæ solis & lunæ assimilari & approxi-
mare: liuidum quidem multum Soli, Lunæ uero parum: album uero Lunæ multum, Soli uero parum. Propterea horum aliqui autumantes stannum, seu Iouem multum Lunæ assimilari, & stridore, mollicie, & liquefactionis uelocitate solummodo differentem, credentes ex superfluitate suæ humiditatis, liquefactum esse facile, & molle similiter, ex substantia uero fugitiua argenti uiui in illo intercidente partes stridorem possidere, exposuerunt illud igni, & calcinantes ipsum tenuerunt in igne, quem potuit tollere, quousq; album factum est in calce sua, quem postea uolentes reducere nō potuerunt, sed æstimauerunt impossibile fore. Et horum aliqui reduxerunt ex illo aliquid, & stridorem, ut

g

prius

utrumq; plumbum

prius, & mollitiem in illo inuenerunt, atq; liquefactionis uelocitatem. Ideoq; crediderunt hoc impossibile per uiam hanc, & adducti sunt in incredulitatem, ut putarent artem indurationis illius inueniri non posse. Horum uero aliqui calcinauerunt, & reduxerunt, & iterum scoriam illius subtrahendo cum maioris ignis expressione calcinauerunt & reduxerunt, & sic sæpe reiterantes opus ad illud, uiderunt iam illud induratum, atq; si ne stridore: quia uero uelocitatem liquefactionis non omnino remouerunt, errauit mens illorum, & existimauerunt ad illud non posse perueniri. Horum itaq; & alij uolentes eidem duriciem & retardationem liquefactionis cum administratione durorum corporum præstare, in delusionem ceciderunt, ut frangeret illis quodcumq; durorum corporum admixtum ei fuerit, nec iuuat in hoc eos ulla præparatio. Ideoq; cum nec duris, nec igne illum præparare potuerunt, excusauerunt se de longa mora inuentionis artis, quia eam impossibilem crediderunt & dixerunt, per hoc & contra artem arguentes instant, posuerunt illam non esse. Præterea, & alij quidam addentes multa medicamina, uiderunt illa nullam immutationem facientia, nec ei conuenientia, sed potius corruptentia, & contra illorum propositum agentia, & ideo libros abiecerunt, & capita retorserunt, & artem ueram & diuinam friuolam esse dixerunt. Quibus obuiantes respondemus responsione prima.

Ratio,

Rationes negantium artem in plumbo nigro
suppositam. Caput XIX.

Vndem etiam est in Plumbo nigro reperi-
re illusionis modū, solo excepto, quòd cor-
pora non frangit, & quòd citius redit à cal-
ce sua, quàm Iupiter, liuiditatem uero eius
remouere non possunt, quia ignorant, ideo per illud
dealbare non possunt dealbatione bona, nec per suam
fantasiam potuerunt illud stabilibus corporibus tam
stabiliter associare, quin contingat illud per fortē ignis
expresionem recedere à commixto. Et illud quidem
maxime decipit illos, in huius præparatione supponen-
tes, in nullo posse scientiam inueniri, nisi in ipso, quia
post duas reductiones à calce sua nullam duriciem susci-
pit, sed maiorem potius mollitiem quàm prius habue-
rat, & in alijs similiter non uiderunt illud emendari dif-
ferentijs. Et ideo cum in ipso putantes propinquius &
melius inueniri, non inuenerunt, coguntur per hoc cre-
dere & argumentari, scientiam non esse, sed delusionē,
& ideo peccant hi ut priores.

Rationes negantium artem in mixtione durorū
cum duris, & mollium cum mollibus corporibus
suppositam. Caput XX.

Lij uero componentes dura cum duris, &
mollia cum mollibus, propter conuenienti-
am uoluerunt corpora sese inuicem trāsmu-

g ij

tari,

tari & transmutare, & illud non potuerunt, propter suam ignorantiam, ut permiscentes Solem uel Lunam cū Venere, uel alio quocunq; metallorum, non transmutant illa in Solem, uel Lunam transmutatione firma, quin experiantur ignis expressione forti unumquodq; illorum à commixtione separari, & comburi, uel ad priorem sui naturam redire. Quædam uero ex eis plus durant in commixtione, quædam uero minus, ut à nobis sufficienter determinatum est. Hæ itaq; delusiones superuenientes propter ignorantiam, faciunt hos tales de hac diffidere arte, & illam arguere non esse.

Rationes negantium artem in mixtione durorū cum mollibus, & perfectorum cum imperfectis suppositam. Caput XXI.

Lij autē intimius & profundius super hoc inquirentes, cogitauerunt & ingeniati sunt, & uiam uoluerunt inuenire, ut dura mollibus unita, ea stabiliter indurarent, & perfecta imperfectis, ad perfectionem ea reducerent, & generaliter à seinuicem transmutarētur & trāsmutarēt, transmutatione firma. Et ideo uoluerunt similitudinem & affinitatem illorum inuenire, tum quidem per medicinas, tum uero per ignis administrationem attenuando grossa, sicut Venerem & Martē, & inspissando subtilia, sicut est Iupiter, & similia illi. Et aliqui eorum credentes hanc administrationem perficere, delusi sunt in commi-

commixtion e horum durorum corporu, uel quia frangibile fecerunt omnino, uel omnino nimis molle non alteratum à duro, uel nimis durum non alteratū à molli. Et sic conuenientiam non inuenerunt, & ideo artem esse negauerunt.

Rationes negantium artem in extractione animæ, uel ignis regimine suppositā. Cap. XXII.

Alij uero adhuc intimius & profundius inspicientes alterare uoluerunt corpora cum animarum suarum extractione, & cum extracta anima omnia alia similiter. Et ad id non potuit eorum experientia peruenire, sed delusi fuerunt in intentione sua, per hoc æstimantes artē non posse inueniri. Alij uero solo igne ipsa perficere conantes delusi in opinione sua fuerunt, quia ad illud peruenire nescierunt, Et hi eam ex hoc non esse putauerunt. Quibus omnibus obuiamus ut primis.

Rationes negantium artem in uitro, & gemmis suppositā, & earum cōfutatio, Cap. XXIII.

Vi uero in Vitro, & Gemmis illam posuerunt, experti sunt, per Vitru & Gemmas in corporibus alterationes fieri nō posse, quia non alterat quod non ingreditur, at nec Vitrum quidem, nec Gemmæ ingrediuntur, ideoq; non alterant. Sed & si conati sunt Vitrum cum illis unire,

g iiij cum

cum tamen uix hoc fieri possit, non tamen propositum habent, quoniam Vitrum ex corporibus faciunt, & propter hoc estimant hunc errorem super totam artem cadere, & sic eam arguunt non esse. Quibus respondemus, eos operari in non debita materia, ideoque indebitum terminantes, non possunt hanc ex suis erroribus interimere.

Rationes negantium artem in medijs mineralibus, uel uegetalibus, uel quarumcunque rerum commixtione suppositam. cap. Cap. XXIIII.

Vnt & alij supponentes eam artem inueniri in Salibus & Aluminibus, Nitris & Boracibus, qui possunt quidem in his experiri, sed eam inueniri minime putamus in eis, Ideoque si post suam experientiam paucam utilitatem transformationis inueniunt, scilicet soluendo, coagulando, et affando, tamen non interimant hanc artem diuinam, cum necessaria sit & scita. Possibile est tamen in his omnibus aliquam alterationem inueniri, sed remota est ualde, & maxime laboriosa. Adhuc uero & in alijs crescentibus omnibus supponentibus, magis laboriosa fore probatur. Ideoque qui eam in omnibus uegetabilibus ponunt, possibile quidem ponunt, sed non eis, quoniam prius deficerent in labore, quam laboratum perfici sit possibile, ideoque si tales artem non inueniunt suis laboribus, artem nullis laboribus inueniri posse argumentari

mentari non licet. Omnes autem prius dicti, errantes, unam materiam suam posuerunt, & nullam aliam sup-
posuerunt præter illam. Et hi quidem iam redarguti sunt omnes. Alij uero multi, & quasi infiniti, harum re-
rum omnium compositionem, aut quarundam sub di-
uersa proportionem facientes, ignoranter & inscien-
ter incedunt, & error illorum in infinitum extenditur, quoni-
am infinita est diuersitas proportionis rerum miscibili-
um, & infinita est diuersitas materierum miscibilium,
& in his ambabus infinitatibus infinite contingit erra-
re, aliquando ex superabundantia, aliquando ex dimi-
nutione, & in his possibilis est correctio. Sed nos qui-
dem longitudini & prolixitati sermonum parcentes,
super infinitis insistere nolumus, quoniam scientiam
uniuersalem trademus breuibus locutionibus, qua eui-
denter infinitatem suorum errorum emendare potue-
runt, & illos corrigere. Nunc uero prius naturalia prin-
cipia differamus, secundum eorum causas, ut ex prin-
cipio te attentum fecimus & commemoratione illorū.

SEQVITVR TERTIA PARS

HVIVS LIBRI PRIMI, DE PRINCI-
pijs naturalibus, & eorum effectū.

De principijs naturalibus corporū metallicorū, se-
cundū opinionē antiquorū. Cap. xxv.

Innuimus ergo tibi secundum antiquorum
opinionem, qui fuerunt de secta nostra ar-
tem

*Sp m
fuit hinc*
tem imitantium, quòd principia naturalia in operæ naturæ sunt spiritus foetens, & aqua uiua, quam & siccam aquam nominari concedimus. Spiritum autem fetentem diuissimus, est enim albus in occulto & rubeus & niger uterq; in magisterio huius operis. In manifesto autem, uterq; tendens ad rubedinem. Dicemus igitur sermone breui, nec non & similiter completo & sufficienti generationem uniuscuiusq; istorum, & modum similiter generationis. Expedi igitur nos ampliare sermonem nostrum, & dilatare, & singulum Capitulum de singulo naturali principio tradere. In genere tamen dicimus, quòd unumquodq; ipsorum est fortissimæ compositionis, & uniformis substantiæ, & illud ideo, quòd in eis partes terre taliter partibus aërijs, aqueis & igneis per minima sunt unitæ, ut nulla ipsarum alteram in resolutione possit dimittere, imò quælibet cum quælibet resoluitur, propter fortem unionem, quam habuerunt ad inuicem per minima, & paulatim à calore naturali & æquali in mineralibus in terræ uisceribus cōdensato, multiplicato, & æquato secundum debitū cursum naturæ, ad exigentiam illorum essentiae, secundum opinionem quorundam antiquorum philosophorum.

De principijs naturalibus metallorū, secundū opinionē recentiorū, & authoris. Caput xxvi.

Lij autem aliter dixerunt, quòd principium non fuerit argentum uiuum in natura sua, sed

sed alteratum & conuersum in terram suam, & sulphur
 similiter alteratum, & in terram mutatum. Vnde dixe
 runt quòd aliud fuerit principiū, quàm spiritus foetēs,
 & spiritus fugitiuus in intentione naturæ. Et ratio qua
 moti sunt, ea fuit, quia non inueniunt in mineris argen
 teis, uel aliorum metallorum aliquid quod sit argentū
 uiuum in natura sua, & aliquid quod sit sulphur simili
 ter, immo per se inueniunt unumquodq; illorum sepa
 ratum in propria sua minera in sua natura. Et simili
 ter per aliam rationem hoc quoq; affirmant. Non est
 transitus inquiunt, à contrario in contrarium, nisi per
 dispositionem mediam. Ergo cum sic sit, coguntur con
 fiteri & credere, quòd non sit transitus à mollicie argen
 ti uiui ad duriciem alicuius metallorum, nisi per dispo
 sitionem, quæ est inter duritiem & molliem illorum:
 sed in mineris non inueniunt aliquid, in quo saluetur
 hæc media dispositio, ideo hac ratione compelluntur
 credere, argentum uiuum, & sulphur in sua natura non
 esse principium de intentione naturæ, Imò aliud quod
 sequitur ex illorum essentiarum alteratione, in radice
 naturæ ad terream substantiā. Et est iste modus, quòd
 prius unumquodq; eorum conuertitur ad terream na
 turam, & ex his ambabus terreis naturis resoluitur
 fumus * tenuissimus à calore multiplicato in uiscere
 terræ, & hic duplex fumus est in materia metallo
 rum immediata. Hic fumus cum à calore temperato
 mineræ decoctus erit, conuertitur in naturā cuiusdam
 h terræ

aliās es
 missus.

terræ, ideoq; fixationem quandam suscipit, quam deinde fluens aqua per uiscera mineræ, & terræ spongiositatem dissoluit, & ei uniformiter unitur unione naturali & firma, Ideoq; sic dixerunt sic opinantes, quod aqua fluens per meatus terræ inuenit substantiam dissolubilem ex substantia terræ in uisceribus illius, & illam soluit, & uniformiter cum illa unitur, quousq; & substantia terræ in uisceribus dissoluta, & aqua fluens dissoluens, unum fuerint unione naturali, & ad talem mixtionem ueniunt omnia elementa secundum debitam naturalem proportionem, & miscetur per minima, quousq; faciant uniformem mixtionem. Et hæc mixtio per successiuam decoctionem in minera inspissatur & induratur, & fit metallum. Et hi quidem quamuis sint affines ueritati, non tamen ueritatem conijciunt puram.

Diuisio dicendorum de tribus principijs, Sulphure scilicet, Arsenico, & Argento uiuo. Cap. XXXVII.

Am sermone uniuersali determinauimus de metallorum principijs naturalibus. Restat igitur ut nunc ponamus uniuscuiusq; principij capitulum. Cū ergo tria sint, Sulphur, Arsenicum, & Argentum uiuum. Primo ascribemus capitulum de Sulphure. Secundo de Arsenico. Tertio de Argento uiuo. Deinde uniuscuiusq; metallorum quæ sunt effectus eorum, ponemus capitulum determinatum, secundum quod est ex opere naturæ. Des

hinc

hinc ad ea quæ huius magisterij sunt fundamenta, & illorum operationes transeundo, horum omnium causas assignabimus.

De Sulphure. Caput xxviii.

Icimus igitur quod Sulphur est pinguedo terræ, in minera terræ per temperatam decoctionem, inspissata, quousque induretur, & sicca fiat, & cum indurata fuerit, Sulphur uocatur. Habet siquidem sulphur homogeniam & fortissimam compositionem, & est uniformis substantiæ in suis partibus homœomera, quia homogenium est. Ideoque non auferetur eius oleum ab ipso per distillationem, sicut ab alijs rebus oleum habentibus. Qui ergo quærunt ipsum calcinare non perdendo de illius substantia aliquid, de quo sit curandum, in uanum laborant, quoniam non calcinatur nisi per magnam industriam, & multum de illius substantia dissipando. Excentum enim partibus uix tibi tres sufficienter reserua- bis post calcinationem. Figi similiter non potest nisi calcinetur prius, commisceri autamen, & aliquantulum illius fuga retardari, & illius potest adustio reprimi, & cum commixto facilius calcinatur. Qui ergo quærit ex eo opus elicere, illud per se præparando non eliciat, quoniam cum mixto perficitur, & sine illo protelatur magisterium usque ad desperationem. Et cum suo compari fit tinctura, & dat pondus completum unicuique metal-

h ij lorū,

lorę, & ipsum à sceditate depurat & illustrat, & perficitur cum magisterio, sine quo nihil horum præstat, sed potius corrumpit & denigrat, non igitur sine magisterio ipso utaris. Qui etiam in præparatione ipsum comiscere & amicari corporibus nouerit, sciet unum de secretis naturæ maximum, & uiam perfectionis unam, cū multæ sint uiaę ad unum effectum, & unum intentum. Et quodcunq; corpus ex ipso calcinatur, acquirit pondus sine dubio. Aes quoq; assumit ex eo solis effigiem. Mercurio quoq; associatur, & per sublimationem fit Vlsur. Calcinantur deniq; omnia corpora ex eo facile, præterquàm Sol & Iupiter. Sol uero difficillime. Et non coagulatur argentum uiuum ex eo in Solē uel Lunam, in quibus sit utilitas per artificiū debile, sicut Philosophorum quidam fatui putauerunt. Et ita dicimus, quod quæcunq; corpora minus habent de humiditate, facilius per sulphur calcinantur, quàm quæ multam. Per Deum altissimum, ipsum illuminat omne corpus, quoniam est aliud in tinctura alumen & tinctura. Difficillime quoq; soluitur, quia non habet partes saluuginosas, sed oleagineas, quæ non facile in aquam soluuntur. Quæ autem facile uel difficile soluuntur in aquam, in Capitulo solutionis monstrabimus satis aperte. Sublimatur uero, quia spiritus est. Et si commiscetur Veneri, & adunatur secum, fit mirabile uiolaceum. Cū Mercurio quoq; miscetur similiter, & fit ex eis per decoctionem cœlestinus color & delectabilis. Non putet tamen
quis

quis, quòd sulphur per se opus compleat Alchimiae, nō enim esset hoc nisi uanum credere, hoc autem satis lucide probabimus in sequentibus. Eligitur autem crassum & lucidum. Et de Sulphure hæc dicta sufficiant.

De Arsenico. Caput x x i x.

Estat nos de Arsenico determinare ad præsens. Dicimus igitur quòd est de subtili materia, & simile cum sulphure, iccirco non oportet illud aliter diffiniri, quàm sulphur: in hoc autem diuersificatur à sulphure, quia est albedinis tinctura de facili, rubedinis autem difficillimæ: sulphur uero rubedinis de facili, albedinis autem difficillimæ. Est autem sulphuris & Arsenici duplex genus, citrinum scilicet, & rubeum, quæ sunt huic arti utilia, reliqua autem multa genera non. Figitur autem Arsenicū sicut sulphur. Vtriusq; uero sublimatio ex metallorum calcibus melior est. Non sunt autem sulphur & Arsenicum materia perfectiua huius operis. Non enim completa sunt ad perfectionem, habent autem adminiculū perfectionis in casu. Eligitur autem lucidum, & squamosum, & scissile.

De Argento uiuo, seu Mercurio. Cap. x x x.

Argentum autem uiuum, quod etiam Mercurius appellatur antiquorum usu, est aqua uiscosa in uisceribus terræ, substantiæ subtrilis albæ

lis albæ terræ per calorem temperatissimum unita tota
 li unione per minima, quousq; humidum contempere-
 tur à sicco, & siccum ab humido æqualiter. Ideoq; fugit
 superficiem planam de facili, propter suæ aquæ humi-
 ditatem. Non autem adhæret, uiscosam licet habeat
 humiditatem, propter siccitatem illius, quæ illam con-
 temperat, & non adhærere permittit. Est etiam (ut qui-
 dam dicunt) materia metallorum cum sulphure. Adhe-
 ret quoq; tribus mineralibus de facili, Saturno uideli-
 cet, & Ioui, & Soli, Lunæ autem magis difficulter. Ve-
 neri uero difficilior quàm Lunæ, Marti autem nullo
 modo, nisi per artificium. Ex hoc itaq; maximum elici-
 as secretum. Est enim amicabile, & metallis placabilis,
 & medium coniungendi tincturas, & non submergitur
 aliquid in Argento uiuo, nisi Sol. Soluuntur tamen Iu-
 piter & Saturnus, Luna & Venus ab eo, & commiscen-
 tur, & sine ipso aliquæ metallor; deaurari nō potest. Fi-
 gitur & est tinctura rubedinis exuberantissimæ resectio-
 nis, & fulgidi splendoris, & nō recedit à commixto, do-
 nec est in natura sua. Non est tamen medicina nostra
 in natura sua, sed iuuare quandoq; potest similiter in
 casu.

De effectibus principiorum naturæ, quæ sunt
 corpora metallica. Caput XXXI.

Icamus de metallicis corporibus, quæ sunt
 effectus horum naturæ principiorum. Sunt
 autem sex numero. Aurum, Argentum,
 Plumbū,

Plumbum, Stannum, Aēs & Ferrum. Dicimus igitur, quòd metallum est corpus minerale fusibile, sub malleo ex omni dimensione extendibile. Est autem metallum (ut diximus) densæ substantiæ, & fortissimæ compositionis & firmæ. Habent autem affinitatem magnā metalla adinuicem, non tamen perfectum diminutum perficit per eius commixtionem. Si enim aurum cum plumbo admisceatur fusione, non fit ex hoc plumbo aurum, sed euanescit plumbum ab admixtione, & adurit, Aurum autem in examinatione remanet. Similiter, in reliquis inducendo cadit secundum communem cursum. Secundum uero nostrum magisterium perfectum imperfectum adiuuat, & imperfectum in nostro magisterio per se perficitur sine administratione alicuius rei extraneæ, & imperfectum hoc eodem magisterio perficitur. Et per Deum, seinuicem alterant & alterantur, & seinuicem perficiunt & perficiuntur, & per se tantum unumquodq; perficitur, sine alicuius adminiculo.

De Sole, siue Auro.

Caput XXXII.

Tulimus tibi in generali capitulo summā de intentionibus metallorū, specialem tibi tamen faciemus de unoquoq; sermonē. Et primo de Auro. Dicimus ergo quòd Aurum est corpus metallicum, citrinum, ponderosum, mutum, fulgidum, æqualiter in uentre terræ digestum, aqua minerali diutissime lauatum, sub malleo extendibile,

bile, fusibile, examinationem cineritij & cementi tolerans. Ex hac diffinitione itaq; elicias, quod aliquod non est aurum, nisi causas diffinitionis & differentias omnes habeat auri. Quicquid tamen metallum radicibus citrinat, & ad æqualitatem perducit & mundat, ex omni genere metallorum aurum facit. Ideoq; per opus naturæ perpendimus, & artificio æs in aurum mutari posse. Vidimus namq; in mineris æris, à quibus emanabat aqua, secum adducens griseas squamas tenuissimas. Ipsaq; diuturno & continuo lapsu lauit & mundauit. Deinde uero aqua cessante fluere, uidimus cum sicca arena has squamas per triennium in solis calore excoqui, inter quas est inuentum aurum uerissimum. Æstimauimus itaq; per aquæ beneficium illas mundatas fuisse, per Solis autem calorem in arenæ siccitate æqualiter digestum, & ad æqualitatem peruenisse. Imitantes autem naturam cum possumus, similiter alteramus, non tamen in hoc se qui naturam ualemus. Aurum quoq; est preciosissimum metallorum, & est tinctura rubedinis, quia tingit ac transformat omne corpus. Calcinatur autem & soluitur sine utilitate, & est medicina lætificans, & in iuuentute corpus conseruans. Frangitur facillime cum Mercurio, & odore plumbi teritur. Non est autem in actu aliquid quod magis in substantia illi conueniat, quam Iupiter & Luna. In pondere autem & surditate, & putrescibilitate Saturnus, in colore autem Venus, in potentia quidem magis Venus, deinde Luna, deinde Iupiter, & deinde Saturnus

S
turn
nat
gun
nit a

pura
cio,
albe
con
in ex
Qui
insp
in p
fum
stæ,
sed c
nera
ram
Cal
null

turnus, ultimo uero Mars. Et hoc est unum de secretis naturæ. Cum ipso similiter commiscetur spiritus, & figuntur per ipsum maximo ingenio, quod non peruenit ad artificem duræ ceruicis & pectoris.

De Luna, siue Argento. Caput XXXIII.

Olis itaq; Capitulo præmisso, dicamus sermonem nostrum de Luna, communi uocabulo argento. Dicimus igitur quòd argentum est corpus metallicum, album albedine pura, mundum, durum, sonans, perdurans in cinericio, sub malleo extendibile, ignibile, fusibile. Est itaq; albedinis tinctura, & indurat louem per artificium, & conuertit ad se, & commiscetur Soli, & non frangit, sed in examinatione sine artificio cum eo non perseverat. Qui nouit ipsum magis subtiliare, & post subtiliationē inspissare & figere cum auro associatum, cum eo manet in pugna, & ipsum non dimittit penitus. Positum super fumum acutorum, sicut aceti, salis Ammoniacy, & agrestæ, fit coelestinus color mirabilis. Et est nobile corpus, sed diminutum à nobilitate auri. & inuenitur eius miera determinata, & aliquoties habet confusam mineram cum alijs corporibus, & illud non est ita nobile. Calcinatur autem similiter, & soluitur labore magno cū nulla utilitate.

De Saturno, siue Plumbo. Cap. XXXIIII.

i De Plum-

DE Plumbo similiter tradamus capitulum, & dicamus, quòd plumbum est corpus metallicum, liuidum, terreum, ponderosum, mutum, parua participans albedine, cum liuiditate multa, cinericium & cementum refugiens, molle, facile omni sua dimensione parua compressione extensibile, & facile fusibile sine ignitione. Plumbum autem quidam fatui putant, & dicunt multum in natura sua auro appproximare. Sed quia sunt duræ ceruicis, omni ratione uacui, nullam ueritatem conijcere, quantum in se est, ex subtilissimis rebus queunt, sed de eis secundum sensum iudicant. Et quia uident illud ponderosum, & mutum, & non putrescere, credunt illud Soli multum appproximare, sed hoc totū est erroneum, ut latius à nobis in sequenti negotio probatur aperte. Plumbum quoq; multum habet de substantia terrea, ideo lauatur, & in stagnum per lauacrum uertitur. Per hoc ergo patet stannum magis perfecto assimilari. Et plumbum similiter aduritur, & fit minium, & ponitur super uapores acceti, & fit cerussa. Et licet non multum perfectioni appproximet, ex eo tamen per nostrum artificium de facili argentum facimus, & non seruat pondus proprium in transmutatione, sed mutatur in nouum pondus. Et hoc totum in magisterio acquirit. Est etiam Plumbum argenti examen in cineritio, cuius causas dicemus.

De

De Ioue, siue Stanño. Caput xxxv.

Ouis ergo traditione non omīssa, significamus filijs doctrinæ, quod est corpus metallicum, albū, non purū, liuidum, & sonans parū, terreitate pauca participans, stridorē, molliciem liquefactionis sine ignitione, uelocitatem in radice possidēs, cinericiū & cementū non expectās, sub malleo extēsibile. Est ergo Iupiter inter diminuta à perfectione, corpore magis pfecto in radice suæ naturę affinis, Soli scilicet & Lunę, Lunæ magis, Soli uero minus. Hoc itaq; in sequētib; lucide narrabitur. Iupiter qā albidinē multā ex radice suæ generationis suscepit, ideo omnia nō alba corpora dealbat. Vitiū est tamē ei, quod omne corpus frangit, præter Saturnū, & purissimū Solē. Et Iupiter multū Soli & Lunæ adhæret, & ideo ab eis p examina nō de facili recedit. Suscipit tincturā rubedinis, & splēdet in eo fulgore inæstimabili, & pōdus accit in magisterio huius artis. Induratur uero & mundatur facilius quā Saturnus. Et qui sciuerit eius uitiū fractionis auferre, subito ex eius pficuo pfrui letabit. Conuenit enim Soli & Lunæ, nec separabitur ab eis unq;.

Do Venere, siue Aere. Caput xxxi.

DE Venere uero sermo noster sit ad præsens. Et est corpus metallicum, liuidum, rubedine fusca participans, ignibile, fusibile,
i ij sub

sub malleo extensibile, cineritium & cementum refugiens. Venus itaq; (ut narratum est) in profundo suæ substantiæ colorem & essentiam auri præ tendit, malleatur uero & ignitur ut argentum & aurum. Ideoq; secretum ex ea assumas, quia est medium Solis & Lunæ, & facile ad utrumq; conuertere naturam illius accidit, & est bonæ conuersionis, & pauci laboris. Conuenit cum tutia uehementer, quæ illam citrinat citrinitate bona, & ex hoc proficuum elicias. Excusamur itaq; per eam à laboribus indurationis et ignitionis illius. Assumas igitur eam præ cæteris imperfectis in opere minori & medio, in maiori uero minime. Hoc tamen præ loue uitiū habet, quòd liuescit de facili, & infectionem ex acribus & acutis suscipit, & eradicare illud non est facile artificium, imò profundum,

De Marte, siue Ferro, Caput XXXVII.

Artis uero narratio, & secretū illius totum est ex operæ naturæ, quia est corpus metallicum liuidum multum, parum uero rubrum, albedine non pura participans, durum, ignibile, fusibile fusione non recta, sub malleo extensibile, & multum sonans. Est autem Mars duræ tractationis, propter impotentiam suæ fusionis, qui si medicina illius naturam immutante fundatur, cōiungitur Soli & Lunæ, & non separatur per examen, sine magna industria, sed si præparatur, coniungitur, & non separatur

tur

tur per aliquod artificium, si eius natura fixationis non immutetur ab eo, sola remota immundicie illius. Est ergo tinctura rubedinis de facili, albedinis uero difficiliter. Et cum coniungitur non alteratus, non immutat colorem commixti, sed auget illud in quantitate. Inter omnia igitur corpora Iupiter in splendidius, & lucidius, fulgidius & perfectius in solare & lunare transformatur corpus. Sed in eo est opus facilis tractationis, & longi laboris. Post illum uero Venus minus perfectæ mutationis eligitur, difficilioris tractationis, breuioris uero quàm Iupiter laboris. Saturnus uero post Venerem perfectionem in transmutatione ab illa diminutâ habet, facilis tractationis, longissimi uero laboris. Mars uero inter cætera minimæ perfectionis in transmutatione consistit, tractationis utiq; difficillimæ, & laboris longissimi. Quæcunq; igitur à uelocitate liquefactionis corpora remotiora sunt, difficilioris inveniuntur in transmutationis opere tractationis. Et sunt huiusmodi Venus & Mars. Quæ uero magis, magis: & quæ maxime, maxime: Quæcunq; uero maioris liuiditatis & infectionis de terra sunt participantia, & hæc laboris maioris inueniuntur, & minoris perfectionis. Quæcunq; autem perfectionum diuersitates paulò prius à nobis determinatæ sunt, in minoris & medijs operis artificio repertæ sunt, in maiori uero unius perfectionis sunt omnia, non autem unius tractationis aut laboris sunt. Remanet enim dicere, & quæ tractationis

facilitas & difficultas, & quæ breuitas laboris, & longitudo, in radice in natura corporum inuenta sunt. Iam ergo principia naturalia ipsorum corporum, traditione uera, quæ est ex intentione naturæ perscripsimus, & ipsorum corporum similiter determinatos sermones in singulis Capitulis ueraciter exposuimus, & secundum sententiam eorum, qui intima naturæ uidere potuerunt, & secundum nostram, qui ad ea peruenimus cum instantia laboris. Nunc uero secundum quod innuimus, expedit huius artis defectum supplere, & principia omnia huius magisterij tradere in huius nostri sermonis ultima parte, & perfectionem quam uidimus, secundum eius exigentiam, cum causis suis monstrare.

QVARTA PARS HVIVS

PRIMI LIBRI, DE PRINCIPIIS
artificialibus huius artis.

Diuisio dicendorum in hac parte, cum insinuatione perfectionis, in secundo libro tradenda. Cap. XXXVIII.

Vnt duo quæ determinanda sunt. Principia scilicet huius magisterij, & perfectio eiusdem. Sunt itaque huius artis principia modi operationum ipsius, quibus applicatur artifex ad hoc magisterium. Qui quidem à se inuicem sunt diuersi. Est enim unus modus Sublimatio, & Descensio alter, & unus etiã Distillatio, & unus ex modis est Calcinatio, & alius Solutio, & alius Coagulatio, Sequitur

primus uero modus est Fixatio, Octauus uero Cera-
tio. De quibus singulis singulas narrationes faciemus.
Perfectio uero consistit ex consideratione eorum, qui-
bus peruenitur ad eam, & ex consideratione rerum iu-
uantium, & ex consideratione ipsius rei, quæ ultimo
perficit, & ex qua cognoscitur, an in perfectione fu-
erit magisterium, uel non. Consideratio eorum, qui-
bus peruenitur ad operis complementū, est considera-
tio substantiæ manifestæ, & colorum manifestorum,
& ponderis in unoquoque corporum mutandorum, &
eorum corporum, quæ non mutanda sunt ex radice sue
naturæ absque illo artificio, & consideratio illorum simi-
liter in radice sua cum artificio, & consideratio princi-
piorum corporum, secundum suum profundum, occul-
tum & manifestum, secundum naturam suam, sine arti-
ficio, & eorum similiter cum artificio. Quoniam si nō
cognoscerentur corpora & illorum principia in pro-
fundo suæ naturæ & manifesto, cum artificio, & sine,
nesciretur quod superfluum in eis, & quod diminui-
tum, qua ratione necesse foret nos nunquam ad per-
fectionem transmutationis illorū peruenire. Con-
sideratio autem rerum iuuantium perfectionē, est con-
sideratio naturarum, illarum rerū, quæ corporibus sine
artificio uidemus adhærere & mutationē facere. Et sunt
Marchesita, Magnesia, Tutia, Antimonium, & la-
pis lazuli, & consideratio eorum, quæ sine adhærentia
corpora mundificant, & sunt scilicet sal & alumina,
nitra

nitra & boracia, & quæ illorum naturæ sunt, atq; consideratio uitrificationis mundatis per consimilem naturam. Consideratio uero rei quæ perficit, est consideratio electionis puræ substantiæ argenti uiui, & est materia, quæ ex materia illius assumpsit originem, & ex illa creata est. Non est autem ista materia argentum uiuū in natura sua, nec in tota sua substantia, sed est pars illius, non est autē nūc, sed cum lapis noster factus est. ipse enim illustrat, & ab adustione conseruat, quod perfectionis significatio est. Consideratio uero rei ex qua cognoscitur, utrum magisteriū in perfectione sit, uel non, est cōsideratio cinerici, cimenti, ignitionis, expositio- nis super uapores acutorum, extinctionis, commixtio- nis sulphuris adurentis corpora, reductionis post calci- nationem, & susceptionis argenti uiui. Hæc autem om- nia deinceps narrabimus cum causis suis, & cum experi- entijs facilibus, quibus poteris manifeste cognoscere, sermones non errasse nostros. Et hæc experimenta erūt tibi penitus nota.

De Sublimatione, cur sit inuenta. Cap. xxxix.

Prosequentes igitur nostrum propositum, dicimus de sublimatione. Et fuit causa in- uentionis eius, quia non inuenerunt anti- qui nostri, nec nos, nec qui post nos erunt aliquid, quod uniretur corporibus, nisi spiritus solos, uel aliquod, quod naturam corporis & spiritus in se cō-
tineret,

tineret, & hos proiectos super corpora sine illorū mundatione, uiderunt uel non perfectos colores dare, uel ex toto corrumpere, adurere, denigrare & defoedare. Et hoc secundum diuersitatem ipsorum spirituum. Quidā enim sunt adurentes, ut sulphur & arsenicum & marche sita, & hi quidē corrumpunt ex toto. Alij uero non adurunt, ut omne genus tutiæ, & hi quidē imperfectos colores dant, & illud ideo, qui quæ adurunt, & denigrant & foedant. Duplici de causa hæc faciunt. Vna, quia unctuositas adustiua sulphuris, de cuius proprietate est, de facili inflammari, & per inflammationem denigrari, & per consequens denigrare, ab eis nō est ablata. Altera uero causa est terreitas, quæ ab eis similiter ablata nō fuit. In his autem, in quibus non datur perfectus color, est causa terreitas, liuidum faciens eum. Potest etiā adustio liuidum creare colorē. Ideoq; ingeniati fuimus hos mundare ab unctuositate uidelicet adurente, eā habentes scilicet, & à terrea superfluitate omēs. Et ad hoc per nullum magisterium potuimus peruenire, nisi per solam sublimationem. Ignis enim cum eleuat, subtiliores partes semp̄ eleuat, ergo dimittit grossiores. Ex hoc patet, per sublimationem spiritus à terreitate mūdari, quæ & ingressione impediēbat, & colorem immundum dabat. Experientia uero notum tibi facit satis per uisum tuum, illos ab ea absolutos esse. uides enim eos splendidiore & magis peruios, & eos facilius corporū densitatem subintrare & penetrare, & non foedū ut prius,

us, colorē facere. Quòd uero per sublimationē adustio remoueat, patet experimento, quoniam arsenicum quod prius ante sui sublimationem, impium & pronū erat ad adustionem, post eius sublimationem inflammari se non permittit, sed solummodo sine inflammatione recedit: & hoc idem in sulphure (si experieris) inuenies. Quia autem in nullis alijs quàm in spiritibus uidimus adhærentiam ad corpora cum alteratione, per nullam aliam causam fuimus ab eis excusati, quin necessarium fuerit, illos preparasse, cum mundatione illorum, quæ est per sublimationem, ideo huius fuit causa necessaria inuentionis. Sublimationis igitur narremus ordinem totum sine diminutione, & ipsius causam,

Quid sit sublimatio. & de tribus gradibus ignis in ea obseruandis. Cap. XL.

Scimus igitur, Sublimatio est rei siccæ per ignem eleuatio, cum adhærentia sui uasis. Sublimatio uero diuersificatur propter diuersitatem spirituum sublimandorū. Quædam enim fit cum forti ignitione, quædam uero cum mediocri, quædam uero cum igne remisso. Si igitur sublimetur arsenicum uel sulphur, necesse est illa per remissum ignem sublimari, quoniam cum habeant partes subtilissimas coniunctas uniformiter grossis, ascenderet utiq; illorum tota substantia sine purificatione aliqua, imò denigrata & cōbusta. Vt igitur separet quis

immun

immundam terream substantiam, necesse est ingenia
duorum inuenire generum, proportionem scilicet ignis,
& mundificationem cum commixtione fecum, quoniam
niam commixtio cum fecibus partes comprehendit grossas,
& tenet illas in aludelis fundo depressas, nec eas scanda-
dere permittit. Vnde & necesse est, artificem triplicem
ignis gradum sublimationi applicare. Vnum propor-
tionatum taliter, quod per eum ascendant alterata tan-
tum & mundiora & lucidiora, donec per hoc manifeste
uiderit ipsa mundari à terrea feculentia. Alter uero gra-
dus est, ut quod in fecibus remansit de pura illorum es-
sentia, sublimetur cum maiori expressione ignis, ui-
delicet cum ignitione aludelis & ipsarum fecum, quam
uidere poterit oculis suis. Tertius uero gradus est, ut
administretur ignis debilissimus sine fecibus, ei quod
sublimatum à fecibus, & iam depuratum est, ita ut uix ali-
quid de illo ascēdat, & quod ascendet de illo sit res sub-
tilissima, quæ in hoc opere nihil ualet, quia illa est res,
mediante qua adustio fit in sulphuribus. Est igitur tota
sublimationis intentio hæc, ut remota terreatate illius
per ignis administrationem debitā, & abiecta similiter
ex ea subtilissima & fumosa illius parte, quæ adustionē
cum corruptione adducit, relinquatur nobis pars illa,
quæ in æqualitate consistit, quæ simplicem fusionē su-
per ignē facit, sine adustione aliqua de igne fugiente si-
ne inflammatione illius. Quod uero subtilissimum sit ad-
ustiuū, manifestissimis argumentationibus probatur.

k ij

Quia

Quia ignis ad suam conuertit naturam unūquodqꝫ eorum quod magis affini illi est, quia ex unaquaqꝫ re adustibili magis affine est, quod ex illa est subtile, & adhuc magis affine est, quod subtilius est, Ergo & maxime affine quod subtilissimum est. Ab experientia similiter, quoniā sulphur uel arsenicum nō sublimatum uelocissime inflammatur, Sulphur uero facilius. Sublimatum uero directe non inflammatur, sed euolat & extenuatur sine inflammatione, præcedente tamen fusione. His itaqꝫ patet, sermonē nostrum ueridicum esse.

Defecibus corporum metallicorum, spiritibus in sublimatione addendis, & earum quantitate ac qualitate.

Cap. XLI.

Robatio uero administrationis secum, cū proportionē sua est, ut eligatur materia illa cum qua plus cōueniant spiritus sublimandi, & cui permisceantur profundius, quoniā illa cui magis uniuntur, potentior est in retentione secū sublimandorū, quā cui non. Huius rationabilis satis est & manifesta probatio. Probatio uero quod necessaria sit secum administratio, est, quia si non cōiungerentur sulphur uel arsenicum sublimandum, cū fece de aliqua re fixa, tunc necesse esset ea cum tota sui substantia ascendere, non mundata. Experientia uero sciunt, nos uerum dicere, qui in sublimationibus exercitati sunt. Probatio uero, qꝫ necessaria sit taliū secum administratio,

tio, quibus sublimanda conueniant & uniantur in profundo suo, quia si feces nō permiscerentur per minima, tunc idem contingeret, sicut si fecem nō haberent, scilicet ut ascenderet tota illorum essentia sine mundatione aliqua, sicut ascendunt sine fecibus cū tota substantia, ergo & similiter à fecibus sublimata quibus nō uniuntur, accidere necesse est. Experientia scit uerū hoc esse, qui hoc uidit & nouit, quia cū sublimauit à re extranea à corporum natura, sublimauit in uanum, ut nullo modo de purata post ascensionem illorum inueniret. Si uero cū calce alicuius corporis sublimauit, tunc bene sublimauit & perfecte mundare potuit, cum facilitate. Est ergo intentio fecum, ut administrantur de calcibus metallorum. Est enim in illis facilis operationis sublimatio, cum rebus autē alijs difficillima. Nō est ergo aliquid, quod locum illorum possit obtinere. Nō autem dicimus sublimationem impossibilem sine calcibus corporis, sed eā difficilissimam & longissimam laboris & protelationis usque in desperationem. Sed in hoc tamē aliquid bonitatis habet, quia quod sublimatur absque fecibus, uel sine corporis calcibus, est quantitatis multae, quod uero cū fecibus, minoris. Adhuc uero & quod cum corporis calcibus, minime est quantitatis, sed facillimi laboris & breuissimi. Illud uero quod plus nos excusat à fecibus de corporibus, est omne genus salis preparati, & huius consimilium in natura. Et est nobis cū eis sublimatio multae quantitatis etiam possibilis, quia facilis fit ab eis sublimandarum fecum,

cum separatio per salium solutionem, quod in nullis alijs rebus esse contingit. Proportio uero secum est, ut quantitas secum quantitati sublimandorum æquetur. In hoc enim etiam rudis artifex errare non poterit, medio crem uero artificem, ponere medietatem ponderis sublimandorum ex fecibus, sufficiens esse contingit, & in hoc errare non debet. Exercitato uero & maxime experito, minima illarum pars sufficit. Quāto enim minores secum sunt quantitates, tanto & maioris exuberantiæ sublimationem necesse est esse, dummodo & secundū diuersitatem subtractionis secum, fiat propotionalis illi subtractio ignis. In parua enim quātitate, paruus ad perfectionem ignis eliciatur, in magna magnus, in maiori maior.

De moderando igne in Sublimatione.
Capit. XLII.

Ed quoniam ignis non est res quæ mensurari possit, ideo contingit in illo errare sæpissime, cum quis exercitatus non est, tam ex diuersitate fornacum & lignorum adurendorum, quàm uasorum & coaptationis illorum, De quibus omnibus expedit artificem attentū sollicitare. Sed communem adducimus regulam. Quod in primis expedit cū paruitate ignis, solam aqueitatē ex sublimandis exprimere, qua remota, si quid ascendit per illum, tunc in principio hic non augeatur ignis, ut per debili-
simum

simum ignē subtilissima pars tollatur, & seorsum ponatur, quæ est causa adustionis. Cū autē iam nihil uel modicum ascenderit (quod experiri poteris cū intromissi one bombacis lycini in superius foramen aludelis) uigoretur ignis sub eo, & quāti uigoris debeat esse ignis, tibi experientia lycini ostendet. Si enim parū de sublimando uel mundū exierit, adhuc paruus erit ignis, augetur igitur. Si uero multū & immundū, tunc superfluous est, subtrahatur igit. Si uero mundū & multum, proportio iā inuenta est. Immundū aut uel mundū per extractionē lycini, quod in foramē aludelis positū est, cognoscetur. secundū em̄ quā quantitātē mundiciē uel immundiciem ex sublimando respexerit artifex adhæsis se lycinio, syllogizare poterit, & in tota sublimatione necessario pportionalē ignē, & ex hoc ignis rectificationē inueniet sine fallacia. Melior uero modus fecū est, ut fumanē ferri squamæ, uel æris cōbusti. Et hæc quidē ppter priuationē malæ humiditatis, de facili sulphur aut arsenicū sibi imbibūt, & secū uniūt. Huius aut uiam scit exercitatus solus.

De erroribus circa quantitātē fecū & dispositionē fornacis in sublimādo sulphure & arsenico uitandis. itē de Fornace cōstruendo, & lignis eligendis. Cap. XLIII.

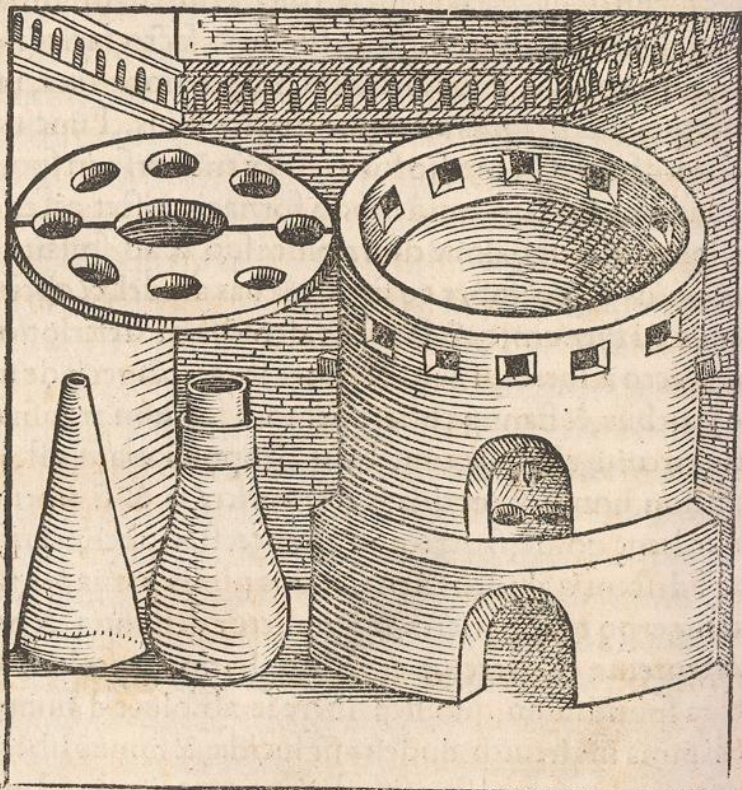
Xpedit ergo nos rectificare artificē in omnibus, in quibus contingit errare ignoranter, in horū duorum spirituum sublimatione. Narremus igitur primo, q̄ si multas feces

ces posuerit, tunc si nō augmentauerit ignē proportio-
nalem, nihil ex sublimando ascendet. Quomodo autē
illum inueniat, iam ei sufficienter narratū est. Et si pau-
cam secum quantitatem, uel non ex corpore calce posue-
rit, tunc si illius proportionē nō inuenerit, ascendit sub-
limandum cum tota substantia. Et huius tradidi simili-
ter inuentionem sufficientem. Ex fornace uero similiter
contingit errare, nam magna fornax magnū dat ignē,
paruū uero parua, si ligna & foramina auricularū eius
proportionātur. Si igitur posuerit multā rei subliman-
dæ quantitatem in paruam fornacem, ignem eleuatio-
nis sufficientem non poterit exhibere. Si uero paucam
quantitatem in magnam fornacem, sublimationem ex-
terminabit propter ignis excessum. Similiter uero spiss-
sa fornax condensatum & fortem dat ignem, tenuis ue-
ro rarum & debilem, in quibus similiter errare contin-
git. Similiter uero cum spaciosis auriculis furnus, & cla-
rum & magnum dat ignē, cū strictis uero debilem. Itē
si maior fuerit uasis in coaptatiōe ad furnū distantia à
spondilibus eius, magnū dabit ignē, si uero minor, mi-
norem. In quibus omnibus contingit errare maxime.
Rectificatio ergo horū est, ut furnus scilicet construatur
secundum intentionē ignis quam quærit, spissus scilicet
cum liberis auriculis, cū distantia uasis aludelis mul-
ta à spondilibus furni, si magnum quærit ignem. Si ue-
ro mediocrem, mediocrē in his omnibus inueniat pro-
portionem: si uero debilem, proportionem in his eandē

dem

dem inueniat. Et has proportionēs oēs docebimus te in
uenire cū proportione uera & experiētia determinata.
Si igit̃ uolueris multā sublimationis quantitātē eleuare
tūc uas aludel tantæ capacitatis inuenias, q̃ illā suscipi
at super fundū, ad eleuationē unius palmæ. Ad illud co
aptes furnū ut suscipiat aludel in mediō sui cū distantia
parietū suorū per duos digitos. Et furno facto, facies il
li decem aurículas æquedistantes proportione una, ut
una æqualitas sit ignis ad omnes partes illius. Tunc ue
ro stipite ferreo in medio fornacis ex trāuerso in spon
dilibus eius firmato, qui à fundo fornacis distet ad ex
tensionem unius palmæ cum pollice suo, & ad spissitu
dinē unius digiti, super eo firmetur uas aludel, & circū
linatur ad furnum, quē sequens demōstrat descriptio.
Tunc uero aduerte, si bene & libere se expediuerit de fu
mositatibus, & flamma libere per totū furnum transue
rit in circuitu aludelis, tunc bene proportionatū est, si
uero non, non. Et tunc dilata eius aurículas, & si emen
datur, bene quidē, si uero non, tūc necessario relinquit̃,
quòd distantia aludelis à parietibus nimis parua est, ra
dantur ergo tunc parietes, & ampliatur distantia, & po
stea tentetur. Reiteretur ergo ampliatio auricularū &
rasura spondilium, quousq̃ libere se absoluat à fumo,
& flamma in circuitu aludelis sit lucida, & fumus libere
per aurículas exeat. Ista est sufficiens experientia ad om
nem sublimationis quantitatem de inuentione magni
tudinis furni, & dilatationis auricularū eius, & distan
tia

tiæ aludelis à parietibus eius. Inuentio uero spissitudinis furni est. q̄ si quæsieris magnū ignē, maior spissitudo illius sit, ad mensurā extensionis palmæ cū pollice suo. si uero mediocrem, ad mensurā unius palmæ. si uero minorē, ad spissitudinē duorū digitorū formetur,

Similiter uero ex lignis eliciatur proportio, quoniā ligna solida fortem dāt ignē, spongiosa uero debilem,
 sicca

SV
 sicca m
 tum d
 giosa
 tione
 tatis a
 uersita
 uersita
 one u
 furni,
 diuer
 accide
 nis ign
 unusq
 litate.
 cessari
 immer
 nouis
 et, qui

S
 poris c
 termin

ficca magnū & cito terminabilē. Viridia paruū & multum durantē. & similiter solida multū durantem. Spongiosa uero de facili terminabilē dant ignē. Consideratione ergo distantiae aludelis & magnitudinis & paruitatis auricularū, & spissitudinis & tenuitatis furni, & diuersitatis lignorū præmissis, accidet omniū ignium diuersitates perquiri, cū experientia sua uera. Ex conclusione uero maiore uel minore auricularum, uel fenestrae furni, per quā ligna intromittūtur, & administratione diuersitatis lignorū, & additione & subtractione illorū, accidet inueniri determinatū spaciū temporis durationis ignis, scilicet ut scientia determinata sciatur, quantū unusquisq; ignis in suo gradu perdurare poterit in æq̃litate. Et hæc inuestigatio est maxime tibi utilis & necessaria, qm̃ per eam excusaberis à multitudine laboris immensi. Exerciteris igit̃ in ea & in oībus à nobis nunc nouissime determinatis, quia qui se exercuerit, inueniet, qui uero non, non.

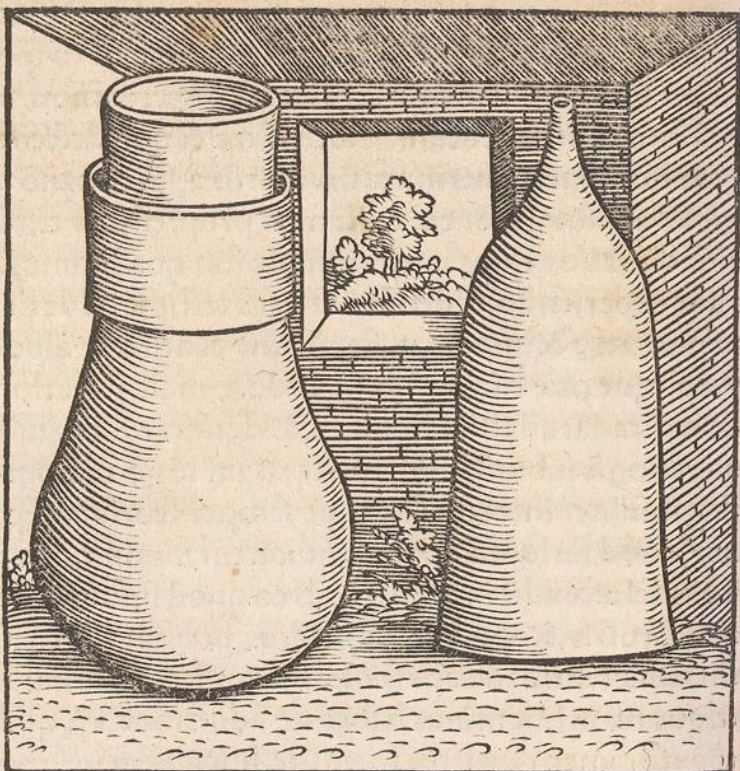
Ex qua materia & qua forma uas Aludel sit
faciendum. Cap. XLIIII.

Ntentio uero uasis Aludelis est, ut fingatur uas de uitro spissum. de alia em̃ materia nō ualet, nisi forte similis esset substantiæ cū uitro spissum. solum enim uitrū & ei simile, cū poris careat, potens est spiritus tenere ne fugiant & ex-terminentur ab igne. Alia autē materia nulla, quia per

l ij poros

poros eorum successiue diminuuntur & euanescent spiritus. Nec metalla in hoc ualent, quoniam spiritus propter amicitiam eorum & conuenientiam illa penetrant & cum illis uniuntur, quare per illa transeuntes euanescent, quòd per ea, quæ à nobis determinata sunt, aperte probatur. Necessario & experientia repertum est, hoc nos uerum dixisse, ergo per aliquod non excusamur à susceptione uitri in compositione Aludelis. Fingatur ergo concha uitrea rotunda, cuius fundus sit paruæ curuitatis, & in medio spondiliū eius formetur zona uitrea circundans eam, & super illam zonam fundetur paries rotundus æquedistans à conchæ pariete ad grossitudinem cooperculi ipsius conchæ, ita ut in distantia hac cadat paries coopertoriū large sine pressura. Altitudo uero huius parietis sit ad mensuram altitudinis parietis conchæ, aut paulo plus, aut paulo minus. Formetur uero duo coopertoria ad mensuram huius concauitatis duorum parietum, æqualia, quorum longitudo sit æqualis, & sit unius spannæ, & figura eorum figura una, scilicet pyramidalis, in quorum capitibus duo æqualia sint foramina. unum scilicet in uno, alterum in altero, in quibus ambobus possit cadere maior gallinæ pēna, ut hic paulo post clarius cernere licebit. Est ergo conchæ uasis intentio, ut possit moueri secundum artificis uoluntatem coopertorium illius, & quòd iunctura sit ingeniosa, per quam sine lutatione aliqua non pateat spiritibus egressio. Qui ergo in hoc potest magis ingeniari, non excu

excuset se ab hoc per nostram traditionem. Et est specialis intentio super hoc, scilicet ut concha interior cū spondilibus suis usq; ad mediū subintret coopertorium suum. Cum enim fumorum sit ascendere & non descendere, per hoc inuenimus inuentione prima, spiritus nō habere ad consumptionem exitum, & propter hoc excelsit modos alios, quos inuentione nostra quæsiuimus. Et hoc experiendo, uidebūt nos uerū aestimasse de illo. Intentio uero & una est, ut sæpissime euacuetur aludelis caput, ne præ nimia sublimandorū multiplicatione in illud, cadāt ad illius fundum, & detineat multitudo reiterationis sublimationis occupatum lōgo tempore. Est & similiter intentio altera, ut semper seorsum separatur, quod sursum ad propinquitatem foraminis capitis aludel ascendit in puluerē, ab eo quod fustum & densum in frustis, & apud fundum illius, peruium, & clarū, cum adhærentia ad uasis spondilia conscendisse inuenitur, quoniam hoc minus habet de adustione, q̃ quod prope foramen reperitur scandisse. hoc autem in superioribus aperta probatur ratione uidelicet, & experimento. Probatio uero bonitatis & perfectionis sublimationis est iam dicta. Et est, ut inueniatur clara & lucida, & non aduratur cum inflammatione. Hæc est ergo perfectio intentionum sublimationis, sulphuris uidelicet & arsenici. Et si nō inuenta est sic, reiteretur opus super illa, cum consideratione omnium suarum intentionum, quousq; sic inueniatur.

De sublimatione Mercurij siue Argenti uiui.
Caput XLV.

Nunc uero totam intentionē sublimationis argenti uiui determinemus. Est igitur completa, summa illius depuratio terreitatis, & remotio aqueitatis illius. Excusamur enim à labo-

SV
à labo
habet.
perflu
quibu
reitera
corticu
minut
istis en
finitat
pitur p
quæ a
pit. Et
à stann
ctum c
matio p
tem co
rent. Ie
nibus,
nō hab
perflua
sublim
one, qu
nēlent
cedent
nis tā l

à labore remotionis adustionis eius, quoniam eam nō habet. Dicimus igitur, quōd ingenium separationis superfluæ terræ ipsius est, ipsum commiscere rebus, cum quibus affinitatem non habet, & sublimationem eius reiterare ab eis multoties. Et harū genus est talk, & calx corticum ouorum, & marmoris albi. Similiter & uitrū minutissime tritum, & salis omne genus præparati. Ab istis enim mūdatur, Ab alijs uero rebus habentibus affinitatem cū eo, nisi sint perfectionis corpora, corrumpitur potius, quia sulphureitatem habent omnia talia, quæ ascendens cum eo in sublimatione ipsum corrumpit. Et in hoc experientiam uides, quia si sublimas illud à stanno, uel à plumbo, ipsum post sublimationem infectum conspicias nigredine. Ergo melior est eius sublimatio per ea cum quibus non conuenit. Cū quibus autem conuenit melior esset, si sulphureitatem non haberent. Ideo à calce melior est sublimatio, quā à rebus omnibus, quoniam illa parum conuenit, & sulphureitatem nō habet. Modus uero remotionis aqueitatis ipsius superfluæ est, ut quādo commiscetur calcibus, à quibus sublimari debet, teratur & cōmisceatur illis cum imbitione, quousq; de illo nihil appareat, & postea super ignē lentissimū aqueitas imbitionis remoueatur, Qua recedente, etiā argēti uiui aqueitas cū ea recedit. Sit tñ ignis tā lenis, ut p̄ eū argēti uiui tota substātia nō ascēdat.

Ex

Ex multiplici igitur reiteratione imbitionis cum cōtritione, & leni afflatione, aqueitas illius maior deletur, cuius residuum per sublimationis reiterationē remouet. Et cū uideris illud albissimum, excellens niuem albedine sua, & quasi mortuū aludelis spondilibus adhærere, tūc super ipsum reitera sublimationē eius sine fecibus. Quoniā adhæret pars illius fixa cū fecibus, & nunquā per ingeniorum genus aliquod ab illis separari posset. Aut post illud figas partem illius, & modum fixationis eius in sequentibus narratū tibi expresse trademus. Et cum fixeris illam, tunc reitera sublimationem residuæ partis super eam, ut illa similiter figatur, & serua, quod tentabis super ignem. Si fusionem bonā dederit, tunc sufficientem sublimationem illi administraſti. Si uero non, adde illi de argēto uiuo sublimato partem aliquā, & reitera sublimationē, donec fiat. Quod si lucidum & albissimū habuerit colorē, & peruium, tunc bene mundaſti: si non, non. Igit̃ ne sis in præparatione illius quæ per sublimationem fit, negligens, quia qualis erit mundatio, talis & perfectio per illud sequitur, in projectione illius super unūquodq; imperfectorū corporum, & super ipsum uiuum non præparatum. Vnde & quosdā contingit ferrum, quosdā uero plumbum, & quosdam per illud uenerem, & quosdā stannum formare. Quod contingit propter purificationis negligentiam, quandoq; illius solius, quandoq; in sulphuris sibi admixti, uel eius cōparis. Si igit̃ directē sublimando mundaue-

ris,

SV
ris, & i
fecta, e

ma qu
Et illu
ſcilicet
uiuum
cunda
diocri
quia p
bore m
mation
metur
quod e
ctam, &
delis. E
ſe ſubli
in iſto
quod i
poteris
us ſulp
poſt ill

ris, & illud perfeceris, erit albedinis tinctura firma & perfecta, cui non est par.

De sublimatione Marchesitæ. Cap. XLVI.

Sufficienter igitur sublimationis argenti uiui summa intentionis tradita, nunc ad ipsius Marchesitæ sublimationem accedamus. Duæ autem sunt illius sublimationes. Prima quidem sine ignitione perficitur, alia cū ignitione. Et illud ideo, habet enim duplicem substantiam. Vnā, scilicet sulphur purū in natura sua, aliam uero argentū uiuum mortificatum. Prima utilis est, sicut sulphur. Secunda uero utilis, ut argentū uiuum mortificatū, & mediocriter præparatum. Assumamus igitur hanc ultimā, quia per illam excusamur à superiore argenti uiui & à labore mortificationis eius. Est igitur totus modus sublimationis illius, ut teratur, & in aludele ponatur, & sublimetur sine ignitione sulphur eius, semper remouendo quod ex illo sublimatur, sæpissime propter causam dictam, & augendo ignis uigorem usque ad ignitionē aludelis. Et prima sublimatio marchesitæ debet fieri in uase sublimationis, quousque sulphur recesserit, & postea in isto successiue & ordinate procedere, quousque totum quod in ea de sulphure constat, exierit. Quod probare poteris his manifestis experiētijs. Nam cū totum illius sulphur fuerit eleuatum, uidebis colorem eius, quod post illud sublimabitur, mutari in albißimum, mixto

m coele

celestino eidē colore clarissimo & amceno. Aliter etiā, quia qd̄ erit de sulphuris natura cōburetur, & flammā dabit ut sulphur. Quod uero secūdo post illud sublimatū fuerit, nec inflāmabit, nec pprietates sulphuris ostendet aliquas, sed uiui argēti mortificati in sublimationis reiteratione.

De uase, in quo Marchasita recte possit sublimari. Cap. XLVII.

Llud ergo colligamus per suū sublimatiōis modū, qui est, ut fiat uas terreū solidissimū, & bene coctum, ad longitudinē mediæ stature uirilis. Ad latitudinem uero, per quam manus subintrare possit. Et fiat fundus eius qui separari & coniungi possit ad similitudinem unius planæ parapsidis profundæ multum. Et mensuretur ab orificio illius uasis, usq; prope fundum, ad mensuram longitudinis unius manus cum digitis suis. Et de illo loco usq; ad caput eius uitrificetur interius uas uitrificatione spissa multum. Et super caput illius ponatur alembicus cum laxo naso. In tali enim uase sublimatur illud. Coniungatur igitur fundus uasi suo per lutum firmæ tenacitatis, & super ipsum fundum spargatur Marchasita, & super caput uasis alembicus laxi nasi, & ponatur in furnum, de cuius proprietate sit fortem ignitionem dare, fusionis scilicet argenti, uel ueneris, si artifex indiguerit, quem in summa nostri operis, ubi diuersitates omnium instrumentorum narrabimus, tibi sufficiens

ter

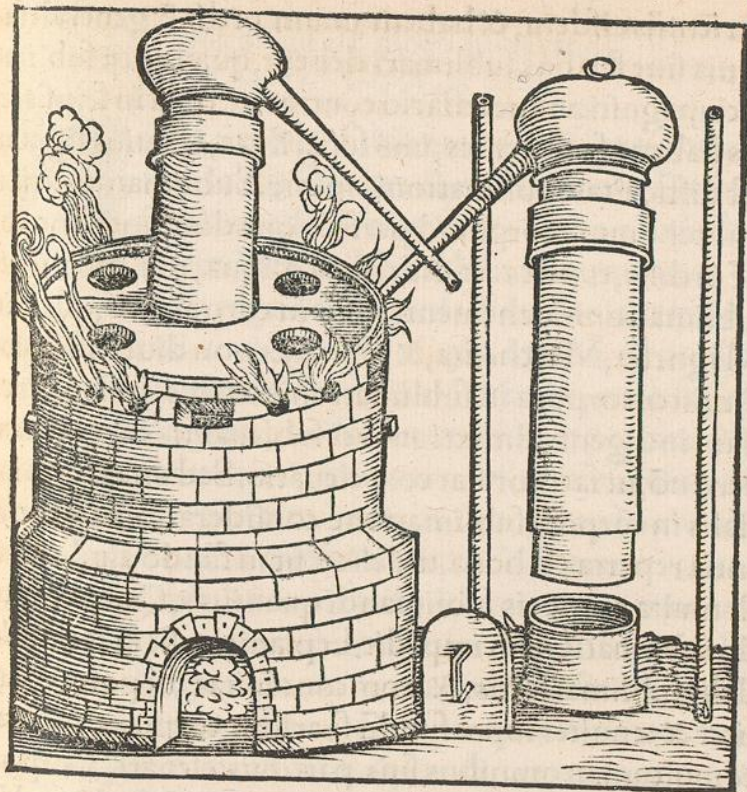
tertrademus, & caput furni circunda cum rota habente foramen in medio sui, ad magnitudinem uasis, per quod illud uas intrare possit, & luto iuncturas in circuitu uasis & furni, ne ignis exiens impediat te in sublimationis adhærentia, relictis tantum quatuor fenestris paruis in rota, quæ claudi & aperiri possint, per quas mittantur carbones in furnum, & in lateribus fornacis similiter aliæ quatuor sub illis intermediæ, per quas & similiter carbones mittantur, & sex uel octo foraminibus ad magnitudinem digiti minoris, quæ nunquam claudantur, ut per illa furnus à fumositatibus se libere possit expedire. Et sint foramina illa in iunctura furni cum rota sua. Furnus uero magnæ ignitionis est, cuius spondilia sunt ad altitudinem cubitorum duorum. In medio sit rota, minutissimis & creberrimis perforata foraminibus, cum luto fortiter annexa. Capita foraminum superius sint stricta, inferius uero lata, ut cinis uel carbones possint liberius ex illis cadere, & relinquat ipsa continue ad susceptionem aëris liberius aperta. Nam aëris libera & multa susceptio per inferiora foramina, est causa una magnæ ignitionis per furnum. exerciteris ergo in eo, & ipsum inuenies. Causa uero longitudinis uasis est, ut extra ignem multa quantitas eius extendatur, & infrigidetur, ut fumi sublimationis locum refrigerij inueniant & adhæreant, & non inueniant uiam fugæ, & suæ exterminationis. Hoc autem nouit ille, qui dum sublimasset,

masset in breuibus aludelibus, nihil ex sublimato inuenit, quoniā propter breuitatem aludelis æqualis fuit p totū ipsum ignis. Ideoq; semper in fumi substantiā conuersum sublimandum stetit, & nō alicubi adhæsit, sed successiue per poros uasis euauit. Vas ergo in omnibus sublimandis ad maiorē sui partem in loco sui refrigerij extendatur. Causa uero uitrificationis uasis est, ne fumi ascendētes in loco suæ ascensionis, porosum inueniant aludelis parietem, & illum penetrantes aufugiāt. Vitrificatur ergo locus ascensionis illorum, ut obseret illis uia fugæ, fundus uero aludelis non, quoniam ipsius fundus in igne consistit, qui uitrificationē ipsius fundaret, qua fusa, & fundus eius, & similiter sublimandū funderetur, & uitrum fieret. Est enim uitri proprietas, omnia uincere, & ad se conuertere. His igitur omnibus consideratis cum causis eorū, fiat ignis sub aludele quousq; certificatus fueris experientia ueridica, illud totū ascendisse. Est autem experiētia, intromissio baculi terrei bene cocti, habentis foramen paruum in capite suo, usq; ad mediū eius ueniens, ad quantitatem digiti minoris prope ipsam rem à qua fit sublimatio. Et si formini aliquid adhæserit ex sublimando, non est totum sublimatum, si uero non, tunc sublimatum est. Et hac eadem exercitatione in omnibus sublimandis certificari poteris. Descriptio uero uasis aludelis sublimatiōis Marchesitæ ultimæ, & cum fornace & baculo suæ experientiæ hæc est.

De subli

omnia

De sublimatione Magnesiæ & Tutia. item cor-
porum imperfectorum, & de additione ma-
teriae subleuantis ea. Cap. XLVIII.

Sublimationis uero Magnesiæ & Tutia est
eadem intentio cū intentione ultimæ subli-
mationis Marchesitæ. Non enim possunt
hæc omnia sine ignitione sublimari, ideoq;
omnia unam intentionem habent cū causis ijsdem & ex
m iij perien

perientijs eisdem, & habent unum ordinē generalem. Quia sine fecibus sublimari debent, quæcuncq; sublimari cum ignitione necessario contigerit, quia in seipsis feces habent sufficientes, imò superfluas, & huius signum est difficultas sublimationis ipsorū. Sublimantur etiā similiter omnia corpora à perfectione diminuta hoc eodē ordine, et nō cadit diuersitas aliqua, nisi quia ignis sublimationis uehementior est in corporibus, quàm in Magnesia, Marchesita, & Tutia. Et non diuersificantur similiter corpora in sublimationibus suis, nisi q̃ quædam indigent admixtione rei subleuantis ea, quædam uero nō, ut facilius fiat eorū eleuatio. Sed una tamen specialis in corporū sublimatione considerationis experientia reperta est bona, uidelicet ut in fundo aludelis nō sit multa corporis sublimandi quantitas, Quia multitudo sublimationem impedit. Et planicies sit in fundo aludelis sublimationis, & non concauitas, ut possit æqualiter & tenuiter super fundū sparsum corpus æqualiter & multum in omnibus suis partibus eleuari. Corpora uero indigētia admixtione rei eleuātis, sunt scilicet Venus & Mars, propter suę fusiōis tarditatē. Venus itaq; Tutia indiget, Mars uero Arsenico, & cū his eleuantur de facili, quoniam cum eis maxime conueniunt. Fiat igitur post illorum considerationem sublimatio, ut in Tutia, & illi similibus in sublimatione, & disponatur eorum sublimatio hoc eodem ordine cum causis suis & experientijs.

De

comple
Vna se
uale qu
nem su
scensio
corpor
post rec
bus cor
illorum
igitur p
ctionem
ior illiu
tim cū r
per desc
corpor
corpus
uitate il
uenta d
mento s
tur, quò

De Descensione, & modo purificandi
per pastillos. Caput XLIX.

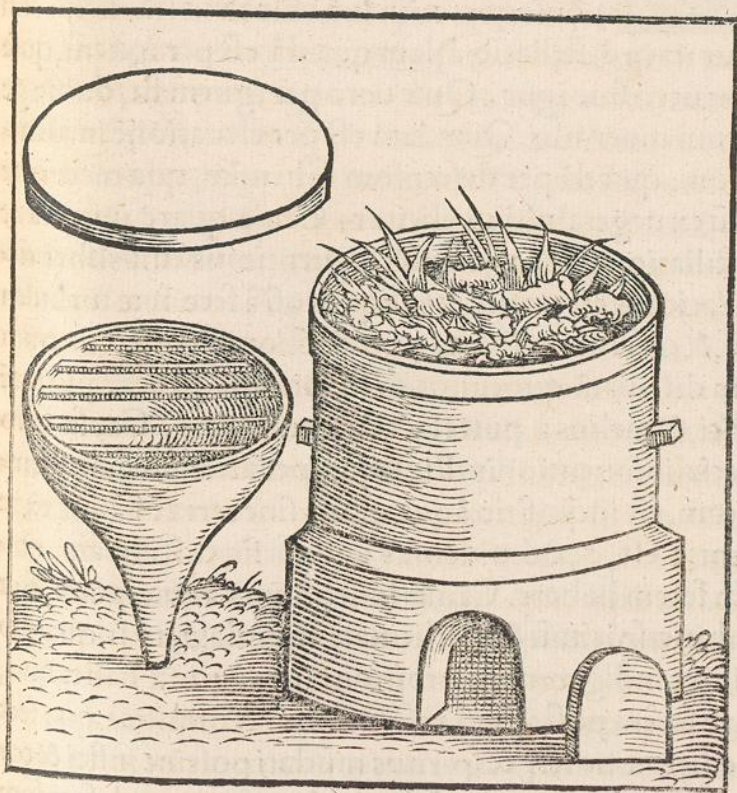
Arratis itaq; sublimationis intentionibus cum causis suis omnibus, restat nos Descensionis modum monstrare, cum causis suis similiter & suo ordine determinato, & completo. Fuit ergo inuentionis illius causa triplex. Vna scilicet ut cum materia aliqua inclusa est in illo uase quod uocatur descensorium Chemiæ, post fusionem suam descendat per foramen illius, & per eius descensionem simus certi, fusionem suscepisse. Alia, ut corpora debilia per eam à combustione præseruentur post reductionem à calcibus eorum. Nam cum à calcibus corpora debilia tentamus reducere, non omnem illorum partem tempore uno reducere possumus. Si igitur pars illa, quæ primo in corpus reducta est, reductionem totius expectaret, per ignem euanesceret maior illius quantitas. Necesse igitur fuit ingeniari, ut statim cū reducta est pars, ab igne deponatur. Hoc autem per descensoriū fit. Est & tertia causa inuentionis illius corporis depuratio ab omni re extranea. Descēdit enim corpus fustum mundū, & omnem rem extraneā in concupitate illius dimittit. His itaq; tribus necessitatibus inuenta descensione, determinetur modus illius cū instrumento suo prius notificato cū causis suis. Dicimus igitur, quòd forma eius talis erit, ut fundus illius sit acutus

tus, & parietes illius sine scrupulo æqualiter sint terminantes in fundi acuitatem, ut possit unūquodqꝫ fusibilibus libere sine adhærentia ad fundi illius foramen descendere, & coopertoriū eius (si necesse sit) ad similitudinem planæ parapsidis, & bene cōueniat illi, & sint de bona & firma terra, & non de facili per ignis pressuram findente. Mittatur igit̃ res, cuius intentio sit descendere, in illud, super baculos rotūdos ex terra factos, ut magis fundo superiori approximēt, & cooperiatur cū eo, & iunctura firmetur, & in igne de carbonibus ponatur, & super ipsum suffletur, quousqꝫ tota res descendat in uas sibi suppositū. Potest tamē (si res fuerit difficilis fusionis) poni super tabulam planā, uel paruæ concauitatis, à qua possit de facili descendere cum inclinatione capitis descensorij, si fusa fuerit. Purificātur enim per hoc corpora. Sed per pastillū melius purificātur, cuius modus purificationis est idem cū modo purificationis descensorij. Et ideo per illum excusamur ab eo. Tenet em̃ feces corporis, ut descensorium, & melius, & ideo narramus modū illius. Dicimus igitur, quòd accipimus corpus, de cuius intentione est mundari, & illud in grana minutissima, uel limaturam, uel in calcem (quod perfectius est) redigimus, & ei cōmiscemus calcem aliquā de cuius intentione nō sit fundi, & postea illud fundimus. Inuenimus enim per illud corpora mundari multa iteratione, sed non mundificatione perfectā, quam perfectionem scimus esse, sed mundificatione utili, ut medicina

SV
cina p
transf
cedens
ter in f
scensor

cina perfectionis suscepta, melius & perfectius per eam transformentur corpora. Est enim administratio praecedens eam, omnem autem administrationem sufficienter in sequentibus tibi narrabimus. Nunc uero Descensorij ponamus descriptionem.

n De Distil-

De Distillatione & causis eius, ac de tribus eiusdem generibus, scilicet per alembicum descensorium, & per filtrum. Cap. I.

Conueniens est igitur, ut sequentes propositum nostrum, sermonem de distillatione tradamus cum causis suis. Est igitur distillatio uaporum aqueorum in suo uase eleuatio. Diuersificatur itaque distillatio. Nam quædam est per ignem, quædam uero sine igne. Quæ uero per ignem fit, duorum generum inuenitur. Quædam est per eleuationem in alembicum, quædam per descensum Chemix, qua mediante oleum ex uegetabilibus elicitur. Causa quare inuenta sit distillatio, & causa generalis inuentionis cuiuslibet distillationis est purificatio liquorosi à fece suæ turbulentia, & cōseruatio illius à putrefactione. Videmus enim rem distillatam quocumque distillationis genere puriorem effici, & melius à putrefactione custodiri. Causa uero specialis inuentionis illius, quæ per ascensum fit in alembicum, est inquisitio aquæ puræ sine terra. Cuius experientia est, quod uidemus aquam sic distillatam, nullam fecem habere. Causa inuentionis aquæ puræ, fuit imbibitio spirituum & medicinarum mundaarum, ut si quando scilicet indigemus imbibitione, aquam puram habeamus, quæ fecem post ipsius resolutionem non dimittat, qua fece medicinarum nostræ & spiritus mundati possint infici & corrumpi. Causa uero inuentionis eius, quæ per descensum fit, fuit olei puri in natura sua extractio, quia per ascensum

*distilla
ga*

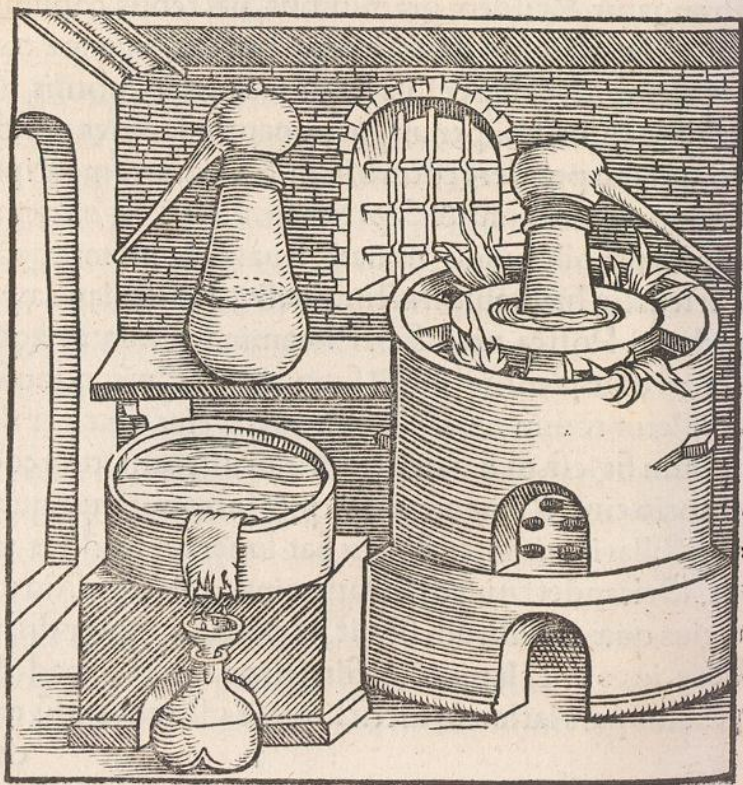
sum oleum in natura sua combustibili haberi nō poterat, & huiusmodi inquisitio fuit scilicet, ut color eius, q̄ cū substantia sua permixtus est habeatur. Hic em̄ iuuare potest in casu. Distillationis uero quæ per filtrū sine ignitione perficitur, causa inuentionis, fuit aquæ sola serenitas. Dicamus igitur nūc omniū distillationum modos, cū causis suis. Eius itaq̄ quæ per ascēsum fit, est duplex modus. Alia enim fictili olla cineribus plena perficitur. Alia autem cū aqua in uase suo cū graminibus uel lanositate, ordine suo disposita, ne cucurbita uel distillatorius alembicus rumpantur, anteq̄ ad perfectionē deducatur. Ea uero quæ cū cineribus, maiori, & fortiori, & acutiori perficitur igne, quæ autem cū aqua, mansuetiore igne & æquali. Aqua enim acuitatem ignitionis nō suscipit, quemadmodum cineres. Ideo per eam quæ cum cineribus fit, colores & grossiores terræ partes eleuari solēt. Cū ea uero quæ cū aqua fit, subtiliores & sine colore, & ad naturā aqueitatis simplicis approximantes magis eleuari cōtingit. Subtilior ergo fit separatio per eā quæ aqua phicitur, quā per eā, quæ cineribus elicitur. Experiētia hoc nouit uerē esse, qui cū distillasset oleū per cineres, oleū uix alteratū suscepit in recipientē. Volēs uero partes eius separare, ad id necessitate peruenit, ut cōtingeret per aquā distillare. Et tūc per eius reiterationē separauit oleū in partes suas elementales, ut albisimam & serenissimam aquam ex rubicundissimo extraxerit oleo, remanente in fundo alembici totali-

ter illius rubore. Per hoc ergo magisterium ad omnis rei uegetabilis, & eius quę ex uegetabili processit in esse, & omnis rei consimilis, ad omnium determinatā elementorum separationem peruenire necesse est. Per eā uero quę per descensum fit, ad cuiuslibet rei oleum perueniri determinate potest, scilicet uegetabilium omnium, & eorum consimilium. Per eam uero quę per filtrum fit, ad cuiuslibet liquorosi serenitatem perueniri potest. Hęc autem omnia etiam parum uel minimum scientibus sunt manifesta & nota, qui uero hęc ignorat, nihil ex hoc nouit magisterio. Exercitetur igitur, & de facili ea inuestigabit. Dispositio igitur eius quę per cineres fit, est ut sumatur olla fortis ex terra, & coaptetur in furno, simili sublimationis furno præfato, cum eadē distantia à furni spondilibus, per eandem inuestigationem, & similibus auriculis, super cuius fundum ponantur cineres cribellati ad digiti spissitudinem, & super ipsos cineres ponatur uas distillationis, & cooperiatur in circuitu eius cum eisdem, usq; prope collum alembici, postea uero infundatur in illud res, de cuius intentione sit sic distillari. Ultimo uero cooperiatur illud cum alembico, cuius collum suscipiat collum cucurbitę inferioris intra se, usq; ad curuitatem cannalis ipsius alembici, ne uiam fugę inueniat distillandum. Et postea luetur alembicus cum cucurbita sua, & firmetur eorum iunctura, & supponatur ignis quousq; distillet. Alembicus uero & eius cucurbita de uitro sint. Ignis uero illius

lius au
usq; u
pressi
distill
huic i
in hac
num,
stratu
struat
ta fran
libus c
lum a
perspa
rosi, q
stram
neant
et sit le
perdit
usq; a
distill
scensu
pertor
sic dist
nis. D
ro eius
lādus
ponat

lius augeatur ei secundum exigentiã distillationis, quo
usq; uideatur totum distillandum cum magna ignis ex
pressionis distillatum esse. Secundæ uero intentionis
distillationis dispositio, quæ per aquam fit, est similis
huic in uase & alembico. Differt tamen ab ea in hoc, q̃
in hac sumitur olla ferrea uel ænea, & coaptatur ad fur-
num, ut dictum est. Postea super fundum illius ollæ
stratum de graminibus, uel lana, uel re consimili con-
struatur, ad spissitudinem trium digitorum, ne cucurbi-
ta frangatur, & eisdem graminibus, uel rebus consimi-
libus cooperiatur in circuitu cucurbita, usq; prope col-
lum alembici, & super ipsa stramina uirgæ subtilis su-
perspargantur, & super uirgas ponantur lapides ponde-
rosi, qui suo pondere cucurbitam, & alembicum, & ipsa
stramina deprimant, & depressa firmiter & stabiliter te-
neant super ollæ fundū, ne natet leuata per ipsam aquā.
et sic leuatio hæc causa fracturæ uasis, & distillandæ rei
perditio. Postea uero super stramina fundatur aqua
usq; ad ollæ plenitudinē, & supponatur ignis, quousq;
distilletur totum. Dispositio uero eius quæ per de-
scensum fit, est, ut fiat descensorium uitreum, cum coo-
pertorio eius, & lutetur utrunq; & intromittatur quod
sic distillari quis intendit. Et fiat super caput illius ig-
nis. Descendet enim distillatio eius. Dispositio ue-
ro eius quæ per filtrum fit, est, ut ponatur liquor distil-
latus in conchā lapideā, & filtri bene abluti & madidi.
ponatur pars latior in dictū liquorē usq; ad fundū con-
n iij chæ

chæ. Pēdeat uero exilior pars eius ab orificio cōchæ extra. Et sub capite illius filtrī ponat̃ uas recipiēs distillatiōē. Cū ergo distillare ipsum filtrū īcipiet, primo aqua distillabit, qua madidū fuit. qua cessante, succedit illi liquor distillādas. Qui si nondū serenus fuerit, toties ad conchā reuertat̃, quousq; serenissimus distillet̃. Hec aut̃ q̃a facilia sunt omnia, magna p̃batione nō indigēt, idē oq; eorū p̃bationē siluimus. Descriptio uero omniū uasorū distillatiōis cuiuslibet, à nobis nūc tradite, est hec:

dantis.

ua corr

ficatur t

Calo

& res a

intentio

duorum

& Mar

omnia

ne calcin

men una

corrum

ritur om

sine calc

pus solio

rata sul

ui defen

continua

cunq; m

eo comb

De Calcinatione, tam corporū, quā spīrituū, cū
causis & modis suis. Caput LI.

Post igitur distillationis narrationē, sermo
nem nostrū tradamus de calcinatione. Est
ergo calcinatio, rei per ignem puluerisatio,
per priuationē humiditatis partes cōsolida-
dantis. Causa inuētionis eius est, ut sulphureitas adusti-
ua corrumpēs & defcēdās, per ignem deleatur. Diuersi-
ficatur uero secundum diuersitatē rerum calcinandarū.

Calcinantur igitur corpora, & calcinantur spīritus,
& res aliæ extraneæ à natura horum, diuersa tamen
intentione. Quia igitur sunt corpora imperfecta,
duorum scilicet generum, Dura uidelicet, ut Venus
& Mars. Mollia uero, ut Iuppiter & Saturnus, quæ
omnia calcinantur. Necesse fuit illa diuersa intentio-
ne calcinari, generali scilicet, & speciali. Generali at-
que una intentione calcinant. Et est, ut sulphureitas illa
corrumpēs & defcēdās deleatur per ignē. Sic em̄ cōbu-
ritur omnis ex quacuncq; re sulphureitas adustiua, quæ
sine calcinatione deleri non potest. Quoniā ipsum cor-
pus solidū est, & propter soliditatē & latitationē occul-
tata sulphureitatis in cōtinuitate substantiæ argēti ui-
ui defenditur per illud ab adustione. Ideoq; necesse fuit
cōtinuitatem eius separare, ut ignis liberius ad quam-
cuncq; minimam eius partē perueniēs, sulphureitatē ex-
terio comburere possit, & non defendat ipsum cōtinui-
tas

tas argenti uiui in illo. Et est communis intentio similiter in illa depuratio terreitatis. Inuentum est enim, q̃ corpora per reiterationem calcinationis & reductionis mundantur, ut monstrabimus in sequentibus. Specialis uero calcinatio corporum mollium est, ut cum his duabus intentionibus sit intentio per eam illa indurare & ignire. ad quod peruenitur cum ingeniosa reiteratione calcinationis super illa, De qua in sequenti traditione determinare nos expedit. Inuenimus enim per id ingenium manifeste ipsa indurari. Sed manifestius & citius Iuppiter induratur. Causa uero inuentionis calcinationis spirituum est, ut ipsi melius figantur, & facilius soluantur in aquam. Quoniam omne calcinati generis fixius est, quàm non calcinati, & facilioris solutionis. Quia partes calcinati magis subtiliatæ per ignem, facilius cum aquis commiscuntur, & in aquam conuertuntur. Et hoc si expertus fueris, sic inuenies se habere. Calcinatio uero aliarum rerum, facit ad exigentiam præparationis spirituum, & corporum. De qua latius à nobis determinabitur in sequentibus. Non autem est de perfectione harum aliquid talium. Modus igitur ipsius calcinationis est diuersus, propter diuersitatem calcinandorum. Calcinantur enim corpora aliter, quàm spiritus uel aliæ res. Et corpora à se inuicem diuersa, similiter diuersimode calcinantur. Corpora enim molliora unum modum habent generalem ad calcinationis intentionem, scilicet, quòd ambo per solum possunt calci

calcina
non pr
per ign
uel ter
ius stre
tionis
proijci
us plur
um, ue
ni sui p
pidibu
sit. Fun
ignitio
liter sen
furno i
corpor
tem nig
illa ab e
mittit c
tam diu
cōuerta
natur ig
rem cal
dimittit
In hoc
turnus
ro diffi

calcinari ignem, & per salis acuitatem, præparati uel non præparati ambo similiter. Primus igitur modus per ignem solum sic perficitur, ut sumatur uas ferreum, uel terreum ad similitudinem parapsidis formatum, cuius structura sit firma, & coaptetur ad furnum calcinationis horum, taliter, quod sub illo possint carbones proijci & sufflari. Proijciatur uero in fundum uasis illius plumbum uel stannum, quod super tripodem ferreum, uel tres lapideas columnas sedeat firmiter, & ad furni sui parietes similiter firmetur, quatuor uel tribus lapidibus coartantibus illud ad eos, ne uas moueri possit. Furni uero figura eadem sit cū forma furni magnæ ignitionis, de quo narratum est iam, & narrabitur similiter sermone completiori. Accendatur igitur in illo furno ignis sub uase calcinationis, ad ipsius calcinandi corporis fusionem potens. Et cum ipsum corpus cūtem nigram super se creauerit ignis calore, subtrahatur illa ab eo cum pala ferrea uel lapidea, quæ se non permittit cōburi ad infectionē calcis. Hæc autē exscoriatio tam diu cōtinuetur, quousq; ipsum corpus in puluerem cōuertatur. Quod si Saturnus fuerit, ad maiorem ponatur ignem, quousq; in citrinissimum mutetur colorem calx eius. Si uero Iuppiter, similiter exponatur, & dimittatur, quousq; in albedinem mutetur cōpletam. In hoc tamen sollicitum reddimus artificem, quod Saturnus de facili à calce sua redit ad corpus. Iupiter uero difficillime. Ideoq; ne contingat illum errare in expositione

positione Saturni, post primam eius puluerisationem, ad maiorem ignem, ne illius calx prius redeat in corpus, quàm perficiatur. quoniam temperantia ignis indiget, & successione augmenti illius paulatim, cum cautela, quousq; in calce firmetur sua, ne de facili redeat in corpus, ut possit illi maior ignis administrari, ad suæ calcis perfectionem. Similiter ne cōtingat errare in loue, propter difficilem eius reductionem, ut si quando posuerit in reductionem calcem eius, eueniat ei, quòd non reducat, sed inueniat eam prioris dispositionis aut in uitrum redactam, & æstimet reductionem eius impossibilem. Dicimus enim, quòd si in Iouis reductione magnum non adhibuerit ignem, non reducet. Si uero magnum, non necessario illum reducere cōtingit, sed possibile est illum in uitrificationem reducere. Et illud ideo, quia Iupiter in profundo suæ naturæ argenti uiui fugitiuam inclusam habet substantiam. Quæ si longam in igne traxerit moram, fugiet, & corpus priuatum humiditate relinquet, ita ut potius apertum ad uitrificationem, quàm ad corporis metallici fusionem conuertere reperiatur. Omne enim propria priuatum humiditate, nullam nisi uitrificatorem dat fusionem. Ideoq; necessario relinquitur, ut cum ignis impetu maxime ueloci, reducere celeriter festinet. Aliter enim non reducitur. Exercitetur ergo ad illud, & sciet.

Modus uero calcinationis horum duorum corporum

rum, qu
perfacie
me in fu
baculum
nem in c
perfecti
nibus. S
porum cal
his labor
piter, nō
Depend
miditate

Ve
tamen à
difficult
tionem,
multam
multam
ram, de
Et illud
stantiæ
nuatio.
phureita
ad eā acc
igitur re
per disco
tur expe

rum, quæ à salis acuitate perficitur, est, ut proijciatur super faciem illorū salis quantitas, post quantitatem sarpissimam in fusione sua, & permisceatur agitatione multa per baculum ferreū, super ignem, quousque per salis mixtionem in cinerem uertantur. Et postea per eundem modum perfectionis perficiatur illorū calx, cum suis considerationibus. Sed in hoc est etiam differentia in horū duorū corporū calcinatione. Quia plumbū ex primis calcinationis laboribus ad puluerē conuertitur facilius quàm Iupiter, nō tamē perficitur illius calx facilius quàm Iouis. Dependet autem huius causa ex eo, quod Saturnus humiditatem magis fixam habeat, quàm Iupiter.

Veneris uero & Martis est idem modus, diuersus tamen à primis, & illud propter liquefactionis eorum difficultatem. Et est, ut laminati ponantur ad fortē ignitionem, de cuius intentione non sit fundere. Propter multam enim terreitatis eorum in illis quantitatem, & multam sulphureitatis adustius & fugientis mensuram, de facili per hunc modum adducuntur in calcem. Et illud ideo, quia ex multa terreitate argenti uiui substantiæ intermixta, turbatur argenti uiui debita continuatio. Et ideo porositas in eis causatur, per quā & sulphureitas transiens euolare potest, & ignis ex causa illa ad eā accedens, cōburere, & eam eleuare potest. Per hoc igitur relinquitur, & partes rariores fieri, & in cinerem per discontinuitatem raritatis conuerti. Manifesta igitur experientia huius est, quia exposita ad ignitionem

nem lamina Veneris, flammam dabit sulphuream, & squamam in superficie sua causabit puluerisabilem. Et illud ideo, quia ex propinquieribus partibus necesse est faciliorem sulphuris combustionem fieri. Modus uero furni calcinationis huius, est idem cum modo furni distillationis, nisi quòd foramen solummodo unum magnum debet super caput suum habere, unde à fumositatibus se libere absoluat. Et situs calcinandorum in medio furni sit, ut in circuitu libere ignem suscipiant. Vas uero eius sit terreum, ad formam parapsidis factum.

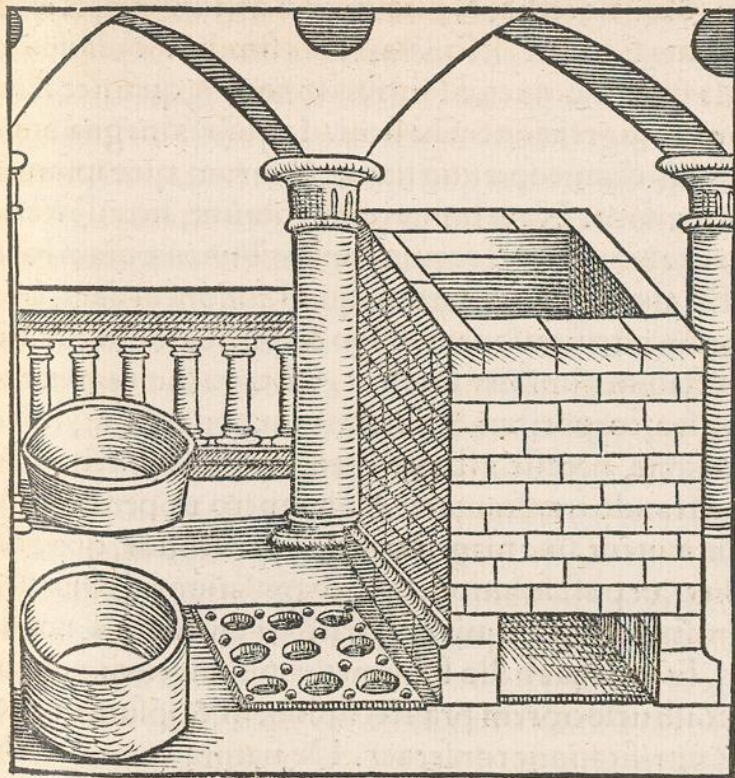
Modus autem calcinationis spirituum est, ut eis ad fixationem approximantibus, administretur ignis, succelsiue & paulatim, illum augendo, ne fugiant, quousque maximum eos tollerare ignem contingat. Et uas eorum sit rotundum, undique clausum, & furnus idem cum nouissime dicto. Cum consimili autem furno, & consimili uase, omnis similiter res calcinatur. Excusamur tamen à maiori labore, quam qui adhibetur in custodia fugæ. Quoniam alia res non fugit, nisi spiritus, & quod spirituum naturæ approximat.

Descriptio uero omnium, quæ narrata sunt nouissime est hæc:

De Solu

subtili
bus, fec

De Solutione. Cap. LII.

DE Solutione sermo noster ampliatu^s in-
nuit, solutionem rei siccae in aquam esse res-
dactionem. Dicimus igitur, quod omnis
solutionis perfectio adducitur cum aquis
subtilibus, & maxime acutis, & acribus, & pontici-
bus, fecem nullam habentibus, sicut est acetum distilla-

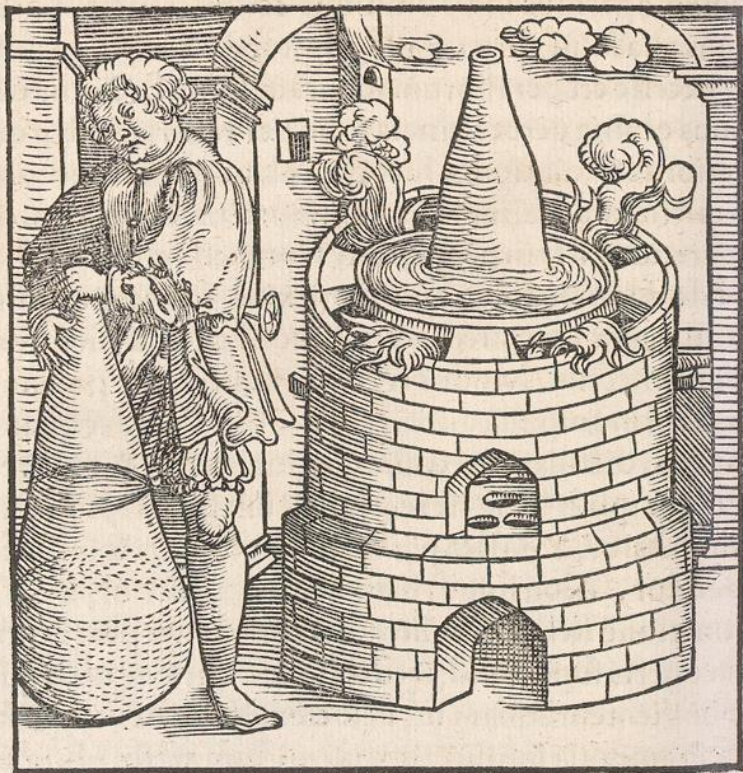
o in tum,

tum, & uua acerba, & pira multæ acritudinis, & mala Granata similiter distillata, & his similia. Fuit autem causa inuentionis eius subtiliatio eorum, quæ nec fusio nem nec ingressionem habent. de quibus magna utilitas amittebatur spirituū fixorū, & eorum, quæ ipsorum naturæ sunt. Nam omne quod soluitur, necesse est salis, aut aluminis, uel eorum consimilium naturam habere. Est autem natura eorum, quod fusionem dant, ante illorum uitrificationem. Ergo & spiritus soluti fusionē præstabunt similiter similem. Cū ergo multum ex natura sua, corporibus & sibi inuicem conueniant, habita fusionem, necesse est per illam corpora penetrare, & penetrando transmutare. Ad hoc uero ut penetrent & transmutent, sine magisterio non peruenitur, quod est scilicet, ut post solutionem & coagulationem illius ad ministraretur illi aliquis ex spiritibus purificatus, non fixus. Et totiens ab illo sublimetur, quousq; secum maneat, & illi uelociorem præstet fusionem, & ipsum in fusione à uitrificatione conseruet. De natura enim spirituum est, non uitrificari, & à uitrificatione commixtum saluare, donec in eo fuerint. Spiritus ergo qui magis naturam seruauit spiritus, magis à uitrificatione defendet. Magis autem seruauit spiritus, solummodo purificatus, quàm purificatus, fixus, calcinatus, atq; solutus, ideo necesse est talem illi admisceri. Resultat enim ex his bona fusio, & ingressio, & fixio stans. Ex operibus autem naturæ probare possumus, sola salium & aluminum

num, & similitum naturam seruantia, solubilia esse. Nō enim in operibus illius omnibus considerantes, inuenimus alia solui, præter illa. Igitur quæcuncq; soluuntur, necesse est per illorum naturam solui. Sed quia uidemus omnia uere calcinata solui per reiterationem calcinationis & solutionis, Ideoq; probamus per illud, omnia calcinata ad salium uel aluminum naturam appproximare, ideo sese in proprietatibus necesse est cōcomitari. Modus uero solutionis duplex est, scilicet per simū calidū, & per feruentem aquā. Quorū est una intentio, & unus effectus. Modus ergo per simū est, ut ponatur calcinatū in ampullā uitreā, & super illud fundat quantitas aceti distillati, uel cōsimilis, duplū eius, & obturetur caput ipsius bene, ne respiret, & sub fimo tepido solui dimittatur, & postea per distillationē filtri solutū remoueatur. Non solutū uero iterato calcinetur, & post calcinationē iterato similiter soluatur, donec per reiterationem operis super illud, totū soluatur. Modus uero qui per bullientem aquam fit, uelocior est. Et est ut calcinatum in ampullā similiter ordinetur cum aceto, obturato foramine, ne respiret. quæ in caldario pleno aqua & stramine sepeliatur, ut in distillationis modo per aquā præceptum attulimus per ordinem. & postea succendatur sub ea ignis, donec aqua per horā ferueat, Post hoc uero solutū distilletur, & seorsum feruetur. Non solutū uero iterato calcinetur, & iterato eodem ordine soluatur, donec per reiterationem totum soluatur.

Descriptio

Descriptio uero eius, quod nunc dictū est, hæc est:

De Coagulatione, & eius causis, deq; diuersis
modis coagulandi Mercurij, & medicinarum
solutarum. Caput. LIII.

Coagulatio uero est rei liquorosæ ad solidam substantiam, per humidi priuationem reductio, Est autem duplex causa inuentio-
nis

SV
onis ill
uero in
aqueit
secund
Alia en
uero so
plex co
ab illo
us hum
lud dif
te pers
nium c
nis illi
illius i
se coag
illud fl
in adm
ad hoc
cipijs
ab ign
perleu
nem in
nerunt
conuer
fuit fuf
non po
uero cu

onis illius. Vna scilicet argenti uiui induratio. Altera
 uero inuentionis causa est, medicinarum solutarum ab
 aqueitate illis admixta absolutio. Diuersificatur ergo
 secundum ipsorum coagulandorum multipliciter.
 Alia enim argentum uiuum coagulatione indiget, alia
 uero solutae medicinae. Est tamen ipsius argenti uiui du-
 plex coagulatio. Vna quidem per ablationem totius
 ab illo humidi innati. Alia uero per inspissationem ipsi-
 us humidi, quousque induretur. Congelare attamen il-
 lud difficillime atque laboriose accidet, cum profundita-
 te perspicacis industriae, & nos narrabimus omne inge-
 nium coagulationis illius. Ingenium uero coagulatio-
 nis illius cogitauerunt quidam fore per conseruationem
 illius in ignis temperamento. Qui cum illud putassent
 se coagulasse, post remotionem eius ab igne, inuenerunt
 illud fluere sicut prius. Per hoc igitur in stuporem &
 in admirationem adducti sunt, uehementer arguentes,
 ad hoc perueniri non posse. Alij uero, necessario ex prin-
 cipijs naturalibus supponentes, humidum quodlibet
 ab ignis calore in siccitatem conuerti, conati sunt cum
 perseuerantia instantia continuare illius conseruatio-
 nem in igne, & per hanc continuationem ad hoc deue-
 nerunt, ut ex eis aliqui in album, aliqui uero in rubeum
 conuerterent lapidem, aliqui uero in citrinum, cui non
 fuit fusio nec ingressio. Et harum diuersitatum causam
 non potuerunt aestimare, ideoque illud abiecerunt. Alij
 uero cum medicinis illud coagulare conati sunt, & ad
 p hoc

hoc non peruenerunt, sed accidit eis illusio, aut quia nō coagulauerunt, aut quia insensibiliter extenuatum est, aut coagulatio eorū nō fuit in forma alicuius corporis. Et horum diuersitatis causam ignorauerunt. Alij medicinas artificiosas componentes, illud in proiectione coagulauerunt, Sed eorum non fuit coagulatio utilis, quoniam ad imperfectum corpus illud conuerterunt. Et causam huius similiter uidere non potuerunt. Horum igitur nos narrare causas expedit, ut ad coagulationis illius magisterium artifex perueniat. Vt autē iam à nobis sufficienter narratum est, uniformis est substantia argenti uiui. Quare non est possibile in breui spacio temporis per conseruationem illius in igne, aqueitatem remouere illius. Nimia igitur festinatio, causa fit primi erroris, Cum uero subtilis sit substantiæ, ab igne recedit. Ignis igitur excessus, est causa erroris illorum, à quibus fugit. Commiscetur cum sulphure, arsenico, & marchesita de facili, propter communitatem in natura sua. Ideoq; per illa apparet coagulatum non in forma corporis, sed argenti uiui cum plumbo mixti. Non enim hæc cū fugitiua sint, possunt illud in ignis pugna tenere, quousq; ad corporis naturam perueniat, Sed fugiunt cum eo per ignis incussionem, & ideo illud est causa erroris eorum, qui sic coagulant. Habet similiter argentum uiuum humiditatem multam sibi unitam, quam ab illo separari non est possibile, nisi per ignis cautam uiolentiam, per conseruationem eius in
suo

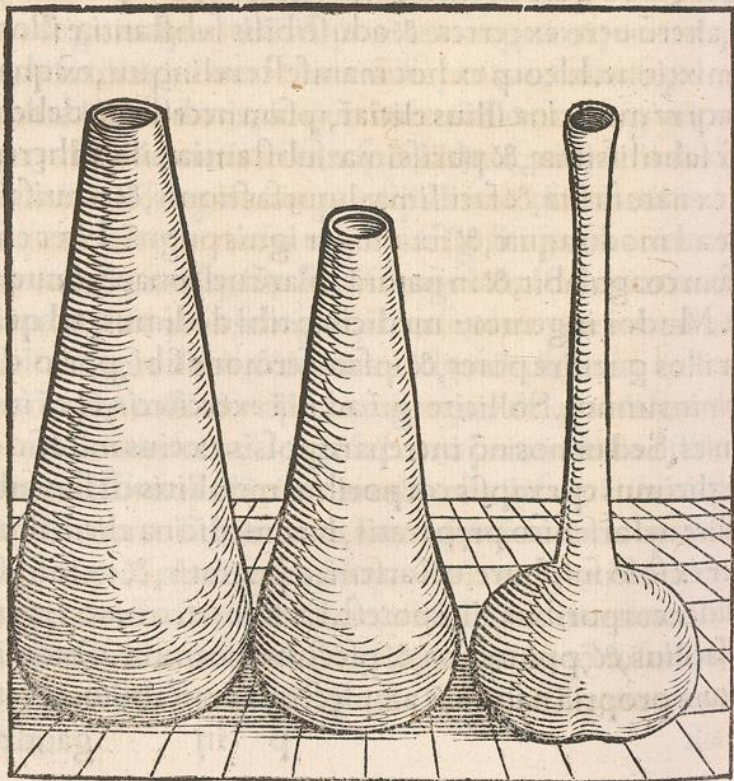
suo igne. Et est suus ignis, quem illi augmentando, secundum exigentiam suæ tollerantiæ, illius humiditatem tollunt, non relicta sibi parte ad fusionem metallicam sufficiente, qua remota non funditur. Et hæc est causa erroris illorum, qui in lapidem illud coagulant non fusibilem. Habet similiter partes sulphuris naturaliter sibi admixtas, quoddam tamen plus, quoddam uero minus, quod remouere per artificium contingit esse possibile. Cum igitur sit sulphuris proprietas, cum argento uiuo rubeum uel citrinum colorem (secundū mensuram suæ quantitatis) creare, eius ablatione proprietas argenti uiui erit, albedinē dare per ignē. Hæc igitur est causa uarietatis colorum illius post coagulationem eius in lapidem. Habet similiter terreitatem sulphuris admixtā, qua quidē infici omnes suas coagulationes necesse est. Et hæc est causa erroris illorum, qui illud in corpus imperfectum coagulant. Ex diuersitate igitur medicinarum illius coagulationis accidit, diuersa in coagulatione illius creari corpora, et ex diuersitate illius similiter quod coagulandum est. Nam si medicina, uel illud, habuerint sulphur non fixum, necesse est corpus molle ex illo creari. Si uero fixum, necesse est durum. Et si albū, album. Si uero rubeum rubeum. Et si remissum ab albo uel rubeo, remissum similiter necesse est fieri. Et si terreū, imperfectū. Si uero nō, non. Et omne similiter nō fixum, liuidū creat, fixum uero non, quantum in illo est. Pura uero illius substantia

purū creat corpus, nō pura uero ē contra. Accidit autē et
 similiter in solo argēto uiuo, absq; sulphuris cōmixtio-
 ne, diuersitas eadem propter diuersitatē mundationis,
 & præparationis illius in medicinis. Ideoq; cōtingit ex
 parte medicinę diuersitatis illusio, ut quādoq; in coagu-
 latione illius plumbū, quādoq; uero Iupiter, quandoq;
 autē Venus, & quandoq; Mars fiat, quod propter im-
 puritatē accidit. Quādoq; uero Sol, quādoq; Luna, qđ
 ex puritate uenire necesse est, & cōsideratiōe colorū. Co-
 agulatur igit̃ ex frequēti illius præcipitatiōe cū uiolē-
 tia ad ignis asperitatē. Asperitas em̃ ignis aqueitatē illi-
 us de facili remouet. Hoc em̃ fit per uas, cuius figura sit
 multæ lōgitudinis, in quo inueniat locū refrigeriī, ad-
 herentiæ, & quietis in eius spōdilibus, propter suā lōgi-
 tudinē, & nō fugæ uiā, quousq; iterata uice ad illius fun-
 dū præcipitetur multa caliditate ignitiōis, cū reiteratio-
 ne multa, quousq; fiat fixū. Coagulatur similiter ex diu-
 turna retētiōe in suo igne, in uase uitreo, cuius collū sit
 multæ lōgitudinis, & in uentre figurā ampullæ habeat,
 cū cōtinua colli eius apertione, ut per illā possit humidi-
 tas eius euanescere. Coagulat̃ uero per medicinā illi cō-
 uenientē. Et nos illā tibi narrabimus in sequētib; aper-
 tius. Hic uero similiter, ut intentionē nostrā super illo
 narremus cōpletā, secundū quod per nostrū inuenimus
 experimentū. Et est medicina illius, quæ maxime illi in
 profundo eius adhæret, & ei per minima cōmiscetur an-
 te illius fugā. Ex rebus ergo ei cōueniētibus, necesse est
 illam

illā col-
 phur, &
 in natu-
 quantū
 mus, nō
 ris ergo
 dicinā
 uidem
 coagul
 onis. Q
 gā, alte
 cōmixt
 cuncq; r
 esse sub
 tis ex r
 mæ ad
 ipsum c
 tet. Mo
 per illo
 termina
 uenies,
 tia, dici
 phure u
 liter ex
 militer
 to facili
 natura p

illā colligere. Sūt autē huiusmodi corpora omnia, & sulphur, & arsenicū. Sed q̄a non uidemus corporū aliquod in natura sua illud coagulare, sed ab eis ipsum fugere, quantūcūq; fuerint suæ cōueniētiae, ideoq; cōsiderauimus, nullū corpus illi in profundo adhærere. Subtilioris ergo substantiae & liquidioris fusionis necesse est medicinā illā esse, quā ipsa corpora. Ex spiritibus etiā nō uidemus, illis in natura sua manēribus, firmā & stabilē coagulationē fieri illius, sed fugitiuā, & multae infectiōnis. Quod quidē contingit, alterū propter spiritū fugā, alterū uero ex terrea & adustibilis substantiae illorū cōmixtione. Ideoq; ex hoc manifeste relinquitur, ex quacūq; re medicina illius eliciat, ipsam necessario debere esse subtilissimā, & purissimā substantiae, illi adherentis ex natura sua, & facillimae liquefactionis, & tenuissimae ad modū aquae, & fixae super ignis pugnā. Hæc em̄ ipsum coagulabit, & in naturā solarē uel lunarē conuertet. Modos ingeniorū medicinæ tibi dedimus, ad quā per illos puenire potes, & ipsam sermone sibi pprio determinauimus. Sollicite igit ad illā exerciteris, & eā inuenies. Sed ut nos nō increpare possis ex eius insufficiētia, dicimus q̄ ex ipsis corporibus metallicis cū suo sulphure uel arsenico preparatis, hæc medicina elicit, similiter ex solo sulphure, uel arsenico pparatis, & ex solis similiter corporibus elici potest. Ex solo uero uiuo argento facilius, & ppinquius, & pfectius inuenitur. Quoniā natura propriā naturam amplectitur amicabilius, & ea

gaudet magis, quàm extranea. Et est in ipso facilitas extractionis illius substantię subtilis, cū iam in actu subtilē habeat substantiā. Modi uero inuentionis huius medicinę sunt per sublimationē, ut à nobis narratū est sufficienter. Modus uero fixiōis illius in capitulo suo similiter narratus est. Coagulatiōis uero solutorę modus est, per ampullā in cineribus usq; ad collū cū tepato igne, quosc; aqueitas euanescat. Descriptio uero longorę uasorę, & eorum in quibus fit omnis coagulatio hæc est:

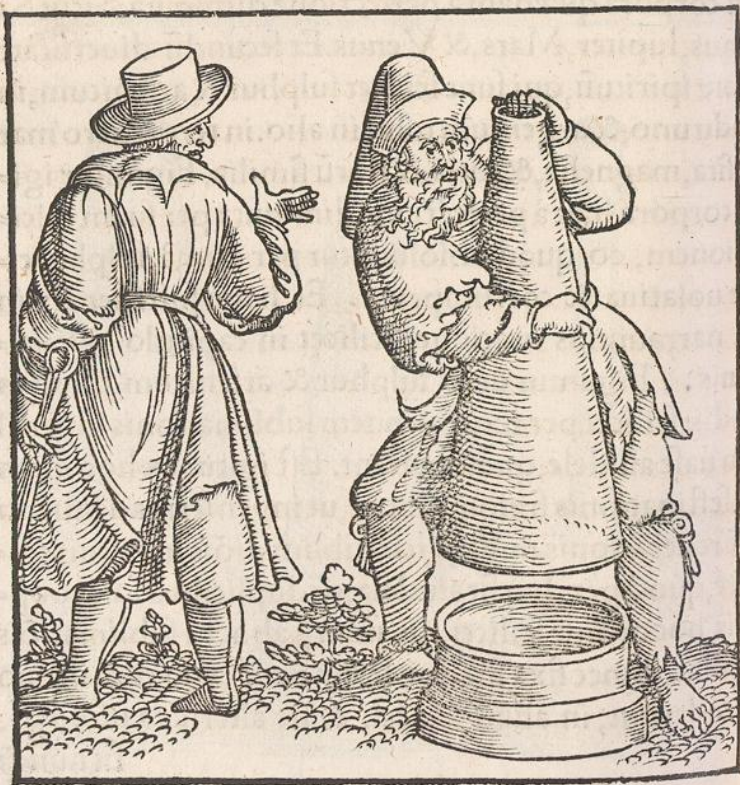
in altera
cundum
licet cor
turnus,
ipsoꝝ sp
gradu u
chescita,
tur corp
natione
tate uol
sua nar
tionis.
modis,
la in ual
tio festi
onē reit
pore, qu
culis, ho
desistas
ascende

De Fixione, & causis eius, deq; diuersis modis fix-
gendi corpora, & spiritus. Cap. LIIII.

Fixio uero, est rei fugientis ab igne conueni-
ens ad tolerantia eiusdem adaptatio. Causa
uero inuentionis ipsius fixationis est, ut om-
nis tinctura, omnisq; alteratio, perpetuetur
in alterato, & non mutetur. Diuersificatur uero & ipsa se-
cundum rerum figendarum multipliciter, quæ sunt uide-
licet corpora quædam à perfectione diminuta, Sicut Sa-
turnus, Iupiter, Mars, & Venus. Et secundum diuersitatē
ipsorum spirituum, qui sunt scilicet sulphur & arsenicum, in
gradu uno, & argentum uiuum in alio. in tertio uero mar-
chessita, magnesia, & tutia, & horum similia. Figuntur igitur
corpora hæc à perfectione diminuta per suam calci-
nationem, eo quod absoluuntur per eam à sulphurei-
tate uolatiua & corrumpente. Et hanc sufficienter in
sua narrauimus oratione, scilicet in capitulo calcina-
tionis. Figuntur uero sulphur & arsenicum duobus
modis, scilicet per reiterationem sublimationis super il-
la in uase aludela, quousq; stent. Est igitur ex hoc inten-
tio festinationis fixationis illorum, ut ingenieris ad inuenti-
onē reiterationis multiplicis sublimatiōis in breui tem-
pore, quod per duo fit aludela, cum duplicibus suis coop-
culis, hoc ordine scilicet, ut nuncq; ab actu sublimatiōis
desistas, donec fixa fuerint. Projiciant ergo cum in uno
ascenderunt, in aliud aludel, & sic alternata uice fiat.
Et nuncq;

Et nunquam ociosa permittantur aludelis spōdilibus
 adhærere, quin in cōtinua sint ignis eleuatiōe, q̄usq; cel
 set illorū eleuatio. Quāto cūq; em̄ in breuiori tēpore po
 teris multiplices sublimatiōis reiterationes multiplica
 re, tāto celerius & melius cōtinget ipsius fixionis tēpus
 abbreviare. Ideoq; fuit secūdus fixiōis modus inuētus,
 q̄ est per ipsius sublimādi p̄cipitationē, ad calorē, ut cō
 tinuo in illo sit, donec figat̄. Et hoc fit p̄ lōgū uas uitreū,

cuius

cuius f
 tur in p
 nexus,
 spondi
 tinue, p

Fixi
 do fixi
 inter se
 cum fig
 simā, f
 hunc u
 tum ha
 ter tem
 gent in
 longio
 In eo si
 tardita
 indige

Fi
 cum po
 rimus o
 reitere
 tendo
 mansi

H

cuius fundus sit terreus, & non uitreus (quia scindere-
tur in partes) illi artificialiter cum clausura bona con-
nexus, & per spatulam ferream, uel lapideam, cum ad
spondilia eius adhæserit, deſciatur ad ima, caloris con-
tinue, per alternas uices, quouſq; figatur.

Fixionis uero modus argenti uiui, eſt idem cū mo-
do fixionis ſulphuris & arſenici, & non diuerſificantur
inter ſe, niſi in hoc, quòd non poſſunt ſulphur & arſeni-
cum ſigi, niſi prius eorum partes inflammabiles tenuiſ-
ſimæ, ſubtili diuiſionis artificio ab eis ſeparentur, per
hunc ultimum fixionis modum. Argentum uero ui-
uum hanc conſiderationem non habet, & ad hoc ſimili-
ter temperatori calore, quàm argentum uiuum indi-
gent in hoc modo. Similiter diuerſificantur, quia in
longiori figuntur tempore, quàm argentum uiuum.
In eo ſimiliter, quoniam altius eleuantur propter ſuam
tarditatē, quàm argentum uiuum. Ideoq; longiori uaſe
indigent quàm argentum uiuum ad ſuam fixionem.

Fixio uero marcheliæ, magniſiæ, & tutiæ eſt, ut
cum poſt primam illorum ſublimationem acquiſiue-
rimus quod ex eis uolumus, abiectis illorum ſecibus,
reiteremus ſuper ea ſublimationem, totiens conuer-
tendo quod ſuperius aſcendit ad id quod inferius re-
manſit, ex unoquoq; illorum, quouſq; figantur.

Horum uero deſcriptio ualorum iam tradita eſt.

q

De Cera-

De Ceratione.

Caput LV.

Eratio, est duræ rei non fusibilis mollificatio ad liquefactionem. Ex hoc igitur manifestum est, quod causa inuentionis huius fuit, ut quod ingressionem ex priuatione suæ liquefactionis non habebat in corpus, ad alterationem mollificaretur ut fluere, & ingressionem haberet. Ideo putauerunt aliqui, cerationem debere de oleis liquidis & aquis fieri. Sed erroneum est illud, & à principijs huius magisterij naturalis semotum penitus, & ex manifestis naturæ operibus reprobatur. Naturam enim non uidemus in ipsis corporibus metallicis humiditatem cito terminabilem, imò diu durabilem, ad illorum fusionis & mollificationis necessitatem posuisse. Si enim talem illis posuisset, relinqueretur necessario, ut citissime scilicet ignitione una, corpora totaliter humiditate priuari contingeret. Quare ex illo sequeretur, post unam ignitionem corpus quodlibet nec malleari, nec fundi posse. Quamobrem imitantes naturæ opera in quantum possumus, necesse est nos modum naturæ in cerando sequi. Cerata autem ipsa in radice cerationis fusibilia humiditate, quæ super omnes est humiditates, expectans ignis calorem. Igitur etiam nos con simili cerare humiditate necessario expedit. In nullis autem rebus melius & possibilis, & propinquius hæc humiditas ceratiua inuenitur, quàm in his, uidelicet

Sulph

SV
sulphu
melius
non uic
tem un
runt.
bentib
terrea
omni h
ctis ho
quod a
simus.
super re
quousq
bonam
fectam
mihi m
oleum t
& neces

sulphure & arsenico propinque, propinquius autem & melius in argento uiuo. Horum igitur humiditatem non uidemus terram illorum relinquere, propter fortem unionem, quam in opere mixtionis naturæ habuerunt. In omnibus autem rebus alijs humiditatem habentibus, experimento inuenies, eam in resolutione à terrea sua substantia separari, & post illius separationem omni humiditate priuari. In spiritibus autem prædictis hoc minime contingit. Ideoque non est aliud, per quod ab illorum in cerando, acceptione excusari possimus. Modus ergo Cerationis est per illos, ut totiens super rem cerandam multiplicetur eorum sublimatio, quousque in illa cum humiditate sua manentes, fusionem bonam præstent. Hoc autem non fiet ante illorum perfectam mundationem, ab omni re corrumpente. Sed mihi melius uidetur, ut eorum olea prius figantur, per oleum tartari, & cum illis fiat omnis ceratio competens, & necessaria ad hanc artem.

Finis libri primi Summæ perfectionis
Gebri ροϕι χημείας.

q ij

Sum-

S V M M A E

PERFECTIONIS GE-

bri πρὸς χυμείας liber Secundus.

Præfatio. Diuidens hunc Secundum librum in
tres partes. Caput LVI.

RINCIPIORVM itaq; huius magisterij
discussione tradita, necesse est ex pro-
missione nostra intentum huius artis
complete prosequi, sermone illi con-
ueniente. Et est scilicet consideratio
omnis rei, per quam perfectio huius
operis apertius ostendatur. Et consideratio necessitas
tis perfectionis medicinæ, scilicet ut discutiatur, ex qua
re melius uel propinquius eliciatur illa, ad omnem im-
perfecti perfectionem. Et consideratio similiter artifi-
ciorum, per quæ cognoscamus, an perfectio sit comple-
ta. His tribus itaq; traditis, & tota erit perfectionis
tradita cognitio, secundum nostræ artis indigentiam,

PRIMA PARS HVIVS

SECYNDI LIBRI, DE COGNITIONE RE-
rum, ex qua perfectionis possibilitas,
& modus deprehendi potest,

Quod

Quòd cognitio perfectionis huius artis, à cognitione naturæ spirituum, & corporum dependeat, & quòd de utrisq; copiose uelit tradere,

Caput LVII.

Ognosce uero non est possibile transmutationes corporum, uel ipsius argenti uiui, nisi super mentem artificis deueniat uera cognitio illorum naturæ, secundum suas radices. Prius igitur corporum principia notificabimus, quid scilicet sint secundum causas suas, & quid boni uel mali in se contineant. Postea uero ipsorum omnium corporum naturas, cum suis omnibus proprietatibus monstrabimus, quæ uidelicet sint causæ corruptionis illorum, cum suis experiētijs comprobantes.

De natura Sulphuris, & Arsenici. Cap. LVIII.

Rgo in primis spirituum naturam, qui ipsorum corporum sunt principia, afferentes, quæ sunt uidelicet Sulphur, & eius compar, & argentum uiuum. Dicimus quòd Sulphur & arsenicum pinguedo sunt terræ, ut à nobis narratum est. Cuius experientiam & manifestam probationem elicias per illius facilem inflammationem, & facilem eius liquefactionem, per calidum. Non enim inflammatur, nisi quod oleaginum est, nec liquecit per calidum facile, nisi quod illius naturam habet. Sulphur itaq; & illius compar, causam corruptionis habent, in
q in flam

flammabilē substantiam, & terream feculentiam. Causam uero perficientem habēt mediā, inter hāc uidelicet & illam. Est igitur causa corruptionis in illo terreitas, per hoc, q̄ neq̄ fusionem, neq̄ ingressiōem habet. Et similiter inflammabilis substantia, quia neq̄ stat, neq̄ stare facit, & quod nigredinem ex omni genere eius præstat. Causa igitur perfectionis in illis est mediocris illarum substantia, quia per illius terreitatem non turbatur ab ingressiōe, quæ per fusionem bonam perficitur. Et per illius subtilitatem non remouetur eius impressiō de facili propter fugam. Non est autem mediocris illorum substantia perfectionis causa corporum uel argenti uiui, nisi figatur. Quæ cum non fixa sit, licet eius impressiō non remoueat de facili, non tamen stabiliter perpetuatur. Ex his itaq̄ elicitur illius mediocrem substantiam artificem diuidere, necesse esse. Diuidere autem putauerunt quidam impossibile esse, propter fortem illius mixtionē. Et illi quidem suis operibus manifestis aduersi sunt. Nam ipsum sulphur calcinauerunt, licet non multum, quod nullam fusionē nec inflammationem dedit. Sed illud per diuisionē necesse est euenisse, quia sulphur in sua naturali commixtione permanens, necesse est inflammari & comburi. Ergo per diuisionem diuersarum substantiarum in illo, relinquitur, partem in ipso magis inflammabilem, à partibus non inflammabilibus seorsum in artificio separari, nam si possibile est, per calcinationem ad remotio-

nem

nem om
necesse
ad omne
hoc dep
re impo
non est
Et nos ia
quod ad
lenico u
ræ resolu
artificiū
dinis tin
tur diuisi

De

uerunt ta
ram, uel
tur ab eis
& non alb
ex illo ter
tionem u
duplicem
nam scilicet

nem omniū inflammabilium partium in illo perueniri, necesse est ex eorū naturalibus operibus, eos confiteri, ad omnem partiū diuisionē posse perueniri. Sed quia hoc dependet ex subtilissimo artificio, cogitauerūt fore impossibile. Patet itaq; ex præmissis in capitulo, qd non est sulphur de ueritate nostræ artis, sed pars eius. Et nos iam deduximus te in cognitionem artificij, per quod ad illius diuisionem possibile est deuenire. In arsenico uero, qd in radice suæ mineræ, per actionē naturæ resolutæ sunt multæ illius partes inflāmabiles, ideo artificij separationis eius est facile. Sed ipsum est albedinis tinctura, sulphur uero rubedinis. In sulphuris igitur diuisione magnam adhibere cautelam, necesse est.

De natura Mercurij, siue Argenti uiui. Cap. LIX.

IN argento uiuo similiter necesse est superflua demere. Habet enim corruptionis causas, uidelicet terreā, & adustibilis absq; inflammatione aqueitatis substantiā. Putauerunt tamen aliqui illud non superfluam habere terram, uel immunditiam. Sed uanum est quod cogitatur ab eisdem. Videmus enim ipsum multæ liuiditatis, & non albedinis. Et similiter per leue artificij uidemus ex illo terram nigram & feculentam emanare, per luationem uidelicet, cuius modum narrabimus. Sed quia duplicem est per illud perfectionem elicere, medicinam scilicet ex eo facere, & illud perficere, ideoq; necesse est

se est ipsum duplicis mundationis gradu præparare, propterea duæ mundatiões Mercurij necessariae. Vna per sublimationem ad medicinam, & hæc hic innuitur. Alia per lauacrum ad coagulationem, & illa innuetur. Si enim uolumus medicinam ex illo creare, tunc necesse est eam à seculentia suæ terreitatis mundare per sublimationem, ne in proiectione creet colorem liuidum, & ipsius aqueitatem fugitiuam delere, ne totam medicinam fugitiuam in proiectione faciat, & mediocrem illius substantiam saluare pro medicina. De cuius est proprietate non aduri, & ab adustione defendere, & quæ non fugit, & fixum facit. Probamus itaq; perfectiuum esse illud manifestis experientijs. Nam uidemus argentum uiuum, argento uiuo magis adhærere, & eidem magis amicari, post illud uero aurum, & post hæc argentum. Ideo ex hoc relinquitur, ipsum esse suæ naturæ magis. Alia uero corpora uidemus non ad illa tantam conformitatem habere, & ideo ipsa ueridicè inuenimus minus de illius natura participare. Et quæcunq; uidemus plus ab adustione saluare, illa consideramus plus suam naturam possidere. Ideoq; relinquitur, ipsum argentum uiuum esse perfectissimum, & adustionis saluatium, quod est perfectionis ultimum. Secundus uero mundationis gradus est ad ipsius coagulationem. Et est ut sufficiat illi solummodo lauatio suæ terreitatis per unam diem. Cuius modus hic est: Sumatur patella terrea, & in ea mittatur argentum uiuum, super quod fundatur

SV
tur acer
similis,
mittatur
tinue co
argente
ris albi
gentum
& nigr
iterata
reitas
fecte m
igitur p
cina sug
nificū s
narratio
patet si
in natur
tificium
ri est in
ter natu

De na

dicamus

tur aceti fortissimi pauca quantitas, uel alterius rei con-
similis, quæ sufficiat ad cooperiendum illud. Post im-
mittatur ad ignem lentum, ne ferueat, & agitetur con-
tinue cum digitis super fundum patellæ, ut diuidatur
argentum uiuum in similitudinem subtilissimi pulue-
ris albi, donec totum acetum euaporauerit, & ipsum ar-
gentum uiuum redeat. Postea uero quod seculentum
& nigrum uideris ex illo emanasse, laua & abijce. Et hæc
iterata uice multiplica, quousq; uideris colorē suæ ter-
reitatatis in clarum, mixtum albo & coelestino colore per-
fecte mutari, quod perfectæ lauationis est signum. Cū
igitur puenerit ad illud, proijciatur super ipsum medi-
cina sue coagulationis, & coagulabitur in solificum, & lu-
nificū secundum q̄ ipsa præparata extiterint. Et ipsius
narrationē in sequentibus ponemus. Ex iam igit̃ dictis
patet similiter argentum uiuum non esse perfectium
in natura sua, sed illud quod ex ipso producitur per ar-
tificium nostrum. Et similiter in sulphure & eius cōpa-
ri est inducere. Non ergo in his possibile est naturali-
ter naturam sequi, sed per nostrum artificium naturale.

De natura Marchesitæ, Magnesitæ, & Tutitæ. Cap. LX.

E alijs autem spiritibus naturalem necesse
est nos facere traditionem, qui sunt scilicet
Marchesita, Magnesia, & Tutia, impressio-
nem magnā in corporibus facientes. Et ideo
dicamus quid sint cū probatiōibus suis in hoc capitulo.

Dicimus igitur, quòd Marchesita duplicem habet in sui creatione substantiā, argenti uiui scilicet mortificati, & ad fixationē approximantis, & sulphuris adurentis. Ipsam autem habere sulphureitatem comperimus manifesta experientia. Nam cum sublimatur, ex illa emanat substantia sulphurea manifesta, cōburens. Et sine sublimatione similiter ppenditur illius sulphureitas. Nam si ponatur ad ignitionem, non suscipit illam priusq̃ inflammatione sulphuris inflammetur & ardeat. Ipsam uero argenti uiui substantiam manifestatur habere sensibilibiter. Nam albedinē præstat Veneri meri argenti, quemadmodum & ipsum argentum uiuum, & colorem in illius sublimatione cœlestinū præstare, & luciditatem manifestam metallicam habere uidemus, quæ certum reddunt artificem, illam has substantias continere in radice sua. Magnesia uero sulphur plus turbidum, & argentum uiuum magis terreū & feculentum, & ipsum sulphur similiter magis fixum & minus inflammabile habere, per easdem probare experientias manifeste poteris, & ipsam magis naturæ Martis approximare. Turbia uero, est fumus ipsorum corporū alborū, & hoc manifesta probatione perpenditur. Nā proiecto fumo mixtionis louis & Veneris, adherente in spōdilibus fabricæ fabrorum, eandē impressiōnem facit cum ea. Et q̃ fumus Metallicus non redit, nec ipsa similiter sine alicuius corporis admixtione. Ideo cum fumus ipsa sit alborum corporū, alba nō citrinat corpora, sed rubea. Nam

citri

citrit
propon
ad prof
quā s
artifici
terantu
horum
commu

bationi
Sol crea
rissima
& puræ
gentis il
ribus ip
diuersita
gis, quo
autem si
penditu
scipit. N
pit. Quò
per spler

citritas non est aliud, quàm rubei & albi determinata proportio. Ideoq; ipsa propter sui subtilitatem magis ad profundum corporis penetrat. Et ideo magis alterat quàm suū corpus, & magis adhæret in examine pauco artificio, quod iam tibi narratū est. Quæcūq; igitur alterantur, per argenti uiui uirtutem, uel sulphuris, aut horum similium necesse est alterari, quoniam hæc sola communicant in natura ad ipsa corpora.

De natura Solis, siue Auri. Cap. LXI.

DE corporibus nunc, ampliato sermone eorū intimā narremus essentiā. Et primo de Sole, postea de Luna, ultimo uero de alijs, secundum quod uidebitur expedire cū suis probationibus, quæ per experimentū habentur. Est igitur Sol creatus ex subtilissima substantia argenti uiui, & clarissima fixura: & ex substantia pauca sulphuris mundi, & puræ rubedinis, fixi, clari, & à natura sua mutati, tingentis illam. Et ideo, quia contingit diuersitas in coloribus ipsius sulphuris, necesse est & auri citrinitatem diuersitatem habere similiter. Est enim quoddam magis, quoddā uero minus in citrinitate intensum. Quod autem sit ex subtilissima argenti uiui substantia, perpenditur & ipsum, quia argentū uiuū de facili illud suscipit. Nō em̄ argentū uiuū aliud quàm sue nature suscipit. Quod uero clarā & mundā illius substantiā habuit, per splendentē eius fulgorē & radiantē manifestat, non

x ij solum

*Sol unū
est atq; sit*

*Auri Citrinitas
mundi*

solum in die, uerum etiam in nocte se manifestantem. Quod uero fixam & sine sulphureitate comburentem habet, patet per omnem operationem illius ad ignem: nam nec minuitur, nec inflammatur. Quod uero ipsum sit sulphur tingens, patet per hoc, quod admixtum argento uiuo, ipsum in colorem transformat rubeum: & quod sublimatum forti ignitione de corporibus, ita quod illorum ascendat subtilitas, cum ea citrinissimum creat colorem. Patet igitur, quod cum pura eius substantia purum colorem generat, cum non pura non purum. Qui uero probationis suae citrinitatis ostensione indiget, sensum non habet: quia per uisum percipitur. Subtilissima igitur argenti uiui substantia ad fixationem deducta, & puritas eiusdem, & subtilissima sulphuris materia fixa, & non adurens, tota ipsius auri materia est essentialis. Maior uero argenti uiui, quam sulphuris in illo probatur quantitas, ideo maiorem argentum uiuum habet ingressionem in illud. Igitur quaecumque uolueris alterare, ad huius exemplar altera, ut ipsa ad aequalitatem eius perducas. Et modum iam ad illud nos dedimus. Et quia subtiles & fixas habuit partes, ideo potuerunt partes eius multum densari. Et haec fuit causa ipsius magni ponderis. Per multam uero operatam a natura decoctionem, facta est ex illo paulatiua resolutio, & inspissatio bona, & ultima mixtio, ut cum ignitione liquecat. Ex praecedentibus igitur patet, quod multa quantitas argenti uiui est causa perfectionis: multa uero sulphuris causa corruptionis.

Et

Et unius
decocti
causa co
longan
sa perfe
cecidit
bite, ne
corrup
illud ca
adustib
& non m
uero fix
in parte
mundu
in com
aut nec
aut meo
cesse fu
quas or
manife

D

peratun

Et uniformitas in substantia, quæ per mixtionem fit in decoctione naturali. Diuersitas uero in substantia, est causa corruptionis. Et induratio & inspissatio, quæ per longam & temperatam perficitur decoctionem, est causa perfectionis, oppositum uero corruptionis. Igitur si ceciderit super ipsum argentum uiuum sulphur non debite, necesse est secundum diuersitatem illius diuersas corruptiones adduci. Potest enim sulphur quod super illud cadit, fixum, non adustibile esse totum, aut totum adustibile, & fugiens in natura sulphuris: aut fugiens, & non in natura sulphuris, aut partē fugientis, partem uero fixi tenere: sed in parte naturam sulphuris tenere, in parte uero non: aut totum mundum, aut medium imundum: aut multæ quantitatis, aut paucae, superans in commixto: aut paucae quantitatis superatum in illo, aut nec superans nec superatum: aut album, aut rubeū, aut mediocre. Ex his itaq; omnibus diuersitatibus necesse fuit in natura diuersa creari corpora, & his similia: quas omnes oportet narrare nos cum probationibus manifestis.

De natura Lunæ, siue Argenti. Cap. LXII.

Am ergo patet ex præcedentibus, qd si ceciderit sulphur mundum, fixum, rubeum, clarum, super substantiam argēti uiui puram, non superans, imò paucae quantitatis, & superatum, creatur ex hoc aurum purum. Si uero fuerit
r iij sulphur

fulphur mundū, fixū, albū, clarū, quod ceciderit super substantiam argenti uiui, fit argentum purū. Si in quantitate non superet, diminutam tamen habet puritatem ab auri puritate, & spissitudinem grossiorem, quā aurum. Cuius signum est, quod non densantur partes eius, in tantum ut auro componderet, nec ita fixam substantiam habet, ut illud. Signum est diminutio eius per ignem, & sulphur eius, quod non est fixum, nec incombuibile, causa est illius. Et quod sulphur in illo huius sit dispositionis, per illius paululā inflammationē probatur. Idem autē fixū & nō fixum ad aliud quidē & ad aliud relatum esse, impossibile non est autumandum. Lunæ enim sulphureitas ad auri sulphureitatem relata, nō fixa, & cōmburens est. Ad aliorum uero sulphur corporum fixa, & non comburens.

De natura Martis, siue Ferri. Item de effectibus Sulphuris, & Mercurij, deq; causis corruptionis, & perfectionis. Cap. LXIII.

I uero fuerit sulphur fixum terreum, argēto uiuo fixo terreo commixtum, & hæc ambo nō puræ, sed liuidæ albedinis fuerint, cuius superatiæ quātitas sit sulphuris fixi summe, fit ex his ferrum. Quoniam superantia sulphuris fixi fusionem prohibet. Ideoq; ex hoc relinquitur, sulphur uelocius liquefactionis festinantiam per opus fixationis perdere, quā argentum uiuū. Non fixum uero uide-

mus

mus citius quàm argentū uiuum liquefcere. Ex his uero manifestatur causa uelocitatis fusionis & tarditatis in corporē unoquoq. Nā quod plus de fixo habet sulphure, tardius, quod uero plus de adurente, facilius & citius fusionem suscipit. Quod satis aperte relinquitur à nobis esse monstrandum. Quòd uero ipsum fixum tardiores faciat fusionē, manifestatur per hoc, qđ ipsum nunquam, nisi calcinetur, figitur, & calcinatum nullam dat fusionem. Ergo in omnibus illā impedire debet. Quod uero nisi calcinetur non figatur, patet experimento illius, qui illud figit non calcinatum, quoniam ipsum inuenit semper fugere, donec in terrā uertatur. Cuius similitudo est calcis naturæ. Hoc autē minime in argēto uiuo cōtingit, quoniā figi potest absq; hoc, qđ in terrā uertatur, & figi similiter cū conuersione illius in terram potest. Nam per festinationem ad eius fixationem, quæ per præcipitationem perficitur, figitur, & in terram mutatur. Per successiuam uero illius iterata uice sublimationem figitur similiter, & non in terram uertitur, imò fusionem dat metallicam. Hoc autem manifestum est, & illi probatū, qui utraq; fixationes illius expertus est, usq; in illius cōsummationem per festinā præcipitationem, & tardā, per successiuas sublimatiōes. Vidit enim & inuenit sic, ut à nobis scriptum suscepit. Et illud ideo, quoniā uiscosam & densam habet substantiam: cuius signum est contritio illius, cū imbibitione & mixtione cum rebus alijs. Sentitur enim in illo manifeste uiscositas

sitas illius per multam adhærentiam. Densam autem substantiam illud habere, manifeste uidet monoculus per illius aspectum, & per ponderationem sui immensi ponderis. Auro enim præponderat, cum in natura sua est, & est similiter fortissimæ compositionis, ut narratum est. His igitur relinquitur, ipsum posse figi sine illius humiditatis consumptione, & absq; in terram conuersione. Propter enim bonam partium adhærentiam, & fortitudinem suæ mixtionis, si quo modo partes illius inspissentur per ignem, ulterius non permittit se corrumpi, neq; per ingressionem fumosæ flammæ in illud se in fumum ulterius eleuari permittit: quoniã rarefactionem sui non patitur, propter suam densitatem & coherrentiam adustionis, quæ per sulphureitatem combustibilem, quam non habet, perficitur. Per hoc igitur inuentum est inuentione ueridica duorum secretorū genus mirabile duplex. Vnum scilicet, Causæ corruptionis uniuscuiusque metallorum per ignem: quarū una est inclusio adurentis sulphureitatis in illorum substantiæ profundo, per inflammationem illa diminuentis, et exterminantis in fumum ultima consumptione, quantumcunq; in illis argentum uiuum bonæ fixationis extiterit. Altera uero est multiplicatio flammæ exterioris super illa penetrantis, & secum in fumum resoluentis, cuiuscunq; fixationis in eis ipsum sit. Tertia uero est rarificatio ipsorum per calcinationem. Tunc enim flamma uel ignis in illa penetrare potest, & ipsa exterminare.

Si

Si igitur
me con
mittit
secund
est bon
Quia i
termin
mittit
aut cum
sario p
& glori
substan
tingit e
sit inue
in illo i
quod i
lo amic

D

R

dum, se
ciderit s
necesse e
ducere p

Si igitur omnes corruptionis causæ conueniant, maxime corpora corrumpi necesse est. Si uero non omnes, remittitur corruptionis uelocitas uniuscuiusque corporis, secundum remissionem illarum. Secundum genus est bonitas, quæ per ipsum consideratur in corporibus. Quia igitur argentum uiuum propter nullas causas ex terminationis, se in partes compositionis suæ diuidi permittit (quia aut cum tota sua substantia ex igne recedit, aut cum tota in illo permanens stat) notatur in eo necessario perfectionis causa. Laudetur igitur benedictus & gloriosus Altissimus: qui creauit illud: deditque illi substantiam, & substantiæ proprietates, quas non contingit ex rebus ullam in natura possidere, ut in illa possit inueniri hæc perfectio, per artificium aliquod, quod in illo inuenimus potentia propinqua. Ipsum enim est, quod ignem superat, & ab igne non superatur: sed in illo amicabilem requiescit, eo gaudens.

De natura Veneris, siue æris. Cap. LXIIII.

REdeunt igitur ad propositum, dicimus, quod si fuerit sulphur immundum, grossum, fixum, secundum sui maiorem partem: secundum uero sui minorem non fixum, rubeum, liuidum, secundum totum non superans neque superatum, & ceciderit super argentum uiuum grossum, ex eo æs creari necesse est. Horum itaque omnium probationem adducere per data ex natura illorum contingit. Nam cum

s illud

illud ad inflammationem deponitur, flammam ex eo sulphuream discernere poteris, quæ sulphuris non fixi est signum. Et deperditio quantitatis eius per exhalationem, per frequentem eius combustionem, sulphur illud fixum habere significat. Nam ex ea, fit illius fusio-
nis retardatio, & induratio substantiæ ipsius, quæ signa sunt, multitudinis fixi sulphuris ipsius. Quod illud aut sit rubeū immundū, adiunctū argēto uiuo immūdo, significat per sensum: unde alia probatione nō indiget. Experimento itaq; elicias secretū. Vides enim omnem rem caloris actione in terram mutatam, cū facilitate solui, & ad aquæ naturā redigi. Hoc autē cōtingit propter partiū subtiliationē ab igne. Res igitur magis subtilis in natura propria ad hanc terreā naturā reducta, magis subtiliatur. Igitur magis soluitur: ita & quæ maxime, maxime. Ex his igitur pater causa corruptionis, & infectionis horū duorū corporū, Martis scilicet & Veneris: quia est per sulphur multæ quantitatis fixum, & non fixum pauca in Venere, minimæ uero in Marte. Cū igitur sulphur fixum in fixationē deuenit per calorē ignis, eius partes subtiliantur: sed pars illa quæ est in aptitudine solutionis suæ substantiæ soluitur: cuius signū est expositio horum duorū corporū ad uaporem aceti. Nam per illud floret in superficie illorū sulphuris eorum aluminositas, per calorē in illo creata subtiliativū. Et si posueris hæc duo corpora in liquore ponticū, soluentur de facili per ebullitionē multę illorū partes. Et si respexe

ris in m
lutam
hære
tionē i
bile rep
est. N
ignē cr
cludit
ad natu
pressio
patuit,
uari: ex
Ex arg
ri, & fu
nullo i
fusione
it per f
bonā f
corpor
sunt cō
Studea
in com
uum p
gator e
Mund
peruen
ris arg

ris in mineris horū duorū, manifestā inuenies ex eis solutam aluminositatis substantiā distillare, & in illis adhærere: quæ aluminositas per ponticitatē & facilē solutionē in aquā mutatur. Nō enim ponticū, & facile solubile reperitur aliud quā alumen, & quod illius nature est. Nigredo uero in utroq; horū duorū corporum ad ignē creatur propter sulphur non fixū, quod in illis concluditur: multū quidē in Venere, parū uero in Marte, et ad naturā fixi approximans. Ideoq; nō de facili talē impressionē de Marte remoueri est possibile. Iam igitur patuit, ex sulphure nō fixo fusionē fieri, & fusionē adiuuari: ex fixo uero fusionē non fieri, & fusionē impediri. Ex argēto uero uiuo fixo nō est necesse fusionē non fieri, & fusionē impediri. Illud scit necessario uerū esse, qui nullo ingeniorū fusionis, sulphur potuit conseruare in fusionē post illius fixationē. Argentū uero uiuū figi potuit per frequentē sublimationis reiterationē ad illud, eo bonā fusionem suscipiente. Ex hoc itaq; manifestū est, corpora esse maioris perfectionis, quæ plus argēti uiui sunt cōtinentia: quæ uero minus, minoris perfectionis. Studeas igitur in omnibus tuis opibus, ut argētū uiuū in commixtione superet. Et si per solum argentum uiuum perficere poteris, preciosissimæ perfectionis indagator eris, & eius perfectionis, quæ naturę uincit opus. Mundare enim poteris intime, ad quod natura non peruenit. Probatio uero eius, quod ea quæ maioris argēti uiui quantitatem sunt cōtinentia, maioris

ioris sint perfectionis, est scilicet facilis susceptio argenti uiui. Videmus enim corpora perfectionis amicitialiter argentum uiuum suscipere. Ex præcedētibus itaq; sermonibus relinquitur, duplicem esse in corporibus sulphureitatem. Vnam quidem in profunditate argenti uiui conclusam, in principio suæ mixtionis, alteram uero superuenientem. Quarum altera cum labore tollitur, alteram uero nullo artificiorū ingenio, quod per ignem perficitur, possibile est tolli, ad quod possit nostra operatio congrue ac utiliter peruenire, cum iam cū eo ad eandem cerationem unitum factum est. Et hoc experimento probatur, quod sulphureitatē adustibilem uidemus per ignem deleri, sulphureitatem uero fixam minime. Si igitur dixerimus corpora calcinatiōe mundari, intelligas utiq; à terrea substantia, quæ non in radice suæ naturæ unita est. Quoniā unita mundare per ignis ingenium non est possibile, nisi adueniat argenti uiui medicina occultans & temperans illam, aut illā de commixto separās. Separatio autem terreæ substantiæ in radice naturæ metallo unitæ ab eius commixto fit. Aut per eleuationem cum rebus substantiam argenti uiui eleuantibus, & sulphureitatem dimittentibus, propter conuenientiam cum eis, ut est Tutia & Marchesita, quoniam fumi sunt, quorum maior pars argenti uiui est quantitas, quàm sulphuris. Et huius experiētiā uides, quoniam si forti & subita fusione hæc coniunxeris cum corporibus, spiritus secum adducunt corpora

in

S
in fuga
uatione
mus. A
alienum

ra, non
cundum
albo ne
horum
si stan
rem: qu
mam n
fixione
mixtio
Proba
item ar
quæ es
Per pr
per con
habet,
argent
altera f

in fuga sua. Ideoq; cum eis eleuare poteris. Aut cum la-
uatione per argenti uiui commixtionē, quam narraui-
mus. Argentum enim uiuū tenet quod suæ naturæ est,
alienum uero respuit.

De natura Iouis, siue Stanni. Caput. LXV.

Hic igitur inuestigatione proposita, nostrū
propositum sequētes innuimus, quod si sul-
phur fuerit in radice commixtionis, fixatione
pauca participans, album albedine non pu-
ra, non superans, sed superatum, cum argento uiuo se-
cundum partem fixo, secundum partem uero non fixo,
albo non puro commixto, sequetur ex eo stannum. Et
horum probationem per præparationē inuenies. Quia
si stannum calcinaueris, senties ex illo sulphuris foeto-
rem; quod signum est sulphuris non fixi. Et quia flam-
mam non dat, ne putes illud fixum. Quia non propter
fixionem, sed propter superantiam argenti uiui, in com-
mixtione saluantis à combustionē flammam non dat.
Probatur itaq; duplex in stanno sulphureitas: duplex
item argenti uiui substantia. Vna quidem sulphureitas
quæ est minus fixa, qui cū calcinatur foetet ut sulphur.
Per primam probatur mixtionis experientia, Altera
per continuationem illius in calce sua ad ignem, quam
habet, quia magis fixa nō foetet. Probatur uero duplex
argenti uiui substantia in illo, quarum una est nō fixa,
altera fixa: quia ante illius calcinationem stridet, post
s in uero

uero triplicem ipsius calcinationē nō stridet, quod est, quia eius argenti uiui fugitiui substantia stridorem faciēns euolauit. Quod uero argenti uiui substantia fugitiua sit causa stridorem faciēns, probatur per lauatiōnem plumbi cum argento uiuo. Quia si cum argento uiuo plumbum lauatur, & post lauacrum eius illud fuderis cum igne, non superante suæ fusionis ignem, remanebit cum eo argenti uiui pars, quæ plumbo stridorem adducit, & illud in stannum conuertet. Econuerso uero, per mutationem stanni in plumbum illud considerare potes. Nam per multiplicē calcinationis reiterationem ad illud, & ignis illi magis conuenientis ad reductionis administrationem, in plumbū conuertitur. maxime uero cum per subtractionem suæ scorix cū magno calcinatur igne. Et de harū substantiarū diuersitatibus certificari poteris per ingenia conseruationis illarū in instrumentis proprijs, & ignis modo eas diuidentis: ad quem nos peruenimus cum instantia, & uidimus cum certificatione nostra, nos uerum per illud esse masse. Quid igitur sit quod post remotionem duorum non fixorum ex loue, scilicet sulphuris & argenti uiui remā sit, te certum reddere nos expedit: ut complete cognoscas ipsius louis cōpositionē. Est igitur illud liuidum, pōderosum, ut plumbū: maiori tamē albedine plumbo participans. Est igitur plumbum purissimum. Et est in ipso æqualitas fixationis duorum componentium, argenti uiui scilicet, & sulphuris. Non autem æqualitas quantitas

titatis : quoniam in commixtione uincit argentum uiuum: cuius signum est facilitas ingressionis in illud argenti uiui in natura sua. Igitur si non maioris argenti uiui in illo esset quantitas, non adhæreret illi in natura sua sumptum de facili. Ideoq; non adhæreret Marti, nisi subtilissimo ingenio: nec Veneri propter paucitatē argenti uiui in illa, in cōmixtione sua. Ex hoc igitur patet, quia difficillime Marti adhæreret. Veneri uero facilius, propter maiorem copiam argēti uiui in ea: cuius signū est fusio illius facilis, Martis uero difficillima. Fixio uero harum duarum substantiarum, ad firmam approximatur fixionem: nō autem fixa propterea est perpetuo. Et huius est probatio, ipsius corporis calcinatio: & post calcinationē ad fortissimum ignē expositio. Nam per eum non fiet diuisio, sed tota ascendet substantia: purificata tamen magis. Videmus ergo substantiā sulphuris in stanno adurentē facilius separari, quā in plumbo. Et huius experimentum uides per facilem louis indurationem, calcinationem, & meliorationem sui fulgoris. Ideoq; considerauimus hęc corrumpentia in radice illius non fuisse, sed ei postea aduenerūt. Et quia in prima commixtione non fuerunt illi multum coniuncta, ideo facile possunt separari. Ideoq; alterationes in eo sunt uelocis operis, mundificatio uidelicet, induratio, & illius fixio, Et harū causas per ea quæ iam à nobis tradita sunt, manifeste considerare potes. Et quia post has operationes, calcinationem scilicet & reductionem, considera-

considerauimus in fumo suo per magnam eleuationē,
& ignis expresionem, & uidimus illum ad citrinitatem
pertingere, cum hoc sit de proprietate Sulphuris calcie-
nati, æstimauimus æstimatione uera, in qua fuimus cer-
tificati, sulphuris fixi naturam illud secum multam con-
tinere. Qui igitur uoluerint in hac nostra scientia uide-
re ueritatem, inuestigationem horum omnium per se
deant cum sedulitate operis, donec per eam principia
ipsorum corporum, & proprietatem spirituum inueni-
ant inuentione certa nō cōiecturali, quam tradidimus,
in hoc nostro uolumine sufficienter ad artis exigentiā:

De natura Saturni, siue Plumbi. Cap. LXVI.

Estat nos igitur de Saturno descriptionem
ponere. Et dicimus, quod non diuersifica-
tur à loue post calcinationis reiterationem,
ad illius naturam reductio, nisi quod im-
mundiorem habet substantiā à duabus substantiis com-
mixtam grossioribus, sulphure scilicet & argento uiuo.
Et quod sulphur in illo comburens, est sui argenti uiui
substantiæ magis adhæsiuum, & q̄ plus habet de sub-
stātia sulphuris fixi ad compositionem suam, quā lu-
piter. Et harum probationes per experientias manife-
stas adducemus. Quod igitur ipsum sit maioris terreæ
feculentiæ, quā lupiter, manifestatur per uisum, & per
lauacrum eius ab argento uiuo, in hoc, q̄ plus per laua-
crum emanat feculentiæ ab eo, quā à loue, & q̄ pri-
mū

mum gradum calcinationis suscipit facilius q̃ lupiter,
 quod est signum multæ terreitatis. Nam corpora plu-
 ris terreitatis facilioris inuenimus calcinationis, & ter-
 reitatis paucae difficilioris calcinatiōis. Et huius est pro-
 batio, difficillima Solis calcinatio cōpleta. Et quod nō
 rectificatur eius foeditas per calcinationis reiterationē
 sicut in Ioue, quod est signū maioris foeditatis in prin-
 cipijs eius ex natura sua, q̃ Iouis. Quod uero sulphuris
 quantitas cōbustibilis magis sit argenti uiui substan-
 tiæ adhæsiua in eo q̃ in Ioue, significatur per hoc, q̃
 non separatur de eo in fumum quātitas notanda, quin
 sit citrini coloris multæ citrinitatis, cuius similiter est
 quod in fundo inferiori ex eo remāsit, id quod necessā-
 rio unius trium horum esse signum relinquitur, aut nul-
 lius quātitatis sulphuris cōbustibilis in eo, aut paucissi-
 mæ, aut multum cōiunctæ, in principiorū propinqui-
 tate ad radicem cōmixtionis. Sed certificati sumus per
 illius odorem, ipsum alicuius esse quantitatis, & nō pau-
 cæ, immo multæ, quia non remouetur ab eo odor sul-
 phureitatis in breui tempore. Ideo considerauimus con-
 sideratione qua certi sumus, sulphur comburēs illius sul-
 phuri non comburenti ad naturam fixi approximanti,
 in argenti uiui substantia uniformiter esse cōmixtum.
 Ideo cum scandit fumus eius, necessario cū sulphure nō
 comburente scandit, de cuius proprietate est citrinitas
 tem creare. Quod uero maior quantitas sulphuris non
 adurentis sit in ipso q̃ in Ioue, à nobis adductū est cum
 t uerita

ueritate, per hoc q̄ uidemus totum colorem ipsius in citrinum mutari, Iouis uero in album, in calcinationibus suis. Et ideo in hoc nobis aperta est uia causæ inuestigationis huius operis, per quod in calcinatione mutatur Iupiter facilius in durum q̄ Saturnus, non autem in tarditatem liquefactionis uelocius q̄ Saturnus. Et illud ideo, quoniam causa duritiei naturæ est sulphur, & argentum uiuum fixum. Causa uero liquefactionis est duplex, argentum uiuum scilicet, & sulphur combustibile. quorum alterum, quo ad fusionis perfectionem, sufficit in unoquoq; gradu eius, cum ignitione scilicet, & sine ignitione, scilicet argentum uiuum. Quia igitur in Ioue est multa argenti uiui quantitas non uere fixi, remanet in illo multa liquefactionis uelocitas, & nō remouetur ab illo faciliter. Causa uero mollificationis est duplex, argentum scilicet uiuum, & sulphur combustibile. Quia igitur remouetur sulphureitas comburens ex Ioue facilius q̄ ex Saturno, ideo ex eo altera causarum molliciei remota, necesse est illud indurari calcinatum. Saturnus uero quia utriusq; molliciei causas fortiter habet cōiunctas, non facile induratur. Est tamen diuersitas in mollicie per argentum uiuum, & mollicie per sulphur: quia mollicies per sulphur est cessiua, mollicies uero per argentum uiuum extensiua est. Et hoc necessario probatur per hoc, q̄ uidemus corpora multi argenti uiui multæ extensionis esse, corpora uero pauci, pauca. Et ideo Iupiter facilius & subtilius extenditur q̄ Saturnus, Saturnus

nus

nus facilius quàm Venus, Venus quàm Mars, Luna subtilius quàm Iupiter, Sol uero quàm Luna subtilius. Patet igitur, quòd causa indurationis est argentum uiuum fixum, aut sulphur fixum. Causa uero mollitiei est opposita. Causa uero fusionis est duplex, sulphur non fixum, & argentum uiuum cuiuscuncq; generis. Sed sulphur non fixum necessario est causa fusionis sine ignitione. Et manifeste uides huius rei experientiam, per projectionem arsenici super corpora difficilis fusionis: facit enim ea facilis fusionis, & sine ignitione. Causa uero fusionis facilis est & similiter argentum uiuum. Causa uero fusionis cum ignitione est argentum uiuum fixum. Causa igitur impedimenti fusionis cuiuscuncq; est sulphur fixum. Per hoc itaq; maximum poteris elicere secretum. Quod cum plurimæ argenti uiui quantitatis corpora maximæ perfectionis sint inuenta, pluris utiq; quantitatis argenti uiui corpora à perfectione diminuta perfectio magis approximare necesse est. Itaq; & multæ sulphureitatis corpora plurimæ corruptionis esse, contingit. Quam ob rem igitur ex iam dictis patet, Iouem maximæ perfectionis approximare, cum perfectionis plus participet, Saturnum uero minus, minus uero ad huc Venerem, minime uero Martem, eo ex quo perfectio dependet. Aliter autem ex medicina complente, & defectum supplente, & perfectius attenuante ad profundum, corporum spissitudinem

dinem, & sub splendentis fulgoris substantia eorūdem palliante fuscedinem, se habere contingit. Ex hac enim maximæ perfectibilis Venus existit, minus uero Mars, adhuc minus Iupiter, minime uero Saturnus. Ex his igitur repertum est laboris inuestigatione ueridica, ex corporum diuersitate, diuersas inueniri cum præparatiōe medicinas. Alia enim eget medicina, durum ignibile, alia uero molle & non ignibile corpus. Hoc quidē molificante, & ad profundum attenuante, & in sua æquante substantia. Illud uero indurante & inspissante occultum eius. Ex his igitur nos expedit ad medicinas transire, cum manifestis experiētijs, ponentibus nobis causas inuentionis diuersarum medicinarum, & q̄ diminutum relinquunt, & q̄ ad complementum deducant.

SECVNDA PARS HVIVS

SECVNDI LIBRI, DE MEDICINIS
in genere, & de necessitate perfectionis medicinae, oīa imperfecta perficiente, atq̄ ex qua
re melius & propinquius eliciatur.

Vniuscuiusq̄ corporis imperfecti, similiter & argenti uiui necessario fore duplicem medicinam, unam scilicet ad album, alteram uero ad rubeum, à quibus tamen omnibus excusamur per unicam perfectissimam. Cap. L X V I I.

Robamus igitur, spiritus corporibus magis assimilari, per hoc, q̄ magis corporibus

bus uniuntur & amicabilius, q̃ alia in natura. Per hoc ergo adductū est nobis inuentione prima, hoc esse corporum alterationis medicinam uerā. Ideoq̃ omni quo posuimus ingeniorum genere nos ipsos exercuimus, ut per illos, imperfectorum unumquodq̃ corporum, mutatione firma in perfectum lunare & solare transformemus corpus. Quamobrem ex eisdem medicinam diuersam ex diuersa alterandorum intentione creati necesse accidit. Cum sint igitur duplicis generis metalla alterationis, argentum uiuum scilicet perfectione coagulabile, & à perfectione diminuta corpora. & hæc iterum multiplicia, alia quidem dura ignibilia, alia uero mollia non ignibilia. Dura quidem ignibilia, ut Mars & Venus. Mollia uero, ut Iupiter & Saturnus. Necesse est & materiam similiter perfectiuam multiplicem esse. Alia etenim eget argentum uiuum materia perficiente, alia uero corpora transformanda. Quinetiam alia egēt dura ignibilia, ut Venus & Mars, alia uero mollia non ignibilia, ut Saturnus & Iupiter. Et hæc utraq̃ utriusq̃ generis cum ad se inuicem differant in natura, similiter diuersam ea egere medicinam necessario accidit. Vnius etenim generis sunt Mars & Venus, sed in speciali quadam proprietate differunt. Etenim hic non fusibilis: illa uero fusibilis. Ideoq̃ alia quidem Mars, alia uero Venus medicina perficitur: & hic quidem ex toto immundus est, illa uero non. Et hic quidem quadam albedine fusca, illa uero rubedine & uiriditate participat: quæ in

medicina diuersitatis necessitatem imponūt consimiliter. Alterius etiam generis mollitiei corpora, scilicet Iupiter & Saturnus, cum hic & similiter differant, diuersa medicina ea similiter egere necesse est. Est enim hic quidem mundus scilicet Iupiter: ille uero non. At uero & hæc quidem mutabilia omnia, nunc Lunaria, nunc Solaria efficiuntur corpora: ideoque necesse est uniuscuiusque duplicem materiam fore. Vnam quidem citrinā, in citrinum mutantem solare corpus: alteram uero albam in album Lunare corpus mutantem similiter. Cum ex quatuor igitur imperfectorum corporum unicuique duplex materia adinueniatur, Solaris uidelicet & Lunaris, Octo in summa erunt medicinae omnes corpora perficiētes, in forma bona. Perficitur & similiter argentum uiuum in Solare & Lunare: ideoque & medicinae alterātis illud duplicem differentiam esse contingit. Decē igitur erūt omnes medicinae, quas inuenimus cum totalitate sua ad cuiuslibet imperfecti alterationem completam. Verum utique cum diuturni laboris instantia, et magnæ indagationis industria excusari uolumus ab inuentionis labore harum decem medicinarum per unius beneficiū medicinae: & inuenimus inquisitionē longa, necnon & laboriosa maxime, & cum experientia certa, medicinam unam, qua quidem durum mollescit, & molle induratur corpus, & fugitiuum figitur, & illustratur fœdum splendore inenarrabili, & eo qui supra naturam consistit. Ideoque omnium harum medicinarum expectat

SV
dit fin
nifesti
dicina
oīm, d
perfici
tamen
pter in
uidis,
rum pr
sitate
antur c
unoqu
fici. De
rationē

Vn

dum su
tum qu
sufficie
fection
mollia
Dura &

dit singulum sermonē adducere, cum causis suis, & manifestis probationum experientijs. Primum igitur medicinarum decem seriem, & dehinc quidem corporum oīm, deinde uero argēti uiui, dehinc uero & ultimo ad perficientis magisterij medicinam transeundum, cum tamen præparatione indigeāt imperfecta. Ideo ne propter insufficientiam traditionis artis mordeamur ab inuidis, afferamus in primis narrationem de imperfectorum præparationibus, earum inuentionis causæ necessitatem ponētes, quibus quidē in nostro artificio efficiantur congrua, perfectionis albedinis & rubedinis in unoquoq; gradu medicinam suscipere, & ab eadem perfici. Dehinc uero addendum medicinarum omniū narrationē sufficientem & congruam,

Vnicuiq; imperfectorum corporum suam præparatio-
nem esse adhibendam. Caput. LXVIII.

Nam ergo à nobis narratis sermonibus apparet quid superfluum quidue diminutum ex operibus natura relinquat in unoquoq; eorum, quæ imperfecta sunt corpora, secundum sufficientem partem: secundum uero complementum quæ in superioribus obmisimus, hic cōplebimus sufficienti sermone. Primum igitur, cū corpora imperfectionis mutabilia duplicis generis esse contingat, mollia scilicet, & ignibilia, ut Saturnus & Iupiter. Dura & non fusibilia, aut cum ignitione fusibilia, ut Mars

Mars & Venus: hic quidem nō fusibilis, illa uero cum ignitione: necessario nos natura informando edocuit, ex illorum diuersitate essentiarum, in radice naturæ diuersas præparationes secundum exigentiam illis administrare. Sunt itaq; unius generis transformanda in perfectionis corpora duo necessario: plumbum scilicet, quod μέλαν id est nigrum dicitur, & per artē Saturnus: & plumbum stridens, quod λευκόν id est album dicitur. Et in hac sententia Iupiter, quæ à se inuicem sunt diuersa in sui occulti profundo ex radice suæ naturæ innata, & in manifesto similiter: quia Saturnus, fuscus, liuidus, ponderosus, & niger, sine stridore totaliter mutus. Iupiter autem albus, liuens parum, multum uero stridens, & modico sono tinnitum adducens: quorum differentiam in profundo illorum tibi cum manifestis experimentijs monstrabimus ex illarū causis necessarijs. Ex quibus secundum magis & minus, præparatiōis ordinem colligere bonæ mentis artificem contingit. Primo igitur secundum ordinem corporum præparationem narremus: postea uero & ipsius argenti uiui coagulabilis. Sed & primo unius generis, molliciei scilicet, post hoc uero & alterius. Primi quidem generis corporum potior naturæ Saturni præparatio & Iouis: postea uero & aliorum, secundum suum ordinem determinatum: Quia in præparatione corporum nihil superfluum ex profundo ipsius remouendum: sed ex manifesto potius.

Imper

igitur aliu
fundo adu
phureitatis
ti uiui, illor
mixta. Aliu
mixtionem
neris sulph
genti uiui
Iouis perfec
rum quiden
cuius indus
ro paruo ad
remouendu
in principijs
in ueram ess
cta sunt. Ide
in natura res
possibile ab
igitur putau
artem non p

Imperfectorum metallorum defectum, medicina
suppleri, superfluum uero præparatione
tollī oportere. Cap. LXIX.

Aturni uero præparatio multiplex adhibetur
essentiæ, & lousi similiter, secundū ipso-
rum multiplicis perfectioni approximatio-
nis, aut elongationis ab ea gradum. Cum sit
igitur aliud ex corrumpentibus quidem illorum pro-
fundo adueniens ex ipsorum naturæ radice innata, sul-
phureitatis scilicet terreitas, atq; impuritas terræ argen-
ti uiui, illorū creationis principijs essentiali natura com-
mixta. Aliud uero superueniens post primam illorum
mixtionem, corruptionem adducens, & sunt primi ge-
neris sulphureitas comburens, & illius impuritas, & ar-
genti uiui substantia fœda: quæ omnia sunt Saturni &
louis perfectionis substantiam corrumpentia. Sed ho-
rum quidem alterum impossibile est remoueri per ali-
cuius industriæ medicinam, primi ordinis. Alterū ue-
ro paruo adminiculo remoueri cōtingit. Hoc quidem
remouendum esse impossibile aduenit, propter hoc, qd
in principijs naturæ propriæ huius generis corporum
in ueram essentiam cōmixta fuerunt, & uera essentia fa-
cta sunt. Ideoq; cum non sit possibile ueram rei cuiusq;
in natura remouere essentiam, re permanente, non fuit
possibile ab eis hæc corrumpētia delere. Quamobrem
igitur putauerunt quidam Philosophorum, per hoc ad
artem non posse perueniri. Sed nos quidem & nostro
u tempo

tempore hanc inquirentes scientiam, peruenimus ad hoc idem, q̄ & similiter nullo ingeniorum præparationis modo potuimus corpora illustrare, cum complemento sui fulgoris lucidi, quin contingeret illa ex toto infici, & denigrari potius. Propter hoc igitur & nos similiter in stuporē adducti, multi temporis spacio sub desperationis umbraculo delituimus. Redeūtes tamen in nos ipsos, & nosipfos torquentes īmensæ cogitationū meditationis afflictionibus, respeximus à perfectiōe corpora diminuta in profundo suæ naturæ foeda existere, & nihil ex eis fulgidū inueniri, cū in eis secundū naturam nō sit. Non enim inueniūt in re quod in illa nō est. Cum igitur nihil perfecti in illis inueniatur, necessario & in eisdem nihil superfluum inueniri relinquit in diuersarum substantiarum separatione in illis, & in profundo suæ naturæ. Ideoq; per hoc inuenimus aliquid diminutū in illis fuisse, q̄d cōpleri necessario accidit per materiā sibi cōuenientē, & diminutū cōplentē. Est igitur diminutū in illis scilicet paucitas argēti uiui, & nō recta spissatio eiusdē. Igitur cōplementū erit in illis argēti uiui multiplicatio, & spissatio bona, & fixio permanēs. Hoc autē per medicinā ex illo creatā perficitur. Hæc enim cum ex argento uiuo sit in esse deducta, per beneficiū illius luciditatis & splendoris, illorum fuscēdinē palliando celat & tegit, & splendorem educit, & in fulgorē cōuertit. Cum enim argentum uiuum in medicina præparatum per nostrum artificium sit mundatum, & in substantiam purissimā

SV
puriss
per di
perfic
tione.
plicen
quide
dam s
fulgor
ret. C
tum, i
omni
manif
diuers
pedite
uis &

De

Iration
appro
enim
substa
nis igit
gitiua

purissimam & fulgidissimam redactum, projectum super diminuta à perfectione illustrabit, & sua fixione perficiet. Hanc uero medicinam in sua narrabimus oratione. Relinquitur itaq; ex præiacētibus necessario, duplicem fore perfectionis inuētionem necessariā, unam quidem per materiam quæ de mixto substantiam scēdam separat, alteram uero per medicinā quæ illam sui fulgoris splendore palliando tegat, & illustrando decoret. Cum nihil igitur superfluum, sed potius diminutum, in profundo corporum contingat reperiri: si quid omnino superflui remoueri expedit, necesse est id ex manifesto suæ naturæ superueniens, & tolli & moueri, diuersis cū p̄parationibus, quas in hac oratione nos expedit enarrare: primum quidem in eadem oratione Iouis & Saturni, ultimo uero & aliorū secundū ordinem.

De præparatione Saturni & Iouis.

Cap. Lxx.

PRæparantur igitur Saturnus & Iupiter præparationibus multiplicibus secundum maioris perfectioni approximationis necessitatem, communi scilicet, & speciali præparationis modo. Communis quidem est, per gradus approximationis ad perfectionem multiplices. Est enim unus gradus approximationis, scilicet fulgor ex substantia munda: alter uero durities, cum suæ fusionis ignitione: tertio uero fixio, per remotionem fugitiuæ substantiæ. Mundificantur igitur & fulgida
u ij fiunt

finnt tripliciter: aut per res mundificantes, aut per calcinationis modum & reductionis, aut per solutionem. Per res igitur depurantes mundantur dupliciter: aut in calcem redacta, aut in natura corporum. In calcem uero redacta, purificantur in hunc modum: aut per sales, aut per alumina, aut per uitrum. Et est, ut cum corpus calcinatum extiterit, tunc infundatur super eorum calcē aluminum aut salium aqua, aut cōmiscetur cū ea uitrum, & reducatur in corpus. Hoc igitur toties super hæc corpora alternata uice reiteretur, quousq; munda complete se ostendant. Nam cum sales & alumina & uitrū fundantur fusione alia q̄ corpora, ideo ab illis separantur, & secum terream substantiam ducunt, relictā sola corporum puritate. In natura uero corporum similiter, & per eundem depuratur modum. Et est, ut limetur subtilissime hæc duo corpora: post hoc uero cum eisdem ad ministrētur aluminibus, salibus, & uitro uidelicet, & postea in corpus reducantur. Et sic alternata uice reiteretur, quousq; mundiora appareant. Mundantur & per argenti uiui lauacrum, cuius modum attulimus. Mundificantur & hæc similiter utriusq; generis corpora per reiterationis uicem calcinationis ad illa, & reductionis similiter, cum sufficientia sui ignis, quousq; mundiora appareant. Per hanc enim mundatur à perfectione hæc diminuta corpora, à duplici corrūpente substantia, hæc quidē inflammabili & fugitiua, illa uero terrea feculenta. Et illud ideo, quia ignis omnem fugitiuam substantiam

SV
tiam
ctione
portio
lumin
consec
dit lib
cundu
quod
tiae or
utiq; si
dum i
ex eis
us & p
hoc eo
paratu
& ideo
lis, inc
fusiō
ui sub
ris fix
sibilib
nim cu
quous
medic
cuius
parati
statiæ.

tiam eleuat & consumit. Et idem ignis similiter in reductionis modo omnem substantiam terræ diuidit cū proportionē suā. Et hanc proportionem in alio nostro uolumine, quod de perfectionis inuestigatiōe intitulatur conscripsimus; quod secundum ordinem hunc præcedit librum. In illo enim quæcūq; inuestigauimus, secundum nostræ mentis rationem scripsimus, hic uero quod uidimus & tetigimus complete, secundum scientiæ ordinem determinauimus. Mundificantur & hæc utiq; similiter per solutionem suæ substantiæ, cuius modum iā diximus, & per reductionē similiter eius, quod ex eis dissolutū extiterit. Inuenitur enim illud mundius & perfectius q̄ alio quopiam præparatiōis genere, hoc eodem præparationis modo. Et huic modo non cōparatur modus, nisi qui per sublimationem perficitur, & ideo huicæquipollet. Est & similiter præparatio illis, induratio suæ mollis substantiæ, cum ignitione suæ fusionis. & est, ut ingeniemur illis permiscere argēti uiui substantiam fixam in profundo illorum; aut sulphuris fixi, aut sui comparis, aut cum rebus duris, & non fusilibus, sicut est calx Marchesitæ & Tutia. Hæc etenim cum illis uniuntur & amicantur, & illa indurant, quousq; non fundantur, antequam igniantur. Et per medicinam perficientem hoc idem cōpletur similiter, cuius narrationem ponemus. Et est similiter alius præparationis modus, per remotionem suæ fugitiuæ substantiæ. Et hic quidem perficitur per conseruationem illorum,

lorum post primum calcinationis gradum, in igne illis proportionali. Et quia ordo in modis præparationis contingit necessario, ideo ponemus ordinem completum ex illis. Primo igitur mundetur ex eis omnis substantia fugitiua & adustiuua corrumpēs. Dehinc uero terrea superfluitas deleatur. Post hoc soluantur & reducantur, aut per lauacrum argenti uiui lauentur complete. Et hic ordo utilis & necessarius est. Specialis at tamē horum corporum præparatio, primum quidem Iouis est multiplex, Vna quidem per calcinationem: & per hanc induratur eius substantia magis, quod Saturno non euenit. Etiam per alumina similiter: hæc enim proprie Iouem indurant. Altera uero per conseruationem eius in igne suæ calcinationis. Per hanc enim stridorem amittit, & corporum similiter fractionem: qđ Saturno similiter non contingit, quia stridorem non habet, nec corpora frangit, & per calcinationis reiterationem similiter ab acuitate salis stridorem amittit. Saturni uero secundario est præparatio specialis, scilicet per calcinationem à salis acuitate: per hanc enim induratur, & per talck specialiter dealbatur, & per Marchesitam & Tutiam. Modos uero omnes præparationum determinauimus cōpletius, in libro qui de perfectionis inuentione intitulatur, quoniam in hoc abbreviauius summas illarum.

De præparatione Veneris.

Cap. LXXI.

Imitans

Mitantes igitur præmissorū ordinem, du-
rorum corporum præparatiōes narremus.
Primo igitur Veneris, deinde uero Mar-
tis. Est igitur Veneris multiplex præparati
onis modus. Alius quidem per eleuationem: alius uero
sine eleuatione perficitur. Per eleuationem uero est mo-
dus, scilicet, ut accipiatur tutia, cum qua Venus magis
conuenit, & cum ea per ingenia uniatur. Deinde uero
in suo sublimationis uase ponatur ad sublimandum, &
per excellentissimum gradum ignis, eius eleuetur pars
subtilior, quæ fulgidissimi splendoris inuenta est. Vel
cum sulphure misceatur per minima, & postea eleuetur
per modum suum eleuationis iam dictum. Sine subli-
matiōe uero præparatur, aut per res mundificationem
facientes, aut in calce sua, aut in corpore, uelut tutia, sa-
les, & alumina: aut per argenti uiui lauacrū, cuius mo-
dū attulimus: aut per calcinatiōes & reductiones, ut in
alijs narratū est: aut per solutiōes & reductiōes eius qđ
solutū est ad naturā corporis: aut p argenti uiui lauacrū
mūdicat, sicut & corpora reliqua à pfectiōe diminuta.

De præparatione Martis.

Cap. LXXII.

Artis uero pparatio est similiter multiplex.
Quedā enī p sublimatiōē: qđā uero sine su-
blimatiōē cōplet, quæ uero p sublimatiōē
fit cū arsenico, cuius mod⁹ hic est. Ingenie-
mur qđ p̄fundi⁹ possum⁹ eidē arsenicū nō fixū unire, ut
cum

cum fusione cum eo lique scat . Postea uero sublimetur in uase propriæ sublimationis . Et hæc præparatio melior & perfectior inter cæteras reperitur . Est & alia præparatio ipsius Martis per arsenicum , sublimatum ab eo multoties , quousq; maneat quantitas aliqua ipsius arsenici . Hoc enim si reductum fuerit , emanabit album fusibile mundum præparatum . Est & similiter modus tertius præparatiōis eiusdem per fusionem illius cū plumbo & tutia . Ab his enim fluit mundum & albū . Sed quoniam neminus sufficienter dixisse uideamur , cum nos determinaturos esse promisimus de duorū corporum ingeniosa mollificatione , atq; mollium induratiōe , per calcinationis modum , ideo illum non omitamus : sed mollium quidem primo , durorum uero postea . Et est scilicet , ut soluatur argentum uiuum præcipitatum , & soluatur corpus calcinatum , de cuius intentione sit indurari . Et hæc ambæ solutiones misceantur , & ex eis alternata uice calcinatum corpus misceatur , terēdo , & imbibendo , & calcinando , & reducendo , quousq; durum fiat & cum ignitione fusibile . Hoc idem & cum corporū calce , & tutia & marchesita calcinatis , solutis , & imbitis , perfici complete contingit . Et quāto quidem hæc mundiora , tanto & perfectius mutant . Mollificantur similiter & dura corpora cum ingenio cōsimili . Et est scilicet , ut cum arsenico toties coniungantur & sublimentur , & post arsenici sublimatiōem assentur cum proportionē sui ignis , cuius modum narrauimus in libro for-

nacum .

S
nacū . E
ratione
gentiā
primi

De

Aut p
in pate
supfun
uero su
tantū ,
tetur ,
similit
infusur
reitat
Toties
tas illi
quod p
medici

Qui
affer
lore
ra su

nacū. Et ultimo reducant cū expresseione sui ignis, in oratione sua dicti, q̄usq; in fusioe mollescāt, secundū exigentiā duritiei corporis. Et hæ qdē alteratiōes oēs sunt primi ordinis, sine quibus nō perficitur magisterium.

De mundificatione Argenti uiui. Cap. LXXIII.

Ligitur ex præmissis necesse est argenti uiui mūdificationē cōplete narrare. Dicimus igitur qd Argentū uiuū mundatur dupliciter, Aut p sublimationē, cuius attulimus modū. Aut p lauacrū, cuius modus hic est. Fundat argētū uiuū in patella uitrea uel lapidea, & sup ipsum aceti quātitas supfundat, quæ sufficiat ad illud cooperiendū. Dehinc uero super lentū ignem ponat, & calefieri permittat, in tantū, ut digitis tractari patiat. Deinde uero digitis agitur, q̄usq; in partes minutissimas diuidat, in pulueris similitudinē: & tā diu agitet, q̄usq; aceti totū qd in illo infusum est cōsumet omnino. Deinde uero qd in eo terreatis inuentum sit, lauetur cum aceto, & abijciatur. Toties igitur super illud opus reiteretur, q̄usq; terreatas illius in coelestinum mutetur colorē perfectissimū, quod perfectæ lauatiōis est signum. Ab his igitur ad medicinas est transeundum.

Quinq; differentes proprietates perfectionis necessario afferre medicinā perfectissimam, scilicet mundiciē, colorem, fusionem, perpetuitatē, & pondus, unde cōiectura sumenda sit, ex qbus rebus eliciat. Cap. LXXIIII.

Afferamus igitur in primis sermonem uniuersalem de medicinis, cum causis suis, & experientijs manifestis. Innuimus igitur, quod nisi quidem omne superfluum, siue per medicinam, siue per preparationis modum auferatur ab imperfectis, scilicet ut ab illis tollatur omnis superflua sulphureitas, omnisque terreitas immunda, non perficietur, ita scilicet, quod de comixto non separatur in fusione, post projectionem medicinæ alterantis illa. Cum hoc quidem inueneris, iam ex perfectionis differentiis, unam habes. Similiter utique nisi & medicina illustret, & alteret in colore album aut citrinum, secundum intentionem quam quæris, quæ fulgoris splendor, & amoenitatis luciditatem adducat, non perficiuntur à perfectione corpora diminuta in complemento totaliter. Amplius autem, nisi fusionem Lunarem aut Solarem determinate adducat, non est in complemento alterabile, quia in iudicijs non quiescit, sed de comixto separatur omnino, & recedit. Hoc autem à nobis latius determinatum in sequentibus demonstratur in capitulo de cineritio. Amplius autem, & nisi perpetuet medicina cum impressionis alteratione firma, non ualet ipsius mutatio, quia non permanet, sed euanescit impressio. Amplius autem, & nisi pondera perfectionis adducat, non mutat sub complemento naturæ firmo & uero, cui non sit fraus per credulitatis errorem. Est enim pondus naturæ unum ex perfectionis signis. Patet igitur, quod cum perfectionis differentiæ quinque sint, necesse est & medicinam nostram magisterij has scilicet adducere in perfectione differentiis.

Per

Per hoc
Nā p ea
amicabi
cū in reb
nostra r
ris amica
mus ipsu
to, cum a

De pr
tias

re, inueni
rio, cū nō
modo. Et
scent in p
separatiō
cū pparat
onis. Et n
nec illustr
sui modi
um. Ea nō
hibeat cau
re. Est tan

Per hoc igitur patet, ex qbus medicina nostra eliciatur. Nā p ea elicitur, q maxime corporibus adiunguntur, & amicaliter eisde in pfundo adhærēt alterātia. Ideo q cū in rebus cæteris exquirētes, nō inuenimus inuentiōe nostra rem aliā magis q̄ argentū uiuum corporū naturis amicari, p hoc opus nostrū in illo impēdētes, reperi mus ipsum esse uerā alterabiliū medicinā in cōplemen to, cum alteratione uera, & non modice peculiosa.

De præparationibus medicinæ adhibendis, ut differen tias proprietatum debitas acquirat. Cap. LXXV.

Estat igit nos substantiā ipsius & propieta ris substātiæ differēcias determinate adscri bere. Et cū nō inuenerimus ipsum sine alte ratiōis naturæ illius administratiōe muta re, inuenimus & similiter ipsum pparari debere necessa rio, cū nō p̄misceat in pfundo, absq̄ illius preparatiōis modo. Et est scilicet, ut talis fiat illius substātia, q̄ permi sceat in pfundo, usq̄ ad pfundū corpis alterabilis, sine separatiōe in æternū. Hoc aut nō fit, nisi subtiliet ualde cū pparatiōe certa & determinata in capitulo sublimati onis. Et non pmanet eius impressio similiter, nisi figat: nec illustrat, nisi fulgidissima ex illo eliciat substātia, cū sui modi ingenio, & modo suæ operatiōis p ignē cōgru um. Ea nō pstat fusionē perfectā, nisi in illius fixiōe ad hibeat cautela, cū hac dura remollire, & mollia indura re. Est tamē talis, ut cū sufficiētia seruet suæ humiditatis

proportionata, secundum exigentiam eius quæ quæritur fusiois. Per hoc ergo patet, quod ipsius talis preparatur & administretur præparatio, qua fulgidissima & mundissima substantia ex illo creetur. Deinde uero figatur, & cautela eidem exhibeat, ut scilicet exercitetur artifex in administratioe ignis, in modo suæ fixiois, quod possit ex illo deleri humiditas in tantum, quod sufficiat ad fusionem perfectam complendam. Et est scilicet, ut si quæris per hanc corpora fusiois dura mollicari, in principio suæ creatiois lentus adhibeat ignis. Ignis enim lentus humiditatis est conservatiuus, & fusiois perfectiuius. Si uero mollia indurare, ipsius componatur ignis uehemens. Talis enim ignis humiditatis est consumptiuus, & fusiois turbatiuus. Et has quidem regulas omnes in omni medicina bonæ mentis artificem necessario considerare expedit. Et multas similiter alias in ponderis mutatioe considerationes adducere necesse est, cum causis suis & ordine congruo. Est igitur causa ponderis magni, subtilitas substantiæ corporum, & uniformitas in essentia. Per hoc enim tantum illorum possunt densari partes, ut nihil intercidat, & partium densatio ponderis est adductio, & illius perfectio.

De differentiis medicinarum, scilicet quod quedam sunt primi ordinis, quedam secundi, quedam uero tertij. Cap. LXXVI.

At et igitur, quod tam in corporum administrationis præparatione, quam ipsius perficientis medicinæ modo per operis artificia subtilitatem

tatem perquirere necessario cōtingit. Quia quanto maioris ponderis sunt corpora transmutata, tanto & maioris sunt perfectionis inuenta, inuestigatione per artem. Cōpletur igitur sermo utilis de medicinis, si omnium medicinarum differentias narremus. Innuimus quidē, q̄ medicinarum triplicem differentiam esse necessario accidit. Alia est primi ordinis, alia uero secundi, alia uero tertij. Dico autē primi ordinis medicinam, omnem præparatiōem mineralium, quæ super diminuta à perfectione corpora proiecta, alterationem imprimi: quæ non adducit complementum sufficiens, quin contingat alteratum mutari & corrumpi, cum euaporatione impulsionis medicinæ illius totali. Sicut est omnis sublimatio dealbatiua Veneris, aut Martis, quæ fixationem non suscepit. Et huiusmodi est omne additamētum coloris Solis, & Lunæ, aut Veneri commixtorum, super furnum cemēti positum, ut ziniar, & similiū. Hoc enim mutat immutatione non stante, sed potius diminvente se per exhalationē. Secundi uero ordinis medicinam dicimus omnē præparationē, quæ quando super diminuta à perfectione corpora proiecta est, alterat in differentiam aliquam complementi, relictis differentijs alijs quibus corruptionis omnino, uelut est calcinatio corporum, qua omne fugitiuum deletur. Et est huius generis medicina perpetue Lunā citrinans, aut perpetue Venerem dealbās, relictis alijs in eis corruptionis differentijs. Tertij uero ordinis medicinam appello, omnem

præparationē, quæ quando corporibus aduenit, omnē corruptionem cū proiectione sua tollit, & cū omnis complementi differentia perficit. Hæc autē est unica sola. Et ideo per illā excusamur à laboribus inuentionis decem medicinarū secūdi ordinis. Primi igitur ordinis opus minus appellat: Secūdi uero mediū: tertij tandē maius. Et hæc est omnium medicinarum differentia sufficiens.

De medicinis primi ordinis Venerem dealbantibus. Cap. LXXVII.

LX ordinis igitur determinati promissione secuta (cū quidē alia sit medicina corporū, alia uero Argenti uiui, Et corporū quidem alia primi ordinis, alia uero secundi, alia uero tertij, & Argēti uiui cōsimiliter) Narremus omnium medicinarū differentias, primo primi ordinis, deinde uero secūdi, postremò tandē tertij: & corporum quidē primo, postea uero Argenti uiui medicinæ, cum sermone completo & ordine congruo, narrationē tradamus. Dicimus igitur, quòd primi ordinis medicina corporum, alia est durorum corporū, alia mollium. Durorū quidem corporum alia Veneris, alia Martis, alia uero Lunæ. Veneris quidem & Martis, est pura illorum substantiæ dealbatio, Lunæ uero rubificatio, cum citrinitate fulgoris amœni. Quia Veneri & Marti rubificatio non adducitur primi ordinis medicina cum fulgoris apparatione, quia ex toto immunda sunt, non apta ru-
bedinis

bedinis fulgorem recipere, priusq̃ illis adueniat præparatio fulgorē adducens. Narremus igitur in primis Veneris medicinas omnes: postea uero Martis, quæ cadunt in ordine primo. Est igitur medicina Venerē dealbans, alia per Argentū uiuū, alia per Arsenicū. Per Argentū uiuū quippe sic cōpletur medicina dealbās illam. Soluitur etenim primo Argentum uiuum præcipitatum, & soluitur similiter Veneris calcinatio, & hæ ambæ solutiones commiscantur in unum. De hinc uero coagulantur, & super ipsius corpus proijcitur eorum medicina, hæc enim dealbat & mundat. Amplius autem & aliter. Soluitur Argentum uiuum præcipitatum, & soluitur litargirium, & hæ ambæ solutiones coniunguntur in unum, & soluitur corporis calcinatio, de cuius intentione sit dealbari, & coniungitur cum prædictis solutionibus, & deinde coagulantur: de hinc uero super illius corpus proijciuntur, dealbatur enim per hanc. Aliter autem. Sublimatur alternata uice ex illius corpore Argenti uiui quantitas, quousq̃ cum illa permaneat Argenti uiui pars, cum ignitione completa. De hinc uero ex aceto distillato sæpissime imbibendo teritur, ut in profundo illius melius commisceatur, ab hinc uero assetur, & ultimo cōsimiliter ab eo Argentū uiuū sublimetur, & iterato imbibatur & assetur. Et sic totiens reiteret opus super illa, quousq̃ multa Argenti uiui quantitas in eo cum ignitione completa quiescat. Hæc enim primi ordinis bona est dealbatio. Aliter autem,
Super

super argentum uiuum præcipitatum toties sublimetur argentum uiuum in natura propria, quousq; in illo figatur & fusionem præstet. Dehinc uero super Veneris substantiam proijciatur, & dealbatur peculiose. Aliiter autem soluitur Luna, & soluitur litargirium, & coniunguntur solutiones. Ex his Veneris substantia dealbatur. Sed & melius quidẽ dealbatur, si in omnibus medicinis perpetuetur argentum uiuum. Dealbatur uero per arsenicum sublimatum: ut si accipiat calcinatio Veneris, & super illam iteretur eiusdẽ sublimatio, quousq; cum eo maneat, & illam dealbet. Sed nisi exercueris te ipsum cum modis sublimationum, non perseverabit in ea arsenicum alteratione aliqua. Et est scilicet, ut post primum sublimationis gradum secundariò reiteres, quem narrauimus in marchesitæ sublimatione. Dealbatur uero & aliter, ut sublimatum arsenicum in Lunam proijcias: dehinc uero hoc totum super Venerem, dealbat enim peculiose. Aut cõmisce prius litargirium, uel plumbum ustum solutum cum Luna: deinde uero super hoc arsenicum superiacies, & hoc totum super Venerem proiectum dealbat, & est primi ordinis bona dealbatio. Aut solum super litargirium solutum & reductum, proijciatur arsenicum sublimatum, & hoc totum super Veneris fusionem, quoniam dealbat eam cum curialitatis aspectu. Aut commisceantur Luna & Venus, & super has proijciatur omnis medicina dealbatiua, Luna etenim amica est arsenici magis q̃ corpori
aliquod

SVN
aliquod
ro Satur
ter autem
ant frust
nerem p
quàm in
tur pulu
stum, &
tum. To
delicet, &
ficat, ide
ni est aff
calcinetu
hæ amb
tur Vene
ficum i
chesitam
uo, & est
De medic
R
deo expe
re. Est igit
Martis si

aliquod. et ideo fractionem ab eo tollit. Secundario uero Saturnus, & ideo cum illis eum commiscemus. Aliiter autem Arsenicum fundimus sublimatum, quosque fiunt frustra: deinde uero frustum post frustum super Venerem proijcimus. Iubemus etenim in frustis potius quam in puluere proijci, quoniam facilius inflammatur puluis quam frustum: & ideo facilius euanescit quam frustum, & consumitur prius quam super corpus cadat ignitum. Tollitur autem & aliter rubedo illius cum tutia uidelicet, & dealbatur. Sed quia Tutiae dealbatio non sufficit, ideo solum citrinat. Et citrinatio quaelibet albedini est affinis. Et est modus huius scilicet, ut soluatur & calcinetur omne genus Tutiae, deinde uero Venus: & hae ambae coniungantur solutiones, & cum his citrinetur Veneris substantia, & cum Tutia si exercueris, proficuum inuenies. Dealbatur uero per sublimatam Marchesitam, quemadmodum cum sublimato Argento uiuo, & est modus idem.

De medicinis Martem dealbantibus. Cap. LXXVIII.

Restat ergo, & dealbationes Martis ex medicinis sibi proprijs creatas narrare, quae sunt secundum essentiam primi ordinis, secundum quem fusionem non habet rectam, ideo expedit nos cum medicina fundente illam dealbare. Est igitur omnis medicina Veneris dealbatiua, & Martis similiter, cum eiusdem ordinis praeparatione.

y Sed

Sed fusua illius specialis, est Arsenicum cuiuscunque generis. Cum quocunque igitur dealbatur & funditur, expedit quod cum Argento uiuo coniungatur & lauetur, quousque omnis impuritas tollatur ab illo, & fiat album & fusibile, aut calefiat cum ignitionis uehementia, & super ipsum proijciatur Arsenicum, & cum fusum fuerit super illum proijce Lunæ quantitatem. Quia quando cum eo unitur, non separatur ab eo per leue artificium. Aut calcinetur & lauetur omnis ex ipso solubilis alumnitas, corruptionis infectionem adducens, per modum solutionis iam dictum. Dehinc uero ab illo sublimetur Arsenicum mundatum per sublimationem aliquam, & reiteretur multoties, quousque cum eo aliquid ex illo figatur. Dehinc uero cum solutione litargiriæ alterna uice imbibatur, commiscendo, & agitando, & assando alterna uice, & ultimo reducendo cum igne, quem docuimus in Iouis reductione à calce sua. Ex hac enim exhibit albus, mundus, & fusibilis. Aut solum cum Arsenico sublimato in calce sua reducatur, & exhibit albus, mundus, & fusibilis. Sed eandem artificem expedit adhibere cautelam, quemadmodum in Veneris reiteratione sublimationis ab ea Arsenici figentis se in illius profundo docuimus. Dealbatur & similiter per Marchesitam & Tutiam, cum ingenio & industria, quæ tibi narrauimus, Sed horum dealbatio aut mundatio non est sufficiens.

De

profundo
propria
mus igitur
ret, Deinde
generis
illam autem
borum com
gis, per
& similiter
ius gene
sa, quod
cupatur
medicin
inde uer
xtione. V
um. Est
lis. Sum
tificatum
gnæ ign
docuim
uero non

De medicinis Lunam citrinantibus. Cap. LXXIX.

Prosequētes igitur premissorū ordinē. Medicinam Lunæ substantiam citrinantem in ordine primi generis narremus cum ueritate certa. Et est scilicet medicina, quæ eidē in profundo adhæret, & adhærēdo colorat, siue per naturā propriam, siue per artificium huius magisterij. Narremus igitur medicinā, quæ ex sua radice innata illi adhæret. Deinde uero artificia, per quæ facimus rem cuiusq; generis adhærere, cum ingressione firma. Elicimus aut illam aut ex Sulphure, aut ex Argento uiuo; aut ex amborum cōmixtione. Sed per Sulphur diminutē quidē magis, per Argentum uero uiuum perfectius. Elicitur autē & similiter per quasdam res minerales, quæ nō sunt huius generis, quemadmodum est Vitriolum & cuperose, quod & guma Cupri, aut eiusdem stillicidium nuncupatur. Afferamus igitur in proximis modos omnes medicinarum, quæ ex Argento uiuo consurgunt. Deinde uero quæ ex Sulphure, aut ex amborum cōmixtione. Vltimo uero & eā quæ ex guma Cupri, aut simili. Est igitur modus eius quæ per Argentū uiuū fit talis. Sumatur præcipitatum, per præcipationem mortificatum & fixum. Deinde uero ponatur in furnū magnæ ignitionis, admodum cōseruationis calcium, quæ docuimus, donec rubescat in similitudinē usifur. Si uero non rubuerit, tolle Argenti uiui non mortificati

y ij partē

partem, & cum Sulphure reitera sublimationem illius. Sit tamen Sulphur ab omni impuritate mundatum, & Argentū uiuū similiter. Et postquā uigiesies illius sublimationē reiteraueris super ipsum præcipitatū, illud dissolue cum aquarū acumine dissolvente, & iterato illud calcina, & iterato dissolue, donec exuberanter sufficiat. Post hoc Lunæ partem dissolue, & cū soluta fuerit, solutiones commisce & coagula, & super Lunæ fusionem projicias, Citrinabit enim citrinitate multum peculiosa multū. Si uero Argentū uiuum in præcipitatione rubuerit, ad projectionē suæ perfectionis, sufficit administratio dicta sine cōmixtione rei tingētis illud. Per Sulphur uero rubificat, sed illius est rubificatio difficilis, & laboriosa immense. Citrinat uero & Luna cū Maris solutione similiter. Ad hoc aut nos inducit operis necessitas, ut prius calcinemus illū & figamus, qđ laboris est copia. Dehinc uero hac eadem præparatione administremus, & eadem projectione super Lunæ substantiam infundamus. Et tamen non resultat eius citrinatio fulgēs, imō fusca & liuens, citrinitate mortifera. Eius uero quæ per Vitriolum aut cuperosam perficitur, citrinationis modus est talis. Tollatur illorum uniuscuiusque quantitas certa, & illius sublimetur pars quæ sublimari potest, donec cū expressione sublimetur totali. Post hoc uero iterato quod sublimatum est, sublimetur cū modo ignis illi appropriati, ut ex eo figatur pars post partem, donec maior illius figatur pars. Postea uero calcine

calcine
ior ign
soluati
Dehin
pus ex
sunt, si
Et qui
liter ac
de illor
utique
limus.
di, salu
essentia
ordine
ca diffe
uero pl
necessar
dem na
est. Aut
æquipo
fert, nec
ra mob

calcinetur cum ignis cautela intentiōe, ut possit illi maior ignis ad perfectionem administrari. Post hoc uero soluatur in aquam rubicundissimam, cui non est par. Dehinc uero ingenieris, ut illi ingressū in Lunare corpus exhibeas. Et hæc ingenia tibi sufficiēter monstrata sunt, si perfecti fueris operis exquisitor, qđ scripsimus. Et quia res huius uidemus Lunæ profunde & amicabiliter adhærere, considerauimus, & est certum, has esse de illorū radice: & ideo per illas alterari contingit. Hæc utique sunt medicinæ omnes primi ordinis quas attulimus. Possunt tamen illarum plures multiplicari modi, salua pigmentalium rerum in modorum uarietatis essentia. Argenti quippe uiui non est medicina in hoc ordine primo, cum nō sit medicina ipsum alterans unica differentia: imò in cōplemēto totali omnino. Quidā uero plures inuenerūt medicinas, sed unum ex duobus necessario euenire cōtigit. Quod aut ex eis dē, aut ex eadem naturā habētibus, illos medicinā creare necessariū est. Aut medicinam componunt, quæ ei quod non est, æquipollet cum alteratione sua, & quæ nec mundo confert, nec mundi partibus, donec motor in sublimi naturæ mobili quieuerit incorruptus.

De differentijs proprietatum medicinæ secundī ordinis. Caput. LXXX.

Estat igitur ad secundī ordinis medicinas transire, cum sermonis sui exigentiæ sufficientia uera, & manifestis probationibus, cū
y iij experi

experientia uera. Cum sit igitur medicina alia corporum mutandorum, alia uero argenti uiui perfecte coagulabilis: prius omnium medicinas corporum narremus complete. Dehinc uero ad ipsius eiusdem argenti uiui medicinam coagulabilis in Solificum Lunificumque uerum. Est igitur secundi ordinis medicina, quæ quidem imperfecta, sola perfectionis unica differentia cōplet. Verum cum multæ sint corruptionis causæ in unoquoque imperfectorum corporum, uidelicet in Saturno quidem sulphureitas uolatiua, & argenti uiui fuga, per quæ corruptionē adduci necessario accidit, & illius terreitas. Fiat medicina, quæ quidem alterum eorum aut ex toto tollat, aut palliando decoret, relictis solis alijs imperfectio- nis causis. Quia igitur corporum est aliquid impermutabile, quod in corporum radice innatum est, quod per se- cundi ordinis medicinam tolli non potest: ideo omnis illa medicina quæ illud de cōmixto tollit, non secundi ordinis, sed tertij, & maioris ordinis appellatur medici- na. Et quia superfluitates fugientiū inuenimus per calci- nationis modum tolli, & per reductiōis reiterationem terreitatē non innatam: ideo necesse fuit medicinam se- cundi ordinis inuenire, quæ quidem innatū palliet, & durū remolliat, & molle induret, in duris scilicet & mol- libus, secundum complementum nō Sophisticum, sed Solificum, aut Lunificū ueræ imperfectorū corporum, perfecte constituat. Cum pateat igit in corporibus solis quidem mollibus per ingenia artificiorum huius

operis

operis
impur
rio eue
iection
ad suæ
in duris
onis ue
adduca
do deco
formet
dicina a
rationi
in diuer
accepta
liter & a
liū med
nuās sp
illa uero

minuto
corum.

operis non posse liquefactionis festinantiam tolli, nec impuritatem in principiorū sui radice innatam, necessario euenit medicinam percunctari, quæ quidem in projectione illorum tenuitatem inspisset, & in spissando ad suæ liquefactionis ignitionis sufficientiam induret, in duris spissitudinem attenuet, & attenuando ad fusionis uelocitatē sufficientem cum proprietate ignitiōis adducat, & utriusq; generis corporū fuscēdinē palliando decorer: & hoc in album, illud uero in citrinū transformet pfectissimum. Non aut diuersificatur hæc medicina à tertij ordinis medicina, nisi per minoris præparationis imperfectionem. Et non diuersificat à se, quod in diuersorum corporum projectione & pigmentorum acceptatione constat, sed in modo præparationis. Similiter & alia eget præparationis industria corporū molliū medicina tenuitatē inspissans, alia uero durorū attenuās spissitudinē. Hæc quidē ignis cōsumptiui modo, illa uero humiditatis cōseruatiōis administratiōe eget.

De medicina Lunari & Solari pro corporibus imperfectis. Caput, LXXXI.

Afferamus igitur sermonem uniuersalem de medicinis huius secundi ordinis completum, cū determinatione certa & uera, & prius omnes Lunares omnium à perfectiōe diminutorum corporum, cum differentijs præparationis eorum. Dehinc uero Solares, cum proprijs similiter disse

differentijs. Probauimus autem iam ex nostris sermonibus, sulphur cuiusq; generis perfectionis esse corruptiuum. Argentum quippe uiuū, perfectiuū est in operibus naturę completis regiminibus. Igitur & naturam mutantem minime, sed imitātes, in quibus nos sequi est possibile operibus. Et argentū similiter in huius operis magisterio uiuum assumimus, in cuiusq; perfectionis medicina, lunari scilicet & solari, tam quidē imperfectorum q̃p & ipsius argenti uiui coagulabilis. Cum autem iam ex nouissime dictis sermonibus duplicē medicinę differentiā diximus: aliam quidē corporū, aliā uero argenti uiui uere coagulabilis. Hinc quidem corporum prius, deinde uero argenti uiui narrationem medicinę tradamus certam. Est igitur per se huius medicinę materia cuiusq; generis unica: & est, quod iam sufficienter notum est. Assume igitur illud, & si uis ad Lunarem, secundum ordinem tibi promissum, exercitātū te redde, & præparato illud cum modis huius magisterij notis. Quorum intentio est, ut puram ex illo substantiam diuidas, & partem quidem figas, partem uero ad cerandum omittas: & sic totum magisterium prosequendo, donec compleas tentatā illius fusionem. Quod si se subito fuderit in duris, perfecta est: in mollibus uero e contra. Hęc enim medicina sup̃ imperfectorū unūquodq; proiecta, in Lunare perfectū mutat corpus, si quidem præuenient huic medicinę præparationes notæ. Si uero non, diminutum relinquit: sed perficit in altera perfecti

fectionis differentia tantum, quantum ex huius generis medicinæ ordinis administratiōe dependet. Quantum uero ex tertij, nō præueniente administratione aliqua, perficit in proiectione sola. Solaris uero huius secundi ordinis medicina imperfectorum cuiusq; corporum est eadem materia, & administrationis eodem regimine communicans. In hoc tamen differētiā habet, scilicet in maiore partium per modos proprios digestionis subtiliatione, atq; Sulphuris subtili præparatiōis regimine administrati commixtione, cum materia modo nota additio. Et est regimē scilicet ipsius, purissimi Sulphuris fixio, & solutio eius per modū. Cū hoc enim tingitur medicina, & cū hoc proiecta super unumq; dēq; à perfectione diminutorum, complet in cōplemento solari, quantum ex huius secundi ordinis medicinæ præparatione dependet, administratione præueniente nota & certa ipsius à perfectione diminuti corporis. Et super Lunam quoq; proiecta, perficit eam in complemento solari peculioso multum,

De medicina coagulante Argentum uiuum. Cap. LXXXII.

Secundum igitur præmissorum ordinē restat ex operis completēto, quod in primis nos determinaturos exhibuimus, ad medicinæ Argenti uiui coagulantis ipsum, narrationem transire. Dicimus igitur, quod ex eiusdem illius elicit materia, scilicet ex noto in capitulis huius operis

ris multiplicibus. Et illud ideo, quia cum fugitium sit Argentum uiuū de faci i, absq; inflammatione aliqua, medicina eget, quæ subito ante fugam eius in profundo illi adhæreat, & illi per minima cōiungatur, & illud inspisset, & sua fixatione illud in igne conseruet, quousq; adueniat illi maioris ignis tollerantia, eius humiditatem consumentis, & conuertat illud per hoc beneficiū in momento in Solificū & Lunificum uerum, secū dum illud ad quod medicina fuerit præparata. Cum igitur non inueniamus aliquid magis illi conuenire, quā ipsum, quia suæ naturæ est, ideo propter hoc æstimauimus cum eo medicinam illius posse compleri, & ingeniati sumus formam medicinæ illi per ingenia præstare. Et est scilicet, ut præparetur cum modis suis iam dictis cum diuturnitatis laboris instantia: qua omnis illius subtilis substantia & purissima, alba quidem in Luna, citrina uero intēsa in Sole perhibeatur perfecte. Et hoc quidem non completur, ut citrinum creet, sine mixtione rei tingentis illud, quæ suæ est naturæ. De hinc uero cum hac purissima Argenti uiui substantia, perficiatur cū huius magisterij operis ingenij, medicina, quæ maxime Argēto uiuo adhæreat, & fundatur facillime, & illud coagulet. Conuertet enim hoc in Solificum & Lunificum uerum, cum præparatiōe illius præhabita. Sed ex quibus maxime hæc Argēti uiui substantia elici possit, solet quæri. Et nos quidem respondentes narramus, quod in quibus est, ex illis elicitur. Est autem tam quidē

SV
dem i
dum
corpo
quius
sit me
os Arg
medic

ingres
Et est
dissolu
nem an
omne
gitur.
lolutio
apta su
dam re
cet ut
eis cor
per ha
damus

dem in corporibus, quàm & in ipso Argēto uiuo secundum naturam, cum unius sint reperta naturæ. Sed in corporibus difficilius: in uiuo autem argento propinquius, non autem perfectius. Igitur cuiuscunque generis sit medicina, tam quidem in corporibus, quàm in ipsis Argenti uiui substantia, lapidis preciosi indagatur medicina.

Quomodo medicinis ingressio per artificium concilietur.

Cap. LXXXIII.

Ed quoniā contingit quandoque medicinā commisceri, quandoque uero non, ideo modum permiscendi narrabimus, scilicet qualiter unaquæque res in corpus profundissime ingressum acquirat, aut unaquæque medicinali non intras. Et est modus per dissolutionem eius quod ingreditur, & per dissolutionem eius quod non ingreditur, & per cōmixtionem ambarū solutionum. Facit enim ingressiū esse omne illud cuiusuis generis, quod illi per minima coniungitur. Hoc autē per solutionē completur, & cōpletur per solutionē fusio in rebus non fusibilibus: & ideo magis apta sunt ingredi & alterare. Et hæc est causa, quare quasdam res calcinamus, quæ non sunt de natura harū, scilicet ut melius soluantur, & ob hoc soluuntur, ut melius ab eis corpora impressiōem suscipiant, & ab eis similiter per hæc præparentur & mudentur. Aut ingressum damus his quæ sua spissitudine ingredi non permittuntur

tuntur, cū multiplici sublimationis reiteratione spiritu
um nō inflammabiliū super illa, Arsenici uidelicet, &
Argēti uiui non fixorū, aut cū multiplici reiteratione so-
lutionis eius, qđ ingressum non habet. Est tamen bona
cautela ad ingressum rebus impermiscibilibus dandū,
ut soluatur corpus, de cuius sit intentione per has muta-
ri & alterari, & soluantur res, quarum intentionis sit in-
gredi cum alteratione. Non fiat tamen omnium partiū
solutio, sed quarundam: de hinc illud & non aliud im-
bibatur corpus uice post uicem. Per hoc enim benefici-
um in id solum ingressum habet necessario non autem
in quocunq; alio corpore necessario hoc contingit. Ex
his igitur modorū ingenijs, necesse est rem quamlibet
ingressum, quo ex illius naturæ pendet beneficio habere,
& alterare cum permixtione inuenta. Per hunc igitur
sermonem, decem medicinarum completur numerus,
cum suæ traditionis sufficientia,

De medicina tertij ordinis in genere. Cap. LXXXIIII.

Estat igitur nos ad tertij ordinis medicinā
transire. Est aut huius ordinis medicina du-
plex, scilicet Solaris & Lunaris. Et est tamē
in essentia una, & agendi modo similiter: &
ideo unica medicina nūcupat̃ a nostris ueteribus, q̃rū
scripta perlegimus. Est tamen additamentū citrinantis
coloris, qui a Sulphuris fixi mūdissima perficitur sub-
stantia. Differētia inter hanc & illā, Lunarem scilicet &
Solarem

Solare
tamen
& illuc
admin
bore lo
ideo ne
di ordi
præpa
niorē l
bimus
dum cō
modor
dinis, A
torū p̃p
Sulphu

Dem

teorsum
tis aliqu
fuerit, so
fuerit so
solution
soluatur

Spiritu licet, & tione so n bona dandū, s muta s sit in partiū ud im- enefici- autem git. Ex amlibet o habe- uncigi- nume-

Solarem, hæc quidē id in se continet, illa uero non. Est tamen hic ordo tertius maioris operis ordo appellatus: & illud ideo, quia maioris sagacitatis industria in illius administratione, & perfectionis præparatiōe est, & labore longiori ad ueritatis complementum indiget, Et ideo non diuersificatur huius ordinis medicina à secundi ordinis in essentia ullatenus, nisi per subtilissimos præparationis gradus in creatione illius, & per diuturniorē laboris instantiam. Et hos gradus omnes narrabimus, cū cōplemento sermonis, & præparationis modum cōplete cū causis suis, & experiētijs manifestis: & modorū gradus administratiōis pluris huius tertij ordinis. Alio etem gradu eget Solaris medicina in pigmētorū pparatiōe cōpleta, alio uero Lunarīs. Hæc quidē Sulphuris administratiōe tingentis eā; illa uero non.

De medicina Lunari tertij ordinis. Cap. LXXXV.

XIIII.

medicinā
cina du
st tamē
iliter: &
us, q̄rū
rinantis
ur sub-
cilicer &
Solarem

PRimo igitur administrationis modum Lunarīs medicinæ narremus. Et est, ut accipias lapidem illius notum, & per separationis modum illius purissimā partem diuidas, & seorsum ponas. Dehinc uero eius quæ purissima est pars aliquid figas, & aliquid ex illa relinquant: & cum fixa fuerit, solue quod ex illa solubile fuerit: quod uero nō fuerit solubile ad calcinationē mittas, & abhinc sup idē solutionē reitera, donec iterum quod ex ea solubile est, soluatur omnimode. Sic igitur ordo iste seruetur, quoz

z iij usq̄

usq; maior solvatur quantitas. Post hæc uero solutiones omnes simul commisce, & coagula. Dehinc uero leuiter assando, in ignis temperamento conserua, quousq; illi maior ad illius exigentiã ignis ministrari possit. Post hoc uero primum solutionis ordinem serua, quousq; iterato totum solvatur quod ex eo est solubile, & iterato coagula, & iterato in ignis temperamento conserua, quousq; iterato illi possit ignis maior ad eius pfectionem administrari. Omnes igitur hos ordines preparatiõis super illa quater reitera, & ultimo calcina per modum suum: & sic preciosissimã lapidis terrã sufficienter administrando rexisti. Deinde uero seruata partis non fixæ cū hac terræ parte administratæ quantitatem per ingenium subtilē coniunge modum per minima. Et sit ingenium hoc intentionis leuationis eius per modum sublimatiõis dictum, quousq; fixum cum non fixo leuetur totaliter. Quod si non eueniat, addatur illi iterato uicissim non fixæ partis quantitas, quousq; ad eleuationem illius sufficiat. Cum igitur eleuata fuerit, reiteretur illius sublimatio, quousq; per hanc administrationis reiterationem figatur totum. Cum igitur totum fixum fuerit, iterato cum non fixæ partis quantitate post quantitatem cōbibe, per ingenium tibi notum, quousq; totum iterato leuetur. Igitur iterato figatur, quousq; fusionem præstet facilem, cū ignitione sua. Hæc enim medicina est, quæ omne à perfectiõe diminutum corpus, omneq; cuiuscunq; argentum uiuū generis, in Lunare perfectissimū transformat corpus.

De mea

lutionis
quousq;
fecta pr
Et est h
nem pa
nio con
illa figa
rantia c
tia med
tur bon
onis ma
comple
breui se
per subl
pis & ill
rum mo
uolatile
comple
huius m
rabilis, E
tia maxi

De medicina Solari tertij ordinis. Cap. LXXXVI.

Solaris igitur huius medicinæ preparatiōi, non adurentis fit additamentū Sulphuris, per modum figentē & calcinantē, cum astutiae industria administrati perfecte, atq; sublimationis modum multiplicem, cum reiteratione multa, quousq; mundum fiat: his quidē administratione perfecta præueniente, quæ per sublimationem perficitur. Et est huius scilicet additamenti modus, per reiterationem partis non fixi lapidis, sublimationis, cum ingenio coniungendi quousq; eleuetur cū ea, & iterato cum illa figatur ut stet, & quanto huius complementi exuberantiae ordo reiteratur pluries, tanto & huius exuberantia medicinæ multiplicatur magis, & illius magis augeatur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectiōis maxime. Et nos quidem, ne mordeamur ab impijs, complementum narramus totum huius magisterij, sub breui sermone cōpleto & noto. Et est illius intentio, ut per sublimationis modum mundetur perfectissime lapis & illius additamentū: & ab hinc quidem cū ingeniorum modo uolatitū ex eis figatur. Dehinc uero fixum uolatile fiat, & iterato uolatile fixum. Et in hoc ordine completur arcanū preciosissimū, quod est super omne huius mundi scientiarū arcanum, & thesaurus incōparabilis. Et tu quidē exerciteris ad illū, cū laboris instantia maxīma, & cū diuturnitate meditationis immensæ.

Cum

Cum illa enim inuenias, & sine illa nō. Et huic quidem medicinæ reiteratio bonitatis administratiōis, cum talis cautelæ industriā potest in præparatiōe lapidis euenire, quousq; argentum uiuū mutet in infinitum Solis cum uerū & Lunificum, & nō dependet nisi in multiplicatione illius. Iam igit̃ laudetur sublimis naturarum Deus benedictus & gloriosus, qui nobis omnium medicinarū reuelauit seriem, cum illarū ex̃periētia, quam illius instigationis bonitate, & nostri laboris instantia perquisiuius, & oculis uidimus, & manu tetigimus complementum illius nostro magisterio indagatum. Sed & si quidem hanc palliauius, non miretur doctrinæ filius. Nō enim illi palliauius, sed malis & improbis eam tali sermone tradidimus, quem latere insipientem necessario accidit: & eodē ad illius inuentionis perquisitionē prudentes allicio. Filij igitur doctrinæ perquirite, & hoc excellentissimum Dei donum uobis solis seruatum inuenietis. Filij insipientes nequitiae & malivolę prauitatis, immense ab hac scientia fugite, quoniam am est uobis inimica & aduersa, & uos in miseriam paupertatis constituet: quā uobis penitus hoc Dei donū diuinæ prouidentiae iudicio est occultū, & denegatū omnino. Perquisitis ergo omnium medicinarū modis, nostri propositi prosequentes initium, ad eas quæ huius magisterij perfectionem notificant, cū probationū causis ab hinc transeundum est.

Tertia

T

I

extensi
temus,
proiect
sunt scil
uapores
one pro
iteratio
mum ig
secundu
secte cu

D
du

ne, Perq

TERTIA ET VLTIMA

PARS HUIUS SECUNDI LIBRI

de probationibus perfectionis.

Diuisio dicendorum.

Cap. LXXXVII.

Rætermisissis igitur manifestis experientijs, de quibus narrationem non facimus, cū omnibus sint notæ & certæ absq̃ ullius sagacitatis ingenio, ponderis scilicet, & coloris, & extensionis per malleum; artificiorum experientias tentemus, cum cautela, an sit huius artis administrationis proiecctio, complementū cum ueritate adducens, quæ sunt scilicet Cineritiū, Cementū, Ignitio, Fusio, Superuapores acutorū expositio, Adurentis Sulphuris mixtione probatio, Extinctio, Calcinatiōis & reductionis reiteratio, & Argēti uiui facilis aut difficilis susceptio. Primum igitur secundū ordinem inchoandū: dehinc uero secundum eundem ad alia, secundum promissionem p̃fecte curramus cum causis eorum notis.

De Cineritio, quare quædam corpora in eo perdurent, quædam non.

Cap. LXXXVIII.

Icamus igitur sermonem de Cineritio, cum suis omnibus causis manifestis, & suæ fixationis modo. Est autem sola Solaris & Lunarioris substantia, in cineritij perdurans examinatione. Perquirentes igitur horū corporū perfectiorū ueras

A

sub

substantię differentias, & causas similiter cineritj, quare quædam magis, quædam uero minus in huius magisterij examine à perfectione diminutorum perdurent, percunctabimur. Est tamen à nobis sufficienter narratum horum duorum secretum corporũ in profundo illorum substantiæ. Et est scilicet, quod illorum prima radix multa fuit Argenti uiui quãtitas, & purissima illius essentia, & subtilissima prius, postea uero inspissata, donec cũ ignitiõe fusionem suscipiat. Quæcuncq; igitur à perfectione diminuta plus terreitatis habent, minus in hoc perdurant examine: quæcuncq; uero minus, plus. Quoniam hæc quidem magis adhærent, propter eorũ partium subtilitatẽ, maxime se permiscentem & uniuentem. Et similiter quæ maioris tenuitatis sunt corpora, aut econtra quidem, quæ maioris spissitudinis corpora, q̃ quæ in perfectione consistunt, necesse est de commixto separari omnino, quia non sunt eiusdem fusionis, & ideo separantur. Et quidem quæ minoris sunt Argenti uiui quantitate participantia, facilius de commixto separantur. Patet igitur, quod cum sit multæ terreitatis Saturnus, paucẽq; Argenti uiui quantitatẽ, facilisq; tenuitatis liquefactionis, quæ maxime perfectioni examinationis cineritj sunt opposita, ideo inter cætera corpora minime in cineritj artificio in commixto perdurat, imò citissime separatur & cedit. Ideoq; cum inter cætera à perfectione diminuta corpora magis cedat, per hoc magis p̃prie est huius magisterij examini, & illud ideo, quia

quia citius cedit, & citius imperfectorum unumquodq;
secum de commixto trahit. Et propter hoc saluatur ma-
ior perfecti quantitas ab ignis examinis combustione
forti, quia non quiescit spacio temporis longo perfectū
in consumptione examinis: & ideo ex eo per Plumbi
examen minus comburitur, & facilius depuratur. Quia
uero Iouis substantia, pluris Argenti uiui capax exten-
dit, & minore terreitatis quantitate, maioreq; puritate
illius, atq; subtiliore substantia participans, ideo magis
in commixto saluatur quàm Saturnus & Venus, quia
magis commixto in profundo adhæret. Et hæc est cau-
sa, quare multa perfecti deletur quantitas, priusquàm
ab illo separetur coniunctus. Venus uero fusionem cū
ignitione præstat. Sed quia tardior est illius quàm per-
fecti fusio, ideo separatur de commixto: tardius tamen
q̃ Saturnus, propter ignitionem substantiæ suæ fusibi-
lis. Quia uero minoris est Argenti uiui quantitatis q̃ lu-
piter, & maioris terreitatis, & substantiæ spissioris, ideo
facilius q̃ lupiter de cōmixto tollitur, quoniam in pro-
fundo magis lupiter q̃ Venus adhæret. Mars uero fu-
sionem nō habet, & ideo non permiscetur, q̃d propter
suæ humiditatis priuationem contingit. Sed & si pro-
pter ignis uehementiam illū permisceri cōtingat, quia
humiditatem nō habet, Lunæ aut Solis humiditatem
combibendo, ei per minima unitur, ideo licet terreita-
tem multam, & Argenti uiui paucitatem, & fusionis ca-
rentiā habeat, non separatur ab eis per artificium leue.

A ij Per

Per hoc igitur artificis dilatat industria, ad cuiusq; corporis rectificationem ueram, si recte eius quod scripsimus efficaciam nouerit. Si uero fantastice super illud intellectum contraxerit, nihil ex eo ueritatis cognoscet. Sunt autem duo in huius examine perdurantia perfecti onis corpora, Sol scilicet & Luna, propter bonam compositionem, quæ per bonam mixtionem resultat, & illorum puram substantiam.

Cinericij examen, quomodo sit componendum & exercendum. Cap. LXXXIX.

Arremus igitur modum illius. Et est ut tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut puluis ossium animalium combustorum, aut horum omnium commixtio, aut quorundam De hinc itaq; cum aqua madefiat, & super illud prematur manus, & fiat stratum firmum & solidum, & in medio strati fiat rotunda fouea & solida, & super illius fundum spargatur uitri triti quantitas aliqua. Deinde uero exsiccari permittatur, & cum sicca fuerit, ponatur illud de cuius intentione sit tollerare huius examen, in foueam dictam, & super illam carbonum ignis fortis succendantur, & super faciem examinabilis suffletur corporis, donec fundatur. Quo fuso, Saturni partem post partem proiciamus in illud, & super illud suffletur cum flamma fortis ignitionis. Et dū uideris illud agitari, & moueri motu concussionis forti, non est purum. Expecta

SV
Exped
si euan
tum, I
illius f
Quod
nem, su
elcat, &
Post h
ciem ex
tum in
minis
bitur: c
loco ui
militar
bulo te
similit
tur suff
cū caus

De

contine
tur Sol

Expecta igitur, donec totū euanescat plumbum. Quod si euauerit, & non cessat illius motus, non est depuratum. Iterato igitur super illud plumbū proijce, & super illius faciem iterato suffla, donec plumbum separetur. Quod si non quieuerit, iterato post plumbi proiectionem, sufflationem in illius faciem procura, quousq; quiescat, & uideas illud mundū & clarum in superficie sua. Post hoc uero carbones aperi, & ignem dissipa, & in faciem eius aquam perfunde: hoc enim perfecte examinatum inuenies. Et si quandoq; in sufflatione huius examinis uitrum proieceris, melius & perfectius depurabitur: quoniam sordes tollit, & illas infiscat. Potest tamen loco uitri sal proijci, aut borax, aut alumen aliquod. Similiter & confici potest huius examen cineritij in crucibulo terreo, & in circuitu illius sufflari, & sup faciem eius similiter, ut citius conflectur examinandum. His igitur sufficienter narratis, ad cementi examē transeamus cū causis suis, & suis experientijs manifestis & notis.

De Cemento, quare quædam corpora plus, quædam uero minus illud perferant. Cap. xc.

Diximus autem, quòd corpora quædam magis, quædam uero minus, per ignis comburuntur calcinatiōis modum: ut quæ pluris sunt Sulphuris quantitatem combustibilis continentia, magis: quæ uero minus, minus. Quia igitur Sol inter cætera corpora minoris est Sulphuris quā

A iij titatis

tatis: ideo inter cætera omnium mineralium corporum minime per ignis inflammationem comburitur. Luna uero post Solem inter omnia corpora reliqua minus est Sulphuris quantitatis participans, pluris autem quæ Sol, Igitur minus potest secundum hoc inflammatiois ignitionem temporis spacio longo tollerare quæ Sol, & res per consimilem cõburentes naturã. Minus Venus: quia Sole & Luna pluris est Sulphuris, & terreitatis maioris, ideo minus inflammationem ignis tollerat. Iupiter uero minus Venere, plus uero Sole & Luna sulphureitatis & terreitatis participat, & ideo minus per inflammationem Venere comburitur, plus uero Sole & Luna. Saturnus uero plus terreitatis & sulphureitatis per naturam in commixtione seruauit, quæ nunc dicta corpora: & ideo citius & facilius omnibus dictis inflammatur corporibus, & per inflammationẽ cõburitur uelocius, propter hoc, quod sulphureitatẽ maxime habet coniunctam & loue magis fixã. Mars uero nõ per se, sed per accides non cõburitur. Cum enim cū multæ humiditatis commiscetur corporibus, combibit illam, propter suæ humiditatis carentiam: & ideo coniunctus nõ inflammatur, nec comburitur, si nõ inflammabilia nec combustibilia sint corpora sibi unita. Si uero combustibilia sint illi commixta corpora, secundum naturam suæ combustionis, necessario euenit Martem comburi & inflammari. Cum igitur ex rebus constituatur inflammabilibus cementum, patet causa illius inuentiois necessaria: & fuit,

& fuit, u
unum
ad illius
rant tan
to. Qua
sis dicti
adhuc u
nus, mi

Cen

huius ge
nerrante
niacum,
phuris n
similibu
hæc oia
nues por
iudicio.
tendantu
alteram
rat æqua
fictile. C

& fuit, ut omnia cōbustibilia adurerentur. Cum igitur unum solum sit corpus incombustibile: solū illud, aut ad illius naturam præparatum, in cemēto soluatur. Durant tamen quædā magis, quædā uero minus in cemento. Quæ uero magis, & quæ minus, nota sunt cum caussis dictis. Durant igitur plus Luna, minus uero Mars, adhuc uero & minus Iupiter, minus uero & adhuc Venus, minime uero Saturnus,

Cementi examen quomodo sit componendum & exercendum. Caput. XCI.

NArremus igitur Cementi modum. Cuncq; cognitu nobis sit maxime necessarius in perfectionis examine, dicimus quod illius compositio est cū inflāmabilibus rebus. Et sunt huius generis res omnes denigrantes, & fugientes, & penetrantes, & comburentes: sicut est uitriolu, sal ammoniacum, & æris flos, & lapis fictilis antiqui cōtriti, & sulphuris minima quantitas, aut nihil, & uirilis urina, cum similibus acutis, & penetrantibus. Incementātur igitur hæc oīa cū urina uirili, & sup corporis illius tabulas tenues ponunt, de cuius intētiōe sit p̄bationis examinari iudicio. Dehinc uero tabulæ conclusæ in fictili uase extendantur super cratem ferream, ita tamen, q̄ una ex eis alteram nō tangat, ut libere ignis uirtus ad illas percurrat æqualiter, & sic triduo in igne forti conseruetur fictile. Cautela tamen adhibeatur, ut igniantur tabellæ, sed non

sed non fundantur. Post tertiam autem diem tabellas omni impuritate mundas inuenies, si in perfectione illarum extiterit corpus. Si uero non, corruptas omnino & calcinatione combustas. Quidam tamen ponunt ad inflammationē tabellas, absq; compositionum cemento, & depurantur similiter, si perfectionis sint corpora. Si uero nō, comburuntur omnino. Longiori tamē combustionis spacio in hoc ultimo egent examine, quod sola ignis inflammatione perhicitur, q̄p̄ quæ cimenti examinantur iudicio. Sed cum Luna quidem à Solis natura non multa distet differentia, pauco administratiōis modo in iudicio cum illo quiescit: Et neq; separatio corporū fit ab inuicem in his duobus examinibus, nisi propter diuersitatem compositiōis substantiarum eorum: quia ex eo resultat fusionis diuersitas, & sp̄s situ do & raritas: quæ quidem separationis sunt causæ, quia propter fortem illorum compositionem non corrumpitur illorū substantia à substātia corporis extranei, cum nō fiat illorum per minima mixtio. Et ideo necesse est, illa de commixto à se inuicem separari, sine corruptiōe totali illorum essentiæ. Quamobrē administratio corporū imperfectorum completa, dignoscitur, cū eiusdem fusionis, & ignitionis, & soliditatis, administrationis reperta sunt ingenio,

De Ignitione.

Caput. XCII.

Restat

Restat igitur ut capitulum de Ignitione tradamus. Dicimus igitur, quoniam corpora maximæ perfectionis cum ignitione determinata, reperta sunt ignem suscipere, ante fusionem illorum. Et ideo dicimus, si alterationē illorū completam adinuenire conamur, necesse est ad fusionē illorum corpora administrata redigere. Et est scilicet, ut priusquam fundantur perfectionis corpora, ignitionem suscipiant cum inflammatione, coelestini coloris amoenitatis, priusquā perueniat illorū ignitio ad albedinem ignis, quam oculus nequaquā possit conspiceret. Patet igitur ignitionem illorū perfectam compleri ante fusionem, cū rubore intenso, & non cū albedine, quā non possit conspiceret oculus. Si enim priusquā igniantur administrata fundantur corpora, in cōplemento nō sunt. Si uero & igniantur cum labore & ignis expressione forti, non est illorum administratio uera. Et hoc quidem in mollibus. Idem uero in solo Marte cōtingit colligi. Non enim non ignibilia de facili ignitionem præparationis modo suscipiunt, neque non fusibilia fusionē rectam, quam in perfectis secundum naturam inuenimus. Et si cum ignitione flammam amoenitate coelestini coloris non prætendant administrata, non est illorū completa administratio. Et si minuitur aliquid ponderis, coloris, pulchritudinis, ignitionis, & similium ex præparamenti differētiarum bonitatis inuentum astutia, non fuit sufficiens artificis indagatio. Reiterato
B igitur

igitur inquirat, donec inueniat cum modis diuina bonitate collatis.

De fusione.

Cap. XCIII.

IN fusionis igitur narratione sufficientiam tradamus, secundum quod examen est corporum omnium ad ignitionem illorum certam. Dicimus igitur quod unica est perfectionis fusio cum ignitione, sed non cum cuiusque ignitionis genere, sed cum ignitione in qua non albescit omnino corpus, & cum ignitione in qua non fit fuscedo igni adueniens, & in qua non subito post ignitionem fundatur, & lique scat corpus ut fluat. Igitur cum se fuderit corpus ex minima ignis pressione debilis, aut sine ignitione, aut cum ignitione fusca, huius preparationis necesse est corpus imperfectionis esse, unumquodque imperfectorum corporum, in artificio diminuto. Et si post fusionem in frigidari omittatur, & omnino subito in nigredinem illius uertatur ignitio, & ob hoc quidem prius quam dure scat, ignitionem perdat, non est in complemento corpus, cuiuscunque generis illud extiterit. Sed iudicari quidem expedit molitiei hoc corpus existere ex imperfectionis corporum generibus. Et si quidem cum ignis laboriosa expressione fortis & uolenti fiat illius ante fusionem ignitio & radio fulgoris inestimabilis albescentis omnino, iam non perfectionis, sed duritiei alteratum est corpus. Et ob hoc quidem si post illius fusionem ab igne tollatur, & subito indu

SV

indure
da, iac
stet, cu
admin
ponatu
libus i
illorum
alteran
am, rac
da peri
experi
tionum
confler
sionis
gat om
& sic q
tibi ad
natis a
Et haec

De exp

Expoli
liter on

induretur, ut non fluat, manente illius ignitione fulgida, iam nō Lunarī aut Solarī perfectionis corpus existit, cuiuscunq; generis & præparationis corpus fuerit administratum, sed sub Martis differentiarum natura ponatur. Patet igitur ex iam dictis, triplicem in fusibilibus ignitionem ante liquefactionem substantiarum illorum experimento recolligi: Vnam scilicet fuscā, alteram uero rubeam & claram, albissimam uero tertiam, radio fulgentem. Prima quidem est mollium: secunda perfectorum: tertia uero durorum corporum ratione & experimento probatur. Sed & qui harū omnium ignitionum desiderat gradum perquirere, omnia fusibilia conflēt corpora, & ignis consideret sufficientiam ad fusionis perfectionem cōpletam, & considerando recolligat omnium signorum fusionis gradus differentiam, & sic quidem inueniet: aliter uero non. Et hoc quidem tibi adducatur exemplar in omnibus à nobis determinatis atq; determinandis examinationis maneriebus. Et hæc itaq; de fusionē dicta sufficiant.

De expositione corporū super uapores acutorū. Cap. XCIII.

Rosequētes igitur sermonis cōplemētū, de corporū expositione super acutorū uapores narremus. Dicimus igitur, quod perfectionis uidemus corpora sup acutorū uaporem exposita, acriū uidelicet, ponticorū & acetosorum, similiter omnino aut nihil florere, aut amoenissimum coele

stinum florem emittere. Sed Solem purissimū non florere: Lunam uero, aut Solem non purū, super acutorū uapores exposita, florere comperimus, & coelestinum amoenissimū, amoenius Solem q̃ Lunam. Et ob hoc igitur naturam imitantes, & nos similiter in præparatis colorem coelestinū creemus corporibus, qui per argenti uiui bonitatē perficitur, ut sufficienter à nobis narratum est in præcedentibus nostri sermonis. Quæcūq; igitur præparata corpora super uapores acutorū extiterint, & coelestinū non creauerint amoenitatis colorem, nō sunt in præparationis complemento totali. Itaq; est ex corporibus quoddam, quod rubeum fuscum, aut citrinum fuscum uiriditati admixtum colorem in examine ponticorum floret in superficie sua, ut huius generis est Mars. Quoddam uero uiride fuscum in superficie floret, coelestino admixtum turbido, & huius generis est Venus. Quoddā uero album fuscum, & huius generis Saturnus cōperitur. Quoddā uero album clarū, & huius generis est Iupiter. Quia igitur maxime perfectum corpus, minime floret, aut nihil: & si quid floret, tardissimo temporis floret spacio; Et Iupiter quidem omnium tardissime inter diminuta à perfectionis complemento corpora gummositatem suam floret. Ideo per huius magisterij examen consideramus Iouem, maxime perfectioni approximare in opere maioris ordinis. Per hoc igitur examen perquiri poterit, in quo pertractatū temperamēti genere cōsistat corpus, si recte horū consideras

SV
confid
tulo. S

igitur,
nare q
dum, f
plemen
tione si
alumin
scorian
rat: aut
one, igit
dine fo
onem f
ex Salu
mixtio
ad igni
onem f
toto co
in corr
stica. V
certam

consideraueris ordinem, quæ narrauimus in hoc capitulo. Sin aut non, tuæ imputa temeritatis insipientiæ,

De Extinctione ignitorum. Caput. xcv.

Nextinctiōis igitur examine narrationem adducamus totalem. Est tamen multiplex illius experientia, in qua cognoscitur utrum in perfectione magisteriū cōsistat. Primum igitur, si ignitum corpus in liquore extingatur, & Lunare quidem album non fiat, & Solare citrinum fulgidum, sed in alienum mutetur colorem, non est in complemento alteratio magisterij. Vt si quidem in reiteratione suæ ignitionis & extinctionis in aquis salium aut aluminum cuiuscuncq; generis administratione creatis, scoriam nigredini affinem in sua superficie prætenderat: aut extinctione illius in Sulphuribus, & ab extinctiōe, ignitionis reiteratione multa, euauerit: aut nigredine foeda se infecerit: aut omnino per mallei compulsiōem se confregerit, fallax est operis artificium. Aut si ex Salis ammoniaci, & uiridis æris, & puerilis urinæ mixtionis cementatione, aut in natura consimilium, & ad ignitionem positum, & post ignitionem & extinctiōem sui, ad extensionē similiter Lunare uel Solare ex toto colorem amiserit propriū, aut scoriam creauerit, in corruptione constat corpus adhuc permanere Sophistica. Vnam tamen generaliter tibi tradimus regulam certam, quod tam in dictis q̃ à nobis dicendis examini

B iij bus, si

bus, si quid ex perfectionis differentijs alteratum commutauerit corpus pōderis, uidelicet aut coloris, non recte, sed fantastice indagauit artifex opus: quod non perculiosum, sed perditionis est potius.

De adurentis Sulphuris admixtione. Cap. xcvi.

X sulphuris igitur mixtione, utrum in perfectione cōsistat magisterium, approbatur similiter, quia experiētia nostra inuenimus sulphur corporibus commixtum, quædam magis, quædam uero minus comburere: & quædam à combustionem illius redire: quædā uero non, nostro cōperimus artificio. Et ex hoc itaq; differentia notari potest inter ipsa à perfectione diminuta corpora præparata in complemento sophistico. Igitur cum inter cætera corpora cuiusq; inuenimus generis, Solem minime per Sulphur cōburi. Abhinc uero & postea Iupiter, deinde uero Luna, post hoc Saturnus, & facilius quidē his omnibus Venus: facillime Mars p Sulphuris oleaginitatē cōburit. Ideo per hoc notatur qd magis, quod minus naturæ perfecti approximatur. Et ex diuersitate colorum post corporum combustionem perquiri potest, in quo alteratum genere ex suæ naturæ radice corpus cōsistat: quoniam Sol quidem citrinum intensum, aut rubeū clarū, Luna uero nigrum cœlestino admixtum, Iupiter uero nigrum, modica rubedinis tinctura admixtum, Saturnus uero nigrū fuscum, multo rubori & liuiditati admixtum

mixtum

mixtum, Venus uero nigrum, liuiditati admixtū, multa præexistente combustione Sulphuris, pauca uero præexistente cōbustione nitidissime, & amœnum uio laceum protendit ex Sulphuris commixtione colorem. Mars uero in omni combustionis genere nigerrimum fuscum colorem creat. Ex reductione autem à Sulphuris combustionē notatur similiter diuersitas in corporibus. Quædam uero redeunt, quædam uero ignis expressione à reductione cum sulphure recedunt, aut totaliter, aut eorum quantitas maior: quædam uero in suæ naturæ corpora, quædam uero in aliud q̃ suæ naturæ redeunt à combustionē ad corpus. Redeunt ad proprij naturam corporis, à Sulphuris combustionē Sol & Luna, recedunt autem Iupiter & Saturnus. Iupiter autem aut totaliter, aut secundum sui maiorem partem. Saturnus uero non ex toto recedit, sed quandoq; maior, quandoq; uero minor illius deletur pars. Horum autem contingit diuersitatem existere propter naturam rerum & corporum, & administrationis eorum in opere præparationis differentiam, quia scilicet ex subita ignis expressione de reductione Iouem deleri contingit. Ex successiua uero & paulatiua, & Saturnum & Iouem saluari. Eorum tamen reductio in alieni corporis potius q̃ proprij naturam uergit. In clarum quidem uidelicet antimonium Iouis, in fuscum uero Saturni cōueriti reductionem repertum experientia nostra extitit. Venerē uero minui, in ignis reductionis impressione: Martem

Martem uero magis contingit. Sed Veneris quidē est reductio ponderosa, & citrina fusca, & mollis, nigredinem participans, cum sui augmēto ponderis corporis. Ex his igitur perquiri poterit omnium alteratorum natura corporum.

De Calcinatione & reductione. Cap. xcviij.

DE calcinationis igitur & reductionis reiterationis examine dehinc perquirendum. Inuenimus igitur, qđ perfectionis reperta sunt corpora in calcinationis & reductionis reiteratione ex bonitatis differentijs, nihil coloris, pōderis, aut quantitatis, de qua curandum sit nimium: aut fulgoris perdere, quantumcunq; reiteretur ad illa operatiōis illarum multiplicitas. Et ideo, si per reiterationem modorum calcinationis & reductionis à calce, ex omni metallorū alteratorū genere, bonitatis differentijs perdāt aliquid, æstimandū putes sophisticē perquisitionē artificem indagasse. Quamobrem igitur ad illas exerciteris, ut eas cognoscas.

De facili susceptione Argenti uiui.

Caput xcviij.

AM igitur uobis patuit ueridice, maximam argenti uiui quantitatem continentia perfectionis existere corpora: & ideo maxime argento uiuo amicarī. Quamobrem autumandum,

dum, corpora magis perfectiōi approximare, quæ magis amicaliter argentum uiuum combibunt. Et huius est signum argenti uiui facilis susceptio à Solari aut Lunari perfectionis corpore. Ob huius igitur rationis causam, si quidem alteratum corpus de facili in sui substantiam Argentū uiuū nō suscipiat, à perfectionis maxime complemento distare necesse est.

Recapitulatio totius artis. Caput. XCIX.

Via pertractauimus huius magisterij causarum insufficientiæ experientias notas, secundum nostri propositi sermonis exigentiā. Restat nos ad complementū totius operis diuini peruenire in capitulo uno, & in summam contrahere sermonis abbreviati in Capitulis dispersum magisterium. Dicimus igit, q̄ totius operis intentiōis summa non est, nisi ut sumatur lapis, in Capitulis notus: deinde uero cū operis instātia assiduetur super illū opus sublimationis primi gradus: & per hoc mundatur à corrumpente impuritate, & est scilicet sublimationis perfectio, ut cum ea subtiliētur lapis, donec in ultimam subtilitatis puritatem deueniat, & ultimo uolatilis fiat. Ab hinc uero cū fixationis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. Et hic secundi præparationis gradus meta consistit. Sed & tertio similiter lapis administratur gradu, qui in ultimo consistit præparationis cōplemento, scilicet ut iam fixum lapidem cum modis sublimati-

C onis

onis uolatilem facias, & uolatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iterato uolatilem, & iterato uolatilem fixum, quousq; fluat & alteret in complemento Solifico & Lunifico certo. Ex reiteratione igitur præparationis huius gradus tertij in medicina, resultat bonitatis alterationis multiplicatio. Ex diuersitate igitur reiterationis operis super lapidem in gradibus suis resultat multiplicationis bonitatis alterationis diuersitas, ut ex medicina quædam quidem sui centuplum, quædam uero ducentuplum, quædam trecentuplum, quædam uero millecuplum, quædam uero infinitum Solificum & uerum perfectionis Lunificum transmutet corpus. Abhinc igitur & ultimo tentetur, utrum in perfectione consistat magisterium.

Quem modum Author in arte tradenda
seruauerit. Cap. c.

Ed ne nos quidem mordeamur ab inuidis, narramus q̄ non tradidimus scientiam nostram sermonis continuatiõe, sed eam sparsimus in diuersis capitulis. Et hoc ideo, q̄ eã tã probus q̄ improbus, si continue fuisset tradita, ulurpasset indigne. Et eam similiter occultauimus, ubi magis aperte locuti fuimus, non tamen sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie artificem allocuti fuimus, & tali sermonis modo eam ascripsimus, quam solius Dei altissimi, benedicti, sublimis & gloriosi, & nostræ, qui il
lam

lam scripsimus, menti recolligi accidet: aut diuinæ gra-
tia bonitatis perfusi, quæ cui uult largitur, & subtrahit.
Non desperet igitur doctrinæ filius, quia si illam quæ-
ret, eā inueniet: non doctrinæ, sed proprii motus in-
dagatione naturæ. Quia qui per suæ industriæ bonita-
tem quæret, scientiam inueniet. Qui uero per librorum
insecutionem quæsiuerit, tardissime ad hanc perueniet
artem preciosissimam. Quia nobis solis, artem per nos
solos inuestigatam ædidimus, & non alijs, uerissimam
tamen & omnino certam. Solum igitur prudentes ad
artem allicuimus, & per ingenia à nobis tradita uia in-
uestigationis eisdem exposuimus. Non autem eam in-
uentam nisi solis nobis scripsimus, sed & inuentiōis mo-
dum & modorum ingenia. Per ea igitur quæ
tradidimus, exerceat se bonæ mentis
artifex, & Dei donum altissimi se
adinuenisse lætabitur. Ad
artis igitur excelsæ per-
quisitionem hæc
dicta sufficiant.

Libri Secundi summæ perfectionis
Gebri, Finis.

C ij Gebri

GEBRI ARA

BIS PHILOSOPHI SO

LERTISSIMI, RERV MQVE NATV

ralium peritissimi *ῥῥῖ Χημείας* liber. quem in-
scripsit De inuentione ueritatis siue per-
fectionis. Incerto interprete.

De sex proprietatibus rerum, ex quibus medi-
cina elicitur. Cap. 1.

Considerauius in nostris uoluminibus,
ex secretis principiorum naturalium pro-
prietatibus, quin etiam per experiētiā no-
strā & inuestigationem inuentionis no-
stræ omnimode certam, quod ea, ex quibus elicitur no-
stra medicina, in corporibus transmutandis habeant in
se has qualitatū proprietates. Primo, quod habeant
terram subtilissimā in se, & incombustibilē, aptamq;
ad figendum, omnimode fixam cum suo proprio radi-
cali humore. Secundo, humiditatem aëream & igneā
uniformiter illi terræ coniunctam sic: quod si unum fu-
erit uolatile, sit & reliquum. Et quod ipsa humiditas sit
super omnes humiditates expectās ignis calorem, usq;
ad sui sufficientis inspissationis terminum completum,
quo ad indigentiā completionis ipsius cū permanentia
inseparabili terræ sibi annexæ, sine euaporatione. Ter-
tio, q̃ humiditatis dispositio naturalis sit talis, q̃d per
benefi-

G
benefi-
prietat-
utriusq;
ctuosē
rabilis
dum f
aginit
bustib
nia cur
rat, sec
& sple
mund
ignis
rea ad
pere &
ratum
teriaē
nū, in
aī & p
lis, cui
uicini
ter, cū
in ipsa

beneficium suæ oleaginitatis in omnibus suarum proprietatum differentiis, terram sibi annexam, conuersiōe utriusq; in alterum homogenice, sic comtemperet unctuose, & unione totali, & uinculo cōiunctionis inseparabilitatis æqualiter, ut post finalis præparationis gradum fusionem bonam præstet. Quarto, quod hæc oleaginitas sit tantæ puritatis essentiæ, & ab omni re combustibili seu urente artificialiter emundata, quod omnia cum quibus per minima coniungitur, non comburatur, sed à combustionem præseruet. Quinto, quod clarā & splendidā habeat tincturā in se, albam uel rubeam, mundam & incombustibilem, stabilem & fixam, quod ignis nequaquam ualeat ipsam permutare, neq; sulphurea adustiua seu acuta corrodetia ipsa corpora corrumpere & defœdare. Sexto, quod totum compositum in ceratum cū suo cōplemento finali, sit tantæ subtilitatis, materiæq; tenuitatis, qd post finalē suæ decoctionis terminū, in proiectiōe tenuissimæ maneat fusionis admodū aq̃ & penetratiōis pfundę, usq; ad ultimū rei pmutabilis, cuiuscūq; fixiōis ipsum extiterit in cōplemento, & cū uicinitate sua seu affinitate adhæreat suo simili naturaliter, cū inseparabili cōsolidatione cōtra impulsionē ignis in ipsa hora, sua spiritualitate corpa in uolitū reducens.

De septem medicinæ proprietatibus. Cap. II.

Iste cōsideratis, inuenimus inuestigatione nostra, septē proprietates rerū in nostro lapide

C iij de ne

de necessarias & oportunitas, & sunt hæ, oleaginitas, materiæ tenuitas, affinitas, radicalis humiditas, puritatis claritas, terra figēs, & tinctura. Prima uero differentiarū proprietates, est ipsa oleaginitas, dans in proiectionē uniuerſalē fusionē, & apertionē materiæ. Nā primū qđ necessariū est post medicinæ proiectionē, est ipsius medicinæ subita & cōueniēs fusio, q̄ cū oleaginitate minerali pficiť ac inuisceat. Secūda est materię tenuitas, siue ipsius subtilitas spiritualis, tenuissime fluens, in fusioē ad instar aquæ penetrās in profundū rei alterabilis, qđ secūdo post fusionē medicinæ, necessaria est ingressio eius immediate. Tertia est affinitas siue uicinitas inter elixir & rem transmūtandā, dans adhærentiā in obuiatione sui similis & retentione, quia tertio post medicinæ ingressionē immediate adhærētia cōueniens est & necessaria. Quarta est radicalis humiditas, ignea, congelās, & cōsolidans partes retentas cū adhærentia sui similis, unione omniū partiū cōsimiliū inseparabiliter in æternū. quia quarto, post adhærētiā, oportuna est partiū cōsolidatio cū sua radicali humiditate uiscosa, & necessaria. Quinta est puritatis claritas mūdificatiua, dās splendorē cminentē, in cōbustiōe existēti, nō adurētis. Nā post cōsolidationē partiū purificatarū relinquit, qđ ignis actualis habet cōburere oēs supfluitates extraneas, nō cōsolidatas, quare sequitur purificatio immediate, & est necessaria. Sexta est terra figēs, tēpata, tenuis, subtilis, fixa, incōbustibilis, dās fixationis pmanētiā in solutione.

lutio

lutiōe adhærētis cū eo, stās & perseverās cōtra ignē. q̄a
sexto necessaria est immediate fixio, post purificationē
& oportuna Septima est tinctura dans colorē splendi-
dū & perfectū, albū, aut citrinū intensum, & lunificatio
nē, seu solificationē rerū transmutabiliū. quia septimo
post fixationē necessaria est tinctura splēdida, & ulterius
color tīgēs, seu tīctura colorās materiā cōuertibilē in ue-
rū argētū, uel aurū cū oīb⁹ suis differētijs certis & notis.

Diuisio totius libri in quatuor particulas. Cap. III.

Sufficiēter ad artis exigentiā disputauimus
cōtra negātes artē, & de principijs naturali-
bus, q̄ sunt de intētionē naturæ in metallorū
pcreationibus, & de corporibus, & eorū p-
creationibus, & præparationibus, & ultimo de medici-
nis, & examinationibus eorū trāsmutatorū, utrū in pfe-
ctiōe steterit cōplemētū, in Sūma nostra pfecti magiste-
rii, Et ibidē scripsimus modū inuētionis artis nostrę, &
nostrorū ingenia, secūdū ueritatē quā uidimus, & tetigi-
mus. Hic uero nūc de perfectiōis inuētiōe tractabimus,
& declarabimus speciali modo ea quę necessaria sunt in
hoc nostro magisterio, & modū pparatiōis eorū pōde-
re & mēsurā, & p̄batione certa nō coniecturali. Volu-
mus autē hūc librū nostrum in quatuor particulas diui-
dere. Et primo de medijs mineralibus, & eorum præ-
parationibus tractare sufficienter, ut sint apta in extra-
ctione spiritūū, & corporū imperfectorū. In secunda de
spiritūū mundificationibus, & p̄parationibus integris
eorundem

eorundem. In tertia de imperfectorū præparationibus diuersis secundū exigentiam operis complementi. In quarta de omnibus medicinis specialiter pro quolibet corpore in Solem & Lunam transformando, cū proiectione, pondere, & mensura, secundum necessitatis exigentiam ad operis complementum.

PRIMA PARTICULA

De mediorum Mineralium præparatione. Cap. 1111.

Al commune dissoluatur in aqua fontis clara, & per filtrum destillatur, & congeletur in uase terreo, uel plumbeo, uel alio metallo. Sal petræ dissoluatur in aqua fontis, & per filtrum destillatur, congeletur in uase uitreo usque ad ipsius fusionem cristallinam. Sal nitri sic præparatur, dissoluatur in aqua fontis clara, & distilletur per filtrum. Sal gemmæ dissoluatur, ut prius, congeletur in terreo uase uitreato. Sal alkali uerum, sit de zozza dissoluta & per filtrum distillata & cocta ad tertiā partem, & descendit sal in paruo tempore ad fundum uasis ad modum cristalli, & est præparatum. Similiter fit Sal alkali apud aliquos. Accipiunt cinerē clauellatam, pondera quinq; & calcis uiuæ unū, & extrahūt totū lixiuū, & distillant & congelant, hoc reiterāt semel, & est præparatum. Sal ammoniacus fit ex quinq; partibus urinæ humanæ, & parte una sudoris eiusdem, & parte una

VEI
una Sal
mul co
Salem a
dissolue
præpara
calcinat
paratū.
natis, &
est præp
mode tr
tione no
ores, sub
quendū.
solution
rari tenē
usitatis.
præpara
luendis:
sic præpa
destilla
in parap
& in pro
modus e
humidit
ue præpa
tionibus.
ut prius,

una Salis cōmunis, & pte semis fuliginis lignorū, his si
 mul coctis usq; ad cōsumptionē humiditatis, sublima
 Salem ammoniacū uerū & utilem, hunc iterū in sudore
 dissolue, & cōgela, & sublima à Sale cōmuni semel, & est
 pręparatus. Sal tartari fit de fecibus uini distillati
 calcinatis, tartaro ex eis dissoluto & cōgelato, & est prę
 paratū. Sal urinę, fit ex fecibus urinę distillatę calci
 natis, & iterum in aqua sua dissoluitur & congelatur, &
 est pręparatum, & magni iuuamenti. Multi diuersi
 mode tractant de Saliū pręparatiōibus, nos aut inuen
 tione nostra inuenimus has pręparationes Saliū breui
 ores, subtiliores, & utiliores ad nostrū propositū profe
 quendū, cum ex omnibus rebus uere calcinatis Sales p
 solutionem extrahantur, quę per uiā pręlibatā prępa
 rari tenētur. Sufficiat igitur nos transire cū his magis
 usitatis. Alumen glaciale uel rochæ, duplicem habet
 pręparatiōis modū, unū pro corporibus calcinatis ab
 luendis; aliū pro spiritibus sublimandis. Primo modo
 sic pręparatur: Dissolue ipsum in aqua clara fontis, &
 destilla per filtrū, & coque ad eius tertiā partē, & pone
 in parapsidibus uitreatis, & descendit circa latera uasis,
 & in profundo alumen pręparatū cristallinū. Secūdus
 modus est, ut alumen in uase terreo coquatur, quousq;
 humiditas euanescat, & inuenies albū spongiosum, & le
 ue pręparatū pro sublimationibus, & alijs diuersis opa
 tionibus. Alumen plumosum, dissoluitur & cōgelat
 ut prius, & est pręparatū. Nūc de pręparationibus

D

atramen-

atramentorū inuestigare expedit, cū multū necessariū sit illud, qđ per ea colligimus in tincturis & ligamentis spirituū, & aliorū quæ ad illud spectāt. Atramentū nigru dissoluitur in aqua bulliente, & per filtrum distillatur, & congelatur, & est aptum. Cuperosa dissolueda est in aceto distillato, clarificanda per filtrum, & congelanda, & sic est munda. Vitriolum Romanum alia præparatione non indiget, nisi quod in aliquibus casibus tenet in igne mediocri & rubificat. Amplius est certū, quod à corporibus imperfectis extrahuntur densa nobis necessaria, & sunt adminicula perfectiōis in casu, quæ indigēt præparatione, & primo de Cerussa plumbi. Cerussa plumbi diluenda est in aceto distillato, purificanda deinceps à grossioribus, & illud quod ut lac emanauit, congelandum in Sole, uel lento igne, & est præparatum. De albo hispanico, Stanni, minio, eodem modo fit, sunt enim in urina distillata diluēda, & admodum Cerussæ præparanda, & sunt præparata. Viride æris in aceto distillato, soluatur, & rubificatum limpide congelandum erit lentissimo ignis calore, & est præparatū & aptū. Crocus ferri dissoluendus est in aceto distillato, & clarificandus, hæc aqua rubicunda croci cōgelata, dat tibi Crocū aptū. Æs ustū tritū & ablutū cū aceto distillato, per modū quē insinuauimus in præparatione Cerussæ, tibi subueniat. Litargiriū in aceto distillato solutū, clarifica & congela, quia bene præparatum est, quod iterum quemadmodū alia præ-

notata

notata
tis, & in
natur, c
est præ
tritius, &
& extin
nus teri
Cinn
sic est p
ceto di

S
I

tendim
sublima
quo ad
discedas
meditat
me nobi
dera & s
& sublin
nino cer
sic de ali

notata dissolvere poteris, & eis uti, dissolutis & cōgela-
tis, & in hoc est inuestigatio p̄funda. Antimoniū calci-
natur, dissolvitur, clarificatur, & congelatur, & teritur,
est pręparatum. Lapis lazuli calcinatur & abluitur
tritus, & est purificatus. Lapis Æmathites, ignitur,
& extinguitur sæpius in felle taurino. Bolus arme-
nus teritur & dissolvitur ut Cerussa, & congelatur.

Cinnabori semel sublimandū est à Sale communi, &
sic est pręparatum. Tutia calcinatur & soluitur in a-
ceto distillato, & est optime pręparata.

SECUNDA PARTICULA

De spirituum mundificationibus. Cap. v.

TRactauimus in prima particula, de eis, quę
nobis necessaria uidebātur in inuētiōe no-
stra certa, ad spirituum & imperfectorum
corporum pręparationem sufficienter. In-
tendimus hic nunc ampliare sermonem de spirituum
sublimationibus seu pręparationibus cuiusq; speciei,
quo ad nostri magisterij indigentiam completam. Ne
discedas ab hac nostrę inuentionis doctrina, quam in
meditatione profunda, & in operibus uidimus maxi-
me nobis necessariā, & omnino certam. Hic uero pon-
dera & specialem modum in eorum pręparationibus
& sublimationibus inuestigamus, cum experientia om-
nino certa, & primo de Sulphure, & de suo compari, &
sic de alijs per ordinem.

D ij De

De Sulphuris præparatione.

Cap. VI.

Sulphur uiuū, clarum, & gumosum tere subtilissime, & coque in lixiuio facto de cineribus clauellatis & calce uiua, colligendo superius cōbustibilitatē eius oleagineā extrahendo, quousq; clarum uidetur: quo facto extrahe, & moue cum baculo, & caute extrahe illud, quod cum lixiuio egressum habuerit, partes grossiores inferius relinquendo. Illud autem extractum, infrigida parum, & impone ei quartam eius de aceto bono, & ecce totum congelabitur ut lac. Lixiuium extrahe clarum quo ad poteris, residuum ad lentum desicca ignē & serua. De secum administratione hunc modum serua. Ad libram unam Sulphuris huius præparati, accipe de squamis ferri bene calcinatis rubeis libram unam, Aluminis rochæ bene calcinati libram unam, & Salis communis præparati libram semis. Hòc totum incorpora bene terendo cum aceto, ut sit liquidum, quod coque, mouendo quousq; totum bene denigratum fuerit, & desicca, tere optime, & pone in aludelo cū largo cooperculo, & sit cooperculum alembici cum magna zona & larga, ad eleuationem spirituum conseruandā, sitq; aludel altitudinis pedis unius cum dimidio, ne calor ignis alembici zonam attingat, & sic sublima, ut docuimus in summa perfectionis nostræ. Collige autem quod in zona collectum fuerit densum, quod uero ad latera uasis superius

VER

rius in
quia c
uero, p
diu do
& serua

& semis
ti tantu
& coqu
bico, &
sum cla

tem, & i
clarū &
tū fuerit
ma subli
dum, qu

rius in alembico adhæret leue & puluerisabile, proijce,
quâ combustibile & foedum ac defoedâs est. Collectû
uero, per se pone in phialam, & coque super cineres tam
diu donec humiditas combustiua paulatim deleatur,
& serua munde, quia perfecte mundificatum est.

De Arsenici præparatione. Caput. VII.

Lus compar Arsenicum, post contritionem
buliendum est in aceto, & ibidem tota pin-
guedo combustibilis extrahenda & desiccanda.
Sume deinde libram unâ cupri calcinati,
& semis aluminis calcinati, & salis communis præpara-
ti tantum ut aluminis, & tere cum aceto ut sit liquidum,
& coque ut in sulphure, & sublima in aludeli sine alem-
bico, & sit lōgitudinis unius pedis, collige albū & den-
sum clarum, & lucidū, & serua, quia satis est aptum.

De Argenti uiui præparatione. Cap. VIII.

ARgentum uiuum sic sublima. Sume de eo li-
bram unâ, uitrioli rubificati lib. duas, alu-
minis rochæ calcinati lib. unam, & salis cō-
munis lib. semis, & salis petræ quartam par-
tem, & incorporatum sublima, & collige album densum
clarū & ponderosum, quod circa uasis spondilia inuen-
tū fuerit, & serua ut tibi de alijs scripsimus. Sed si in pri-
ma sublimatione inuentū fuerit turbidum uel immun-
dum, quod tibi accidere poterit, propter tuam negligē-
tiam

tiam illud cum eisdem fecibus noueris iterum sublimare & serua.

De Marchasitæ præparatione.

Cap. IX.

Archasita trita ponatur in aludel magni fundi ad digiti spissitudinē, & primo Sulphur cū lento igne collige, & cū cessauerit, uigora ignem, renouato cooperculo, & ascēdet qđ Argenti uiui locum obtinet, ut tibi plenarie scripsimus in perfectionis nostræ summa completa.

De Tutia præparatione.

Cap. X.

Vtia puluerizata in aludele posita magnæ ignitionis administratione, sublimatur & fit bona. Sal ammonicus sublimat à Sale cōmuni, ut in practica de salibus tibi scripsimus. Argentū uiuū ita sublimatur rubicundissimum: Recipe librā unā Mercurij, & libras Vitrioli rubificati duas, & librā Salis petreæ simul mortificato, & sublimat etiā ab alumine rochæ calcinato, & Sale petreæ cū eisdē pōderibus. Et est magnū nostræ inuētionis secretū, feces præmittendū, quin cōsideratio fecū sit notanda in Sulphuris sublimatione & sui cōparis, qđ Sulphur sublimatū à calce cupri, magis dealbatur, q̃p̃ à calce ferri. Et sic inuestigandū est de Arsenico, nam à ferro sublimatur magis rubeū. Possunt etiam sublimari à Vitriolo & alumine calcinato, & cum Sale cōmuni & Sale petreæ cōmmis-

VER
cōmix
ratione

huius

mi ordi
paratio
uel rubo

aqua du
intime r
bi imbib
ad rubeū
dicto, &
que suffi

cōmixtis, & ita sufficienter tradidimus spiritū pręparationes artificiose non modice.

TERTIA PARTICVLA

huius libri, quomodo corpora sint pręparanda. Cap. XI.

Ertiā nostrā particulā ponimus imperfecto rū corporę pręparationem cōpletā, & in uestigamus modū, qualiter pręparari debeāt ut perficiantur, quo ad cōplemētū primi ordinis uel secundi per se, sine medicina. Secūdo pręparationem eorum ad recipiendam medicinā albam, uel rubeam.

De pręparatione Saturni. Caput XII.

Aturnū calcina cū sale cōmuni pparato fusum, cū spatula ferrea agitando q̄usq; in cinerē uertatur, coque per diē naturalē, & sit aliquantulū ignitus, & nō multū, abluē cum aqua dulci cōplete, deinde calcina per triduum, donec intime rubifictetur, & si uis ad albū, cū aqua aluminis albi imbibe, & reduc cū oleo tartari, uel eius sale. Si uero ad rubeū, imbibe cū aqua croci ferri, & uiridis gris prędicto, & reduc cū sale tartari ut prius, & hoc itera quousque sufficiat.

De pręparatione Iouis. Caput XIII.

Ouem calcina ut Saturnum. Et albitica eius calcem, per triduum ut in Saturno, nec erra-

errabis in eis reductiōe, quia difficilis est, nisi fiat in furno illorum qui per cinericia uel cementa reducunt, & fit ad libitū. Scias tu inuestigator huius operis, quod preparationes secum reductibilium plenarie in hoc libro conscripsimus, cum totus iste liber sit practicus cum inuestigatione certa compilatus. Sed in summa nostra præseruauimus nobis aliū stilū magis Philosophicū, cum ibidem ut Theoricus, hic uero ut Practicus purus, artem complete inscripsimus. Vt autem artifex errare non possit, subiunge illud, quod reducere quæris, scilicet tantum, quantum illud quod præstare habet reductiōem, & calcem diuisam codunare. Sed in tincturis est alia consideratio. Nam tingens multiplicandum est super tingendum, donec tinctura appareat, quod considerabis in corpore uel medicina: & hoc est unū de secretis nostris. Postq̃ reduxeris hæc duo plumba, & inueneris splendorem & colorem, & omnia alia ad uoluitum tuum forte ignitione carebunt, & ut consequaris intentum, incipe sic. Dissolue tutiam calcinatam, & stannum calcinatum, & has aquas misce, & cum hac aqua imbibes calcem stanni, uice post uicem, sic cum induxeris octauam partem tutiæ in totam calcem, reduc in corpus, & uide si ignitionem habuerit, bene quidem, si uero non, reitera, donec ignitionē habuerit. Et omnes aquas dissolutiuas spirituum & corporum ponam in fine libri huius, & quodlibet eius pro suo genere: nec mireris q̃ dispersimus huius practicę specialia in diuersis uoluminibus, cum

cum ab
uel Me
hoc dec
rum du
cum spl
tio, qua
uentior
humare
ra emun
arcani
non uo

ferrum
dealbat

onis. Su
cjs qua

cum ab improbis hanc artē fugere conamur. Cum talk uel Mercurio præcipitato, uel utilius cū Luna pura ad hoc deducta calcinando & soluendo peruenimus ad horum duorū corporum, ignitionē & duritiā completā cum splendore inenarrabili. Scias tamē qđ sola speculatio, quæ multū ualet in Summa nostra, in hac nostra inuentione parū prodest. Sed terere, coquere, assare, inhumare, calcinare, fundere, destruere, cōstruere, corpora emundare, cū his clauibus aperies occultas seraturas arcani nostri, sine quibus ad huiusmodi cōuiuij epulas non uocaberis. Destruere sine ira, & cōplebis cum leticia,

De præparatione Martis.

Cap. XIII.

Artem sic præpara: Tere librā unam limaturæ eius, cū libra semis Arsenici sublimati. Imbibe illud cum aqua Salis petre & alkali, ter reiterando, funde uiolenter, & habebis ferrum album, itera quousq; sufficienter lique scat, cum dealbatione peculiosa.

De præparatione Veneris.

Cap. XV.

Veneris purgatio duplex est, una quidem ad albū, alia uero ad rubeum. Ad albū purgatur sic. Calcina ipsam solo igne, quemadmodum tradidimus in Summa nostra perfectiōis. Sume ipsam calcinatam, tere libram unam cū uncijs quatuor Arsenici sublimati, & imbibe cū aqua litar

E

giri

giriij ter uel quater, & reduc cum Sale petrae ac oleo tartari, Et inuenies corpus eius album splendidum pro medicina suscipienda. Est et alia praeparatio eius ad rubeum. Tere libram unam limaturae eius cum uncijis quatuor Sulphuris, uel laminas eius cum Sulphure cementando, & sic calcina & ablue cum Salis aqua & aluminis, & cum reductentibus reduc in corpus mundum, aptum ad tincturam rubeam. Est etiam tertia praeparatio eius. Calcina ipsam solo igne, & tunc dissolue partem eius, & tantum Tutiae calcinatae dissolue, & cum dissolutione imbibere quater uel pluries, residuum calcis uel cum sola Tutia dissoluta, sic quod intret Tutia ultra calcis medium, & sic reduc cum reductentibus, & habebis corpus mundum & splendidum, & cum paruo adminiculo ducitur ad statum altiore, si uerus inquisitor fueris ueritatis. Est et quarta praeparatio eius, ex se ipsa calcinata rubea, solo dico igne, facias uiride intensum, quod flos cupri nuncupatur. Illud autem uiride dissolue cum aceto distillato, & congela, congelatum cum reductentibus reduc, quod aptum erit ad multa, si inuestigatio tua non erit negligens, in operibus similibus per nos datis. Hunc uero librum composuius, ut sit introductorius Summae nostrae, uel ea absente sit totius conclusio finalis, ad complementum utriusque medicine. Nam hic ponimus practicam gradatim, illic uero theoricam speculationis nostrae, modo magis generali, cum demonstrationibus manifestis ordinatam.

Quarta

secund
di, uel i
occulti
nihil se
inuent
rijs alb

De

praepar
luto, ex
do per
duplur
trea co
coque,
tu est a
igne, a

QVARTA PARTICVLA
huius libri de medicinis. Cap. xvi.

Secundum ordinem præmissorū practicabi-
mus in hac quarta particula nostra, iterum
inuestigationis modum componendi me-
dicinā quamlibet, albam uidelicet & rubeā
secundū naturā & proprietatem corporis transmutan-
di, uel ipsius Mercurij cum omnibus suis pertinentijs
occultis & manifestis. Et in secundo uel tertio ordine,
nihil sophisticū recipit hic liber noster, cū de ueritatis
inuentione intituatur. Quamobrem primo de Elixir-
ijs albis incipiemus.

De medicinis albis pro Ioue & Saturno. Cap. xvii.

Medicina alba pro Ioue præparato. Sume
Lunæ purissimæ libram unam, Mercurij
uiui libras octo, & amalgama, quo facto,
ablue cum aceto distillato & sale communi
præparato usq; ad colorē coelestinū, uel lazurij, quo ab-
luto, extrahe de Mercurio quantum poteris, exprimen-
do per pannum spissum, & appone Mercurij sublimatū
duplum Lunæ, tere sufficienter, & coque in phiala ui-
treâ cooperta per diem & noctem, extrahe, tere, & iterū
coque, frange phyalam, & separa illud quod sublima-
tū est ab inferiori puluere quasi rubeo, & caue de nimio
igne, aliàs totum funderetur in massam nigrā, puluerē

E ij. pone

pone super porphyriten, & adiunge ei duas partes Ammoniaci præparati, & partem unā Mercurij sublimati, tere trituratione bona, & imbebe cum aqua Salis alkali, uel aqua Salis petrae, si zozam nō inueneris, & pone ad distillandum cū imbibitum fuerit cum lento igne, & extrahe totam aquam, sic ut remaneat sicut pix fusa, redde illi aquam, & sic ter faciendo. Deinde extrahe, & tere super lapidem, & desicca multum, imbebe cum oleo ouorum rectificato uel desiccato, uel cum oleo Salis alkali, uel petrae, uel tartari, donec fundatur cum ingressu, & proijce unam partē super quinq; Stanni præparati, & est Luna perfecta in secundo ordine, absq; errore.

Item alia medicina super Iouem, Sume talk calcinatum, & tere cum sale ammoniaco, ana, & sublima ter uel quater, & dissolue cum aqua, qua imbebe Lunam calcinatam, ut in prima medicina fecisti, toties donec bibat suum pondus, & da ei ingressum cum oleis prædictis, & proijce unam partem super decem partes Iouis præparati, & uidebis intentū. Tertia medicina Iouis fit cum una parte Lunæ dissolutæ in aqua sua, uidelicet stillicidij Cupri & Salis petrae, ut in fine habetur, cui ad iunge duas partes talk dissolutæ, uel Tutie calcinatæ, & dissolutæ. recipiēdo aquā ter uel quater, cōgela, & incera cū Arsenico sublimato, quousq; fundatur, & proijce unam partē sup octo partes Iouis præparati. Et si uis has medicinas proijcere super Saturnū præparatū ad albū, tūc minue Saturnū in suo triduo, & fac ut in Ioue.

De

De med.

rati, por
he salen
tū salis
in aqua
ius hab
natione
quas am
bi quate
ctificato
tingit q
to, ut in
soluta,
do, & in
fundatu
Tert
dissolut
incrat
una est
sunt etiā
in ruber
ut opus

De medicinis Solaribus, pro Ioue & Saturno. Cap. XVIII.

PRima igitur medicina Solaris sic fit: Calci-
na Solem, amalgamando prius cū Mercurio, uelut in luna, extrahe Mercurium per
pannum, tere cū duplo salis cōmunis præpa-
rati, pone super lentū ignē, ut recedat Mercurius, extra-
he salem cum aqua dulci, & desicca, & sublima ab eo tan-
tū salis ammoniaci, reddendo sibi quater, tunc dissolue
in aqua uitreoli, & petræ, & iameni, ut in fine libri hu-
ius habetur. Solue crocum à ferro extractum per calci-
nationem, uel cuprum calcinatum rubeū. Lunge has a-
quas ana, extrahe aquā per distillationem, & redde si-
bi quater. Ultimo desicca, & imbibe cū oleo tartari re-
ctificato, ut in fine libri huius, quousq; fluat ut cera, &
tingit quatuor partes obrise. Secunda fit in sole solu-
to, ut in prima, & uiridi facto de cupro, calcinato & dis-
soluto, ana, mixtis & inceratis, distillando & reiteran-
do, & in fine incera cum sulphure præparato, quousq;
fundatur ut cera, & tingit octo partes Saturni splēdide.

Tertia fit ex auro soluto, & sulphure soluto, & uiridi
dissoluto, mixtis & præparatis ut in secunda, & in fine
inceratis cū oleo capillorū præparato, uel ouorū, quia
una est uia, & cadit una pars super decem Saturni. Pos-
sunt etiam hæ medicinæ projici super Iouē præparatū
in rubeū, & erit ita splēdidissima perseverans materia,
ut opus finissimū, secundum eius gradū. Nam hæ me-

E iij dici-

dicinæ alterant in secundo ordine, ut retulimus.

De medicinis albis pro Venere, & Marte.

Caput XIX.

Ranseamus nunc ad Veneris medicinas, & Martis, & primo de medicinis horum ad albū. Sume argēti, ut supra calcinati, partē unā, te re cum duabus partibus arsenici præparati, & una pte Mercurij præcipitati, & imbibere cū aqua salis petræ, litargirij, ammoniaci, ana, quoscūq; pōdus suū biberit, desicca & incera cū oleo albo, ut in alijs, quoscūq; fluat, & cadit una pars super quatuor Veneris, uel Martis præparatorum. Secunda medicina fit ex Luna calcinata, & tantum Iouis calcinati & soluti, misce, desicca, & incera, cum duplo horum arsenici sublimati, quousq; fundatur. Tertia fit ex Luna calcinata, ut supra, arsenici & sulphuris sublimatis & tritis, cū tantum salis ammoniaci, quod sublima ter ab eis, & projice unam partem super sex horum duorum corporum præparatorum.

De medicinis rubeis, pro Venere & Marte.

Caput XX.

Solaris uero medicina fit, ut sumas thutiræ libram unam, calcina & dissolue in aqua uirgatrioli & petræ, tū cum ea aqua imbibere calcē Solis, ut bibat eius duplum, distilla, recipiendo aquam, & hoc quater reddendo. Ultimo incera cum

VER

cū oleo
parato,
porrige
des, & r
tionem

coagula
aqua di
ala cum
usquequ
quo per
ad mod
ctum ac
quo reci
to uncia
misce si
moniac
manam
ut prius
uice, & i
gidatum

cū oleo capillorum, uel felle taurino, & uiridis æris præparato, & erit excellens, purum, & laudabile. Tu autem porrige manum ad nostra dicta, aliter inuanum studes, & recipe in corde, in nostris uoluminibus intentionem nostram, & uidebis nos uerum inuestigasse.

De Medicina tertij ordinis ad album.

Caput XXI.

Inc uero ad tertij ordinis gradum ascendemus, Et primo de Medicina Lunari, tam pro corporibus imperfectis perficiendis, quàm pro ipso Mercurio in ueram Lunam coagulando. Primo dissolue Lunam calcinatam in aqua dissolutiua ut prius, quo facto, coque eam in phiala cum longo collo, non obturato ore per diem solum, usquequo consumetur ad eius tertiam partem aquæ, quo peracto, pone in loco frigido, & deuenient lapilli ad modum cristalli fusibiles, & hoc est argentum reductum ad Mercurium nostrum fixum & fusibilem, de quo recipe uncias quatuor, de arsenico albo præparato uncias sex, & de sulphure præparato uncias duas, & misce simul bene terendo cum eo salis petrae, uel ammoniaci, & pone in phiala cum longo collo per septimanam, & indurabitur ut pix, extrahe, & iterum incera ut prius coquendo per quatuor dies, & iterum incera tertio vice, & inuenies illud oleum fusum infra triduum, & cū infrigidatum fuerit frange, & extrahe, & inuenies laminam fixam

fixam, fluentem ut cera, & est primus gradus. Iterū appone tantum ut prius de noua materia, & iunge cum isto fermento, & fac ut prius, & sic tertio, & quarto. Et inuenies medicinam cuius bonitas est magna & excellens, cadit enim super decem cuiuslibet corporis, uel ipsius Mercurij in lunam ueram. Hunc autem lapidem custodi, & ratiocinare per modum à nobis traditum in summa nostra, & peruenies ad altiora. Nec enim proposuimus, cuncta in uno solo monstrare uolumine, cū liber librum exponat & declaret.

De medicina Solari tertij ordinis. Cap. XXII.

Medicina uero Solaris fit ex Sole dissoluto, & præparato ad modum Lunæ, cui appone sulphuris soluti partes tres, arsenici partem unam, ut in fine habetur, per omnia faciendum ut in Lunari capitulo, & erit medicina tingens omne corpus, & ipsum Mercurium in uerum solem, uel amplius, secundum modum iam tibi traditum. Lege & perlege Summam perfectionis nostram, & inuenies modum regiminis tibi ordinatum, ut in infinitum tingas, si ingenium acutum possideas, nec discurre hinc inde in diuersis philosophorum dictis ambiguis. Nam omnes ad unam tendunt perfectionem, tibi à nobis sufficienter traditam. Experiri poteris, si tantum ualeas, sin autem, recede, quia damnum incurres & inanitionem.

De aquis

De aquis solutiuis, & oleis inceratiuis. Cap. XXIII.

Illi doctrinæ perquire experimenta, nec desine, quia fructū in eis inuenies millecuplū, quia tibi soli hunc librū scripsi, quem complere uolo cum aliquibus aquis & oleis, in nostro magisterio multum necessarijs, cum ijs sigillabimus librum nostrum de perfectionis inuentione. Et primo cum aqua nostra dissolutiua, de qua mentionem fecimus in Summa nostra, cū loquuti fuimus de Dissolutione cum aquarum acumine. Primo sume libram unā de Vitriolo, de Cupro, & libram semis Salis petrae, & unam quartam aluminis lameni, extrahe aquam cum rubigine alembici. nam dissolutiua est multum, & utere ea in capitulis praelibatis: fit autem multo acutior, si cum ea dissolueris quartam Salis ammoniaci, quia soluit Solem, Sulphur & Argentum. Aqua alia philosophica nostra inceratiua. Sume oleum distillatū ab ouorū albuminibus, tere cum medietate Salis petrae, & Ammoniaci, ana, & fit optime, uel cum Sale alkali misce, et distilla ut prius, & in quantum hoc plus reiteraueris, tanto melius inceratur: aut cum oleo tartarino, coniunge oleum prædictum, & distilla oleum inceratiuum album. Oleum inceratiuum rubeum. Sume oleum uitellorum, seu capillorum humanorum, cui adijunge tantum Salis ammoniaci, & iterum distilla, & hoc iter, & erit oleum rubicundissimum inceratiuum. Oleum

F

uiridis

uiridis æris fit, cū uiride æris dissoluitur in aqua salis Ammoniacy, & cum illo congelato, admisce oleum uirtellorum, & distilla, & hoc ter renouādo, & habebis oleum uiridis æris ad incerandum aptum & utile.

Oleum fellis fit, extrahendo à felle oleum, ut à capillis humanis, per omnia faciendo ut in alijs. Et non dico, quod ista dent humiditatem radicalem mineralem, ut probauimus in Sulphure & Arsenico, sed saluant tincturam à combustionem, donec ingrediatur, & postea fugiunt in expressione ignis, ut à nobis alibi narratū est. Quicumq; artifex secundum dicta nostra, in hoc libro nostro tradita, perfecte & studiose fuerit operatus, inueniet post complementum operis sui, nos uerum inuestigasse, & in hoc liber noster terminatur, qui de inuentione ueritatis seu perfectionis intitulatur.

Finis.

G
B I
L E
ra
c

porum
ualean
confid
rum cē
mine i
non po
derato
corpus
operan
suis in
dam, u
illi ap

GEBRI ARA

BIS PHILOSOPHI SO

LERTISSIMI, RERV MQVE NATV

ralium peritissimi Liber Fornacum ad exer

cendam *χημείαν* pertinentium. Interprete

Rodogero Hispalensi.

Præfatio, diuidens librum in tres partes. Cap. 1.

Onsiderauimus consideratione nō fantastica, nos totā artem tradidisse in uoluminibus nostris. Sed ne ob inuidiam mordiamur, hunc librum Fornacū præscripsimus, in quo tractabimus practicā manualementem, tam in spirituum quàm corporum præparationibus, ut artifices leuius contingere ualeant ad operis complementum. Cum ergo ultima consideratio in rerum cognitione magis propinquarum cōsistat, & in modo operandi, & res à rebus regimine ignis extrahi possunt. Et cū ad hāc rem peruenire non possumus nisi separando superflua à cōtento desiderato, scilicet sulphuris combustibilitates & territates corpus qdlibet incedātes. Hinc est qd primo singulos operandi modos tractabimus, utpote qualis furnus cū suis instrumentis spectet ad quamlibet rem præparandam, usq; ad operis complementum cū regimine ignis illi appropriato, & qualia uasa pertineant ad propositū,

F. n. ut

ut artifex perficere possit suam operationem. Secundo, quæ res præparandæ sunt, ut ex simplicibus seu commixtis uerum Solem uel Lunam generare ualeat cum splendore. Tertio narrabimus illa quæ perfici possunt cum alteratiuis, & quæ naturaliter alterantur cum complemento totali, Et modum permiscendi cum proportionem debita, & cum medicinis longo tempore ad hæc præparatis. In fine autem pertractabimus recapitulationem omnium experimentorum nostrorum, cum quibus peruenimus ad noticiam ueritatis huius.

PRIMA PARS HVIVS

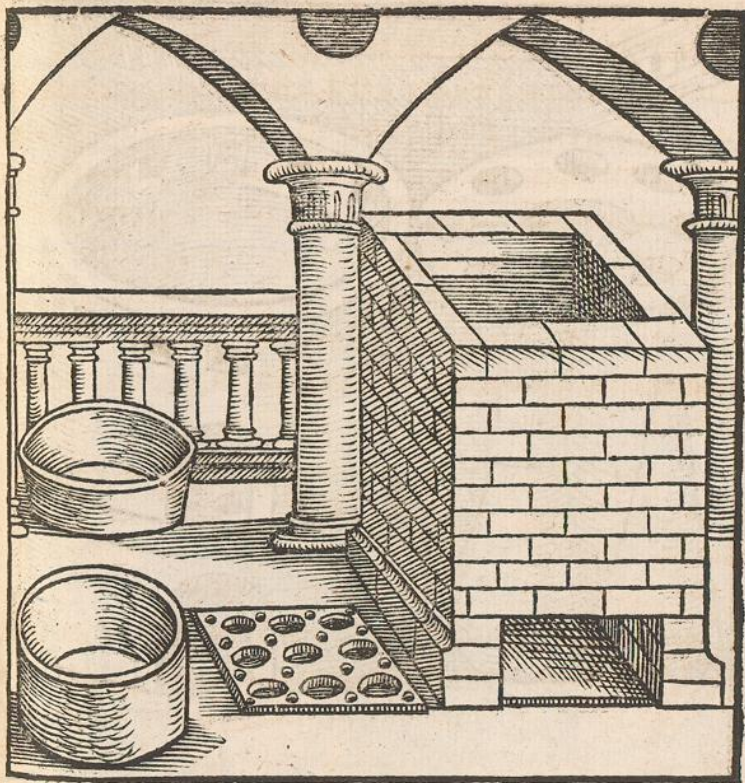
libri de modis operandi.

De furno calcinatorio. Cap. II.

Slat furnus calcinatorius quadratus in lōgitudine quatuor pedū, in latitudine triū pedū, & sit spissitudo parietū dimidij pedis in hūc modum. Ponatur ergo Luna, Venus, Mars, uel aliæ res calcinandæ in patellis terreis de fortissimo luto, de quo crusibula fiunt, ut possint in ignis aspitare stare, usq; ad calcinandi totalē combustionē. Calcinatio thesaurus rei est, nec te deceat calcinationis. Studeas autem in nostris uoluminibus quæ diximus. Per calcinationem mundificantur corpora imperfecta, & per reductionē calcinati in solidam massam. Et tunc proijciatur medicina nostra super ea, & gaude.

De

Furnus
Calcina-
torius.

De furno sublimatorio, Caput III.

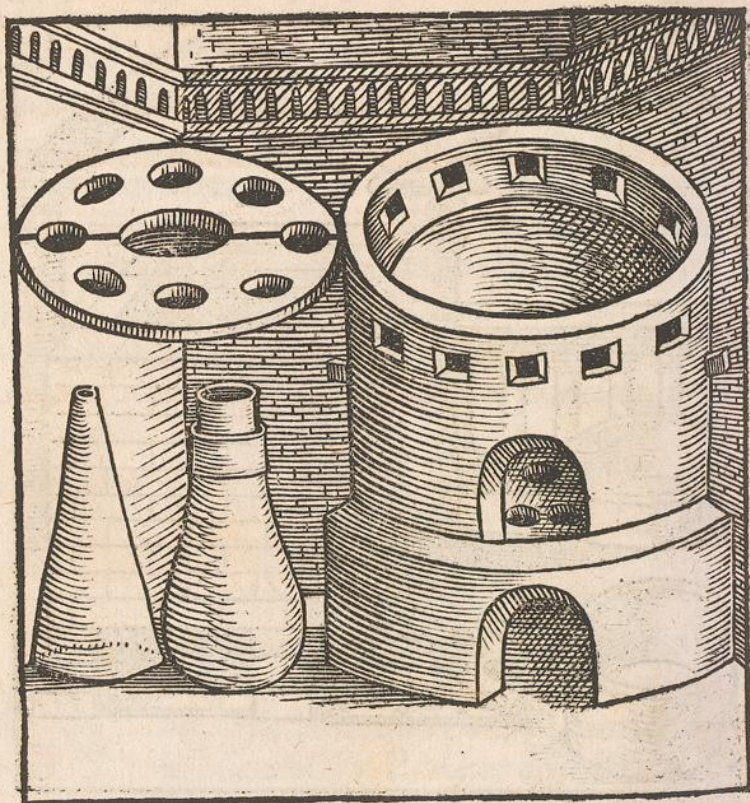

lat furnus sublimatorius, uidelicet per mo-
dum in Summa nostra de spirituum subli-
matione prius traditum complete secun-
dum hanc formam.

F iij

In subli-

Furnus
Subli-
matori-
us.

In sublimatione sulphuris debes cooperculum sublimatoriꝝ facere cum magno libero cōcauo cannali interius ad modū alem bici sine naso. Nam aliter descenderet totum sublimatum ad fundum uasis præ nimio calore. Nam in fine sublimationis non ascēdit sulphur, nisi cum expressione, usqꝫ ad ignitionem aludelis, & nisi sublimatum in cannali retineretur superius cū leuiter fundatur, descēderet iterum per uasis latera, usqꝫ ad fundum, & sic nihil inueniretur sublimatū, ut notū est expertis.

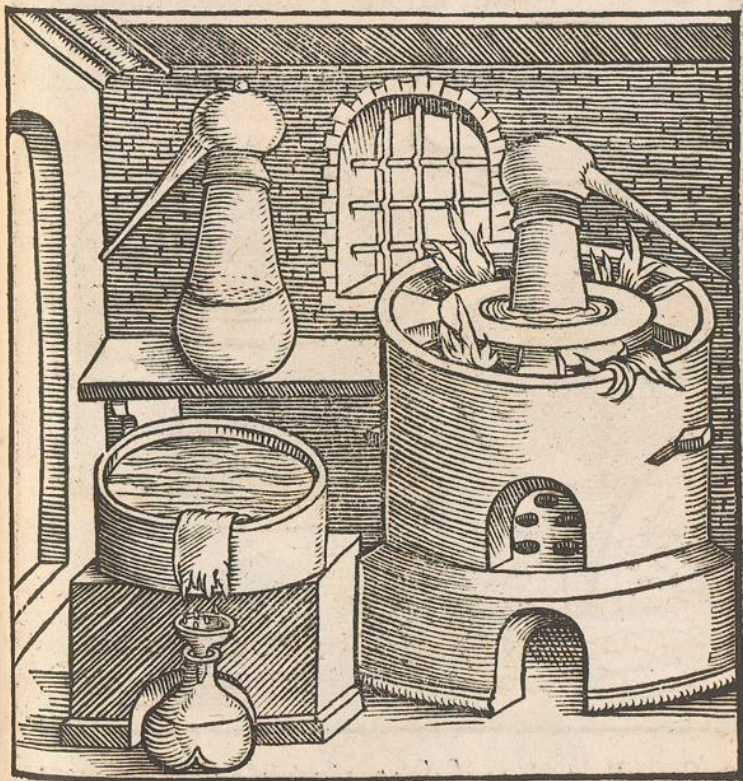
Furnus
torio, fit

Ignis
distillac
latoriū t
in Summ

De furno distillatorio. Caput IIII.

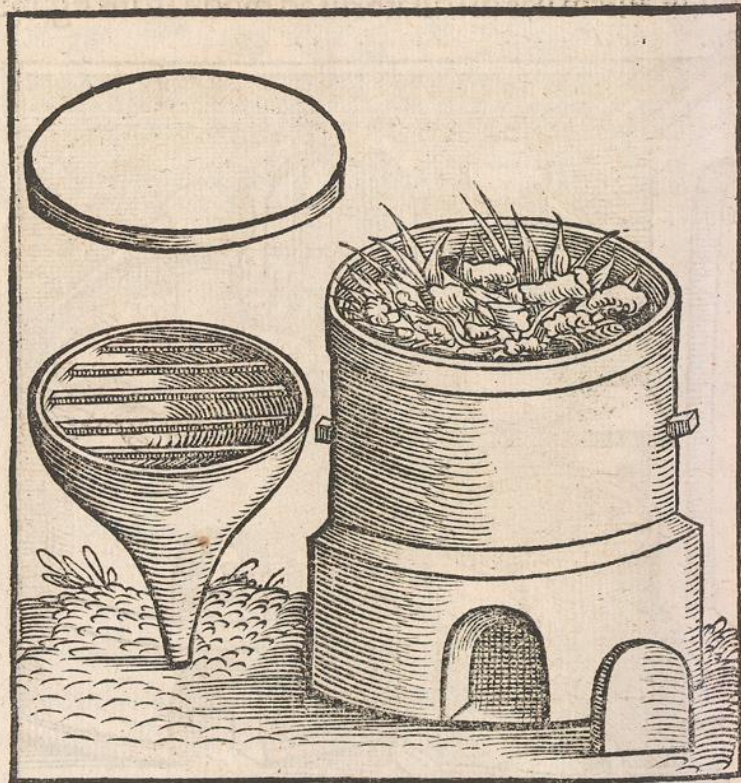
Furnus distillatorius est idem cum furno sublimatorio, fit autem uas distillatoriū ad modū istius figure.

Ignis autē administrandus est secundū exigentiā rei distillandæ. Modū autē sufficienter descripsimus distillatoriū tam mineralium aluminum, quā uegetabiliū, in Summa nostra perfectionis. De

De furno descensorio. Caput v.

FVrnus autem descensorius fit in hunc modum.

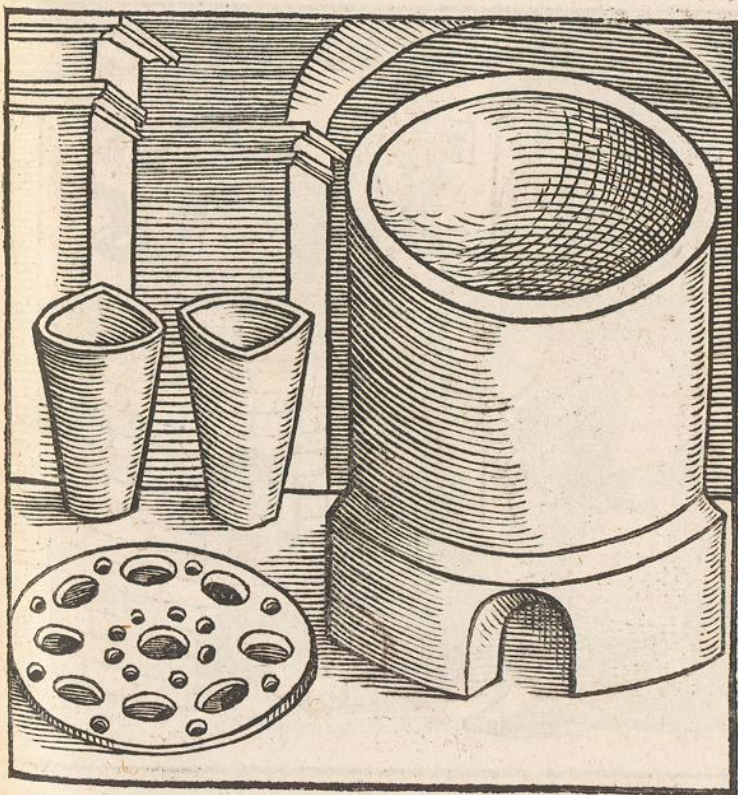

Et est apd' nos inter fusores cineritiorū, & cementorū, mirabiliter usitat⁹. Reducunt aut oīa corpa calcinata, cōbusta, soluta, & coagulata p hūc furnū ī solidā massam. Imò cineritia & cemēta, & testæ seu crusibula, in quib⁹ sæpius fustum est argentū ad recuperationē illius metal-
li imbibiti.

De

De furno fusorio. Cap. VI.

Furnus fusorius, in quo omnia corpora leuiter funduntur per se, & est furnus iste multū usitatus inter fusores monetarios, nec nō & aurichalcū in his furnis fundit, & tingit cum Tutia uel Calamina, ut notum est expertis, & sic fit.

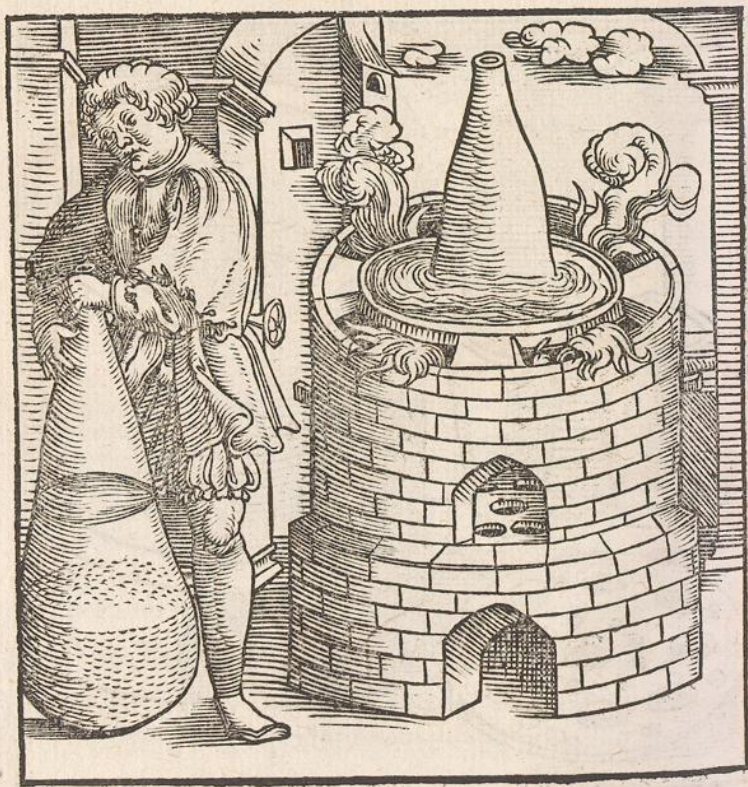

G De

De furno solutorio.

Cap. VII.

Furnus dissolutorius fit cū cacabo aquæ pleno cū instrumentis ferreis, in quibus artificiosè tenentur alia instrumenta, ne cadant, in quibus fit omnis dissolutio, & hæc est forma furni & uasorum, ut sequitur.

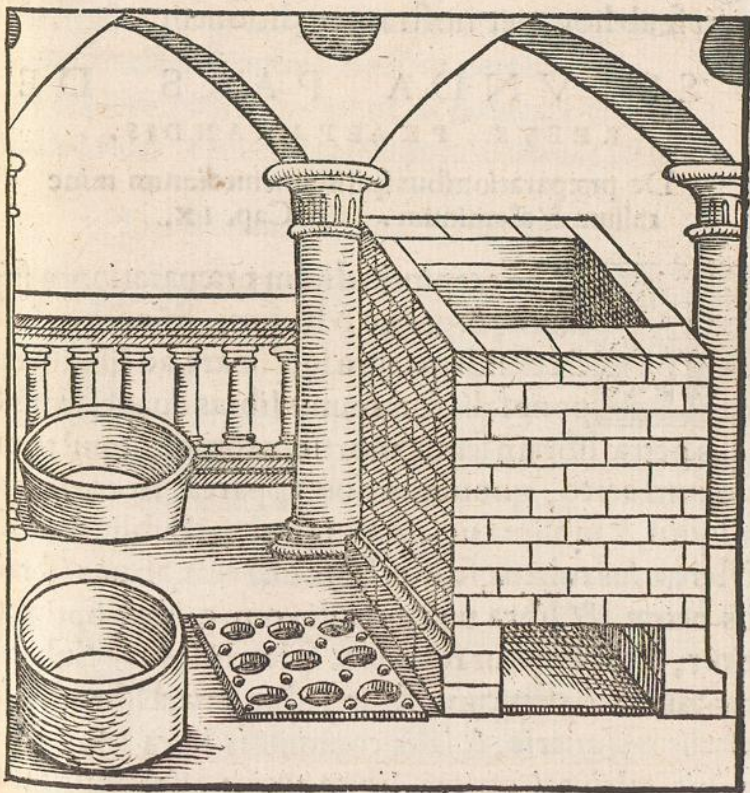

De

De furno fixatorio uel Athannor. Cap. VIII.

Fiat furnus fixatorius ad modum furnū calcinationis, & sit patella profunda terrea plena cineribus cribellatis. Sit autem uas cum materia fixanda bene sigillatum in medio cinerum situata, sic quod spissitudo cinerum subtus & superius & in circuitu sit ad spissitu-

G ij dinem

dinem quatuor digitorum, uel secundum illud, quod fixare desideras, Quia maior ignis requiritur in uno q̄ in alio fixando per hunc furnū, & per hanc uiam perueniūt antiqui philosophi ad opus magisterij, q̄d notū est uere philosophantibus, quod per nos est satis monstratum sufficienter in libris nostris, illis qui fuerūt ueritatis inuestigatores. Et hæc sup̄ est figura Athannor. Qui uero in huiusmodi potest magis ingeniari, non excuset se ab hoc, per nostram traditionem.

SECUNDA PARS DE REBUS PRÆPARANDIS.

De præparationibus spirituum mediorum mineralium & aluminum. Cap. IX.

IN hoc capitulo dicam præparationes spirituum, & primo Mercurij. Si autem perfecte desideras eum sublimare, ad libram eius pone salis communis libras duas et semis, & salis petrae libram semis, mortifica totum, simul terendo cum aceto, quousque non appareat in eo de uiuo aliquid, & sublima ut scis, quia utile. Sublimatur aut̄ Mercurius rubeus, scilicet libra una eius, ab una libra salis petrae, & libra una uitrioli, cum quibus optime teritur, & sublimatur rubeus & splendidus. Sublimatur autem Arsenicum, scilicet libra una, à libra una limaturæ Veneris, & salis communis libra semis, aluminis calcinati quarta libræ unius. Mortificentur cum

cum aceto super ignem mouendo, quousq; totum deni-
gretur, & iterum imbibere, desicca mouendo, & hoc ter.
Sublima azymum, & utile. Sulphur autem decoctū
in lixiuio et exsiccatum sublimatur cū eisdem fecibus,
sicut arsenicum, excepto, quòd loco limaturæ Veneris
ponitur limatura Martis, uel batitura squamæ eius, in
uase prædicto. Sal autem amoniacum à sale cōmuni
sublimatur, æquis pōderibus impositis. Tutia uero, &
Marchasita, atq; corpora imperfecta sublimantur, ut
narratum est in Summa nostræ perfectionis. Sales
uero & alumina præparantur, & bauratia, & uitriola, ut
in libro nostræ inuestigationis sufficienter scripsimus.

Decalcinatione Iouis. Caput x.

Vpiter specialiter calcinatur sic: Sit testa
magna super furnum situata, & stanno im-
posito, cum tantundem salis communis præ-
parati, & aluminis roche calcinati. Moue-
as semper cum spatula ferrea perforata, quousq; totum
fuerit incineratum. Cribra & pone in igne, & sit semper
ignitum, quousq; optime dealbetur, & serua.

Decalcinatione Saturni. Caput. xi.

Aturnus eodem modo calcinatur ut Iupi-
ter, sed calx eius rubificatur ut miniū, quod
serua.

De calcinatione Veneris. Caput XII.

Enus sic calcinatur: Ponitur in furno calcinationis p̄dicto, uel in sua limatura, uel per se, uel cū arsenico puluerisato, uel cū sulphure, inungēdo cum oleo cōmuni, Et sic calcinat per tres uel quatuor dies igne forrissimo. Calcinatū percutit, ut cadat à tabulis, residuum calcina, calcinatum & tritū recalcina, quousq; optime rubificetur, & serua.

De Calcinatione Martis. Caput XIII.

Ars q̄dem calcinatur per eius limaturam in p̄dicto furno, quousq; optime rubificatus fuerit, ut puluis impalpabilis sine tactu. Et dicitur crocus Martis.

De calcinatione mediorū mineraliū. Caput XIII.

Mnia atramenta, sales, alumina, & Thutiae genera cū tartaro, & alijs diuersis calcinantur in furno dicto Calcinatorio, cum igne mediocri, uel forti, secūdū exigentiā rei calcinandæ, ut patet in libro De inuestigatione perfecti magisterij, sed omnia corpora calcinantur ut in testamento nostro.

De ablutionibus calciū, corporū cōbustorū. Cap. xv.

Blutio omniū corporū cōbustorū & calcinatorū sic fit: Habeas primo uas terreū uitreatum

tū, magnū, impleiū aqua dulci calida. Cū qua ablue calcem quamcūq; corporis calcinati, fricando sepius, ut totū sal & alumē dissoluat, tūc cū residentiam fecerit, euacua aquam caute, ne aliqd de corpore exeat lotionē. Calcinatiū iterū impone in aquā calidam, & reitera ut prius, quousq; bene & perfecte ablutum fuerit, & serua.

De incerationibus calciū ablutorū. Caput xvi.

Incrationes Calciū ablutorū fiunt sic: Calcem ablutam desicca, post dissolue in aceti distillati libris duabus, salis communis, aluminis glaciei, salis gemmæ, ana, uncias duas, & quatuor libras calcis ablutæ prædictæ, desiccata imbebe, quousq; totam imbiberit aquam prædictam, desicca, & serua.

De reductione Calcis in solidā massam. Caput xvii.

Eductio illius calcis ablutæ & inceratæ sic fit: Calcem incratā ablue cum urina distillata, quousq; extraxeris sales, & alumina cum spurcitia corporis calcinati, qua desiccata, ipsam imbebe cum oleo tartari, in quo dissolue ad libram unam olei, uncias duas salis Amoniacy, & unciam unā salis petrae. Sint autē calcis libræ quatuor, & talis imbibitio fiat p uices desiccādo & imbibendo, & desicca, & descēde in descētorio magno, & reduc in solidā

lidam massam, corpus purgatum, à sulphureitate combustibili, uirtute ignis calcinantis, Et à terreitate foetida, uirtute salium, quæ in reductione secum retinent terræ seculentiam, corpore purificato ab immundicijs accidentalibus, quæ ei superuenerunt in minera sua. Quod autem in radice suæ generationis ei innatum fuerat spurcitia, palliari poterit cum medicina, cuius maior pars argenti uiui substantiam in se cõtineat, ut à nobis monstratum est sæpius, in summa nostra, ad artis exigentiam

De solutionibus corporum præparatorum, & de eorum coniunctionibus certis, cum proportionem certa, ut meliora appareant cum fulgore, post eorum reductiones. Caput XVIII.

Vm dupliciter corpora ad perfectionem reducantur, aut per præparationis modum, & commixtione perfectorum cum imperfectis, aut per medicinam ad hoc præparatã. Hic uero narrabimus, quare perfectum imperfectum perficit. Et etiam imperfectum ad perfectũ reducitur cum præparationibus à nobis generaliter demonstratis. Et has præparationes in hoc capitulo specialius tractare proponimus sufficienter. In primis narramus, quod corpus, ut prædictum est, mundatum per calcinationis & reductionis modum, uel limari oportet, uel in granulas diuidi, ut notum est. Quoniam post fusionẽ
proijcie

proicitur super tabulam minute perforatam super aquam frigidam, dictam aquam fortiter mouendo. Et iste est modus noster. Hanc granulaturam dissolue in aqua dissolutiua nostra, quæ sit ex sale petrae & uitriolo, quantum eius medium, uel limaturam eius dissolue in aquam limpidam, Appone fermenti præparati tertiam eius partem, Extrahe aquam & redde, & hoc septies. Et postquam reductum est in corpus affina per suum examen, & gaudebis de hoc quod generasti. Et quia pertractauimus de corporum imperfectorum administratione perfecta, nunc speciales regulas de quo libet corpore dabimus, ueriores & certas. Primo

de loue incipientes dicimus. Postquam præparaueris louem & reduxeris eum, dissolue illum in aquarum acumine, quo dissoluto, ut prædiximus, ad eius nouem partes, adiunge de talk calcinato & soluto partem unam, aquas claras commiscendo. Hoc autem rectifica, aquam per alembicum septies, extrahendo & reddendo. Et cum ultimo rectificatum fuerit, da ei de aqua salis petrae imbibendo & desiccando, & reduc in corpus mundum, ignitionem & cineritium expectans. Si enim Argentum uiuum præcipitatum & dissolutum, cum Luna dissoluta coniunxeris, & loui dissoluto, ut diximus, apposueris, inuenies post reductionem corpus nobile pertractatum, sub proportionem prænominata.

Saturni autem regimen, compleitur eo præparato & dissoluto, cum tertia eius fermenti rubei dissoluti,

H

quibus

quibus ut prius præparatis, corpus quidem pulchrum te inuenisse lætaberis.

Veneris quidem regimē specialius pertractantes, narrauimus qd' eā præparatā & dissolutam rectificabis septies uel pluries, aquā ab ea distillando & reddēdo. Qua coagulata, fac inde uiride nobilissimum, cum sale ammoniaco in aceto distillato. Illud autē uiride in uase Martis rubifica & dissolue iterū, cui adiūge Lunæ præparatæ & dissolutę tertiā partē eius, fermēti aquā post extrahendo & reddendo septies, hoc autē reduc in corpus, & gaudebis.

Martis autē regimen est, ut Veneris, sed propter eius maximam fœditatem nihil boni in eo expectabis.

Lunæ uero regimen est, quod eam dissoluas & coagules septies, uel ad minus quater. Et ad eam dissolutam, adiunge aquas fixas rubificantes, quas narrauimus, & inuenies corpus aptum solare, quia cum Sole conuenit, & remanet cum eo quiete. Et sit tuum adiutorium Venus optime purgata & dissoluta, cum ab ea extrahatur sulphur mundissimum, tingens & fixum. Et dico tibi quod Mercurius purificatus & fixus, habet palliare fœditatem corporū imperfectorum. Fixum uero Sulphur extractū à corporibus purum, colorare cum splendore. Et ex hoc magnū secretum tibi elicias, quod ipse Mercurius atq; Sulphur extrahi possunt, tam à perfectis quā imperfectis corporibus debite præparatis. Sūt enim ad hoc adminicula, spiritus purificati & media mineralia, ut opus ad perfectionem reducat congrue, necnon & peculiose multum.

Tertia

T E R
po
I

sunt m
ficiente
magist
petenti
stantia
cus spe
binus
resolue
rium uo
at parte
lento, l
es corp
sue per
rens. S
cere cor
dicto d
uum de
mēto, P

TERTIA PARS DE CORPORIBUS perficiendis & medicinis alteratiuis.

De modo perficiendi tertij ordinis, Cap. XIX.

Vm autem sufficienter pertractauimus omnes modos imperfectorum corporum cadentes in secundo ordine, nunc ad tertij ordinis metas est transeundum. Quæ autem sunt medicinæ, & quales secundi & tertij ordinis, sufficienter demonstratum est in libro nostro perfecti magisterij, ubi demonstrauius demonstratione competenti & uera, lapidem nostrum de Argenti uiui substantia esse procreandum, & hoc sufficienter ut theoreticus speculatiuus. Hic uero practicam manifeste reseramus enodatam, & est, ut studeas Lunam uel Solem resolvere in aquam suam siccam, quam uulgus Mercurium uocat. Et hoc, ut duodenaria proportio contineat partem solam corporis perfecti. Nam si cum igne lento, hæc bene rexis, inuenies per quadraginta dies corpus illud in meram aquam conuersum. Signum quoque suæ perfectæ dissolutionis est nigredo desuper apparens. Si uero utrumque opus album & rubeum perficere conaris, utrumque fermentum per se modo iam dicto dissolue & serua. Et est nostrum Argentum uiuum de Argento uiuo extractum, quod uolumus perfermento. Pastam uero fermentandam extrahimus more solito

H ij ex

ex imperfectis corporibus. Et ex hoc tibi tradimus regulam generalem, quod pasta alba extrahatur de Ioue & Saturno, Pasta uero rubea ex Venere & Saturno. Est autem ut in fermento corpus quodlibet per se dissoluendum.

De regimine Iouis & Saturni.

Cap. xx

LT quia in hoc capitulo demonstrabimus regimen Iouis & Saturni. Primo inuimus quod hoc caput est ad album, & est modus talis: Accipe librā unā Iouis mundissimi, & funde, quo fuso impone duodecim libras Mercurij bene mundati, mouēdo totum ut cōmiscetur, quod pone in phialam cum collo unius pedis, in furno Athanor. Et aliam phialam Saturni sic præparati, & subiice ignem lentum per septimanam, Et habebis pastam dissolutam, aptam ad fermentandum à fermento albo, secundum proportionem quam monstrabimus ad præsens. Sint pastæ Iouialis quatuor partes, Saturni tres, fermenti albi pars una, Ista dissoluta, ut diximus, misceantur per minima, & ponantur in putrefactione, in modum dissolutionis nostræ ignis modiocris per septem dies, quibus extractis & bene mixtis, per pannum liquidiora exprime, quod uero remansit spissum, in Chimia bene sigillatum, pone in Athanor, sicut prius, per tempus prædictum, & sic ter, quousque biberit totam aquam suam. Tunc pone in Chimia

Chim
extra
qd' a
nerā
na. E
perpe
teris r
cessor

& quo
sigilla
tertia
tulo pr
aquam
fuerit, r
mentan

Chimiam in furno fixationis per duodecim dies, tunc extrahe, & reduc cum reducentibus. Et illud inuenies, qd' antecessores nostri maximo studio inuenerūt, generās generatū. Idem autē in cineritio cū plumbo affina. Et inuenies corpus albedine perfectum, generans perpetuo suum simile. Cuius expositionem unā cū cæteris meis antecessoribus, cum eo quod scripsimus, successoribus relinquo.

De regimine Veneris, & Saturni. Caput XXI.

Sint pastæ Veneris libræ tres, Saturni libræ duæ, fermenti libra una, his optime dissolutis, fiat commixtio per minima, quam serua calore, ut in albo dictum est, extrahe aquā, & quod in panno remansit, pone in Chimiam optime sigillatam per tres septimanas. Extrahe reddendo sibi tertiam partem aquæ suæ reseruatae, & coque ut in capitulo præcedenti, Et sic ter. Cum autem biberit totam aquam suam, pone in orobo ad figendum. Et cum fixū fuerit, reduc cum reducentibus corpus paratum ad augmentandum & tingendum.

De regimine Martis. Caput XXII.

Quoniam Martis solutio nimium inueniatur difficilis, propter quā plures modos, & diuersa etiā alia experimēta per nos facta, in fine huius libri pertractabimus. Sint ergo Mar

H iij tis

tis pastæ libræ duæ, Veneris libræ quatuor, Saturui libræ quatuor, misceantur sine fermēto, & coque per septem dies, & inuenies totum siccum. fige, & pone cū medietate eius Litargiri triti, & commixti simul in reductorio, & inuenies corpus minerale, & multum utile, si ea sapias, quæ pertractauimus sæpe.

De regimine Lunæ. Caput XXIII.

Regimen Lunæ est, ut reducatur de minera sua ad nobilius, & hoc ut dissoluas eam, de qua accipe libras tres, Veneris dissolutæ libras quatuor, fermenti dissoluti libram unam, coniunge aquas, coque per septem dies cum lento igne, in Orobo clauso, ut in Marte, cū tota aqua sua, deinde fortifica ignem paulatim per alios septem dies, & sit quasi sublimationis. Sed per alios septem dies da sibi parum fortiozem ignem, ut figatur tota aqua secum, quem puluerem in pauca quantitate reduc, & si retinuerit secum partem Mercurij, (quod leuiter scire poteris, si calcinare sciueris) bene quidem. Si uero non, iterum ad figendum impone, quousq; sufficiat, hoc autem reduc cum reductentibus rubeis. Et Lunam coloratā, transmutatam, & fixam inuenies, quā honora. Nam si bene studueris in nostris uoluminibus, inuenies per considerationē nostram, super quæ actionem suam fundare debeat uerus inquisitor.

De regimine

aquā u
portio
uncia
uncia
Scdo
gno cr
in alio
mouē
quousq
ne ad d
fiduū f
imbibe
ad desi
pone ac
infinitu
nit cund

D

leū Lun

De regimine Mercurij. Caput XXIIII.

Regimē Mercurij fit duobus modis. Primo ipsum bene lotū, & purificatum, amalgama bis cū nostra subscripta pportione certa. Secundus modus est, ut ipsum distilles, & inde aquā uitæ facias. Quantū ad primū modū, hæc est proportio. Sint Mercurij uncia quadraginta octo, Solis uncia una, Lunę uncia una, Veneris uncia una, Saturni uncia una. Fūde hæc corpora, primo Venerē & Lunā. Scđo Solē. Tertio Saturnū. Extrahe ab igne, & sit ī magno crusibulo, habeasq; dictū Mercuriū bene calefactū in alio, & cū indurare cepit, īfunde paulatim Mercuriū, mouēdo cū baculo, & reimponēdo sup ignē, et mouēdo quousq; bene fuerit amalgamatū cū Mercurio toto. Pone ad dissoluēdū p septē dies, extrahe aquā cū pāno, residuū fac uolatile, supponēdo ignē ignitiōis. Istud iter imbibere cū aqua sua tota, & pone ad generandū, iter ad ad desiccandū p q̄draginta dies, & inuenies lapidē, quē pone ad figēdū, & habebis lapidē augmētabilē, usq; in infinitū. Custodi ergo hūc librū à filio tuo, q̄a iste exponit cuncta, quæ scripsimus in diuersis libris nostris.

De fermento Lunæ ad azymū. Cap. XXV.

Ermētū Lunę ad azymū, fit, cū Luna dissoluta fuerit, in aqua sua corrosiua. Et si hæc aquā decoxeris ad tertiā, & in aere posueris p se in balneo, uel in fimo p aliq̄t dies, erit oīlū Lunæ, & ipsum ermētū, quod serua ad album.

De

De fermento solis ad rubeum. Caput XXVI.

Ermentum Solis, fit cum Sol dissolutus fuerit in aqua sua, & decoctus atq; præparatus secundum capitulū prædictum fermenti Lunæ, Erit fermentum solis ad rubeum, quod serua.

De fermento Fermenti, tam albi, quàm rubei, super Mercurium. Cap. XXVII.

Compositio medicinæ nostræ, quæ dicitur fermentum fermenti super Mercurium, fit per hunc modum ad album: Accipe fermentum Lunæ, quod est eius oleum, & appone duplum eius arsenici sublimati, & in aqua dissoluti, quibus appone Mercurij dissoluti quantum arsenici, commisce aquas, easq; pone super ignē per diem ad incorporandum. deinde extrahe aquam per alembicum, & redde. Et hoc quindecies sic incendo, & erit currens, ut cera fusibilis. Tunc appone tantum ceræ uirginæ fusæ, & cōmisce, & projice super Mercurium lotum, secundum quod tibi uidebitur expedire. Nam illud resolutum augmentatur in uirtute & pondere. Si autem ad rubeum sit hoc fermentum fermenti, dissolue solem in aqua sua, (compositiones autem omnes aquarum illarum, & aliarum rerum, sufficienter sunt traditæ in libronostro, De perfectionis inuentione, & dissoluen-

di mo-

di mod
parten
in eader
Sintēq
mam, q
inde ex
cera cū
ouorū,
quod un
cinam p
tertio c
congelat
subtilia
infinitas
ni soli r

Recap

me pro
perciper
salitater
tempus
sificorun
postea d

di modus, quare hic omisimus) quo Sole dissoluto, ad partem eius appone duas partes Sulphuris dissoluti, in eadem aqua simul, & tres partes Mercurij dissoluti. Sintq; omnia ista ueraciter dissoluta in aquam clarissimam, quibus mixtis coque per diem, ut fermentetur, de inde extrahe aquam, quindecies semper reddendo, in cera cū cera crocea uirginea .i. oleo sanguinis, uel oleo ouorū, ad mediū, pñce super Mercuriū crudū, secūdū quod uidebitur tibi expedire. Scias utiq; si hanc medicinam perfeceris, secundum modum tibi traditum in tertio ordine Summæ nostræ de medicina Mercurij congelatiua, inuenies per reiterationem operis, & per subtiliationem eius, quod una pars tingit Mercurij infinitas partes, in Solem altissimum nobiliorem omni soli naturali.

Recapitulatio experimentorum authoris. Cap. xxviii.

Vm intendamus in hoc nostro uolumine declarare cuncta dubia, quæ accidere possunt cuilibet artifice, concludam librum meum, cum omnibus ueris experimentis per me probatis, & expertis. Et per has operationes ueras percipere poterit inuestigator nouus, ueritatem seu falsitatem receptorum diuersorum sophisticorum, ne tempus suum exponat uiliter, & bona similiter, in falsificorum receptionibus. Et primo de spiritibus Solis, postea de alijs consequenter modis suis, tam de corporibus

ribus quàm de spiritibus. Sed istud capitulum diuisum est in duo. Primo narramus experientiam antiquorum per nos expertam. Secundo rectificationes eorum omnium. Sed ad ea quæ sunt albedinis, est prius insistendum, pro ut nos incepimus. Bona dealbatio. Recipe Realgaris unciam unam, Argenti uiui sublimati uncias tres & semis, Tartari calcinati unciam unam, tere & incorpora, & pone in phialam cum longo collo unius pedis, sic quòd duo digiti intrare possint, & sit lutata, & pone super ignem coopertam cum panno. Fac primo ignem lentum per quartam horæ, deinde subtus & incircuitu, augmenta ignem, quo usque furnus ulterius ardescat cum ignitione, infrigidatum frange, & quod metallinum inueneris, extrahe & collige magnam copiam. Quia iam dicam tibi modum, qualiter hæc medicina rectificetur utiliter.

Dealbatio artificiosa. Super Tutiam sublimato unam partem Mercurij sublimati, & duas partes Arsenici sublimati, quousque habuerit ingressum. hoc Venerem dealbat clare, & speciose multum. Item alia. Cum litargirio dissoluto imbibere Mercurij sublimati partes tres, Arsenici sublimati partes duas, quousque fiant octo pondera. Cui adijunge Arsenici sublimati alia octo, tere simul, & funde cum oleo tartari & dealabis Venerem præparatam ad libitum. Item alia.

Arsenicum metallinum cum tantūdem calcis Lunæ, tere, & imbibere cum aqua salis ammoniaci, & desicca,
& tere

& tere, & post dissolue salem tartari in aqua salis petrae, cum quo oleo imbibe medicinam, desicca eam ter incerando, & desiccando, & gaudebis de hoc, quod nunc narrauimus. Item alia nostra. Iouem calcinatum, ablutum, & desiccatum, toties imbibe cum Arsenico metallino, cum medietate eius Mercurij sublimati, quousque fundatur, & intret Venerem. nam ipsam dealbat splendide, præparatam. Item.

Super Tutiam calcinatam, dissolutam, & coagulata, sublima Arsenicum sublimatum album, sic quod Arsenici sint tres partes, Tutiae uero una, reiterando sublimationem super ipsum quater. nam habet ingressum cum illis. adiunge Mercurij sublimati medietatem totius, terendo & incerando quater cum aqua salis ammoniaci, petrae & tartari, ana, cum quo coagulato. Cementa laminas Veneris præparatas, & funde, & erit res ualde pulchra. Item alia. Venerem calcinatam & inceratam tere, cui adiunge Arsenici sublimati, & dimidiam partem Mercurij sublimati, qui bus bene tritis, & mixtis, adiunge parum de aqua Ammoniaci, incerando super marmore, post desicca & sublima. Sublimatum redde fecibus iterum imbibendo. Et sic ter, in quarta uice imbibe cum aqua petrae, & sublima id, quod sublimari patitur, reitera, donec fustum maneat in fundo, illud autem in cupro præparato, resplendet cum nitore. Item. Super

I ij

calcem

calcem Veneris præparatam, toties sublima Arsenicū sublimatum, quoad aliqua pars Arsenici remaneat, cū eo in asperitate ignis. Illud autem imbibitum cū aqua petrae, & ultimo incratum cum aqua Lunæ & Mercurij præcipitati, in fine cum oleo tartari rectificati, quousq; fluat, Martem dealbat mirifice. Et intrat secundū ordinem, si sagaciter ambulaueris in conuallibus huius artis. Dixi nanq; alibi, quod si Mercurij ubique præcipitati obtineat in commixto, splendidius ambularis, præcipue si fermentum album dissolutum, cum Mercurio dissoluto, post aliqualem eius fixationem, ad iunctum fuerit per medium incrationis, inuenies te iuxta uiam ambulasse. Et quia probauimus Iouem qualitercunq; præparatum, in toto primo ordine totaliter inutilem, qualecunq; sibi magisterium superuenerit, etiā Saturnum & Martem: propter hoc in Summa nostra, dedimus eum medicinæ tertij ordinis subseruiturum, quia excellentissime ibi decoratur, ut sæpius est præbatur in Summa perfectionis nostræ, & iam infinitos modos de facto probauimus, & sciuius. Aptiora tamen descripsimus de ipsius Veneris dealbatione.

Ludi Mercuriales.

Cap. xxix.

Vncautem incipiam de Ludis Mercurialibus. Fac cementum de litargirio argenteo, & sale alkali de zoza, hoc pone in crucibulo ad spissitudinē digiti, ibidem pone globū amalga

amal
ceme
pone
uigor
cipia
fina,
tum r
rio, c
pone
super
sump
cri, &
lapid
augm
Ite
tam c
lini. C
decup
& red

losop
cum a

amalgamationis Mercurij & Lunæ, superpone residuū
cementi, ut sit globus in medio cementi. Desicca, luta, et
pone in lento igne per medium diem, paulatim ignem
uigorando, sicq; de uespere, usq; ad crepusculū calere in
cipiat, cum modica ignitione extrahe, & in cineritio af-
fina, & erit Luna in pondere, & surditate, & fixione mul-
tum melior. Item. Lunā amalgama cum mercurio,
cui adiunge tantum Saturni, quantum est Lunæ.
pone in crucibulo alio, sic, quod tres quartæ sint uacue,
superpone oleum sulphuris, & coque usq; ad olei con-
sumptionem, post tene per duas horas in igne medio-
cri, & generabitur ibi lapis niger, cū paruo rubore, hūc
lapidem fac transire per cineritium, & Lunam inuenies
augmentatam in pondere, surditate & fixione.

Item aliud præmeditandum. Lunam amalgama-
tam cum Mercurio tere cum duplo eius arsenici metal-
lini. Cui adiunge Veneris amalgamatæ proportionē
decuplam, Lunæ scilicet & arsenici, tere totum, & fige,
& reduc in corpus, & bene tibi erit.

Citrinatio Lunæ. Caput xxx.

Postq; duximus in cognitionem illorum al-
bantium cum magisterio, Nunc ad citrina-
tionem Lunæ accedamus, specialius quā
in Summa nostra. Zyniar nostrum phi-
losophicum ex Venere præparata deductum, dissolue
cum aqua dissolutionis Lunæ, cui adiunge mediū eius

I in

Mers

Mercurij rubificati per sublimationē, & aliquantū fixati & dissoluti. Lunæ autē dissolutę, quātū ipsū zyniar appone, q̄b⁹ fermētatis p̄ diē, extrahe atq̄ p̄ distillationē & redde, & hoc decies. In fine coagula & reduc in corp⁹, & gaudebis ab inuēto. Afr. Solue ipsū zyniar & crocū nostrū p̄paratū cū Mercurij sublimatiōe, q̄usq̄ rubeſcat, adiūge tm̄ salis amoniaci, & sublima ter ab illo croco, q̄d dissolue. Sint autē crocus & zyniar ana, cui adiūge tm̄ de Luna dissoluta, quātū de duobus, fac ut in p̄cedenti incerādo, & reduc, quia leue. Itē. Aliū modū tibi tradimus leuiorē. Recipe croci & zyniar dissolutorū ana, adiūge tantū auri dissoluti, incera ut prius. In fine congela, & da illi quartā eius de oleo salis petræ, & p̄ijce tantū Lunæ, & erit tinctura cū citrinali aspectu.

Aliter autē & optime. Fac aquā de zyniar nostro, et de illo croco nostro, & imbibe calcē Solis & Lunæ ana, q̄usq̄ biberint eorū pōdus. In fine incera cū oleo amoniaci & petræ, et reduc in corpus nobile. Itē. Sublima amoniacū à uiridi nostro, cui tūc adiūge crocum & zyniar, ex quibus bene cōmixtis, sublima bis uel ter, amoniacū extractū de p̄dicto, & in fine dissolue totum, cui adiūge tertiā auri dissoluti, Incera ut prius, & congela. Et p̄ijce supra Solem & Lunam, ita quōd Lunæ sint duæ partes, Solis autem una, & erit bonum.

Finis libri Fornacum.

Doctis

D
VIR
NIS D

lo negata
p̄cipio
septem ca
tinentia,
cipium, n
subtilita
animus t

D

est scient

257
DOCTISSIMI

VIRI ROGERII BACHO.

NIS DE ALCHEMIA LIBELLVS, CUI TITV-
lum fecit, Speculum Alchemiæ,

PRAEFATIO.

MULTIFARIAM, multisq; modis loque-
batur olim philosophi per sua scripta,
quum uelut in enigmate, & quasi nebu-
losa uoce, scientiam quandam præ cæ-
teris nobilem, nobis penitus obumbra-
tam reliquerunt, & sub desperationis ue-
lo negatam omnino, & hoc non sine causa. Quare ego
præcipio, ut præ omnibus aliorum scriptis, super ista
septem capitula, transformationem metallorum in se con-
tinentia, mentem tuam firmiter fundes, & eorum prin-
cipium, medium, & finem sæpius in corde reuoluas, &
subtilitatem talem in eis inuenies, qua adimplebitur
animus tuus.

De diffinitionibus Alchemiæ. Caput. I.

IN pluribus antiquorum codicibus plures inue-
niunt istius artis diffinitiones, quarum intēti-
ones nos in hoc capitulo cōsiderare oportet.
Nā Hermes de hac scientia dicit: Alchemia
est scientia corporea, ex uno & per unum simpliciter
com-

composita, preciosiora ad inuicem per cognitionem et effectum coniungens, & eadem naturali cōmixtione in genus melioris conuertens. Alius quidam dicit. Alchemia est scientia docens transformare omne genus metalli in alterum. Et hoc per medicinam propriam, sicut patet in multis philosophorum libris. Quare Alchemia est scientia, docens facere, & generare quandam medicinam, quæ elixir nuncupatur, quæ quando proijcitur super metalla, seu corpora imperfecta, perficit ipsa complete in momento projectionis.

De principijs naturalibus, & procreationibus mineralium. Caput. II.

Ecundo principia naturalia, & procreationes mineralium perfecte declarabo. Vnde de primo notandū est, quòd principia mineralia in mineris sunt Argentum uiuum et sulphur. Ex istis procreantur cuncta metalla, & omnia mineralia, quorum multæ sunt species, & diuersæ. Sed dico quòd natura semper proposuit, & cōtendit ad perfectionem auri. Sed accidentia diuersa superuenientia trāsformauit metalla, sicut in multis inuenitur philosophorum libris satis aperte. Nam secundum puritatem, & impuritatem prædictorum duorum, scilicet Argenti uiui, & sulphuris, pura & impura metalla generantur, uidelicet: Aurum, argentū, stannum, plumbum, cuprū, ferrum. De quorum natura, uidelicet puritate et impu-
ritate

ritate, uel
uera. I
fectum, e
re mund
habet de
pus mun
ro, ferè fi
& deficit
tura Star
ex Argēt
manifest
creatū, &
tur Plum
ctum, ex
aliquant
tali sulph
ei puritas
pri. Cup
gēto uiu
claro, & e
puritas c
terrestre
est corpu
puro, nin
claro, & e
ritas, & p
mundo,
chemista

ritate, uel immunda superfluitate, & defectu talia accipe uera. De natura auri. Aurum quidem est corpus perfectum, ex Argēto puro, fixo, claro, rubeo, & ex Sulphure mundo, fixo, rubeo, nō adurente generatū, & nullum habet defectū. De natura Argenti. Argentū est corpus mundum, purum, ferē perfectū, ex Argēto uiuo puro, ferē fixo, claro, & albo, & de tali Sulphure pcreatū, & deficit ei pauca fixatio, & color cū pondere. De natura Stanni. Stannū est corpus mundū imperfectum, ex Argēto uiuo puro, fixo, & nō fixo, claro, albo in suo manifesto, & rubeo in suo occulto, & de tali sulphure pcreatū, & deficit ei sola decoctio siue digestio. De natura Plumbi. Plumbū est corpus immundū & imperfectum, ex Argēto uiuo impuro, nō fixo, terreo, seculēto, aliquantulū albo in manifesto, & rubeo in occulto, & ex tali sulphure adustibili ex aliqua pte pcreatū. et deficit ei puritas, fixatio, cū colore & ignitiōe. De natura cupri. Cuprū est corpus immundū & imperfectū, ex Argēto uiuo impuro, nō fixo, terrestri, adurēte rubeo nō claro, & ex tali sulphure generatū, & deficit ei fixatio, & puritas cū pondere, habetq; nimis de colore impuro, & terrestreitate non adurente. De natura Ferri. Ferrū est corpus immundū & imperfectū, ex Argēto uiuo impuro, nimis fixo, terrestri adurēte, albo & rubeo, non claro, & ex tali sulphure generatū, & deficit ei fusio, puritas, & pondus. et nimis habet de sulphure fixo immundo, & terrestreitate adurēte. Hæc ergo iā dicta Alchemistæ qlibet notare debet.

K Ex

Ex quibus propinquius materia elixiris sit
elicienda. Cap. III.

IN iam dictis, sufficienter determinata est procreatio, tam perfectorum quàm imperfectorum metallorum. Nunc ad materiam imperfectam perficiendam eligendamque redeamus. Cum ex capitulis præcedentibus satis notum sit, quod ex Argento uiuo & Sulphure cuncta procreantur metalla, & quomodo ipsorum impuritas immundiciaque corrumpit, & cum nulla res metallis adhiberi debeat, quæ non ex ipsis sit composita seu orta, satis nobis aperte relinquitur, quod nulla res extranea, quæ ex his duobus non sumpsit originem, potens est & sufficiens ipsa perficere, ueleurum transmutationem facere nouam. Quare admirandum est, quod aliquis prudens suam fundat intentionem super animalia, siue uesgetabilia, quæ ualde sunt remota, cum inueniantur mineralia satis propinqua. Nec credendum est omnino, quod aliquis philosophorum, posuerit artem in prædictis remotis, nisi similitudinarie. Sed ex prædictis duobus fiunt metalla cuncta, & nihil eis adhæret, nec eis coniungitur, nec ea transmutat, nisi quod ex illis est. Et sic de iure oportet nos accipere Argentum uiuum & sulphur, pro lapidis nostri materia. Nec Argētum uiuum per se solum, nec sulphur per se solum, aliquod generat metallum, sed ex amborum commixtione diuersa me-

talla

talla diuersimode procreatur, & mineralia multa. Ergo ex amborum commixtione materia nostra constat eligenda. Sed finale nostrum secretum, est excellentissimū et maxime occultum. Ex qua re minerali debeat fieri, p̄p̄inquiū & uiciniū, Et hoc ipsum eligere sollicite tene mur. Pono igitur, quod eligatur materia nostra, primo ex uegetabilibus, ut sunt herbæ, arbores, siue omne p̄grediens è terra. Tunc oportet inde prius fieri Argentū uiuū, & sulphur, per longā decoctionē, à quibus, & à q̄rum operatiōe excusamur. Cum nobis natura pponat Argentū uiuū & Sulphur. Et si eligeremus ex animalibus, ut sunt sanguis humanis, capilli, urina, egestio, oua gallinarū, & omnia quæ ex animalibus procedūt, oportet etiā ex ipsis fieri Argentū uiuum & Sulphur decoquēdo, à quibus excusamur, ut prius. Sin eligeremus ex medijs mineralibus, ut sunt oīa genera Magnesiarū, Marchasitarū, Tutiarū, Atramentorū, seu uitriolorū, aluminū, Baurach, saliū, & aliorū multorū, oportet si militer, ut ex prædictis, Argentū uiuū inde fieri & Sulphur decoquēdo, à quibus, ut ab alijs præcedētibus excusamur. Et si eligeremus aliquē ex septē spiritibus per se, ut solum Argentum uiuum, aut Sulphur solummodo, aut Argentū uiuū, & unum è duobus sulphuribus, aut sulphur uiuū, aut auripigmentū, aut Arsenicū citrinum, aut rubeum solum uel compar, nequaquā p̄ficere mus, quia cū nunquā natura perficit aliquid, sine amborum cōmixtiōe æquali, nec nos, à quibus tūc, ut à p̄dictis

K ij Argen

Argento uiuo, & Sulphure, in sua natura excusamur. Finaliter, si eligeremus ipsa, quodlibet sicut est, oporteret nos commiscere secundum debitam proportionem, quam humanum ignorat ingenium, & postmodum decoquere, ad coagulationem in solidam massam. Et ideo excusamur à receptione amborum in sua propria natura, uidelicet Argenti uiui & Sulphuris, cum ignoremus dictarum proportionem, & inueniamus corpora in quibus inuenimus prædicta proportionata, coagulata & coadunata debito modo. Hoc secretum tene secretius. Aurum est corpus perfectum & masculinū, sine superfluitate aliqua aut diminutione. Et si imperfecta, sola liquefactione sibi commixta perficeret, esset elixir ad rubeum. Argentum est etiam corpus ferè perfectum & foemineum, quod si etiam imperfecta ferè perficeret sola fusione uulgarī, esset elixir ad album, quod non est, nec esse potest, quia solummodo perfecta sunt. Quod si illa perfectio esset commiscibilis imperfectis, nō imperfectum cum perfectis perficeretur, sed potius illorum perfectio cum imperfectis diminueretur, & imperficeretur. Sed si essent plusquam perfecta, uel in duplo, uel in quadruplo, centuplo, uel ultra, interim perficerent imperfecta. Et quia natura semper operatur simpliciter, Perfectio in eis simplex est, & inseparabilis, & incōmiscibilis, * nec arte ad opus abbreviandum poneretur in lapide, per fermento, & reduceretur tūc in pristinum, quū summa uolatilis superat summā
fixi

*

fixi. E
uo rub
ipsum
ita simp
ola, & t
tate, qu
argent
perficia
rifi care
quod h
pro ma
ignem
tamen
ctione
simam
quare
secund
aliquo
gento
est ope
entia a
dificati
so nost
nire. I
uum m
ad com
ter & p

fixi. Et quia aurum est corpus perfectū, ex argento ui-
uo rubeo, clarōq;, & ex tali sulphure, ideo non eligimus
ipsum pro materia lapidis ad Elixir rubeum, eo quod
ita simpliciter est pfectum, sine mundificatione ingeni-
osa, & tam fortiter digestum, & coctum naturali calidi-
tate, quod cum igne nostro artificiali uix in aurum &
argentum operari ualemus. Et quamuis natura aliqd
perficiat, tamen intime mundificare, seu perficere, ac pu-
rificare ignorat, quia simpliciter operatur super illud,
quod habet. Quare si eligeremus aurum uel argentum
pro materia lapidis, uix aut difficulter inueniremus
ignem in eis agentem. Et licet non ignoremus ignem,
tamen ad intimam sui mundificationem & perfe-
ctionem peruenire non possemus, propter sui fortis-
simam compactionem, & compositionem naturalem,
quare excusamur à receptione primi ad rubeum, seu
secundi ad album, cum inueniamus rem, uel corpus
aliquod, ex tam mundo, uel mundiore sulphure, & ar-
gento uiuo, super quod natura parum, uel minimum
est operata, quod cum igne nostro artificiali, & experi-
entia artis nostræ, ad congruā sui decoctionem, mun-
dificationem, colorationem & fixationem cum ingenio
nostro opere, super hoc continuato, ualemus perue-
nire. Eligenda est ergo materia, in qua est argentū ui-
uum mundum, purum, clarum, album, & rubeum, non
ad complementū perductum, sed commixtum æquali-
ter & proportionabiliter, per modū debitum cum sul-
phure

phure tali, & in massam solidam congelata, ut cum ingenio & prudentia nostra, igneque nostro artificiali ad mundiciam sui intimam, & ad ipsorum puritatem peruenire possimus, & talem efficere, quod ipsa post operis complementū sit millies millesies fortior & perfectior, quā ipsa corpora simplicia caliditate naturali decocta. Esto igitur prudens. Nam si in capitulis meis subtilis & ingeniosus fueris, in quibus manifesta probatione, & aperte materiā lapidis cognoscendā demonstrauimus, gustabis illud delectabile, super quod philosophorum intentio cadit tota.

De modo agendi, & igne moderando, & continuando. Caput IIII.

Credo te inuenisse, si non es durissimæ cervicis, & uelo ignorantiae totaliter perfusus, uel insipientie, per uerba iam dicta, certam philosophorum materiam, lapidis benedicti preitorum, super quam operatio Alchemiae est adhibenda, cum imperfecta conamur perficere, & hoc cum plus quā perfectis. Et cum nobis natura tradidit imperfecta solummodo cum perfectis, oportet nos plusque perficere, materiam in capitulis notam cū nostro opere & labore artificiali. Et si ignoramus agendi modum, quid est in causa, quod non uidemus qualiter natura, quæ olim metalla perfecit, frequenter operatur? Videmus ne quod in mineris per cōtinuatā caliditatē quæ in
mon

mōtibus mineraliū est, aquæ grossities in tantum deco-
quit & inspissatur, ut fiat per tēpus argentū uiuū. Et ex
pinguedine terrę p eandē decoctionē & caliditatē gene-
rat sulphur. Et q̄ p illā caliditatē pseuerant sup ipsa cō-
tinuatā, ex p̄dictis secūdū ipsorū puritatē et impuritātē,
cūcta generāt metalla. Et q̄ natura tā p̄fecta q̄ imp̄fe-
cta cūcta, sola decoctiōe p̄ficit, siue facit metalla. Oni-
mia demētia, qd uos, rogo, cogit p aliena regimina me-
lancholica & fantastica uelle p̄ficere p̄dicta. Quēadmo-
dū qdā dicit: Væ uobis q uultis supare naturā, & metal-
la plusq̄ p̄ficere nouo regimine seu ope orto ex capito-
sitate ur̄a insensata. Et Deus naturę dedit uiā lineārē, sci-
licet decoctionē cōtinuā, & uos insipiētes ipsam imitari
sp̄nitis, uel ignoratis. Itē. Ignis & azot tibi sufficiūt. Ali-
biq̄. Calor oīa p̄ficit. Et alibi. Coque, coque, coque, &
nō te tædeat. Et alibi, fiat ignis uester blādus & mitis, q̄
p singulos dies semp æqlis ardēdo pduret, nec inuale-
scat, sin aliū, sequet̄ maximū dānū. Et alibi. Patient & cō-
tinue. Et alibi. Tere ipsum septē uicib⁹. Et alibi. Scias q̄
una re, uidelicet lapide, una uia, scilicet coquēdo, & uno
uase totū magisteriū terminat. Et alibi. Igne terit. Et ali-
bi. Hoc opus multū creationi hominis assimilatur. Si-
cut enim infans in principio leuioribus nutritur cibis,
olsibus autē cōfortatis, semper fortioribus. Sic & magi-
sterium istud, primo indiget igne lento, quo semper in
decoctionis essentia qualibet est agendum. Et quam-
uis semper loquamur de igne lento, reuera tamen
sentimus

sentimus, quòd in operis regimine paulatim & uicissim
usq; ad finē augmentandus & maiorandus est ignis.

De qualitate uasis atq; fornacis. Caput v.

Erminum, modumq; agendi iam determi-
nauimus, nunc de uase ac fornace, qualiter
& ex quibus fieri debeant, audire licet. Cum
natura naturali igne in mineris metalla de-
coquat, decoctionem illam sine uase ad hoc apta dene-
gat. Et si naturam sectari proponimus in coquēdo, qua-
re uas eius esset reijciendum? Videamus ergo primo,
qualis locus sit generationis metallorum. Manifeste
percipitur in mineralium locis, quòd in fundo montis
est calor æqualiter perdurans, cuius natura est semper
ascendere, qui in ascendendo semper desiccatur ubiq; &
coagulat aquam spissiore, seu grossiorem in uentre,
seu uenis terræ siue montis absconditam in argentū ui-
uum. Et si illius loci pinguedo mineralis ex terra huius
modi calefacta fuit congregata in uenis terræ, currit per
montē, & est sulphur. Et ut uidere licet in uenis prædi-
ctis illius loci, illud sulphur ex pinguedine terræ, ut præ-
tactum est, generatum, obuiat etiam argento uiuo (ut
etiam scriptum est) in uenis terræ, & aquæ spissitudi-
nem mineralis procreat. Ibi per calorem in mōte aqua
liter perdurantem, longo generantur tempore diuersa
metalla, secundum loci diuersitatem. In mineralium
uero locis inuenitur caliditas semper durans. Ob hæc
de

de iure nobis notandum constat, quòd mons mineralis externus est ubiq; clausus in se ipso & lapideus, quia si calor exire ualeret, nequaquam metalla procreantur. Si ergo naturam imitari intendimus, habemus necesse tali modo furnum, ad instar montium, non magnitudine, sed caliditate cōtinua prouidere, ita quòd ignis impositus cum ascendit exitum non inueniat, & reuerberet calor uas, materiam lapidis continens in se, firmiter clausum. Quod uas rotundum debet esse cum paruo collo, de uitro, uel de terra aliqua, naturam siue compactionem uitri repræsentantē, cuius os cum tali cooperto rio & bitumine debet esse signatū uel sigillatū. Et sicut in mineris calor immediate non tangit materiā Sulphuris & Argenti uiui, quia terra montis inter est ubiq;. Sic immediate ignis tangere non debet uas in se materiam continens prædictorum, sed in alio uase similiter clauso, illud est ponendum, ut ita materiam superius & inferius, & ubicunq; sit, melius & aptius, calor temperatus attingat, unde Aristoteles dicit in lumine luminum, qd Mercurius in triplici uase est coquendus, Et quod uas de uitro sit durissimo, uel, quod melius est, de terramaturam uitri possidente.

De coloribus accidentalibus & essentialibus in
opere apparentibus.

Cap. VI.

Xquisita lapidis materia, modum agēdi certum cognosces, per quē modum, per quod

L

regi-

regimen lapis decoquendo in coloribus diuersis sæpius transmutatur. Vnde quidam ait: Quot colores, tot nomina. Secundum diuersos colores in opere apparentes per philosophos eius nomina uariata sunt. Vnde in prima lapidis nostri operatione, est putrefactio appellata, & fit lapis noster niger. Vnde quidam dicit: Cum inueneris ipsum nigrum, scias quod in nigredine illa albedo occultata est, & tunc oportet illam extrahere à subtilissima illa nigredine eius. Post uero putrefactionem rubescit, non rubedine uera, de quo quidam ait: Sæpius rubescit & sæpius citrinescit, & sæpius liquefcit, & sæpius coagulatur, ante ueram albedinem. Et seipsum etiam dissoluit, seipsum coagulat, seipsum putrefacit, seipsum colorat, seipsum mortificat, seipsum uiuificat, seipsum denigrat, seipsum dealbat, seipsum rubore decorat cum albedine. Fit etiam uiridis. unde alius ait: Coque eum donec natus uiridis tibi appareat, & est eius anima. Et alius. Scias quod in uiriditate anima illa dominatur. Apparet etiam ante albedinem color pauonis, unde quidam sic ait: Scias quod omnes colores qui in mundo sunt, aut excogitari possunt, apparent ante albedinem, & deinde albedo sequitur uera, unde quidam ait: Cum autem purus decoquatur donec ueluti oculi piscium elucescat, eius utilitas expectanda erit, & tunc lapis in rotunditatem est congelatus. Alius autem ait: Cū inueneris albedinem supereminentem in uase, esto certus quod in albedine illa rubedo

bedo
runtar
inter u
cineri
re non
perue
nam L
diader

R
est co
ta, tra
trinac
aurum
in infi
nem p
lum m
ppine
lum p
citius,

bedo occultata est, & tūc oportet te illam extrahere: ueruntamen coque, donec rotum rubeum fiat. Est enim inter ueram albedinem & ueram rubedinem, quidam cineritius color, de quo dicitur: Post albedinem errare non potes, nam augmentando ignem ad cinericium peruenies, de quo alius dicit: Ne cinerem uilipendas, nam Deus reddet tibi liquefactum. Et tunc ultimo rex diademate rubeo coronatur, NVTV DEI.

De modo proijciendi medicinam super quodlibet imperfectorum. Cap. VII.

Ei promissæ finem perfecte compleri, uidelicet magisterij magni, ad elixir excellentissimum rubeum & album faciendum. Finaliter de modo projectionis, quæ operis est complementum, & læticia desiderata & expectata, tractare nos oportet. Et rubeum quidem elixir, citrinat in infinitum, ac omnia metalla transmutat in aurum purissimum. Album uero elixir dealbat usque in infinitum, & quodcunque metallum ducit ad albedinem perfectam. Sed sciendum est, quod unum metallum magis est remotum à perfectione quàm aliud. Et aliud propinquius alio, & uicinius. Et quamuis quodlibet metallum per elixir ad perfectionem reducatur, tamen leuius, citius, & melius, & perfectius propinqua reducuntur, quæ

L ij mustum

multum remota. Et cū inueniamus metallū propinquū & uicinum perfectioni, excusamur per ipsum à multis remotis. Quæ uero metalla remota & propinqua, & quod propinquius & uicinius perfectioni sit, In capitulis meis, si sapiens & ingeniosus fueris, satis aperte inuenies, & ueraciter determinatum. Et proculdubio qui in hoc meo Speculo intātum est ingeniat, quod sua industria inuenire scit materiam ueram, bene sapit super quod corpus ad perfectionem sit proijcienda medicina. Nam præcursores istius artis, qui eam per suam philosophiam inuenerunt, demonstrant digitis satis manifeste uiam linearem, & denudatam cum dicūt: Natura naturam continet: Natura naturam superat: Et natura obuians suæ naturæ lætatur, & in alienas transmutatur naturas, Et alibi. Omne simile applaudit suo simili, quia similitudo dicitur causa amicitiae, de quo multi philosophi notabile secretum reliquerunt. Scias quod anima corpus suum cito ingreditur, quæ cum corpore alieno, nullatenus coniungitur. Et alibi. Anima enim cito corpus ingreditur suum, quam si cum alieno corpore coniungere statueris, in cassum laborabis. Nam & ipsa uicinitas magis est lucida. Quia enim corporea, in regimine fiunt incorporea, & econuerso, incorporea corporea, & in completēto totū corpus fit spirituale fixū, & quia elixir illud spirituale euidenter, siue album, siue rubeum ultra naturam suam tam multum est præparatum & deductum, non est mirum, q̃ incommiscibile est

est corpori, super quo solummodo proijcitur liquefacto. Graue est etiam proijcere super mille milia & ultra, & illa in continēti penetrare & transmutare. Quare uobis unum secretum magnum & occultum iam tradā. Commiscenda est pars una cum mille corporis uicinioris, & hoc totum includatur firmiter in uase apto, & pone in furno fixationis, primo cū igne lento, & semper augmentando ignem per tres dies, donec inseparabiliter sint coniuncta. Et hoc est opus trium dierum. Tunc iterum & finaliter proijciēda est pars quaelibet istius una super alias mille partes cuiuslibet corporis uicinioris. Et istud est opus unius diei, seu unius horæ, uel momenti. De quo semper mirabilis est laudandus Deus noster in æternum.

FINIS.

L ij

RICHARDI

ANGLICI LIBELLVS

VTILISSIMVS ΠΕΡΙ ΨΗΜΕΙ ΑΣ,
Cui titulum fecit, Correctorium.

Præfatio. Quomodo ars imitetur naturā. Cap. I.

VM omnis rerum emendatio illius rei naturam augmentet, cuius est. Ideo in multis philosophorum datis, per artem emendatur natura, ultra suū motum, quem habuit in prima forma. Et tamen nulla res laborare potest, nisi mediante natura, cum ipsa natura in arte occulte & intrinsece laboret per artis administrationem, per hoc sequitur, emendationem naturæ uirtutis esse augmentationem, & artis laborem, illius rei emendationem. Quoniam natura perficit suum gradum, quem naturaliter perficere potest, & illum præterire nequit, nisi ipsa natura impedita fuerit per artis impedimentum. Quamuis enim ars naturam non transcendat, faciens nouam naturam, per simplicem laborem, tamen ars transcendit naturam, quo ad illam naturam, quam potest proprie subtiliare. Et ideo dicitur: Ars imitatur naturam, non quòd nouam ædificet, sed quòd illius naturæ uirtutem subtiliet. Ad hæc incipit ars proficere, ubi natura

ra

Ira deficit, subtilem naturam in re inclusam detegere, & ipsam manifestare. Cum natura generat metalla, tincturas generare nequit, quamuis bene tincturam in se plenam occulte contineat. Vnde philosophus: Natura cōtinet in se, quibus indiget, & non perficitur, nisi moueatur arte & operatiōe. Quare in nostro opere ars nō est aliud, quàm adiuuamē naturæ. Quod patet in multis artiū opibus laicorū. Vbi natura primū producit lignū. Secundo, ustio ignis de ligno cinerem. Tertio, ars de cinere vitrum. Et hoc taliter intelligendū est. Si in cineribus ista prima materia vitri occulta non fuisset, ars nequaquam vitrum inde produxisset, aut perfecisset, sine natura præhabita. Et sic perpēdes, q̄ nūllis rebus aliquid elici potest, quod in ipsis non existit. Ideo omnis species, in sua specie, & omne genus in suo genere, et omnis natura in sua natura, naturaliter virtutis affectat augmentum, & fructum affert iuxta naturā suam, & non in alia natura sibi contraria, cum omne seminum suo semini correspondeat, hoc dicimus quo ad generationem. Non generatur ab homine, nisi homo, nec ab aliquo tali, nisi simile sibi, & quo ad naturam imitandā per artem, non facit hoc aliqua res simpliciter laborans per ministeriū naturæ, nisi per naturæ illius complexionē, quoniā si aliena natura peior introducit, immēdiate ars simpliciter nō imitat naturā, sed ille peiores naturæ extraneæ inficiunt illam naturam, & statim non fit ex ea, quod fieri credebatur. Quoniam omne

omne peius laborans in aliqua re, nititur melius destruere, & omne melius laborans in aliqua re, nititur peius perficere. Et ideo unicuique artifici naturam imitari necesse est, & illius naturam cognoscere, cuius rei naturam ars sua imitatur, alioqui fatue per artem, ipse naturam dinoscitur emendare.

Studium philosophiæ esse necessarium ad hanc artem. Caput II.

Studium secundum doctores, ammonet ignorantiam, & reducit humanum intellectum ad ueram scientiam, & cognitionem cuiuslibet rei. Ergo in primis necesse est, per studium huius suavis operis scientiam acquirere, & per philosophica dicta ingenium acuere, cum in ipsis sit cognita uia ueritatis. Si ergo laborantes laborem non despexerint, fructum inde prouenientem dulciter gustabunt. Qui uero studere abhorruerint, laborando perpendant in suis cogitationibus. Vtrum ars ipsorum sit naturæ imitatio, præcipue illius rei, cuius naturam ars illorum emendare debet. Nam præter naturæ imitationem impossibile est ipsis secreta philosophorum ad perfectum finem perpetrare. Sicut de his loquitur philosophus. Hi transeunt ad practicam, sicut Asinus ad foenum, nesciens ad quid porrigat rostrum, nisi in quantum sensus exteriores, sine intellectu, per uisum & gustum ad pabula deducunt. Sic ipsi asini sine ueris principijs, & studijs fructu

osis

osis, ac
natura
losoph
ribus,
manur
postea
ideo or
sistere
ex fabu
latenus
multæ
studij,
per scie
enim i
dis reb
bene po
studijs

oron,
species.
Et horu
nis deb

osis, ac naturarum cognitione, querunt perficere opera naturæ, & secretum secretissimum totius naturalis philosophiæ, ac opus optimum, quod hominem ornat moribus, dicitur beneficijs, auxiliatur pauperi, & corpus humanum incolume conseruat præbens ei sanitatem. Et postea subditur, de illius occultæ naturæ medicina. Et ideo omnes huius artis beneficium diligētes, studijs insistere tenentur, & ex libris ueritatem exhaurire, & nō ex fabulis fictis & operibus mendosis, cum hæc ars nullatenus ueraciter inueniatur, (quamuis hominibus multæ sophisticationes appareant) nisi post terminum studij, & philosophicorum dictorum cognitionem, seu per scientes fidelem informationem cum dicitur. Qui enim in legendis libris deses extiterit, in præparandis rebus promptus esse non poterit. & ultra, Non bene potest de leui practicæ assuescere, cuius mens in studijs renuit desudare.

De principijs naturalibus.

Cap. III.

Non est autem hæsitandum, hanc artem habere uera principia naturalia, cum ipsa natura corpora metallica formet in minera, quod patet per Aristotelem quarto Meteoron, ubi distinguit corpora mineralia in quatuor species. In lapides, in liquefactiua, in sulphura, & sales. Et horum quædam sunt raræ substantiæ, & compositionis debilis, & quædam fortis substantiæ, & quædam eorū
M ductilia

ductilia, & quædam non. Et quæ illorum rationes generationis sint, patet ibidem, ergo hic nō est necesse poni.

Quot sint partes mineralium.

Cap. iiii.

Istinguuntur autem corpora mineralia specialiter in duas partes, scilicet In partem metallicam, id est in metalla, quæ originem ex Mercurio ducunt, ut Aurum, Argentū, Cuprū, Stannū, Plumbū & Ferrū, & dicuntur mineralia maiora. Et in partem mineralem, quæ originem ex Mercurio non ducunt, ut sales, atramenta, alumina, uitriolum, arsenicum, auripigmentum, sulphur, & similia, & dicuntur mineralia minora, sunt tamen corpora non metallica. Cum manifestum sit, quod maiora mineralia, id est, corpora metallica, originem habeant ex sulphure & Argento uiuo, secundum magis & minus depurato. Et nunc ponam differentiam eorum generationis, & dicam unde originem habeant, quod tamen sufficienter patet in multis philosophorum libris.

De metallis, quæ originem ducunt ex Mercurio in genere.

Cap. v.

Vnt autem ductibilia, omnia liquabilia metalla, quæ originem ducunt ex Mercurio, Nam materia eorum est substantia aquea, mixta cum substantia terræ, commixtione forti, & non potest unum ab altero separari, quare congelatur substantia aquea illius cum frigore magno post

actionem

action
lia, Se
terauit
mor n
est ex
per act
sunt fo

Quo

latur e
non un
Si sulph
in Arg
rum, &
gelat N
siccum
tibus
uiuum
lis, aer
sibi un
& dig
di Me
fuit sin

actionem caloris, & ideo ductibilia sunt, & fabricabilia. Sed non congelatur sola aqua, nisi siccitate, quæ alterauit aqueitatem & terreitatem, cum in ipsis humor non est nimis unctuosus, nam congelatio eorum est ex siccitate terrestri, ideo non facilliter soluitur, nisi per actionem caloris uehementem in ipsis, secundū qđ sunt fortius ac fortius commixta.

Quomodo metalla ex Mercurio fiant, in specie. Cap. vi.

Rerum natura omnium liquabilium genera, naturaliter operata est ex Mercurio, uel Argento uiuo, & sui sulphuris substantia, eo quod propriū est Argenti uiui quod coagulatur ex uapore, siue ex calore sulphuris albi, uel rubei non urentis. Vnde Aristoteles in quarto Meteoron: Si sulphur album non urens fuerit, congelat Mercuriū in Argētum bonum. Si sulphur purum cum rubore clarum, & in eo uis igneitis simpliciter non urentis, congelat Mercurium in Aurum purissimū, quoniā omne siccum naturaliter ebibit suum humidum, ut in suis partibus sit consumatum. Vapor ergo sulphuris, Argentū uiuum coagulantis ex sua substantia, est terreus subtilis, aereus decoctus, & digestus à commixtione prima sibi unita à coctione caloris, postea eleuata decocta & digesta, donec habeat uim sulphuream, coagulandi Mercuriū in corpora metallica, secundū qđ sulphur fuit simplex uel adurēs, qđ pfectionē uel imperfectionē

M ij in

in metallis causat, ut postea apparebit. Exemplum de his, quod ipsorum prima materia, sit Argentum uiuū, quoniam cum liquefit per calorem, conuertitur in ipsum. Certum quippe est, ipsa antea fuisse Argentum uiuū, quia omnis res, de eo, in quod resoluitur, est. Nā glacies conuertitur in aquam calore mediante, necessarium est ergo, prius aquam glaciem fuisse.

De generatione Sulphuris, Mercurij, & quæ ex eis ori-
antur metalla, in generali, & quomodo perfecta ab
imperfectis differant. Cap. VII.

Ic notandum est, quod Sulphur prouenit ex pinguedine terræ, in minera per temperatam decoctionem inspissata, quousque induretur & sicca fiat. Et cum indurata fuerit Sulphur uocatur. Argentum uero uiuum in sua radice prima, est compositum ex terra alba, subtili, nimium Sulphurea, cum aqua clara fortiter admixta, & unita tali unione per minima, quousque humidum temperetur à sicco, & siccum ab humido æqualiter, donec fiat substantia una, non quiescens in superficie plana, nec adhæreat tangenti propter siccitatem, quæ alterauit aqueitatem in ipso. Est autem homogenium in natura, quia aut totum remanet in igne, & fixum, aut totum euolat in fumum, cum sit incombustibile & aereum, & hoc est signum perfectionis, & ideo cum postea de terra sulphurea decurrit, calefactum superius

superius
sublime
um sub
ac per su
quod q
congelat
ratur ca
celsiue,
congele
bus me
ribus na
perficer
pora di
quæ ab
purum
sibi extr
coagula
Si coag
tis, simi
fuerit m
conuert
porosum
mundū
ferrum,
detur ar
lum, no
Plumbu

superius ascendit. Vnde in sua natura est, ut per calorē sublimetur. Veruntamen continua sublimatione nimium sublimando depuratur, decoquitur, & inspissatur, ac per sulphur album & rubeum gradatim congelatur, quod quidem sulphur dissoluitur multoties, & postea congelat argentum uiuum, & illius sublimatione incensatur caloris actione, donec uix in millibus annorū succelsiue, & operatione naturæ in perfectum metallum congeletur. Et sic quidem ipsa natura in uasis mineralibus mediante calore operatur metalla. In istis ergo operibus naturam imitari oportet quicumque uult medicinā perficere ad imperfectorum perfectionem, licet ista corpora differant in compositione sua ab argento uiuo, quæ ab eo generantur eodem modo, quo ipsum fuerit purum uel impurū, & sulphure mundo uel immundo, sibi extraneo, ut dictum est. Si enim argentum uiuum coagulatur à sulphure albo, non urente, erit argentum. Si coagulatur ex sulphure puro, in quo est uis igneitis, similiter non urentis, erit aurum. Si uero sulphur fuerit malum & debile, & Mercurius bonæ substantiæ, conuertit ipsum in æs. Si uero argentum uiuum fuerit porosum, terreum, & immundum, & sulphur etiam immundū, foetidū, & terreum, & fixæ substantiæ, sit ex ipso ferrum, quod postea non funditur. Stannum uero uidetur argentum uiuum bonū habere, sulphur uero malum, non bene mixtum, & quasi non bene congelatum. Plumbum uero habet argentum uiuū malum & gros-

sum, mali saporis et foetidū, ac debilis uirtutis. Vnde aī
 fidue per ignis uiolentiā corrumpitur. Sic differūt cor-
 pora metallica ab argento uiuo, secundū quod ipsis in-
 est sulphur extraneū, uel adurens, uel simplex. Et sic con-
 sideratur, quæ uirtus sit in ipsis. Cū enim multa quan-
 titas sulphuris sit infectio, & multa quantitas argenti ui-
 ui in ipsis dinoscitur esse perfectio, cum sit incombusti-
 bile & aerium, quoniam sulphur comburit & comburi-
 tur, & perfectionem omni tempore impedit. Hæc de
 uerbo ad uerbū sunt philosophorū dicta super Aristo-
 telem in quarto Metheoron. Credendū est aut, quod
 ipsorum philosophorum ueritas in aliquo mendacio
 nunq̃ est reperta. Sic faciens ars sequitur uiam natu-
 ræ, ex quibus elici ueritas potest, nec est credendum
 fabulis fictis, nec operibus mendosis, ab opere naturæ
 omnino extraneis, ut dicitur: Qui credit in mendaci-
 um, & non secretis philosophorū, perdit tempus cum
 opere, & labores.

De formatione Mineralium, quæ originem ex
 Mercurio nō ducūt. Caput. VIII.

Vnt autem media mineralia secundū quod
 dictū est, quæ originē ex Mercurio nō du-
 cūt, id est, ex Mercurio p̃pinquo, & debilis
 substantiæ, & horū quædā sunt sales, q̃ lique-
 fiunt humido facilliter, ut alumen & chalcantum, sal sim-
 plex, & sal amoniacus, sal petræ lapidis, & omnia ge-
 nera salium. Et quædā sunt unctiosa, nec liquefiūt solō
 humo

humore facilliter, ut auripigmentum, arsenicū, sulphur,
& alia sulphurea. Nā aqueitas sulphurorū est cōmixta
cū terra fiscofa, cōmixtione forti, cum feruentia caloris,
donec facta sunt unctiosa, & postea coagulata sunt ex
frigore. Atramenta uero composita sunt ex sale & sul-
phure & lapidibus. Credit in eis esse uis mineralis ali-
quorū liquabiliū, q̄ ex eis fiūt, ut chalcanthū & calcatar,
quæ generantur ex maioribus granis atramenti, & nō
soluūtur, nisi soluatur falsedo cū ipsis, quæ est in ipso sul-
phure, & postea cōgelatur in frigore, & istud iā accipit
uim mineralē, ab aliquibus corporibus naturaliter in
terra, qđ accipit uim ferreā erit rubeū, uel terreū, & cal-
catar. Quod aut uim æreā accipit, hoc erit uiride æris,
uel chalcanthū. Vnde est possibile ista duo, scilicet cal-
catar & chalcāthū ab ipso generari. Quāuis aut oīa p̄di-
cta participēt in ui minerali cū metallis, tamen corpora
metallica artificialiter ex ipsis fieri nō possunt, cū alteri-
us sint naturæ, & cū eis ex una materia p̄p̄inqua origi-
nē nō duxerint. Nō tamen nego, quin cū ipsis possint
metalla purgari aut dissolui, ac sophistica forma p̄ ea
introduci, ut in ipsis errēt homines. Potest q̄q̄ plum-
bi nigredo siue immundicia abstergi, uerum tamen
plumbum semper manet plumbum, quamuis uide-
atur argentum, & introducant in eo nouas qualita-
tes alias, ut appareat argentum. Sic artifices etiam pos-
sunt facere cōgelationes p̄ ea, id est, ex Mercurio humi-
dū extrahere cū rebus siccis, ut uideatur Mercurius co-
agu

agulatus, sed ista coagulatio est pessima. Philosophorum autem coagulatio, non humidum exiccat, sed Mercurium suæ radicalis humiditatis consumptione coagulat. Audi quid dicat Aristoteles. Sciant artifices Alchemiæ, species rerum transmutari non posse, sed similia illis facere possunt, & tingere rubeum citrino, & albū tingere colore rubeo, donec fiat multum simile auro, uel argento, ut hi qui coniungunt stannū, cuprum, & Mercurium, & inde faciunt aurum sophisticum. Sic expolitio, per minera mineralia non est impossibilis, at uapor caloris, ponderis, etiā diminutio cōtra hæc nō stāt, sed contra uerum aurum & argentum, quæ nequaquā in natura & arte concedūtur fieri, nisi reductiōe corporum in primam materiam, sic species rerum transmutari possunt, ut postea Aristoteles subdit, & hoc non fit per solam liquefactionem, sed per cōgelati Mercurij resolutionem, cū admixtione sui spiritus, corpus in Mercurium transformatur.

De generatione Sulphuris uulgi, & simplicis,
& Mercurij. Caput IX.

Vm iam dictum sit, quod sulphur in metallis est impedimentum, nunc pono differentiam in Mercurij generatione & sulphuris, quamuis ex utraq; parte causent metallum, scilicet Mercurius essentialiter, & sulphur ex parte accidentali, tamen illud sulphur adhuc est duplex, uiuum, & adurens,

& adurēs. Viuū causat metalla, quamuis unum differt
 ab alio secundum quod plus existit uiscositate terræ in-
 fectum, cum tamen Sulphur simplex uiuum, causans
 Aurum & Argentum, non est nisi uapor calidus & sic-
 cus, generatus ex purissima siccitate terrestri, in quo
 omnibus modis p̄dominat̄ ignis, & illud dicitur elemē-
 tum cū Mercurio metallorum. Sed generatio sulphuris
 uulgi differt à generatione Mercurij, ut dictum est, qđ
 aqueitas sulphuris uulgi est commixta cū terrestre itat e
 uiscosissima, cū feruente calore, & facta sunt unctuosā.
 Sic generatio Mercurij differt in parte secūda à genera-
 tione sulphuris istius, cū sit generatus ex terra subtilissi-
 ma, albiſsima, sulphurea, cū limpidissima aqua, quā ter-
 ra parit, admixtione fortissima, ita quod unū ab altero
 separari non possit, donec nō quiescat in superficie pla-
 na, nec adhæreat tangenti propter siccitatem terræ, quę
 alterat aqueitatem ratione fortis admixtionis, & ideo
 est elementum cum sulphure simplici, omnium ductibili-
 liū. Vel pprie, simile est aliquibus ductilibus, & ideo
 propter concordia aliquā ipsorum generationū, cōmi-
 scetur sulphur Mercurio, & unum alterat aliud in natu-
 ra. Quare unumquodq; corpus metallicū, in se sulphur
 expresse habere dinoscitur & Mercuriū. Cū liqueſcit
 calore mediāte, apparet Mercurij substātia & sulphuris,
 maxime in colore, & cute rubea superius natāte, Sed pro-
 priū naturę unius est adhærentia alterius, cum unū sine
 alio, metallum generare nō possit. Et inquantū sulphur

N

fit

fit magis simplex, intātū magis gaudet & coheret Mercurio simplici ac mundo, ut fortius unū cum alio cōiungatur, & sic tūc perfectiora ex ipsis generantur metalla.

Qd' impossibile sit media mineralia artificialiter fieri metalla. Cap. x.

Ed qā in pcedente capitulo determinatū est, minora mineralia artificialiter non posse fieri metalla. Ideo ppter maiorē ueritatē, restat hoc tortius probandū. Primo sic: Quia minora mineralia de prima metallorum materia, q̄ est Mercurius, non sunt generata. Cum autē generatio eorū cū generatione Mercurij in primo differat in forma, & materia & cōpositiōe, Ideo etiā metalla fieri nō possunt. Quia unius speciei una est materia prima, & sperma ex q̄ generat. Sed prima ps anteceditis patet, quia minora mineralia non sunt generata ex Mercurio, ut patet p Aristotē, & Auicennā. Ideo si deberēt fieri metalla, oporteret q̄ primo transirēt in materiā primā metallorū. Sed qā artificialiter id fieri nō potest, Ideo metalla minime erūt. Sic secūda ps anteceditis sufficiēter patet, ut declaratū est in pcedenti capitulo. Secūdo ad idē. Quia minora mineralia principiū artis artificialiter fieri nō possunt, qd est Mercurius, ideo etiā mediū & finē non pertingūt, q̄ sunt metallū & tictura. Cōsequētia tenet. Quia nutrimentum in hoīe per generationē nō potest fieri homo, nisi prius cōuertat in sperma, & sic addito suo simili nouus generat homo. Sed quia minora mineralia à metallis extraneæ

sunt

sunt naturæ, quâuis in aliqua ui minerali participet, tñ debilioris sunt uirtutis, & adustibilia. Ideo natura metallica de ipsis nō gaudet, sed ea respuit. Cōseruat autē ea q̄ sue naturę sunt. Verbi gratia. Si miscerēt aqua & terra, tñ separant ab inuicē, quia terra petit fundamētū, cū sit grauis & sicca, aqua uero superficiē. Et nequaquā artificia liter sic possunt cōiungi, q̄ istæ duę naturæ stēt in una natura cōiunctim, q̄uis aqua possit abluere & mūdare terrā. Sed q̄ siccitas terræ artificialiter mutet in humidum aqueum, credi impossibile est, licet terra made fiat aq̄. Sic minora mineralia possunt cōiūgi cū metallis, & ea purgare, & aliq̄ modo nouam formā introducere, sed cū ipsis pmanere, & illud immaturū maturare natura nō cōcedit. Quare fatui sunt, q̄ tot & tā diuersa negocia, & sophisticatiōes ad decipiēdū hoīes adducūt. s. res impropportionabiles, q̄ nec naturā dāt, nec eā recipiūt. s. secundinas, testas ouorū, crīnes, sanguinē ruffi hoīs, basiliscū, uermes, herbas, stercus humanū, & sic de infinitis generibus stercoreū, uolētes cū pessimis optia perficere, & naturæ defictū cum his adimplere. Sed q̄a in his naturalibus, nec aliquatenus taliū unquā uerā materiā imaginando sunt perscrutati, uolentes stercus seminare & metere triticū, quod satis uidetur impossibile, ut dicit: Quæ seminauerit homo, hæc & metet. Ergo si stercus seminat, stercus inueniet. Quare nō est mirum, q̄ nullus in tali stercore perficit, cum sint delusi, & omnes ipsis adhaerentes. Semina igitur Aurum & Argentum, ut affe-

N ij rant

rant fructū, cū labore tuo, mediante natura, quia ipsum habet, & est illud quod quæris, & nulla alia res mundi. Cum alia omnia sint foetida, & naturę cedant per ignis assiduitatē & examen. Sunt & aliqui Alchemistę in minoribus mineralibus laborātes, scilicet in quatuor spiritibus, ut in sulphure uulgi & arsenico, auripigmēto, & sale ammoniaco, uolentes ex his tincturas p̄ficere, sed illud minime facere possunt, ut patet p̄ diffinitionē naturę. Quia tingere nō est aliud, q̄ tingēs tinctū in naturā suā trāsformare, & secū sine ulla separatiōe permanere, docens naturā preliari cōtra ignē persequentē, & ita, ut natura tingentis & tincti cōcordent, uerbi gratia: Si ex Auro uel Argēto tinxeris plumbū uel stannū, uel aliqd tale, qd cōcordat in naturis, quia originē ex utraq; pte ex Mercurio duxerūt, & cū maturū immaturo cōiungitur, cū maturo p̄ficiet in tali uia. Sed cū isti quatuor spiritus sint alterius naturę cū metallis, ut sufficiēter prius dictū est. Ideo si tingūt, tūc quæro, utrū debeant cōuerrere, uel conuerti? Si conuerti, tunc tinctura non est, ut prius patuit per eius diffinitionem. Si autem cōuerrere, tunc tingendū cōuertet in suā naturam, & hæc est terrena, naturę metallicę cōtraria, ideo tingēdo, metallū facere nō potest. Qd' aut tingēs tingendū cōuertat in suā naturā, probatur, q̄a omne generās naturaliter generat sibi simile, sed q̄a natura q̄tuor spiritū generās, est terrea, igit generabit sibi simile, qd etiā erit terrea materia sicut ipsum. Sic etiā omnem aliā tincturā fatuam, q̄ non inue

inuen
uñs al
si reru
omni
quæ p
rata. l
fuit in
tidis &

Vtrum
est, qu
losoph
Non i
tum ab
quocun
ipsum
dit, nec
plum c
immun
in terre
modo

inuenitur in proprietate metallicæ naturæ, despicias cū
uijs alijs naturæ extraneis, quia in ipsis non est aliud, ni
si rerum consumptio, temporis perditio & laboris, cum
omnia ista apparenter sint metalla, & non existentia,
quæ per minora mineralia, uel consimilia sunt præpa-
rata. Et ergo stultum est, quærere in re, quod antea nō
fuit in illa, sicut uerum aurum & argentum in rebus fœ-
tidis & adustibilibus.

De differentia sulphuris uulgi, & philosophorum
simplicis, non adurentis. Caput II.

Nunc querendū est de differentia Sulphuris
simplicis philosophorū nō adurentis, & sul-
phuris uulgi. Cū philosophus generaliter
loquatur: Sulphur coagulat Mercurium.
Vtrum omne sulphur Mercuriū coagulet? Dicendum
est, quod non. Quia omne sulphur uulgi, secundū phi-
losophum, metallis est contrarium. Item Auicenna:
Non intrat in magisterium nostrum, quia non est or-
tum ab eo, cum semper inficiat, denigret, & corrumpat,
quocunq; modo per artificium præparetur. Est enim
ipsum ignis infectus. Ergo si figitur, fusionem impe-
dit, nec est impossibile corpori coniungi. Cuius exem-
plum cernitur in ferro, quod sulphur fixum, grossum,
immundum in se habere dinoscitur. Si uero calcinatur,
in terream redit substantiam, ut puluis mortuus, & quo
modo posset alijs metallis uitā inspirare? Habet enim

N iij dupli-

duplicem superfluitatē, inflammabilē substantiā, & ter-
 ream feculentiam. Igitur per hoc cōsidera sulphur uul-
 gi, & non philosophorū, cum sit ignis simplex, uiuus ui-
 uificans alia corpora mortua, & ea maturans, & ita,
 quod naturæ defectum supplet, cum ipsum sit per se
 superfluæ maturitatis, secundum quod in sua natura
 est perfectum, & per artificium magis ac magis depura-
 tum. Vnde iterum Auicenna: Tale sulphur non repe-
 ritur super terram, nisi quantum existit in istis duobus
 corporibus Sole & Luna. In Sole autē perfectius, quia
 magis est digestum, & decoctū. Philosophi autem sub-
 tiliter sunt imaginati, q̄modo ex istis corporibus pfe-
 ctioribus sulphura illa elici possent, & ipsorū qualitates
 melius purgari p̄ artem, ut hoc fieret in arte, mediante
 natura, quod antea in ipsis nō apparuit, quamuis plena-
 rie occulte habuerint. Et hoc nequaquam fieri conce-
 dūt sine corporis solutione, & in primā materiā reducti-
 one, quod est argentum uiuum, ex quo facta sunt ab in-
 itio, & hoc sine ulla admixtione rerum extranearū, cum
 extraneæ naturæ lapidem nostrum nō emendent, quo-
 niam nihil conuenit rei, nisi quod p̄pinus est ei, cū sit
 medicina simplicis, ac mineralis naturæ, ex aqua Mer-
 curiali producta, in qua aurum & argentum prius sunt
 soluta. Verbi gratia. Si in simplici aqua congelata gla-
 cies ex niue * creauit uirtus, in ea soluitur per calo-
 rem, & redit in primam substantiam aqueā, & sic aqua
 tingitur ex uirtute, quæ occulta fuit in glaciē. Si autē
 glacies

glacies non resoluit per calorem, in aquam, non coniungitur aquæ, in qua iacet, nec illa aquam tingit sua uirtute, quæ in ea ante coagulata fuit ex parte specierum. Siceodem modo, si corpus non resolveris in Mercurium per Mercurium, occultam uirtutem ex eo habere non potes, puta, sulphur digestum, & decoctum per opus naturæ in minera. Sic lapis est unus, una medicina, quæ secundum philosophos, dicitur Rebis, id est ex bina re, scilicet ex corpore & spiritu albo uel rubeo, in quo multi fatui errauerunt, diuersimode exponentes illud:

Est Rebis in dictis rectissima norma figuris. Id est, duæ res, & hæ duæ res sunt una res, id est, aqua cōiuncta corpori, qua corpus soluit in spiritum, id est, in aquam Mineralens, ex qua factum est ab initio: & sic ex corpore & spiritu, fit una aqua Mineralis, quæ dicitur elixir, id est fermentum, quia tunc aqua & spiritus est una res, ex qua fit tinctura, & medicina omnium corporum purgandorum, quod multis fatuis uidetur impossibile. Igitur ex una re, quæ est aqua corporis, & spiritus, medicina perficitur. Vnde uersus.

Hæc fallit multos sua per problemata stultos.

Ars unam pascit rem, quæ quiuis bene noscit.

Hanc optant plura rem, res sic est tamen una.

Illi non similis præ est, precio quoque uilis.

Nec contemnenda, nam perficit illa stupenda.

Hanc tu fixare debes, & in igne domare.

Sic

Sic quod & ascendat, & rursus ad infima tendat,
 Dissipa rem captam, per rem prius hanc satis aptam.
 Leniter extractam, sic massam contere factam,
 Hæc non festinet, sed temporis ordine fiat.
 Item alij uersus, quod corpus grossum fiat spiritus subtilis, id est, fixum uolatile. Et e conuerso, uolatile fit fixum.

Aspera res lenis quoq; fit uasis in amœnis,
 Quæ dum calcatur, tamen à doctis adamatur.
 Alj uersus, quod uice uersa sit fixum.

Sed dum fixatur hæc res, & in igne domatur,
 Hanc tegit umbra sua, rerum substantia quinta.
 Id est fermentum secundum, qualiter incepisti, taliter finias cum fermento. Alj uersus de Inceratione, cū funditur, tunc omnia cum eo funduntur.

Omnia coniungit, si funditur, omnia fundit.
 Et sequuntur plures uersus secundum Albertū, ad quos remitto studiosos. Et sic exposui tibi quid sit Rebis, & elixir, & medicina, & unde dicantur, & quæ sit aqua philosophorum, ex qua uiua fiunt elemēta postea, & econuerso unum fiant. Versus.

Quatuor ex uno fiunt, & quatuor unum.
 Hæc sunt secreta, sic gaudebis sine meta.
 Et sic secundum philolophos, habemus naturā sulphuris & Mercurij super terram, ex quibus aurum & argentum factum est sub terra. Ex his dictis uidetur quomodo ars imitatur naturā, & per nullum alium modum.

Quomodo

aliud
 primo
 dinē,
 mā cit
 attēd
 quod
 rio cō
 ldeo f
 rubeū
 gelsit
 in Sol
 nerat
 turæ.
 ribus
 ra, ni
 rē. V
 am a
 me ac
 hoc n
 ralis

Quomodo sulphur album & rubeum existat
in Luna & Sole. Caput XII.

Vm sit dictū, q̄ sulphur philosophorū rubeū existat in Sole, p̄ maiorē digestionē, & sulphur albū in Luna per minorē digestionē.* Vnde philosophus: Citrinatio nō est aliud q̄ cōpleta digestio. Nā calor agēs in humidum, primo generat nigredinē, & agēs in siccū, generat albedinē, quā albedinē ignis transcēdit, agens in eo purissimā citrinitatem caulat. Et hæc oīa in plūbi calcinatione attēdi possunt. Etiā dicit philosophus, q̄ iam actu unū quodq̄ p̄fectoꝝ corporū suū sulphur bonū cum Mercurio cōtineat, scilicet, aurū aureum, & argentū argenteū. Ideo sulphur albū, p̄ citrinitatē fit aureū, eō q̄ sulphur rubeū, id est ignis substātia est ibi, qui hoc albū plus digessit, & sic sulphur albū & rubeū ex utraq̄ p̄te existit in Sole. Quare ignis est summa ei⁹ p̄fectio, ut in igne generati. Et ideo amicabiliꝝ cōgaudet natura suę igneę naturæ. Vnde q̄rit: Vtrū aliquæ res extraneę hocī corporibus possint causare? Cū ars nō sit aliud mediāte natura, nisi coctio, & digestio illius naturæ p̄ simplicē laborē. Verbi gratia. De mane cū surrexi, & uideo urinā meam albā, iudico me nimis parē dormiuisse, repono igit̄ me ad dormiendū, & accepto somno, urina fit citrina, & hoc nullo alio modo fit, nisi p̄ digestionē caloris naturalis in me existētis. Sic sequere naturā p̄ artē similiꝝ de
O coquēdo

coquēdo, digerendo, & maturando, & subtiliādo, cū iā actu cōtineat natura in se ignē naturalem, quo maturat, hunc aliæ res nō habēt, et eum dare non possunt. In Luna uero non est, nisi sulphur simplex albū, nō tantū digestum sicut rubeū, cū nō sit nigredine priuatum per actionem caloris, quē in se naturaliter continet, sed ignis species est obiecta, & occulta, agēs tam in arte quā in natura, & econuerso. Et ideo nō est impossibile, quod ars mediante natura, hoc plus digerat & perficiat, cum naturaliter natura appetat perficere: sed per se non potest, nisi iuuetur arte & operatiōe: quāuis isti labores, ut credo, non perueniant ad hominem duræ ceruicis. Quia boni laboratores raro inueniuntur. Et ideo non fit uerū Argētum & Aurum, nisi fiat ita digestū & decoctū, uel ut medicina, cum qua tingitur & in melius melioratur peius. Quia omniū philosophorū intentio est, cū meliori peius perficere. Quod fatui cōtrarie intelligūt, qā cū peiori melius perficere nitūtur, & hoc quærūt in re, qd nunquā fuit in illa, scilicet Aurū & Argentum in stercore, & in rebus adustibilibus, & hoc faciunt sophistice, ut appareant hominibus uera, ut dictum est prius.

Quod in alijs corporibus aëris, non est utile hoc sulphur
quærere, cum in ipsis non sit. Cap. XIII.

Vari uero non immerito potest, uti ū in alijs aëris corporibus, hoc sulphur, scilicet album & rubeum, ad Mercurium tingendū elici

elici possit? Dico quod non. Quia prius dictum est, quod in ipsis non est aliqua materia maioris temperantiae, & minoris fecis, quam in istis duobus corporibus quibus insunt radij tingentes, quibus uti possis ad tingendum, sed cum alijs non tinges, cum prius dictum sit, quod in se continent sulphur foetidum & adustibile, & non uirtutis naturae, sicut in istis, cum omnis ars non ualeat nisi praehabita natura quam sequatur. Posses tamen purgare metalla imperfecta cum minoribus mineralibus, & cum purgata essent, non haberent auream uel argenteam naturam in se, quia decoctio, uel digestio, aurea non fuit in eis, sicut in istis duobus corporibus, nec sulphur ita maturum, & ideo ipsis immaturis succurrendum est cum maturo, ut maturentur. Igitur non tingunt, sed tinguntur, quia tinctura auri uel argenti, in ipsis habet proportionabilem naturam, quia cum eis originem ex Mercurio duxerunt. Ex his manifeste patet, quod minora mineralia tingere non possunt. Quia si corpora imperfecta metallica, quae conueniunt cum Auro & Argento ex parte Mercurij, tingere non possunt, nec naturam auream siue argenteam infundere, quomodo tandem illa facere possent, quae non conueniunt in aliqua natura cum eis? & ideo non est tingendum, nisi cum illis quibus inest uirtus tingendi. Tinge ergo cum Auro & Argento, quia aurum aureum, & argentum argenteum tribuit colorem & naturam. Quare omnia alia despicias cum in ipsis nullus fructus sit, sed solum rerum perditio, nec non temporis & laboris.

O ij

Quod

Quod aurum curet infirmitates, & alia corpora
metallica. Cap. XIIII.

CVm autem inter uulgares & dictos philoso-
phos aurum famam teneat, quod in prima
sua dispositione manens, lepram curet, &
plures alias uirtutes habeat, hoc non est nisi
propter cōpletā eius digestionem, quia excellētia ignis
in eo agens oēs malos humores cōsumit in corporibus
aëris existentes, tam in calidis q̄ in frigidis causis. Sed
hoc Argentū facere non potest, q̄a tantā superfluitatem
ignis non habet, & tantū nō est digestū & coctū natura-
li maturitate. Tamē isto non obstante igneitatē in se oc-
culte & uirtualiter habet, sed non ita plene, quia adhuc
ignis nō uincit alias qualitates elemētares sicut in auro.
Et ideo Argentū in sua prima dispositiōe manēs, nō cu-
rat leprā ita potenter, nisi plus per artem digeratur, quo
uscq̄ habeat summos gradus Auri, & oēm maturitatē.
Quare alia egra corpora metallica, minus curāt infirmi-
tates, secundū qd magis differūt in pfectiōe & maturita-
te ab eis. Aliqd̄ minus, aliud magis differt, & secūdū hoc
min⁹ curāt, qd est ex defectu sulphuris infecti, foetidi &
urētis, ex q̄ in genere coagulatiōis facta sunt ab initio,
& ideo nō curāt, cū ignis in ipsis ita infectus sit, elemēta-
ribus fecibus, & urēs, cū admixtiōe aliarū elementariū
q̄litatiū. Nūc ad ppositionē primā uirtutis auri curan-
tis. Cū autē tāti uigoris sit promulgatū, & hoc in prima
sua

sua dispositione manens. Quid est mirum, si in medicina (sicut expertum est) per artis ministerium sequentis naturam, redigatur, & eius uirtus subtilietur per digestionem decoctionis, & qualitatū purgandarum, quod plures ac infinitas, seu omnes ægri tudines tunc habeat curare. Quod patet per Arnoldum de Noua uilla expertissimum medicū huius summi operis, qui Dominum Apostolicū, Dominū Innocentiū à peste incurabili cum hac medicina *

tinctum, & opere naturæ per artis ministerium, non est aurum, aut argentum uulgi, quoniam additur eis additio magna, in prosperitatibus multarum utilitatū, ad omnem ægri tudinē cuiuslibet generis expellendam. Et nominanter has assignauit uirtutes. De sene facit iuuenem, & senem reuiescere facit naturam, conseruat sanitatem, roborat infirmitatem, omnem corporis expellit ægri tudinem, uenenum declinat à corde, arterias humectat, liuidam immundiciē à pulmone dissoluit, uulneratum cōsolidat, sanguinem mundificat, lapidē frangit, contenta in spiritalibus purgat, si caput reumaticū est, purgat à fluxu, stomachum in calore naturali confortat. Et si ægri tudo fuerit unius mensis, sanat eam in uno die, uel hora. Si uero ægri tudo fuerit unius anni, sanat eam in octo diebus. Si uero morbus fuerit antiquus longo tempore, cum alijs medicinis incurabilis, sanat eam in dimidio mense. O foelix scientia cum sciente, Quare non immerito hæc medicina super omnes

alias medicorū medicinas est quærenda, q̃a qui habet eam, incomparabilem habet thesaurū, & in salubri constellatione natus est, in hoc seculo diues, diuitijs infinitis super reges & principes huius seculi. Quis non diligeret talia, quæ sanum & longæuum se utentē, supra omnes medicorū medicinas conseruāt? cū ipsum dicit, & alios nō depauperēt. Hæc sunt bona iusta corā Deo & hominibus, non per usuram acquisita, seu fraude & deceptione mendaciū, ac per mercimonia in deceptionem plurimorū, ut in omniū aliorū bonorum acquisitione, quia hæc ars est speciale donum Dei, ut dicitur: **Labores manuum tuarū quia manducabis, beatus es, & bene tibi erit.** Sed econtrario ait beatus Augustinus ad omnes alios Alchemistas, qui hoīes sophisticationibus deludunt: **Vos deceptores estis, & sententia excommunicationis aggrauati, cū uestra opera, elementa falsa sint, & mala.** Et excludēs seu saluans artifices naturam imitantes, quamuis pauci huius artis ueritatem summe cognoscere ualeant, ut supra ad propositū dictū est de uirtute huius medicinæ. Sic truffatores in stercore aurū & argentū q̃rentes in libris ipsorū p̃p̃rijs, q̃s & ipsi p̃prie cōposuerūt, & ipsos tamē cōposuisse philosophos testatur, qd' ueritas nō testat, quoniā ueritatē posuerūt. Cū ueritas philosophorū (ut dictū est ab aliquo) in forma mendacij non cernitur unq̃ fuisse reperta, sed semper naturæ motum & modum imitantur. Sic enim in libris uestris scribitis in arte Alchemiæ, **Caueas tibi ab odore eius**

re eius, ne te interficiat. Ecce qualis medicina, quæ cum uiuificare deberet, mortē inducit. Quare hoc nō est mirū, q̄ sit res iutoxicatiua, cū antea ex stercorebus & uenenosis receptis sit cōposita. Videte fatui, q̄modo uestra opa differāt ab opibus nature. Quare tantū fatigamini in huiusmodi rebus altis, ad quæ puenire non poteritis talit̄ laborādo: nisi miraculose fieret cōtra naturā, ut accidit beato Ioanni, qui de uirgis fecit aurum & argentum, confusus in potentia Dei, & de arena maris lapides preciosos. Dico enim uobis, qualis est medicina, tale sit & aurum & argentum. Cum merdam seminaueritis, merdam metere uisi estis, & apparentias sophisticatorum. Reuertamini fratres ad uia ueritatis, qui eā ignoratis, quoniā ppter uosmetipsos cōsulo studere & laborare, sapientū dicta reuoluendo, ex quibus ueritas elici potest, & nō casualiter, aut temere opa accedite, p hoc quod scribitur: Recipe hoc uel illud, id est, merdam, & fac stercus. Scitote q̄ hæc ars à philosophis occulte tradita est, ppter eius nobilitatē, & nō æstimate eā in foro esse uenale, aut uendendā & emendam, sicut libri uestri multarum falsitatū continent. Vnus emit, alter uendit, discas mihi merdam, & ego te docebo stercus. Sic permerdatus alium permerdat, & omnis mundus existit quasi permerdatus. Volentes ergo alios ditare, uosipsi infinitis paupertatibus estis subiecti. Fratres reuertamini, cum sapientia cognoscat uos errare cum libris uestris. Philosophorū uero libros perlegite, & plectos
repe

repetite. Si autem repetitos non intellexeritis, non doctores, seu philosophos reprehendatis, sed uestre ignorantie calumniam reddatis.

Quodd duo particularia tantum sint uera in hac arte, quorum primū est in Mercurio, Cap. xv.

Primū uniuerſaliter omnibus intuentibus, ad quas præſentes peruenerint declaro, q̄ in totius huius artis ſerie, non ſunt niſi duo particularia, quæ particulariter perficiunt ſecundum philoſophos & naturam. Quamuis deceptores infinitas ſophiſticationes, dealbationes, & rubificationes faciant, quibus fideles deluduntur. Primum particulare, tam in albo, quàm in rubeo, exiſtit in Mercurio, ſine adminiſtratione medicinae perfectę, licet corpus, cum quo perficitur, in ſe ipſius tincturam continet at particulariter, ſi moueatur arte & operatione, uelut natura requirit. Primum quod in natura particulariter ex utraq̄ ſpecie perficitur eſt, cum Mercurius ſit prima materia omnium metallorū, compoſitus ex terra alba nimium ſulphurea, & aqua clara, & ideo albedo terræ tranſpareat limpidiſſimam aquæ, & ſit color in eo albiſſimus, ut docet experientia, & hic ſit immaturus, poſſibile eſt, ex eo fieri Solem & Lunā. Vnde philoſophus: Admiſceatur alijs corporibus metallicis, quia ſunt de materia eius, & ipſa generata ſunt ab eo, & ideo per artificio illud ſibi poteſt mittere digeſtam naturā in eū,

ut cū

ut cum eis perficiatur. Et sic quibus cōplectitur metallis fit similis ipsis, sine aliqua admixtione extranea, cū simpliciter natura cōgaudeat suæ naturæ, & non per aliud mediū extraneū, scilicet cum sole Sol, cū Luna Luna, cū Venere Venus, & sic de alijs, quia unumquodq; mittit in illū uim suam, etiā, quia cōtinet in se sulphur suū bonum immaturū, quod per artē maturatur. Quare alia metalla sic coagulata & infecta per sulphur, particulariter, sicut ipsum Sol & Luna fieri nō possunt. Prima ratio est, si enim corpora imperfecta metallica trāsformantur & admiscerentur cū Sole & Luna, tunc ipsorū Mercurius haberet illud in se præhabitū sulphur malū, & si purgarentur, adhuc in tantum purgari non possent, q̄ reducerentur in Mercuriū, sicut ante talē supfluitatē, nec etiam posset corpus perfectū in eo dissolui. Et cū in eo dissolui nō posset, naturis ex utraq; parte seratis, unum q̄dq; in examinatione ab altero separetur, ex quo nō haberet in se naturam perfectam occulte, cum qua solutiones proprie ipsorū perficere possent, mediante artē, ut alia corpora perfecta subuenirent cum natura sua, quæ naturaliter est perfecta. Secunda ratio. Si insoluta adiungerentur perfectis corporibus, minus Aurū & Argentum fieri possent, cum naturaliter per congelationē ex utraq; parte, naturæ eorū seratæ sint, & cū non sit medium aperiens illas naturas, & nec una uis in aliā cōiungi possit naturali cōiunctiōe, nec mitti, ita ut redeāt in Mercuriū, ex q̄ ex utraq; parte originē duxerūt. Ideo p
P asperitatē

asperitatē ignis ab inuicē separantur, scilicet per combustionem naturæ imperfectæ, & per resistantiā naturæ perfectæ, ut bene cernitur. Sed cū coniungere uolueris, facias mediū per Mercuriū, qui dissoluit & aperit naturas, ut simpliciter unū possit transire in aliud, & perfectā uim mittere in imperfectū, ut secū pficiat. Et hi sunt labores uicē particularis, quibus Aurū & Argentū fieri potest, sed uniuersaliter nō. Nota. Mercurius crudus dissoluit corpora, & reducit ea in primā materiam, sed Mercurius corporū hoc facere nō potest. Est em̄ ppter cruditatem sui sulphuris, qđ in prima habuit alba terra, ex qua cū aqua clara factus est ab initio, qđ illud crudū semp̄ appetit corrodere, qđ suæ naturæ uicinius est. Primo aurū, secūdo argentū, & sic de cæteris. Quare alter Mercurius corporū sic facere nō potest, qđ per cōgelationem illud crudū sulphur, qđ antea fuit in illo, est alteratū in natura, & ideo nō corrodit sicut primū, nec seratum aperit, & ideo una uis nō mittitur in aliā, sed unū qđq; manet per se, quāuis cōfluctualiter sint coniuncta, secūdo naturaliter ex utraq; parte sunt serata. Quare in examinatione, & per asperitatē ignis imperfectū cōburnitur, cū una natura alteri succurrere nō possit. Sed cum Argētū uiuū crudū hoc facere possit, scilicet naturas seratas aperire, ut unaqueq; res suæ naturæ uicinæ sit ad iuuamen. Ideo si dissoluerit argentū, inueniet argenteā naturā, Et si Aurū, inueniet aureā naturā, Si plumbum, plumbeā, & sic de alijs, per ipsorū sulphur cōgelatur, ut

dicat

dicat philosophus, & simile fit illis. Si uero ista corpora quæ suam naturam participant, scilicet imperfecta, non possunt ipsum perficere, minime ista quæ suæ naturæ non sunt, nec in uia minerali cum eo participant, sicut tu quæris in multis stercoribus. Et ideo est particulariter possibile ex eo fieri argentum & aurum, & in alijs corporibus non, ut audiuiisti. Nota. Duplex est solutio corporum in Mercurium. Per Mercuriū scilicet in Mercuriū, & in aquā Mercurialē. Prima solutio requiritur ad particularia, Secūda ad uniuersalia. Prima solutio corporū in Mercuriū, nō est aliud, nisi cōgelati resolutio, id est, quod per solā solutionē seratū aperitur, propter ingressum unius naturæ in aliā, & ista resolutio est in particularibus. Secūda solutio est in aquā Mercurialem, & hæc est in uniuersalibus, & ista nō fit per solā solutionē sulphuris immaturi in Mercuriū, sed per putrefactionē corporis & spiritus in calido & humido. Cum putrefactio omniū rerū naturā, adinuicē ligatarū, sit solutio & separatio, & sic separent partes adinuicē ligatæ, ut unaquæq; pars separet ab alia. Et hoc fit per solutionē elementorū, q̄ in generatione Mercurij sunt cōnexa. i. aquæ & terræ. Et eadē partes cū purgatæ fuerint in natura per cōuersionē cōiungūtur, & plus se diligūt, ppter ipsorū mundificationē q̄ antea. Quāuis ista sparatio fieri nō possit in corporibus, nisi per spiritum. Et sic ars transcendit naturam in una uia, quod artificialia subito fiunt, cum tamen naturalia antea prolixè facta fuerint.

P ij Non

Non credas, quòd sint elementa uulgaria, sicut aqua nubes, & consimilia, sed humidum aqua, frigidum terra, calidum aer, siccum ignis. Et sic sunt in naturis rerum elementatarum, cum nequaquã ars possit partes ita naturaliter separare, quòd simpliciter in elementa, secundum quòd fuerint, transmutentur, cum primo natura mutauit unã qualitatem in aliam. Taliter ars bene separari potest, ut humidum à sicco, frigidum à calido separetur. Sed tamen una qualitas adhuc de naturali cõmixtiõne possidet naturam alterius in aliqua parte, p hoc possunt p artẽ uiceuerfa cõiungi, sicut diuisa sunt. Si em̃ una qualitas nõ participaret naturam alterius, scilicet aqua naturam terre in frigiditate, & aer aq̃ in humiditate, & sic de ceteris. Tunc sequeretur, qd naturale opus esset totaliter destructum, cum simplicia essent elementa, sicut antea fuerunt ante Mercurij generationem. Et ars destruxisset naturam, à capite incipiens, scilicet ab Auro & Argento, usq; ad primum, id est Argẽtum uiuum, & ultra ista principia ad simplicia elementa, secundum quod antea fuerunt ante Mercurij generationem, qd tamen ita remote in arte est impossibile. Et si esset possibile, tunc sequeretur qd de nouo extra primam materiam, Mercurij scilicet metallorũ, ars cõponeret elemẽta, & uiceuerfa generaret Mercuriũ sicut destruxisset, qd est impossibile artificialit̃ fieri. Sed bene ars destruit à capite, usq; ad pedes, id est Mercuriũ, à pedibus ædificans usq; ad caput, in subtiliori forma naturalis substantię, quã antea fuit. Sic diuidunt species rerum
cum

cum
run
spe
con
in a
sit i

dic
erit a
litate
tẽ pa
cinis
net in
ruber
natio
cum
alijs
tem n
impe
ultib
tur ph
mum.

cum in aliam formam transmutantur, quàm antea fuerunt, quod dicit Aristoteles. Sciant artifices Alchemie species rerū trāsmutari nō posse, quod uerū est, ut ipse confirmat, nisi in primā materiam conuertantur, id est in argentum uiuum, & ultra hoc non consulo, cum fieri sit impossibile.

De secundo Particulari, quod est in Luna. Cap. xvi.

Vm superius dictum sit, q Luna contineat in se sulphur album, sicut aurum, cum ignis species sub albedine in eo obrecta sit, ideo omne argentum est possibile fieri aurum, ut dicit philosophus. Non est aurum, quod non prius fuerit argentum. Sic argentum cōtinet in se aliquas qualitates indigestas, quæ possunt ab eo purgari, ita q parte particulariter transeat in Mercuriū fixū, id est, in uicinissimam naturam auri, quia tunc omne illud continet in se, quod & aurum, per appositionem sulphuris rubei philosophorum, per hoc plus digeritur, & citrinatio in eo causatur in adiunctione corporis perfecti, cum fuerint simpliciter unius naturæ. Hoc autem in alijs corporibus fieri est impossibile, cū tām uicinitem naturæ perfecte non habeant, sicut ipsum. Quia est impedimentum in generatione ipsorū per sulphur adustibile & foetidum, nec ipsa sunt mediū, de quo loquitur philosophus: Non fit transitus ab extremo in extremum, nisi per medium, id est ex Mercurio non generatur

tur aurum, nisi prius fuerit argentum, nec in se habent sulphur ignis simpliciter non urentis, sed sulphur adurens, & ideo in Mercurium fixum particulariter transformari non possunt, cum semper prædictum sulphur ea comburat per ignis examinationem. Et sic habes rationes, quomodo particulariter aurum & argentum fieri possunt.

De sophisticis particularibus. Cap. xvii.

Ristoteles dicit: Sciant artifices Alchemiæ, species rerum transmutari non posse, sed similia illis facere possunt, & tingere rubeū citrino, ut uideat aurū, & albū tingere donec sit multū simile auro uel argento. possunt quoque plumbū immundicias abstergere, uel alterius corporis, ut uideatur aurū & argentū, uerū tamen plumbū semper manet plumbū, cū in se nō habeat aurū & argentū, sicut prius dictū est, ut hi qui accipiunt salē ammoniacū, uel alia mineralia, ut in ipsis errent homines, sed aurum & argentum sophisticum faciunt. Coniungunt enim stannum & cuprū cum Mercurio, ut appareat hominibus argentum, & aliquo modo fabricabile, & in igne examinabile, secundum eos, qui in igne experti sunt, qui tamen in hoc deluduntur, & in examinatione naturæ. Adustibile & foetidum, secundum quod est, ueram naturam argenteam non habet in se, sicut apparet in colore & in examinatione aliquo. Prima ratio est.

Cuprū

Cuprum continet in se Mercurium mundum aliquali-
 ter, nisi in quantum in sulphure existit defectus, quia
 sulphur foetidum & adustibile habet, quod in quantum
 adustibile, cōburit, & rubedinem non ratione digestio-
 nis habet, sed ratiōe sulphuris rubei & immundi, tamē
 Mercurius habet substantiā præ sulphure, & ideo tardi-
 us in igne deficit, quàm plumbū uel stannum, quoniam
 Mercurius resistit, nisi in quantum uiolentiam patitur
 à sulphure sibi commixto. Et quòd per plumbum citius
 cōburitur, hoc est ratione Mercurij plūbi imperfecti,
 quia infectus Mercurius cū infecto sulphure, sicut plum-
 bū est, quærit aliquid uicinū suæ imperfectioni, & cū ar-
 gentū & cuprū cōmixta sunt, in argento nō inuenit ali-
 quā rē infectā, sicut in cupro, ubi iuenit primo sulphur
 adurēs, cui citius cōmiscet. Et in cōmixtione uniuersali
 Mercurius cupri magis inficit, cū plumbū sit ex utraq;
 parte, scilicet Mercurij & sulphuris, infectū & pl^o malū,
 citius adhereat malo, q̃ bono. Et in quantum maius malū
 malo cohaeret, intantū debilius & peius erit. Et ideo citi-
 us coadhæret cupro, quàm argēto, inficiēs & cōburēs il-
 lud, cū natura cupri & argēti, ut audiuiſti, ex utraq; pte
 sint seratę, peiori subuenire nō possunt. Et ideo cōburi-
 tur cuprū ab argēto, q̃ fluctuali^r cōiūcta fuerūt. Natura
 lic̃ aut ex utraq; pte naturæ eorū sunt seratę. Et sic bñ plū-
 bū cōburit cuprū ab argēto, q̃d tardius separat sine plū-
 bo, q̃niā in q̃ntū magis cōburit, in tātū debili^r erit, et cō-
 bustibile. Sed in cōiūctiōe stāni cū cupro & Mercurio,
 Mercurius

Mercurius aperit aliquo modo naturas seratas, & coniungit hæc duo, scilicet stannum & cuprum. Nam cum ex utraq; parte aliquo modo mundum habeant Mercurium, & sulphur malum debiliter commixtum, coniungitur Mercurius Mercurio, sed quia habet potentiam sulphuris, uariando colorem cupri, qui existit in sulphure, ita quod noua forma appareat, & iā ita cito sulphur comburi non possit, sicut ante ipsum Mercuriū, & Mercurius crudus coagulatur per ea, & alteratur cū ipsis in natura, sicut aliquo modo appareat argentū, quamuis uerum argentum non est, cum in eo non fuerit debita digestio, & decoctio, & sulphur non sit ita simplicis & uirtualis naturæ, sicut ipsum argentum uiuum, cum aurum & argentum ex utraq; parte sui Mercurij & sulphuris, sufficienter sint digesta, & bonæ maturitatis, & in omni digestionem perfecta. Sic habes argentum sophisticum ex stanno, cupro, & Mercurio, & si tunc admisceant aliquos pulueres minorum mineralium, tunc magis debilitarent sulphur, & sic non esset impossibile, q̃ Mercurius ageret super potentiam naturalem, sed semper in fine diminuitur, & comburitur in igne, cum sulphur non sit uirtualis naturæ, sicut ipse Mercurius, sed semper occulte comburens, & inficiens Mercurium, quamuis Mercurius sit supeditatus, & sic postmodū in stercus redeat, secundum quod stercus fuit. Sic intellige, quomodo uerum aurum & argentum differant ab auro & argento sophistico, quamuis plures sophistica

tio

tion
in all
rum.
num
rantia

De

lorz,
& ro
re lap
spirit
cenna
curiū
uanū
Aurū
do, ra
alis so
pman
ment
Mag
Id est
de q̃ d
putre

tiones fiant eodem modo per alia metalla, in rubeo uel in albo, adiunctis medijs mineralibus, uel aliquot ipsorum. Sunt uero ipsi laborantes delusi, æstimantes bonum, secundum apparentiam, hoc facit ipsorum ignorantia, quòd non cognoscunt naturas metallorum.

De uia uniuersali, sermo generalis.

Cap. XVIII.

DEterminato plogo huius artis, & particularibus eius: nunc dicemus de uia uniuersali, in qua ars imitatur naturam. Est autem uia uniuersalis, ut audiuiſti ſupius, poſſibilis in naturis metallorum, plantare ramos, in quibus creſcunt flores miri odoris & roſulæ tam albæ, quam ruberæ. Primum autem incipere, eſt ſoluere lapidẽ in ſuam primam materiã, & eſt cõiunctio corpõis & ſpiritus, ut ex eis fiat una aqua Mercurialis. Vnde Auicenna: Primumque incipere, eſt ſoluere lapidẽ in ſuum Mercuriũ. Vnde Raſis philoſophus: Niſi corpa ſoluas, in uanũ laboras. ſ. Argẽtũ & Mercuriũ, ad elixir album: & Aurũ & Mercuriũ ad elixir rubeũ. Et hoc in balneo rorido, ratione putrefactionis, ut corpa uiſcoſitate aquæ Mercurialis ſoluantur. Vnde Parmenides: Cũ cõiuncta eſt in unũ permanẽs aqua, cũ qua fuit ab initio, poſtea ſequitur elementorum diuiſio, & ipſorum purgatio. Vnde Albertus Magnus: Quatuor ex uno fiunt & quatuor unum. Id eſt, ex aqua Mercuriali. Tertiũ eſt terre mũdificatio, de qua dicit Morienus philoſophus. Hęc aqua cũ terra ſua putreſcit, per hoc magiſteriũ totũ dirigetur. Vnde Raſis philoſo-

philosophus iunge siccū humido, humidū est aq̃, siccū uero terra. Postea sequit̃ terræ sublimatio, de qua dicit Parmenides philosophus: Ipsum dealbatū cito igne sublimare, ut exeat ex eo spiritus, quem in ipso inueneris, & terra maneat calcinata, de qua terra dicit philosophus Parmenides, & Morienus: Sic cinerē q̃ est in fundo, ne uilipēdas, q̃a est diadema corpis tui, & pmanētū cinis. Sic sunt quatuor elemēta sic pparata, ut supius intellexisti. Nec cōiunxeris ea ante ipsoꝝ mundificationē, cū ppter eorū immūdiā separent, q̃d dicit Ascanius: Spiritus nō cōiungunt̃ corpi, donec à suis immūdijs pfecte fuerint denudati. Et fermentū albū & rubeū cōiungunt̃ secundū q̃d elemēta sunt alba uel rubea. Si alba, tūc requiritur ignis. Si rubea, tūc elemēta p ignē rubificant, ut ipsa digerant, maturent, cōsolident, & absorbeat sordes aquarum in cōiunctiōe. Habeat pportionabiles uirtutes quatuor elemētorū, terre in frigiditate & siccitate, aq̃ in frigiditate & humiditate, aeris in humiditate & caliditate, ignis in caliditate & siccitate. Ignis & terra extrema sunt elemēta. Aqua & aer, sunt media elemēta, q̃ cōiunge per debita & uera pōdera, ut plus diligāt se q̃ antea. Primo terrā cū aq̃. Secūdo aerē cū igne. Et sic cōuerte naturas, & q̃d q̃ris, inuenies. Tūc terra habilis est ad soluēdū, aq̃ efficax ad mūdandū, oleū uel aer in q̃ portat̃ spiritus admiscendū. Ignis ad tingēdū. Sic corpus retinet spiritū, sicut spiritus retinet animam, cum adiunctiōe fermenti.

FINIS.

SEQVITVR

LIBELLVS ALIVS ΠΕΡΙ
ΧΗΜΕΙΑΣ VTISSIMVS, ET RERVM

metallicarū cognitione refertissimus, Rosarius Mi-
nor inscriptus. Incerti quidem, sed harum ta-
men rerum non imperiti authoris.

PRÆFATIO.

Aenigma de arte Alchemiæ, & de modo
tractandi authoris. §. I.

Nquit author libri, qui Rosarius dici-
tur. Descendi in hortum meum, ut uide-
rem plantas diuersorum nascentium, &
inter flores cæteros Rosarij mei, inueni
rosam niueam seu albam, * itemq; san-
guineam seu rubedine decoratam, ele-
gi pulcherrimā, & inspexi, quod paucae & raræ, quia
non germinauerant mala punica. Dixiq; uoce non
tacita: Reuertere, reuertere Hortulane, reuertere &
augmenta Rosarium meum, per totum hortum mul-
tiplica, seu de nouo construe & planta, ut decoretur
hortus albis & rubeis rosis splendentibus, superfluisq;
abstractis & reiectis, utilibns & necessarijs diligenter
intende. Ipse autē Hortulanus rosarum plantas separa-
uit, & replantauit, augmentauitq; duplicando, triplican-

Q ij do

do, quadruplicando, & sic uicissim multiplicando, usque ad albedinem plenam, & deinde ad rubedinē perfectā. Sed hoc totū per augmentationē plantarē, quod mihi placuit. Innuebat autē adhuc nō satisfecisse. Quicquid tamen circa hoc erat scibile, mihi plenarie demonstraui. Posuitque idem tempore debito rosas albas & rubeas in terra sua, dimisitque eas increfcere in terram suam, dico propriam, unde egrediebantur. Et in primo anno subsequenti, egressa est planta, quæ annuatim mille milia rosarum produxit. Et ecce hortus meus iam rosarijs impletus est, educantibus sufficienter pro meiosis, & pro omnibus inrantibus annuatim. Deo itaque reddo laudes, & gratias Hortulano gratas. Et in hoc codice, cæteris meliori, qui non sine causa Rosarius intitulatur, cuncta quæ uidi, & uera probaui, intelligentibus, sapientibus, & artifice idoneo perfecte scribam, ut quicumque per portas Hortulano mediante, ad hunc Rosarium ingressus fuerit, non solum de rosis partem habebit, sed uidebit etiam artes cunctorum operantium in Rosarium albū uel rubeū, & per consequēs acquireret discretionem discernēdi circa hoc intētionē scripturarū omnīū, ubicūque magisterium obscurū uidebitur & manifestū. Nā in hoc est ueritas omnino nuda, & etiā uestita. Nuda scientibus & discretis in ppingoribus naturis minerarū. Vestita autē stultis, in remotioribus, imō impossibilibus naturis uegetabilium, & animalium, secundum solum textum magistrorum, artem inuide obscuranti

rantium laborantibus. Perfectam enim uobis scribo ueritatem, & operationes certas, & ueras & integras, sine deuiatione aliqua.

Admonitio, Cauenda duo genera seductorum, & quod ars consistat in Mercurio fixo. §. II.

Sed uere uere, multi uenient pseudophilosophi post me, qui seducent operantes, quorum in genere, tantummodo duos inuenio, scientiam istam cooperiētes. Primus est ignorans artem, & sophisticus. Secundus uero sciens, & philosophus inuidus. Primus componit libros deceptorios, deceptiōes suas & sophistica testificantes, & scribit super capita ipsorum titulos philosophorum bonorum, ut uideantur habere bonam artem, & elixir perfectum. Et ut magis credantur ab hominibus, ferunt pulueres lapidum, albi uel rubei, & tractant aurum & argentum, sed sequentes deficiunt in operationibus, dum probant scripta illorum. Secundus est totus inuidus, & composuit libros de illis, quæ magis remota sunt à ueritate, ad prolongandū homines à uia uera, in quantum potest, studetq; probare dicta sua per solas rationes, quæ uidentur insipientibus esse certissimæ, ille ponit artem in herbis, & plantarum fructibus, & in multis uegetabilibus extraneis & remotis. Vel ut uideatur nobis relinquere uerā artem, magis philosophice loquitur, accipiens fundamentum super quatuor elementa, quæ sunt materiæ philosophicæ, eaq; à mul-

tis extrahit, uelut à uegetabilibus, et animalibus, & à multis alijs extraneis, uidelicet ab ouo, à capillis, à sanguine, à stercore, ab urina, à spermate, à bufonibus, & ab alijs multis, quēadmodū scripta illorū demonstrant, & declarant. Vel ponit unū pro alio, uel similitudinarie, uel ad planū, & ponit totā artē uel in principijs prædictis, uel in medijs mineralibus remotis, ut est atramentū, sal borax, alumē, Marcasita, Magnesia, Tutia, & alia mineralia multa. Et quamuis prædicta iuuāt ad festinationē quandoq; & ad mundificationem, seu ad coloris augmentationem, tamen inuident, qui ea ponunt pro materia philosophica completa. Et sic detegunt artem, uel etiam operiunt, & seducunt insipientes, ut uilipendunt artem, aut quamuis accipiant ueram materiam, & naturam mineralem, tamen per diuersas eorum operationes fictas & impossibiles, seu ineptas, prohibent insipientem peruenire ad complementum. Et ò nouelli Alchemiæ artem comparantes per totum ut supra, Creditis expectandum bonum, & transmutationē bonam, & ueram, ab eo quod cito ab ignis combustionē destruitur, & in cineres redigitur? An nō dicitur, quòd sulphur & auripigmentum cito cōburuntur? & ab ignis combustionē cito consumuntur? Sed azot semper diutius manet imcombustum. Perfectum in metallis est argentum uiuum fixum, ut supra.

De eodem quòd Mercurius fixus perficiat, Et diuisio operationū, & libelli in duas partes. §. III.

Iam

IAm probaui aperte, & secundum rectam ueritatem, quòd defectus in metallis, est defectus argenti uiui, si xi, & puri, & qcquid eligitur in hac arte ad perficiendū, est causa illius, & ergo in ipso est perfectio, & non in aliquo alio. Scias hoc, ne trade obliuioni, ubicunq; inueneris ipsum, tene pro lapide maiori, cui nulla res similis existit, nec potest facere quod facit. Si est correctum, corrigit: si fixum, figit: si liquidū, soluit: si spissum, coagulat: si tinctum, tingit. ipsum enim præcellit cuncta corpora in puritate. Et qui posset pœnam sustinere ignis, faceret ex eo cum sulphure suo congelato, elixir excellentissimum. Accipitur uiuum & mortuum, sed purum est semper eligendum, quod uiuum est. Multæ operationes ex eo fiunt, quæ diuiduntur per duo. Prima fit cum adiuuamine. Secunda ex se solo, sed natura procedit cum suo sulphure. In duobus uero capitulis binas operationes perfecte complebo. Et scribam quicquid probaui, uel feci, uel uidi. Ex dictis philosophorum nihil teneo ad præsens, nisi quòd affirmant dicta mea, quia ueritatem dicam, & liber factus sum ab inuidia. intelligat ergo qui uult dicta mea.

PRIMUM CAPVT.

Promissio & diuisio dicendorum de operationibus Alchemiæ. §. 1.

In primo

N primo capitulo dicam cunctas operationes, quæ egrediuntur de materia cum auxilio diuino &c. Nullum sophisticum hunc librum intrabit, ponam semper regimē, ad perfectionem perducens. Multa siquidem sunt coadiuuantia. Dico breuiter, quod adiuuamen calcinationis est hoc. (et primo dicam de corporibus)

De Calcinatione Saturni, & Iouis. §. II.

Saturnus & Iupiter calcinantur cum adiutorio ignis primo, & cum industria artificis, & hoc igne non superante suam fixationē, in uase terreo, forti, mouendo cum baculo ferreo, donec sint incinerata. Cineres imbibuntur cum aquis acutis mundantibus. Ad rubeū ualet urina humana purificata, aqua sanguinis, uel acetum rubeum. Ad album ualet acetum albū, aqua salis cōmunis, & aluminis, & alia acerba multa post imbibitionem desiccantur ad ignem uel Solem, donec peruenerint ad calcem albam uel rubeam. Item calcinantur cum adiutorio salium, & illa calcinatio bona est, & per adiutorium uis trioli & aliorum acutorū. Calcinantur etiā cum adiutorio sulphuris, seu auripigmēti, & illa est melior. Sed optime calcinātur cum Mercurio sic: Primo amalgamantur, & terantur, & abluantur cum acutis, usque ad emendationem perfectam, deinde misceantur cum salibus acutis terendo, & cum aluminibus & alijs acerbis, & exiccentur & eradantur, deinde deponatur salsedo, cum ablutione. Sit tamen Mercurius, priusquam desiccatur, cum sale per
sublimati

sublimationē extractus, & sic remanet calx alba, qua melior esse nō potest. Et regulam tibi do generalē, q̄ qua litercūq; calcinetur Iupiter cum igne, facit calcem albā, Saturnus semper rubeam, nisi cū acutis fuerit dealbata.

De calcinatione Veneris & Martis. §. III.

Venus & Mars cū adiutorio ignis calcinantur, primo in furno reuerberationis, si ponatur intus limatura illorū, per flammæ reuerberationē calcinatur, & fit de Marte crocus ferri, q̄d dicitur ferri cementū. De Venerē, æs ustum simplex, uel χαλκος κελευμένος. Calcinātur etiam per ignitionē & extinctionem in acutis, donec totaliter cōuertantur in squamas, quemadmodū Iupiter & Saturnus calcinantur per abstractionē suæ scorix, de inde imbibitur calx cum acutis & falsis, donec fuerit rubeū & mūdū. Potest etiā Veneris calx dealbari & Martis. Calcinātur etiā cum sulphure & auripigmento, mixtis cū laminis, uel cum limatura illorū, quin etiā cū salibus, aluminibus, & alijs corrosiuis. Et p̄paratur calx cū ablutione, & desiccatione, donec fuerit ad libitū. Calcinant etiā multū bene p̄ ignitionē & extinctionē in Mercurio, & quicquid in qualibet extinctiōe abradī potest, abraditur cū cultello, & iterat̄ opus, donec sit ad libitū. Et p̄parat̄ cū ablutiōe & desiccatione cū salibus, & abstrahēdo Mercuriū, & fiet calx optima. Et scias, q̄d calx corporis nō figitur, nisi calcinetur cū igne. Et hoc dico, q̄a omnia corpora possunt calcinari sup̄ uapores acutorū, uel cū acutis. Sed melior calcinatio corporū fit cū Mercurio.

R

De

De calcinatione Solis & Lunæ. §. IIII.

SOL & Luna calcinātur ad modū Veneris & Martis, sed qđ melius est, & optimū, p amalgamationē cū Mercurio, & ablutionē, & desiccationē, uel p abstractionem Mercurij per sublimationē, sicut est narratum. Spiritus uero non possunt calcinari, nisi prius sint fixi.

De calcinatione aliarum rerum & mixturarum. §. V.

Calcinantur & aliæ res multæ ad extrahendam tincturam ex illis, & ut subtilientur illarum partes & mundentur. Et scias quod quodlibet corpus per se calcinatur, & si aliqua coniungantur, & calcinentur simul, fit calx mirabilis in effectu. Ne obliuiscaris hoc, tenta, & optimum retine. Hoc de his sufficit.

De sublimatione spirituum. §. VI.

Sublimantur & spiritus & media mineralia, cum adiuuamine. Spiritus sublimantur uel à salibus, uel ab atramentis, uel ab aluminibus, uel à corporibus, uel ab istis mixtis. Et nota, quod sublimatio fit causa purificationis & fixationis tincturæ. Si sublimantur spiritus cum immundis, immundantur. Si cum adhærentibus, remanent magis fixi cum tinctura inferius, quod quærimus. Vnde de necessitate oportet ut mundentur prius per acuta, & per lauacrum, aut per unicam separationem impuri à puro. Cogitate diligenter super hoc. Nam illud medium est secretum. Spiritus mundificatos cum calcibus puris corporum sublimare, donec figantur, & uidebitis me uerum dixisse.

De

De sublimatione corporum imperfectorum. §. VII.

Sublimantur corpora cum adiutorio ignis, & hoc ex
 Spreffione ignis. Et hoc fit ad habendam materiam
 munde temperatā. Nam quod nimis est uolatile, & ter-
 restreitas immunda, diuidūtur per sublimationē, & re-
 manet substātia temperata, ut dixi, quā quærimus. Sub-
 limantur etiā cum rebus eleuantibus, cū sulphure, auri-
 pigmento, Mercurio, & alijs spiritibus. Et illud dico cū
 corporibus nō fixis, ut sunt Iupiter & Saturnus, q sine
 fece, uel re aliqua possunt sublimari, & cū quolibet præ-
 dictorū. Et Venus & Mars quæ sublimant cū p̄dictis.

De sublimatione corporum perfectorum. §. VIII.

Sed notandum præcipue, quòd corpora fixa possunt
 etiam sublimari, scilicet Sol & Luna. Sed causa suæ
 eleuationis est, ut hæc purificemus, uel sulphure uel au-
 ripigmento, uel argento uiuo, quod ea facit ascendere
 citius per reiterationem, & uelocius figantur. Et hoc est
 secretum intimum, quod dico pro certo, & omnes fe-
 rè celant. Dico tamen: Corpora debent fieri incorpo-
 rea in ascendendo, & incorporea corporea in descen-
 dendo. Maxima industria est, de corpore facere spiri-
 tum, & econuerso. Sed uerum est, quòd si summa uola-
 tilis superat summā fixi, finaliter reuertetur in corpus
 spirituale, uel album, uel rubeum. Vere non sum inui-
 dus, nam denudaui omnino.

De fixatione. §. IX.

R ij

Figitur

Figitur autem omne uolatile cum mundatur per iuuamen ignis, uidelicet decoctione diurna, & hoc est meum secretum, aut per alicuius rei fixæ adiutorium, hoc est per imbibitionē, & reiterationem prædictorū, ut in sublimatione narraui satis aperte. Et hoc est unum de secretis meis magnis. Corpora etiam figuntur, ut præfiguraui calcinando uel coquendo solo igne.

De distillatione. §. x.

Distillatur autem multa pro adiuuamine operis istius. Distillatur aqua à Vitriolo uiridi uel Romano, à sale petri, & alumine plumoso, quæ maxime ualet pro adiutorio istius operis, cū ipsa enim soluuntur mirabiliter omnia corpora cruda & calcinata, & spiritus calcinati uel fixi, solutione mirabili & pulchra. Distillatur & aliæ aquæ multæ, & olea, de salibus, atramentis, aluminibus, & alijs rebus multis, mineralibus uegetabilibus & animalibus, sicut inuenitur in libris philosophorū de hac arte tractantium.

De solutione. §. xi.

Soluuntur omnia corpora & spiritus cum adiutorio aquæ corrosivæ supradictæ, uel cum alijs aquis corrosiuis, quæ multis fiunt modis, & quia talia in multis inueniuntur philosophorum libris satis ueraciter & aperte, excusamur de illis in hoc nostro Rosario tractare. Sed hoc teneas amice mi, q̃ melior fit solutio ī igne in fimi calore, & cū Mercurio uiuo, & aqua uitæ, dū ablutus est, sed in primo dicit̃ uenenū seu res mortifica.

De

De Ceratione. §. XII.

Cerantur corpora calcinata cum corporibus resolutis, & hoc imbibendo & cerando, & quamuis multæ sint imbibitiones corporum, tamen melior fit cum Mercurio, scilicet quādo est aqua uiua depurata. Et melior inceratio fit cū azot uiuo, & gutta saponis. Nā aqua corporis, cum corpus redactum sit in Mercurium, dicitur sanguis, & qualicunq; modo aliquid cum oleis inceratur, non ualet quicquam, nisi oleum prius sit fixum, & incombustibile factum, & istud oleum non habetur nisi ex metallis fixis, scias hoc excellentissimum secretū, & quod magis carum apud philosophos inuenitur.

De Coagulatione. §. XIII.

Coagulantur cuncta resoluta cum adiutorio ignis, & hoc in uasis firmiter clausis, sed tene à me hoc secretum, quod res perfecte coagulata est, quæ fluit cum ignitione conuenienti, & cum expectatione examinis ignis. Sin autem non, reitera opus, & peruenies per reiterationem ad propositum, Domino annuente.

De Particularibus ad albū in genere. §. XIII.

Ecce narraui tibi cunctas operationes ueras & necessarias in opere huius artis ad laborem abbreviandum, & adiuuandam naturam generaliter. Modo ut satisfaciam, specialia & particularia meliora enodabo in hoc capitulo. Primo ergo quomodo corpora augmentantur, & postea de abbreviatione temporis & laboris, & elixir. Et quia nullo modo potest fieri rubeum uerū, nisi præcedat album, talia uero ad augmentandas rosas

R iij albas

albas, ut fiat Luna perfecta, tibi dono. Primo desiccandū est corpus Lunæ, & hoc per calcinationē quam narraui. Et ista est causa, ut humiditas istius, cū quo proponimus augmentare ipsam, radicabilius & firmitus illi adhæreat sine separatiōe, deinde calcinandū est aliud corpus nō fixum, cum quo proponis operari, & hoc ut per eam figatur. Nā uolatile in ipsis euolat per calcinationē ignis, & remanet terra azyma & mūda. Per eandē etiam calcinationē delet unctuositas glutinosa, & immunditia de corpore, & reducit in statū pristinū, & remanet terra munda, nō adurēs, nec denigrās corpora. Deinde resoluē calcē Lunæ in aquam mundam & clarā, sicut demonstrauī tibi in .§. Dissolutionis. Secundo calcem azymam cuiusuis corporis similiter resoluē, aquas coniunge, & illam bene cōmixtā congela in massam albā, & in fine congelationis descende per botum. Et melior modus est iste, quem unq̃ probaui. Accepi unam partem corporis fixi, & tres partes nō fixi, Item resolutam calcem Lunæ, & aquam etiam corporis non fixi, iterum coniungebam istam aquam, coniunctam composui cū prima massa prædicta iterum calcinata, & resoluta, & erat tunc augmentata prima pars, & tres sui partes, illud totum congelatum feci secundo descendere, illud opus reiteraui quindecim uicibus, nec meliorem Lunam Deus unq̃ creauit, tenui ipsam auro cariorē. Inueni etiam aliū modum leuiorem multum, uidelicet imbibendo calcem corporis non fixi, cum aqua calcis Lunę,

terena

terendo uel cerando super marmor, bene desiccando,
 & descendendo. Et iterum secunda uice nouam calcem
 non fixi, imbibendo, cum resoluta calcis nouæ Lunæ,
 apponendo calcē primæ massæ, uidelicet unā partē istī
 us cū tribus partibus alterius, deinde desiccādo & descē
 dendo, & reiterando p̄ quindecim uices. Sic enim pue
 ni ad Lunā multo meliorē naturali. Propterea probaui
 & aliū modū adhuc multo leuiorē, uidelicet resoluēdo
 Lunā calcinatā in aquā, & imbibendo cū illa aqua calcē
 corporis non fixi, terendo & desiccando, & descen den
 do. Iterum reiteraui hoc opus de noua materia, & quan
 do desiccatum erat, posui super tres partes, de nouo des
 ficcato, cū parte una massæ præcedentis generatæ, nihil
 tamen de reiterationibus obmisi, & inueni in decima
 quinta uice Lunā bonā, æquipollentem naturali. Ho
 mo etiam bene potest transire, si uult melius, cum decē
 reiterationibus, uel circiter, quanto plus tamen reitera
 tur opus metallicū, tanto melius. Et scias q̄ prædictæ
 resolutiones optime fieri possunt cū aquis corrosiuis,
 sed semp̄ melior resolutio fit cū Mercurio. Scias hoc.
 O quā multa bona procedunt ex corporibus cū Mer
 curio amalgamatis. Hæc iam dixi in generali, nunc ue
 ro de quolibet corpore simpliciter tractabo.

De particularibus ad albū in specie. §. xv.

Accipe unā partē Lung, & qnq̄ partes uel sex Mar
 tis, & descende simul per botū, ut præactū est, &
 habebis

habebis bonam Lunam. Accipe unam partem Lunæ, & duas partes, uel tantundem de Venere, & descende per botū simul, ut prædictum est, & habebis bonam Lunam. Accipe partem unam Lunæ, & tres partes Saturni, & fac descendere per botum simul, per modum prædictum, & habebis meliorem Lunam. Accipe unā partem Lunæ, & tres partes Iouis, & fac descendere ista adinuicem per botum, sicut narratum est ante, & est Luna optima, æquipollens naturali in omni examine sine fine. Si fidelis est sermo meus, estote memores animæ meæ, propter ea, quæ dixi. Item, aliter etiam fieri potest optima operatio per amalgamationem Mercurij: Lunam desiccata amalgama cum Mercurio, ana. sed sint in duplo, Mercurij uel amalgamationis Martis, & pone sex partes istius cum una parte primæ, totū amalgamatum simul decoque, donec Mercurius sit separatus, & descende, & reitera hoc opus quindecim uicibus, & erit Luna bona. Amalgamatur etiam Luna cū Mercurio, sicut prædixi, & Venus etiam amalgamari debet ad modum Martis. duæ partes istius, & una amalgamationis sublimetur, & descendatur per modū iam dictum, & cū hoc opus iam quindecies reiteratū est, erit Luna bona. Amalgamatur Luna præcipue cum Mercurio, & Saturnus cum eodem ana, & tres partes ipsius cum Luna pone, sublimando & descendendo, & reiterando per præscriptum modum, & peruenies ad Lunā meliorem. Amalgamatur præcipue Luna cum Mercurio

curio
tes, c
tion
scen
Præc

A
lem
quod
rubi
hæc
Iouis
nis, i
do, &
rubi
saur
pitul
atran
phici
extra
næ, s
Solu
dem
solue
gela,
reiter

curio, & Iupiter cum eodem, ana, & sint de ipso tres partes, cum una parte Lunæ, & per reiterationem sublimationis, pro Mercurij separatione, & per reiterationē de scensiois operis peruenies ad Lunā meliorem de mundo. Prædicta uero sufficiunt in albarū rosarū augmentatione.

De particularibus ad rubeum in genere. §. XVI.

AD augmentandas rosas rubeas procedamus. Prima regula generalis est: pone in omni opere rubeo Solem quemadmodum Lunam in azymo. Sed notandum, quod calces quorundam corporū solo ignis adiutorio rubificantur, quorūdam non. Quorū rubificantur, sunt hæc: calx Martis, Veneris, & Saturni. Calx uero Lune, Iouis, & Mercurij fixi, nō rubificat solo adiutorio ignis, in hoc capitulo primo. Sed in capitulo nostro secundo, & ultimo, in magno uidelicet magisterio, calx illorū rubificatur ad libitum, & tingunt sine mensura. Ecce thesaurus philosophorum. Rubificantur tamen in hoc capitulo primo, cum rebus tingentibus, sicut sunt sulphur, atramentum, aqua ferri, & oleum rubicundum philosophicū à mineralibus seu uegetabilibus, uel animalibus extractū. Et talis modus est operandi, sicut in albo Lunæ, sed in hoc opere Sol est calcinandus & dissoluendus. Soluuntur et omnia corpora nō fixa calcinata. Et per eandem calcinationem rubificata in aquis corrosiuis uel dissoluentibus, dico rubicundioribus, aquas cōiunge & cōgela, & descende in massam rubeam, ut de albo fecisti, et reitera hoc opus, ut de azymo fecisti, per quindecim uices,

S

&

& habebis operationē perfectam. In hoc enim opere seruare poteris omnem modū operandi, quē in albo narraui, & istud est in his quæ rubificari possunt cum adiutorio ignis. Et quod omnes calces corporū rubificari possunt, cū adiuuamine multarū rerum tingentium, restat hic nobis declarare. Sed quia de talibus, quā plurima bona & uera reperiuntur in libris philosophicis istius artis, & aquæ rubedine tingentes, pulueres, & olea, cū quibus calces tam sæpe imbibuntur, desiccantur, soluntur, & cōgelantur, & descenduntur, usq; ad rubedinem. Ergo uidetur nobis superfluum de illis tractare. Solis tamē tincturam specialem, ad satisfaciendū, à me accipiatis.

Particulare ad rubeum in specie. §. XVII.

INaquam falsam calidam, postea in dulcem calidam, finaliter in acetum multoties, puta uiginti uicibus limaturam Martis lauate, quousq; fit clara, bene munda, & ponite eam in uase uitreo, uel uitreato, cum optimo aceto albo, per plures dies, quousq; per hoc multum rubescat, quod erit cito. Tunc totum ponitur in distillatorium uitreū, & distilletur sæpius, quousq; illa limatura totaliter euanescat. Nam sublimabitur proculdubio cū aceto iam dicto, & transibit tota illa limatura in aquā rubē, stetq; præterea in quiete p̄ aliq̄t dies, hæc aqua Lunam præparatā & fusam tingit mirabiliter in colorē rubeum. & in qualibet reiteratione opis, calces cū hac aqua imbibe, & exsicca, solue, cōgela, & descēde, donec tinctura si sufficiens, & ista aqua est mineralis & corporea.

Fit

Fit & alia bona per hunc modum: Sumantur de uitel-
lis ouorum libra una, & de sanguine humano recenti li-
bra una, & duę librę de capillis humanis bene mundis,
permisce ista in uitreata rotūda. Deinde recipe salis am-
moniaci bene triti, duas libras, & cōmisce omnia simul,
& illa uitreata ponatur in illa cum cinere cribellato, & ac-
cendatur sub ea ignis lenis, & cum totum resolutum fue-
rit in aquam, tunc proijce de sulphure citrino super il-
lud, quantum est medietas omniū medicinarū, remoue-
atur tunc uas ab igne uelociter, mouendo totū simul, po-
stea proijce totū in cucurbitam ad distillandū, & toties
distilla super fecibus, commiscendo cū aqua, quę ab eis
distillatur, donec omnia remaneāt in fundo sicca. Istud
mixtum & tritum cū calcibus dissolutis cōgelatū, tingit
peculiose, & ista est tinctura uegetabilis seu animalis.

Apostrophe ad lectorem, & oratio ad Deum. §. XVIII.

ECce amice mi dilecte, ecce quā multa bona iā nar-
raui, ex his quę in Rosario meo continentur. Non
ualet tamen adhuc per prædicta, ex illo aliquas accipe-
re rosas. Nam fossatis profundissimis, murisq; fortissi-
mis, ac propugnaculis multis Rosarius meus tam for-
titer est firmatus, quod nemo per aliquod ingenium
intrare ualet, nisi per septem portas firmissimas &
metallicas, multis clauibus mirabiliter clausas. O de-
mentissime Deus ac misericors, si iam aliquid peccaui,
respice sup me oculis benignitatis tuę, quia tu solus co-
gnosces corda hominū, & me iam istud dixisse ex fonte

S ij mise-

misericiordiæ solo. Et de p̄cor te humi'iter & deuote cœlestis pater, ut non intret in corda iniquorum, sciant autem filij sapientiæ & intellectus, quod Hortulanus meus, gratia Spiritus sancti paracleti infusus & repletus, solum mihi clauem demonstraui, per quam cunctæ portæ in ictu oculi mirabiliter, & quasi miraculose aperiuntur, in mei Rosarij capitulo primo. Et gratiam, quā mihi Hortulanus meus fecit sua benignitate, pie & amicebiliter scribam omnibus doctis & intelligentibus.

Compositio aquæ fortis, quæ est clauis Rosarij. §. XIX.

ACcepit enim Hortulanus tres herbas, quas generatas inuenit in loco Rosarij ex eadem terra, de qua Rosarius est egressus, & erāt Chelidonia, Portulaca marina, & Mercurialis. Ex his tribus cōposuit clauē p̄dictā quē modū componendū uobis perfectissime enodabo, Recipe duas libras uitrioli uiridis, & duas salis petreæ, & unam libram aluminis plumosi, terendo quodlibet per se. Deinde coniunge. Postea habeas aludel uitreū bene lutatum, exterius circumque aque luto sapientiæ, & pone in eo puluerem prædictorum, & alembicum desuper uitreum, iuncturas firmiter cum bono luto sigilla, ut respirare non ualeat, & pone super furnum distillationis dando illi lentum ignem, Distillatur enim prima aqua primo, quā recipias in phialam uitreā cum longo collo, sicq̃ phiala cum alembico sigillata cū luto prædicto, cōtinua ignē lentum, donec alembicus intus colore

colore citrino sit coloratus, & istud est signum aquæ secundæ. Primam deinde aquam cū sua phyalā depone, & obstrue cum cera, & appone nouam phyalā, quam firmiter sigillabis augmentando ignem, donec alembicus intus rubescat, quod signum est aquæ tertiæ fortissimæ. Depone phyalā cum aqua secunda, & sigilla, & appone nouam phyalā spissā cū collo multum longo, sigillando firmissime cum luto optimo, & augmentando ignē semper, donec tota aqua fuerit egressa, quā depone, & sigilla firmiter os cum luto figulorū, & usui referua.

Laudes Aquæ fortis prædictæ. §. xx.

Ista est aqua fortis præciosissima, uirtuosa, quæ dicitur aqua corrosiua, & uere clauis est, per quam solam cunctæ septem portæ metallinæ, uidelicet Rosarij mei aperiuntur in momento. Cum ista clauē minerali potes referare septem portas prædictas, & intrare Rosarium, & accipere rosas albas uel rubeas de quacuncq; planta uolueris, in uelle tuum. Et indubitanter qui clauē istam secum habuerit, cūcta in Rosario existētia, ipsi cognita erunt. Intellige quod dico, & præpara ei hospitium in medio cordis tui, ut intus per æuum hospitetur.

Cum ista aqua laudabili corrosiua potes in momento resolvere cūcta corpora, tam cruda quā calcinata, omnes spiritus, & omnia mineralia, necnon lapides preciosos, & congelare quando uolueris, ut prædictum est, in una hora. Ista enim aqua tales habet effectus mirabiles

S iij & lauda

& laudabiles, q̄ resoluūt solidū, & reddit liqdū, mundat immūdū, corrodit supfluū, figit fugitiuū, cōsolidat disgregatū, augmētāt tincturam azymā optime, & rubeā, omnia penetrat, durū mollificat, & molle indurat, & discordantes concordat, & est clauis totius huius artis, in hoc capitulo nostro. Quid dicā de ipsa? Eius laudes inueniunt interminabiles. Valet & aqua prima & secunda ad multa in hac arte, Cōiunge ambas simul, nec meliorem rem habere potes in mundo, ad abluendū calces corporis quascunq̄. Quia omnis immunditia, nigredo, corruptio, & sulphureitas adurēs, per eam tollit. In fecibus uero est maxima tinctura, studeas in ipsis, nā in eis est magnū arcanū. Imbibe feces cū tota aqua, prima & secūda, & dimitte stare, & incorporari per q̄tuor dies, & iterum distilla per præscriptum modū, & habebis plus de aqua forti corrosiua, quā prius habuisti, & hoc est finale secretum. In hac enim aqua resoluuntur cunctæ tincturæ coadunandæ, earum enim aqua tunc admisce ri potest cum aquis corporum calcinatorum & resolutorum. In ea enim resoluuntur Saturnus & Iupiter, Mars, & Venus, Mercurius, Luna, & Sol. Per ipsam etiam melioratur ziniar, & multa alia, cum quibus opus abbreviatur, coloratur, augmentatur. Et hæc de prima parte primi capituli sufficiunt, Ad ipsam tamen complendam, de secunda ipsius parte, & ultima tractabo. Nam bene sequitur Elixir cum iuuamine, post omniū corporū perfectam augmentationem.

Reclus

Reclusio Rosarij per eandem aquā. §. XXI.

COrpus putrefactum, & deinde cū calore temperato, cumq; retētiōe seu reseruatiōe suæ humiditatis radicalis philosophice calcinatum, dissolue. Sitq; tamē prius mundatū ab omni re corrūpēte, & hoc erit in principio operis, & istud est de azymo, sitq; calx alba corporis uicinioris imperfecti, fermentū q̄q; azymum bene mundatū, & calcinatū azymū resolue ut primū. Aquæ mundādæ sunt ab immunda fece, cū cōiungēdo in phyalam uitreā cum stricto collo & alto, cuius os firmissime sigilletur. Pondus etiā est notandū, suntq; semper partes quatuor imperfecti, & una perfecti. Ponenda est aut phyala cū aqua in furno coagulatiōis, donec totū coaguletur in lapidē coagulatione bona, & fixa. Et habes tunc plantas Rosarij tui unius anni. Itē secunda uice resolue nouam materiā, ut prius in eadem proportionē, lapidemq; coagulatum iterū resolue, sitq; ana de istis. Aquas resolutas coaduna, & unitas congela per prædictum modum, & habebis plantas duorū annorū. Tertio resolue de materia noua, ut prius in pondere lapidis anni primi, & cōiunge cum lapide duorū resolutō, cōgela ut prius, & habebis Rosarium tenerrime florentem, & decem rosas producentem. Quarto nouam resolue materiam ut prius, semper in proportionē æquali lapidis primi anni, & coniunge aquas anni tertij lapidis, & congela ut prius, & habebis lapidē quadriennij uiginti flores rosarum producentem, & hoc fac quinto, &
Rosarius

Rosarius quinquennis triginta producit rosas. Sexto, & producet centū rosas. Septimo, ducentas rosas. Octauo, trecentas rosas. Nono, mille. Decimo, duo milia. Vndecimo, tria milia. Duodecimo centum milia, Decimo tertio, ducenta milia. Decimo quarto, trecēta milia. Decimo quinto, mille milia. Et sic in die decima quinta, habebis opus Lunæ perfectum. In rubeo, siue ad rubeum, semper operaberis in calcibus corporum rubificatis, & resolutis, & cū resolutione Solis. Sed tene hoc meum finale secretum. In quantum plus tinctura cum adiutorijs augmētatur, tanto altius tingit. Stude & proba in arte prædicta, & eris breuiter fortunatus. De cunctis autem iuuantibus & auxilijs huius artis, manifeste satis in prima parte istius capituli primi dictum est, ideo mei Rosarij capitulum finio.

SECUNDVM CAPVT.

Perfectionis causam solum Mercurium esse. §. 1.

Dictum est superius, quod huius artis præciosissimæ finalis intentio est, meliorare metallum imperfectum, & ad gradū perducere supremum. Et imperfectio & corruptio eorū progreditur ex defectu boni & puri argenti uiui fixi, sicut multoties dixi, & omnes dicunt philosophi periti. Relinquitur itaq; ipsum solum esse perfectiuū. Eligamus ergo ipsum, & perficiamus, quemadmodum tunc fecerunt

runt

runt philosophi, qui perfectionem habebant. Ipsum solum, quicquid scribitur, est lapis quem philosophi laudant ubique, quem occultant in infinitis parabolis, & scripturis fictis & similitudinibus, & detegunt eum cum magis suis philosophis. Et iam talem inspirauit mihi spiritus Dei gratiam, quod cum duobus uerbis eius, omnes libros philosophicos, de hac arte exponam. Ecce uerbum Spiritus sancti: MERCURIUS, EST LAPIS QUEM HONORANT PHILOSOPHI. Diuisum est cor meum, & sicut librum aperiens legat quilibet & intendat. Solum Argentum uiuum quærimus. In ipso enim totum est quod desideramus, ergo suam in se continet tincturam. O quam preciosissima creatura est illa, & delectabilis, Deus enim meliorem non creauit, præter animam rationalem. Habet in se corpus, animam, & spiritum. Corpus stat, anima uiuificat, spiritus tingit. Ista sunt in Mercurio solo, ex aquæ grossitie uel sulphuris puri non uerentis congelato. Mercurius ergo lapis noster est, nec alia res esse potest, quem aquam siccam nominamus, eo quod uel sulphuris azymi, uel rubri uniformiter est inspissatus, à quo cuncta corpora trahunt originem, ex ipso enim fiunt, & in ipsum reuertuntur. Verbi gratia: Sol ex Mercurio uiuo puro fit, & iterum reuertitur in Argentum uiuum per ingenium, & sic de cunctis corporibus habet fieri.

De differentia Mercuriorum.

§. II.

T

Sed

Sed dico uobis istud, quòd Argentum uiuum ex Sole factum maioris est uirtutis incomparabiliter, & uelociorem dat fixationē, quàm illud quod non erat corpus, semper tamen est Argentum uiuum de argento uiuo, & est calidum & humidum, & masculinum. Argentum uero uiuum ex Luna factum, dat fixationem uelocem, quod est frigidum, siccum, & foemineum. Argentum uero uiuum quod non erat corpus, ex quo tamen generantur corpora, nō differt ab alio argento uiuo, nisi in sola digestionē, & per ipsum solum, non aliter, omnia corpora in Argentum uiuum reuertuntur.

Similitudo uiam uniuersalem insinuans. §. III.

Cuncta nascentia seu plantæ ex terra egressæ, nonne semper ad terram reuertuntur? & hæc postquā in eadem terra fuerint iterum per tempus putrefactæ, tunc totum est terra. Sed non qualem uirtutem illa terra habet. Videmus enim quod ex terra frumentum nascitur, habens stipulam & grana multa, & si tunc artificiter stipulæ in terram reponuntur cū simus factæ fuerint, uidemus quòd totus simus reuertitur in terrā per putrefactionem. Sed grana reseruata, si iterū ponantur in eadem terra stipularum suarū prædicta, multo magis augmentantur, quod expertis agricolis constat. Sic corpora submersa in Mercurium per conuenientē putrefactionem reuertuntur in Argentū uiuū, quod prius fuerunt, & postea grana metallica, in eadem terra putrida projecta, multiplicantur, & innumerabiliter crescunt.

Practicæ caligine obducta.

§. IIII.

Modu

Modus uero agendi talis, est admodum naturæ. Argentum uiuum nostrum ui sulphuris azymi uel rubei non urentis congelatum seu inspissatū, in primis est mundandū ab omni sorde & superfluitate, quæ per ingeniū deleri potest, & illud ingeniū est sublimatio, quæ sic fit. Ponatur lapis in uase aperto super medio crem ignem, agitando ipsum Mercurium, ut tota humiditas superflua euolet, quæ est in eo accidentalis, ex qua opus corrumpetur, & hoc non obmittas, & tunc remanebit (Postquam totum aquosum & indigestum, quod nimis erat uolatile, erit depositum, cū igne nō superāte suā radicalē fixationē) substantia tēperata inter fixū & non fixū, apta, p opere isto cōplendo. Sitq; semen seu fermentū mundissime purgatum, cuius una pars, sufficit ad duodecim lapidis purgati, fiat amborum ingeniōsa amalgamatio, deinde totum amalgamatum ponatur in uase fortissimo, uitreo, cum collo stricto, aut in terreo, uitri densitatem seu compactionem sustinens, quod melius est, sitq; os firmiter sigillatum. Fiatq; furnus magnus philosophicus, & spissus, in cuius medio ponatur uas fortissimum, amplum, terreum, potens in igne durare, in illo sunt locanda cuncta uasa, materiam continentia, & tunc cooperiatur furnus, sitq; superius cum spisso cooperculo clausus, sinicq; in illius summitate foramina tria, uel quatuor ad furnum delegandum, subiiciatur ignis lentus perseveranter. Ignis lentus dicitur, qui lapidis fixationem nequit superare,

& ignis regimen tale debet esse, quod plumbum in ipso continue remaneret fustum. Et hoc solus manifesto. Per tale nancq; regimen habebis in centū uigintiquatuor diebus completā putrefactionē. Nigredo quoq; est signū putrefactiōis approbatū. Adhuc per prædictū regimen, habebis secundū signū, quod erit rubedo durās per triginta dies, in illis uero diebus complebitur perfecte. Tertium autem signū, est uiriditas, quod in caliditate complebitur prædicto regimine, in septuaginta diebus, inter tertium uero signū & inter quartum, apparebunt omnes colores, qui excogitari possunt, tunc fit ibi matrimonium, copulatio, & spiritus & animæ coniunctio, tunc enim dominantur simul, & quodlibet prius per se, sub suo signo, scilicet in primo signo dominabatur corpus, in secundo signo spiritus, in tertio anima. Tempus coniunctionis regimine modicum augmentato, erit completū in septuaginta diebus omnino, & superueniet signum quartum, quod erit azymatio utilis, transibūtq; cum augmentato regimine, centum quadraginta dies, & erit completum albedinis signum quod diximus. Si postea continuaueris regimen cum augmento, uidebis inter quartum & quintū cineres discoloratos, sint tamē chari apud te, nam Deus reddet eis liquefactionem, infundendo spiritum suum igneum, & uidebis cum Deus uoluerit, signum quintum, claritate & rubedine splendida inenarrabiliter decoratum. Time Deum, & honora eum de tua substantia.

De

De tinctura perfectæ proprietatibus. §. V.

Multa quidē in hoc Rosario meo narrata sunt, ad operis cognitionem habendam, & ignorantes ad magisterium ueritatis introducendos. Et quia nihil in eo ponitur superfluum, nec ipsum uolo mittere diminutum *

Respice rubeum completum, & rubeum à sua rubedine diminutum, & omnem rube dinem fixi & non fixi, mortui & uiui, mineralium, uegetabilium & animalium, respice uiuum uiuificantem, & mortuum mortificantē, album albificantem, & rubeū rubificantem, atq; imperfectum perficientem. In quantum autem albedo perfecti augmentatur, in tantum tingit in albedinem, & sic de rubeo. Sed nota, & considera qualia sint corpora, & quid eis in sua liquefactione adhiberi possit, & secum perseueret, & permaneant in examine, neq; enim omne azymum, nec rubeū tingit corpora in Lunam & Solem. Tinctura corporis talis esse debet, quod ipsa cum corpore liquefacto cōmisceatur, & ipsum liquefactum ingrediatur, quēadmodū ipsum met corpus faceret cum eodem. Tinctura ergo debet esse substantia corporea, ex corporibus extracta, uel per beneficium mediorum mineralium uegetabilium, seu animalium augmentata, in re semper corporea. Verissima ergo tinctura albedinis est sulphur, ex Luna uera albissimū & pfectissima tinctura rubedinis, est sulphur: ex Sole uero rubicundissimū. Est ergo unū possibile, si cut & aliud. Hoc scit artifex prudens & discretus.

T iij Epilo

Epilogus seu recapitulatio omnium dictorum. §. VI.

SI per iuuamen argenti uiui crudi frigidi, & humidif, & per ipsius beneficium extrahitur sulphureitas calida, sicca & munda, comburens omnia causa suæ uirtutis adurentis, remanet argentum uiuum purum, & coctum in corporibus, ui sulphuris cōgelatum. Sic per iuuamem alicuius argenti uiui, extrahitur à Luna uel Sole sulphur purissimū, & remanet sulphur azymum uel rubeum, tingens nigredines & fixum. Cuius una pars tingit duas, uel tres, uel quatuor uel sex partes cum iuuamine primæ partis in Lunam. Pars uero una rubei tingit argēti uiui cocti in primo capitulo scđm puritatē ipsius argēti uiui partes duas uel tres, uel quatuor, uel sex, ut de albo. In secundo uero capitulo & ultimo tingit una pars sulphuris Lunæ uel Solis partes mille corporis, id est argenti uiui cocti, & uis istius sulphuris per artificis industriam intantum augmentatur cum igne uel cum iuuamine, quod post complementum tingit super mille, uel mille milia & ultra, tamen solo igne cuncta perficiantur. Nam omnis tinctura alba uel rubea debet recipere colorem ab igne, aliter non ualet. Iuuamenta autē sunt lapides tales, cū quibus tincturæ puritas, & fixio augmentatur, uidelicet oua, capilli, sanguis, argentum uiuū, sulphur, auripigmentū, sal ammoniacus, atramentum, alumen, sal nitri, tinkar, tutia, marcasita, magnesia, & cætera. Non tamen putes aliquod istorū sufficiens

ciens pro opere per se solū complendo. Sunt enim ad-
minicula, & quasi adiutores, cum quibus, & cū quorum
iuuamine, corpora mundantur & rectificantur, tingun-
tur & complentur, & sunt quasi coadiutores & mediato-
res corporum coniungendorū, quorum preciosiora &
meliora apud nos semper sunt inuenta, oua & capilli, &
sanguis iuuenis masculi, ex quibus quatuor extrahun-
tur elementa, quæ postquàm rectificata sunt, supple-
defectum elixiris ex metallis preparati, nec metalla per
se, nec lapides perficiuntur, Sed ex his quatuor elemen-
ta extracta pro oleo ponuntur in lapide, aut pro anima
tincta. Calx uero corporum metallorū præparata, pro
corpore azymo uel rubeo. Spiritus uero albus uel rube-
us ex corporibus extrahitur, uel figitur & præparatur
ab ipsis met spiritibus. Si cæteris autem lapidibus ab-
luitur lapis & mundatur, figitur & tingitur, & rectifica-
tur, in operis festinatione. In commixtione uero pro-
portionata prædictorū præparatorū resultat noua for-
ma, & sic fit elixir, in quantum materia plus quàm Sol
naturalis est digesta & tincta.

Finis Rosarij minoris, in-
certo authore,

LIBER SECRE

TORVM ALCHEMIÆ, COM-

POSITVS PER CALID, FILIVM IAZICHI,
translatus ex Hebræo in Arabicū, & ex Ara-
bico in Latinum, incerto interprete.

Prefatio de difficultate artis.

RATIAE sint Deo omnium creatori,
qui nos conduxit & recoluit, & docuit,
& intellectum & scientiam nobis dedit,
Nisi Dominus nos custodiret & con-
duceret, essemus sine custodia, & sine
doctore tanquam erronei, imò huius
mundi nihil sciremus, nisi ipse nos doceret, qui princi-
pium est, & scientia omnium, sua potētia & bonitate su-
per populum. Qui dirigit & erudit quem vult, & redu-
cit sua misericordia ad uiam iusticiæ. Misit enim nun-
cios suos ad tenebras, & uias explanauit, & sua miseri-
cordia repleuit suos diligentes. Scias frater, q̄ hoc
nostrum magisteriū de lapide secreto, & officiū hono-
ratur, est secretū secretorum Dei, quod celauit suo po-
pulo, nec uoluit ullis reuelare, nisi illis, qui fideliter tan-
quàm filij meruerunt, & qui eius bonitatem & magnitu-
dinem cognouerunt. Qui enim secretum Dei postu-
lat, necesse est ei hoc secretum magisterij plus quàm ali-
ud.

ud. Et sapientes qui illud assequuti fuerunt, aliqua de ipso celauerunt, & aliqua reuelauerunt. Sic enim inueni sapientes antecessores, in hoc conuenientes, in suis libris honoratis. Vnde scias, quod discipulus meus proprius, Musa, honorabilior omnibus apud me, in ipsorum libris multum studuit, & in opere magisterij laborauit, unde aggrauauit ipsum eiusdem compositio, & in ea multipliciter dubitauit, & ignorauit similiter rerum compositionis naturas. Et supplex ac humilis pro ipsa, a me explanationem petijt, & directionem eiusdem. Ego autem eidem nihil in ea respondi. Nec uolui discernere, sed praecepi ei, ut libros philosophorum legeret, & in eis quod a me petierat, indagaret. Ipse uero abiens, legit plusquam centum libros, pro ut inuenire potuit, libros uidelicet ueridicos, secretos, nobilium philosophorum, & in eis quod petijt, non potuit inuenire, qui tunc remansit ideo stupefactus, & quasi extra mentem positus, etiam per annum continue in ea perscrutando. Ex quo igitur discipulus meus Musa, qui inter philosophos, in gradum & modum sapientiae meruerat computari, sic in compositione eius dubitauit, & hoc ei contigit in ea. Quid faciet ignarus, uel insipiens, rerum naturas non intelligens? neque rerum complexiones cognoscens? Cum autem hoc uiderem de meo discipulo preelecto, & charissimo, motus pietate, & dilectione eiusdem, quin etiam nutu & uoluntate diuina, ædidi hunc meum librum in obitu meae mortis, in quo praetermisi dicere quaedam, quae antecessores

lores philosophi retulerunt in suis libris. Et dixi quædā quæ ipsi cælauerunt, & nullo modo dicere, aut referare in scriptis suis uoluerunt. Et explanavi, & exposui quædam, quæ ipsi cooperuerunt, suis dictis oblcuris & figuratis: Et uocaui hunc meum librum Secretorum Alchemiæ. In quo nominaui quicquid necesse est inquisitori huius scientiæ, siue magisterij iuxta linguam, eius intellectu conuenientem, atq; sensui inquirentis. Et nominaui in hoc libro, quatuor magisteria magis alta, & meliora, quàm sapientes fecerunt. Quorum sunt Elixir, unum minerale, & aliud animale, alia uero duo residua sunt mineralia, & non sunt elixir. Vnum, quorum est artificium lauandi, quod uocant corpora. Alterum quidem est, facere aurum ex azot uiuo, cuius factura & generatio, est secundum generationem siue ordinem generationis in mineris, in corde & interioribus terræ existentibus. Et hæc quatuor magisteria atq; artificia, explanauerunt sapientes in libris suis de compositione huius magisterij, Sed de eis defuit multum, & de eius operatione noluerunt in libris suis ponere, uel si inuenit, non potuit intelligere, & nihil grauius inuenit quàm illud. Et ideo dicā in hoc meo libro, ipsam, eiusq; factum. Qui ergo hunc meum librum legerit, legat aliquid geometriæ, & eius mensuras addiscat, ut clibanorum fabricam recte componat, nec modum eorum excedat, per augmentum uel diminutionem, & quantitatem ignium sciat, & modum siue etiam gradū

uas
pen
matr
ation
Nisi
factu
nient
cum
iplan
struc
tinge
quid
per a
prop
uacu
uides
dific
sition
ctas
pant
parti
ea de
us la
lutio
us cō
dimi
nū, &

uas
uasis

uas operis. Similiter uideat & cognoscat, qd sit radix penitus & principium magisterij, & est eidem, tanquā matrix animalibus, quæ in ea generantur, & capiūt creationem pariter ac nutrimentum, quod prædictum est. Nisi res magisterij inueniat sibi idoneum, destruetur factum atq; opus eius, & eius operarij quæsitū nō inuenient, nec ipsa res proderit in effectū generationis, quia cum non inuenerit causam generationis, siue radicē, & ipsam caliditatem, continget in operationibus calus destructionis. Hoc idem in quantitate ponderum est cōtingens, quæ cum disconuenit in composito, partibus quidem eiusdem naturæ terminum transcendentibus, per augmentum uel diminutionem, destruitur cum ea proprietas cōpositi, & fit effectus compositi cassus atq; uacuuus. Et ego ostendo tibi unum exemplum: Nonne uides quòd in sapone, cū quo panni abluuntur & mundificantur, & fiunt albi, generatur in sui recta compositione, hæc proprietas, propter æqualitatem, & rectas compositiones, & debitas compositi, quæ participant in longitudine & latitudine, unde propter hanc participationem cōuenerūt, & tunc apparuit, qd erat in ea de ueritate ad factū, & nota fuit inde uirtus quæ prius latebat, quam uocant proprietatem, & est uirtus abluutionis, in cōposito generata. Cum uero quantitas ipsius cōpositi transcēdit suū terminū, & per additionē uel diminutionē, transgredit̃ ipsa uirtus æqualitatis terminū, & exit ad cōtrariū, secundū distemperantiā compositi.

342 LIBER SECRETORVM ALCHEMIAE
fiti. Et ita in compositione nostri magisterij intellige.

De quatuor magisterijs artis, scilicet, solutione, congela-
tione, albificatione, & rubificatione. Cap. 1.

In incipio dicere artificium maius, quod uo-
cant Alchemiam, & certificabo dictum me-
um, & nihil celabo, nec tacebo hic dicere de
eo, nisi illud quod non conuenit dicere, nec
est nominare. Dicimus igitur, quod artificium maius,
sunt quatuor magisteria, prout dixerunt sapientes, uide-
licet, Soluere, Congelare, Albificare, & Rubificare. Et
hæ quatuor quantitates sunt participes, quarum duæ
similiter sunt inter se participes, similiter & aliæ duæ.
Et utraque harum duplicium quantitatum habet ali-
am quantitatem participem, quæ est maior quantitas
particeps post has duas. Et uolo dicere, pro ijs quan-
titatibus, quantitatem naturarum, & pondus medici-
narum, quæ soluuntur & congelantur per ordinem,
nec intrat diminutio, nec additio. Sed hæ ambæ, sci-
licet solutio & congelatio, erunt in una operatione, &
unum factum meruerunt, & hoc ante cõpositionē. Sed
post cõpositionē ipsarū opus erit diuersum, sed hæ so-
lutio & congelatio, quas nominaui, sunt solutio corpo-
ris & congelatio spiritus, & sunt duo, & habent unam o-
perationem. Quia spiritus non congelatur, nisi cum so-
lutione corporis, & similiter corpus non soluitur, nisi cū
cõgelatiōe spiritus. Et corpus et aīa, quādo cōiungunt
in

in simul, agit uterq; eorum in suum sociū, factum sibi si-
mitem. Et exemplum est huius, aqua & terra, quia aqua
cum terræ coniungitur, conatur ad soluendum eam cū
sua humiditate, & sua uirtute & proprietate, quæ in ea
sunt, & facit eam subtiliorem, quàm prius erat, & reddit
eam sibi consimilem, nam erat aqua subtilior terra. Et
similiter facit anima in corpore, & eodem modo inspissatur
aqua cum terra, & fit consimilis terræ in densitate,
quia terra spissior est aqua. Et scias, quòd inter solutionem
corporis, & congelationem spiritus, non est differentia
temporis, neq; opus diuersum, ita quòd sit unū
sine alio, sicut non est inter aquam & terram in sua con-
iunctione pars tēporis diuersa, quòd cognoscatur, uel
uesperetur una ab alia, in eorum operationibus, sed eo-
rum est unus terminus, & unum factū, & una & eadem
operatio circuit super ipsa duo, & simul, ante compositi-
onē. Et ideo dixi ante cōpositionē, ne putet, qui hūc li-
brū legerit, & audierit solutionē & cōgelationē, ut dixi,
q; sit compositio quā nominauerunt Philosophi, quia
sic esset in errore sui facti, & suæ scientiæ. Quia cōposi-
tio in hoc artificio seu magisterio, est cōiunctio siue ma-
trimoniū congelati spiritus cū corpore soluto, & eorū
coniunctio, & eorum passio est super ignem. Nam cali-
ditas est eius nutrimentū, & anima nō dimittit corpus,
nec cum eo coniungitur omnimoda coniunctione, nisi
per mutationē utriusq; à sua uirtute & proprietate, &
post conuersionem suarum naturarum. Et hæc est solu-

tio & congelatio, quam prius philosophi uocauerunt.
 Et scias, quòd hanc solutionem & congelationem iam
 cælauerunt sapientes, & loquuti fuerunt in ea subtili rati-
 one, ex dictis obscuris & coopertis, ut sensus inquisito-
 ris ab ipsorum intellectibus elongaretur. Et hoc esto
 exemplum dicti philosophorum cooperti & obscuri in
 eis. Vngite folium cum toxico, & uerificabitur in eo
 uobis principium officij, siue magisterij eiusdem. Et,
 Operamini corpora fortia cum iure soluto, quousque
 utrumq; eorum conuertatur ad suam subtilitatem. Si-
 militer & dictum sapientis in eisdem est. Nisi conuer-
 teritis corpora in subtilitatem, ut sint subtilia, & tactu
 impalpabilia, non dirigetur uobis, quod quæritis.
 Et si trita nō fuerint, reuertamini ad operationem, quo-
 usque terantur, & fiant subtilia, quòd si hoc feceritis,
 uobis quod cupitis dirigetur. Et hoc modo plura uer-
 ba talia de eis posuerunt. Nec ullus probantium po-
 tuit attingere ullatenus hoc factum talis cælamenti,
 quousq; apparuit ei bona aperitio documenti ostensi-
 ua, remoto dubio præcedenti. Et similiter nomina-
 uerunt compositionem, post solutionem atq; conge-
 lationem. Postea etiam dixerunt, quòd compositio
 non completur, nisi cum matrimonio & putrefacti-
 one. Et iterum ipsorum dictum postea docuit pro-
 solutione & congelatione & diuisione, & pro matris-
 monio & putrefactione & compositione. Et hoc est,
 quia compositio rei est origo & uita. Nisi enim esset
 cōpositio,

compositio, non produceretur res in esse. Et diuisio est separare partes compositi. Et sic separatio fuit sua coniunctio. Et dico quòd in corpore non morabitur spiritus, nec in eo erit, nec cum eo ullatenus remanebit, quousq; ipsum corpus habeat ex subtilitate & tenuatione, ut habet spiritus. Et cum iam ipsum attenuatum fuerit & subtiliatum, & exierit à sua densitate, & spissitudine ad tenuitatem, & à grossitie & corporeitate, ad spiritualitatem, commiscebitur tunc spiritibus subtilibus, & imbibetur in eis, & sic uterq; euadent unum & idem, & non separabuntur, sicut nec aqua mixta aquæ. Ponatur quòd duæ quantitates participes, quæ sunt in solutione, & congelatione, maior sit anima, & minor sit corpus, postea adde quantitati, quæ est anima, quantitatem, quæ est in corpore, & participabit quantitati primæ, & erunt in uirtute participes solummodo, & operare eas, sicut operati fuimus, & inde habebis quod cupis, & uerificabitur tibi linea, sicut dixit Euclides. Postea accipe eius quantitatem, & scias eius pondus, & adde ei de humiditate, quantum possit bibere, cuius humiditatis non habemus hic pondus determinatum. Postea operare eas operatione dissimili, primo uidelicet imbibendo & subtilizando, & hæc operatio est illa, quam uocant albificationem, & uocant eam Yharic, id est argentum, & plumbum album. Et cum iam albificabitur hoc compositum, adde ei de spiritu quantum est

est medium totius, & reduc ad operationem, quousq; rubefiat, & erit tunc de colore alufir, quod est nimis rubrum, & alsimulauerunt eū sapientes auro. Et effectus huius ducit te ad dictum Aristotelis, qui dixit suo discipulo Arda. Lutum quando albificatur, nominamus ipsum Yharit, id est, argentum, & quando rubificatur, nominamus ipsum Temeynchum, quod est aurum. Et albedo est, quæ tingit cuprum, & facit eū Yharit. Et illa rubedo est, quæ tingit Yharit, id est argentū, & facit eū Temeynchum, id est, aurum. Vnde qui poterit soluere illa corpora, & subtiliare, & albificare, & rubificare, & ut tibi dixi, componere imbibendo, & idem conuertere, consequetur magisterium, & faciet factum, quod dixi, sine dubio.

De rebus, & instrumentis huic operi necessarijs, & oportunis. Cap. II.

PT oportet te scire uasa in hoc magisterio, scilicet Aludela, & sapientes uocant cœmetaria, seu cribratoria, quia in eis diuiduntur partes, & mundantur, & in eis perficitur & completur, & depuratur res magisterij. Et quodlibet horum habeat Clibanum sibi conuenientē, & utrumq; eorum habeat similitudinem & figuram operi competentem. Et iam omnia nominauit, & modum & formā eorū docuit Mezleme, & plures philosophorū in libris suis. Et scias quod sapientes in hoc conuenerunt in suis dictis,

dictis, & celauerunt per signa, & fecerunt inde plures libros, & instrumēta, quę sunt necessaria, in his quatuor predictis. Et sunt duo. Vnum est cucurbita cū suo alem bico: & alterum est aludel, quod est bene factū. Et similiter quę sunt eis necessaria, sunt quatuor. Et sunt corpora & animæ, & spiritus, & aquæ. Et ex his quatuor, est magisteriū, & factum minerale. Et sunt explanata in libris sapientum, & abstuli ab hoc meo libro, & nominaui in eo, quod non nominauerunt philosophi. Et qui aliquantulum intellectus habuerit, sciet quę sunt illa. Et nō feci hūc librū ignaro, & nescienti, sed cōposui ipsum prudētibus, & sensum & sapiētiā habētibus & sciētibus.

De naturis rerū ad hoc magisteriū pertinentiū. Cap. III.

LT scias quòd philosophi nominauerunt ea pluribus nominibus. Vnde quidam eorū nominauerunt ea mineras, & quidam animale, quidam autem herbale, & quidā per nomen naturarum, hoc est naturale. Alij quidam uocauerunt ea quibusdam nominibus ad libitum, secundū quod eis uidebatur. Etiam scias, quod earum medicinę sunt naturis propinquę, pro ut dixerunt philosophi in libris suis, quod natura propinquat naturę, & natura assimilatur naturę, & natura coniungitur naturę, & natura submergitur in natura, & natura dealbat naturam, & natura rubificat naturam: & generatio cum generatione retinetur, & generatio cum generatiōe uincit.

X

De

De decoctione & eius effectu.

Cap. IIII.

Et scias, q̄ philosophi nominauerūt in suis libris decoctionē. Et dixerūt, q̄ faciāt decoctionē in rebus. Et illud est, q̄d eas generat, & mutat à suis substantijs & coloribus ad alias substantias, & ad alios colores. Et nō trāsgrediaris, q̄d dico tibi in hoc libro, & pcedes recte. Respice frater semen, q̄d est in uita hoīm, qualiter in ipsum opat̄ Solis caliditas, q̄uscq̄ exit ex eo granū, & comedūt hoīes, & alia animalia. Postmodū opatur in ipsum in hoīe natura cū sua caliditate, & reddit carnē & sanguinē. Et nostra opatio magisterij est sic. Vnde nostrū semē, q̄d à sapientibus est sic, q̄d sua pfectio, suusq̄ pcessus est ignis, q̄ est causa uitę & mortis, q̄ nō tribuit ei uitā, nisi cū intermedio, & sua spiritualitate, q̄ nō cōmiscēt nisi cum igne. Iam uerificaui tibi ueritatem, quam uidi atq̄ feci.

De subtiliatione, solutiōe, coagulatione, & commixtione lapidis, & eorum causa, atq̄ sine.

Cap. v.

Et scias, q̄d nisi subtiliaueris corpus, q̄uscq̄ fiat aqua totū, nō rubiginabit, nec putrescet, & nō poterit congelare animas fugaces, cū tetigerit eas ignis, quia ignis est qui eas congelat, cum auxilio ipsius ad ipsas. Et similiter praeceperūt philosophi soluere corpora, & soluimus, ut adhæreat caliditas eorū profunditatibus. Postea reddimus
ad

ad soluendū ipsa corpora, & ad cōgelandū post eius solutionē, cum re q̄ ei appropinquauit, quoscūq; cōiungamus oīa cōmixta bona & idonea, cōmixtiōe, quæ est quantitas tempata. Vnde cōiunximus ignē & aquā, & terrā, & aerē, & qñ cōmiscuit se spissum cū subtili, & subtile cum spisso, remāsit alia cū alijs, & cōuersæ fuerūt suæ naturæ pares, cū prius essent simplices, q̄a pars quæ est generatiua, addit & tribuit suam uirtutem in subtili, quod est aer, q̄a adhæsit cū suo consimili, & est pars generatiōis, Vnde accepit potestātē admouendū & ascendendū. Et potuit frigiditas in spisso, quia amisit caliditatem, & exiuit ab eo aqua, & apparuit res super ipsum. Et exiuit humiditas ascendendo, & subtile aeris, & commiscuit se cum eo, quia est suū consimile, & suæ naturæ. Et quando corpus spissum amisit caliditatem & humiditātē, & potuit super ipsum frigiditas & siccitas, & comminuerunt se suæ partes, & diuisæ fuerunt, & non fuit humiditas, quæ coniungeret ipsas partes diuisas, elongauerūt se partes. Et postea pars quæ contraria frigiditati, quia continuauit, & immisit suam caliditatem & suam decoctionem ipsis partibus, quæ sunt terræ, & in eis ipsius posse ualuit, siue potuit, & habuit dominiū & uictoriā super frigiditātē, & latuit frigiditas, quæ prius erat in corpore spisso per uictoriā caliditatis super eā, cōuersa fuit ps suæ generatiōis, & facta fuit subtilis & calida, & conata fuit siccare cū sua caliditate. Et postea subtile, ascēsor naturarū, cū amisit calorē accidentalem, & accidit ei

frigiditas, tūc conuersæ fuerūt, & inspissauerunt se, & descendērūt ad centrū, & cōiūctę sunt naturæ terrestres, quæ se subtiliauerunt, & cōuersæ fuerūt in suā generationem, & imbibērūt se in eis, & cōiunxit humiditas illas partes diuisas, & conata est terra siccare illā humiditatē, & obsedit eam, & prohibuit ne exiret ab ea, & apparuit qđ erat abscořsum super eū. Et nō potuit humiditas separari retēione siccitatis. Et similiter inuenimus, qđ qđ est in mūdo, retinetur per suū cōtrariū, uel cū suo cōtrario .s. caliditas cū frigiditate, & siccitas cū humiditate. Postea cū quilibet eorū obsedit suū sociū, commiscuit se subtile cum spisso, & factæ fuerūt illæ res una substātia, scilicet sua anima calida & humida, & suū corpus frigidum & siccū. Postea conata fuit soluere & subtiliare cū sua caliditate, & sua humiditate, quę est sua anima. Et conata fuit claudere & retinere, cū suo corpore qđ est frigidum & siccū. Et sic super hoc circuit & cōuertitur officiū huius. Iam asserui tibi ueritatem, quā uidi & feci, & præcepi tibi, ut cōuertas naturas, à sua subtilitate, & suis substantijs cum caliditate & humiditate, quousq; conuertantur ad aliam substantiam, & ad alios colores. Et non transgrediaris quod in hoc libro dicitur, & procedas recte in magisterio, prout cupis.

De fixatione spiritus. Cap. vi.

Et scias, qđ corpus cū cōmiscet se cū humiditate, & ipsum inuenit ignis caliditas, cōuertitur humiditas sup corpus, & soluit ipsum, & tūc

& tūc nō potest spiritus ab eo exire, quia imbibit se cū igne. Et spiritus sunt fugaces, quousq; corpora cū eis cōmiscantur, & conantur pugnare cum igne, & eius flamma. Et parum tamen conueniunt istæ partes, nisi cum operatione bona, & continuo & longo labore, quia naturæ animæ est tendens sursum, ubi centrū animæ est. Et quis est ille ex probatoribus, qui ualeat duo, uel diuersa coniungere, quorum centra sunt diuersa, nisi post conuersionem naturæ earundem, & mutationē substantiæ, & rei à sua natura, quod est graue querere. Ergo qui potuit conuertere animam in corpus, & corpus in animam, & commiscere cum eo spiritus subtiles, tinget omne corpus.

De decoctione, contritione, & ablutiōe lapidis. Cap. vii.

Et scias illud, quod est multū necesse in hoc secreto atq; magisterio, est decoctio, contritio, atq; cribratio & mundificatio, atq; cum aquis dulcibus ablutio. Vnde qui aliquid huius operatus fuerit, mundificet ipsum bene, & abluat atq; mundificet ab eo nigredinem, & tenebras quæ apparent super ipsum in eius operatione. Et corpus subtiliet, quanto plus poterit, postea miscebit cū eo animas solutas, & spiritus mundos, quousq; sibi placeat.

De quantitate ignis, & eius commodo & incommodo. Caput viii.

X iij

Et

T cognoscat similiter quātitates igniū, & cōmodū rei huius, & incōmodū eiusdem. Prouenit à cōmodo & incōmodo ignis. Vnde dixit Plato in suis sermonibus, in libro suo. Ignis addit perfectō cōmodum seu profectū, & corrupto incōmodum seu corruptionē. Vnde cū fuerit eius quātitas bona & idonea, proficiet, & cū multiplicauerit in rebus, ultra modū corrumpet ambo, scilicet pfectum atq; corruptū. Et hac de causa oportuit sapiētes mittere medicinas suas super Elixir, ad prohibendū & remouēdū ab eis cōbustionē igniū, & eorū caliditatem. Et dixit Hermes patri suo. Pater timeo ab inimico in mea māsiōne. Et dixit: Fili, accipe canē masculū Corascenen, & caniculā Armeniæ, & iunge in simul, & parient canē coloris cœli, & imbibe ipsum uno siti ex aqua maris, quia ipse custodiet tuū amicū, & custodiet te ab inimico tuo, & adiuuabit te ubicūq; sis, semp tecū existendo, in hoc mundo & in alio. Et uoluit dicere Hermes, pro cane & canicula, res quæ cōseruant corpora à cōbustione ignis, & eius caliditate. Et sunt illæ res aquæ ex calcibus & salibus, quarum facturæ inueniuntur in libris sapientum de hoc magisterio. Et aliqui ex sapientibus nominauerūt eas aquas marinas, & lac uolatilium, & his similia.

De separatione elementorum lapidis. Cap. IX.

Inde oportet ô frater, quē Deus honoret, ut accipias lapidē honoratum, uel preciosum quem

quē nominauerūt sapientes, & magnificauerūt, & abscondērūt & celauerūt. Et ponas ipsum in cucurbita cum suo alēbico, & separa eius naturas, hoc est, quatuor elemēta, terrā, aquā, aërem, & ignē. Et sunt ea, corpus & aīa, spiritus & tinctura. Et cū separaueris aquā à terra, & aërē ab igne, serua utrumq; duorū p se, & accipe quod descēdit ad fundū uasis, & illud est fex, & ablue ipsam cum igne calido, quousq; auferatur eius nigredo, & recedat eius spissitudo, & albifica ipsam albificatione bona, & fac ab ea euolare additiones humiditatū, & tūc cōuertet, & deueniet calx alba, in qua non erit obscuritas tenebrosa, nec immundicia, nec cōtrariū. Postea redi ad naturas primas, quę ascēderūt ab ea, & mūdifica eas similiter ab immundicia & nigredine atq; contrarietate, & reitera super eas multotiens, quousq; subtilientur, & purificentur & attenuentur. Et cum hoc feceris, iam misertus est tibi Deus. Et scias frater, quòd hoc officium est unus lapis, super quem nō intrat Garib, id est, aliquid aliud. Cum eo operantur sapientes, & de eo exit, cū quō medicatur, quousq; compleatur. Non commiscetur cum eo aliquid, nec in eius parte, nec in toto. Et hic lapis inueniūt in omni tēpore, & in omni loco, & apud oēm hominē, cuius inuētio nō aggrauat ingrentē, ubicunq; sit. Et est lapis uilis, niger & foetēs, nō emptus p̄cio, & sine aliquo, non existit leuis in pondere, & uocant eū Origo mundi, quia oritur sicut germinātia. Et hæc est eius reuelatio, atq; apparitio inquirenti.

De nas

De natura Lapidis & eius origine. Caput x.

Accipe ergo ipsum, & opare ipsum, ut dixit philosophus in suo libro, quando nominauit eum sic: Accipe lapidem non lapidem, uel qui non est lapis, nec est de natura lapidis. Et est lapis, cuius minera generatur in capite montium, & philosophus uoluit dicere mōtes pro animali. Vnde dixit, Fili uade ad montes Indiæ, & ad suas cauernas, & accipe ex eis lapides honoratos, qui liquefiunt in aqua, quando commiscuntur ei. Et illa aqua est ipsa uidelicet, quæ sumitur ab alijs montibus & illorum cauernis. Et sunt filii lapides, & non sunt lapides, sed nominamus eos per similitudinem, quam habent ad eos. Et scias quod radices minerarum ipsorum sunt in aëre, & eorum capita in terra, & quando euelluntur à suis locis, audiatur, & erit rumor magnus, & uade filii cum eis, quia cito euanescent.

De cōmixtione elementorū separatorū. Cap. xi.

Incipe compositionem, quæ est circūscriptio totius facti, nam compositio nō erit, nisi cū matrimonio, & putrefactione. Et matrimonium est, cōmiscere subtile cum spisso. Et putrefactio est assare, terere, & rigare, quousque commisceantur in simul, & fiant unum, ita quod non sit in eis diuersitas, nec separatio, de aqua mixta aquæ. E tūc conabi

conabitur spissum retinere subtile, & conabitur anima pugnare cum igne, & pati ipsum, Et conabitur spiritus submergi in corporibus, & fundi in eis. Et oportuit hoc esse, quia corpus solutum, cū commiscuit se cum anima, commiscuit se cū ea, cū omnibus suis partibus, & alia in alijs intrauerūt cū sua similitudine, & cōuersa fuerūt unum & idem. Et ideo oportuit, qđ accidat animæ de cōmoditate, & de durabilitate, & permanentia, quæ accidit corpori in loco cōmixtionis. Et similiter spiritui in hoc statu uel permanentia animæ & corporis, conueniens fuit accidisse. Quia spiritus cū cōmiscetur cū ea, cum labore operationis, & cōmixtæ fuerint partes eius cum omnibus partibus aliorū duorū, quæ sunt, uidelicet anima & corpus, tūc conuersa fuerūt, spiritus & alia ambo, unū quid, & indiuisibile, secundū substantiā integrā, cuius saluæ fuerunt suæ naturæ, & conuenerūt suæ partes, unde cum obuiauerit istud compositū corpori soluto, & ipsum cōsequuta fuerit caliditas, & apparuit super faciem eius, quod erat in eo ex humiditate, & liquefactū fuerit in corpore soluto, & transiuit in ipsum, & commiscuit se cum eo, quod est de natura humiditatis, incendit se, & defendit se ignis cum eo. Vnde cum tunc ignis uoluerit cum eo suspendi, prohibebit eum apprehendere se, id est, adhærere cū spiritu admixto aquæ suæ. Et ignis non adhærebit ei, quousq; sit purum. Et similiter aqua, ex sua natura fugit ab igne, & quando ipsam consequitur ignis, & uult eam auolare, & sic fuit corpus cau-

Y

sa reti-

sa retinendi aquam, & aqua causa retinendi oleum, qđ non comburetur nec consumetur. Et fuit oleum causa retinendi tincturam, & fuit tinctura causa faciendi apparere colorem, & causa demonstrandi tincturam, in qua non est lumen, nec uita, Vnde hæc est uita recta & rei perfectio, & Magisterij, & hoc est quod quæsiuisti. Scias igitur & intellige, & inuenies quod quæris, si Deo placuerit.

De solutione lapidis compositi. Cap. XII.

Ed postea philosophi subtiliauerunt se ad soluendum ea, ut bene se commiscerent, corpus & anima. Nam omnia quæ simul sunt in contritione & assatione, & rigatione, habent uiciniam & colligationē adinuicem, ideoq; potest ignis assumere naturam à debiliore, quousq; deficiat & euanescat, & similiter reuertitur super partes fortiores, quousq; remaneat corpus sine anima. Vnde quādo sic soluuntur & congelantur, accipiunt partes adinuicē, partes suas magnas uidelicet atq; paruas, & fuit hoc ex eis complexio, & est eorum assumptio, & sic conuersa fuerunt illa duo unum & idem. Et quando sic fuit, assumit ignis ab anima, quantum assumit à corpore, nec addit nec diminuit, unde fuit per ea perfectio. Ex eo necesse est ei capitulū proprium in scientia elixiris, scilicet dictum, de soluēdo corpora & animas simplices. Quia corpora non intrant super animas, & erunt retinacula
eis

eis, & excusabunt eas ab omni opere sublimandi, figendi, atq; retinendi, & commiscendi, & his similia, nisi cū mundificatione prima. Et scias quòd solutio non transcendit hos duos modos, aut enim est extrahere interius rerum ad suam superficiem, & erit pro hoc solutio, & est exemplum ad hoc, quòd Argentum est frigidum & siccum in sua apparentia, & quando apparet suum interius, est solutum, quia est calidum & humidum. Aut dicta solutio est corpus acquirere humiditatem accidentalem, quam non habebat, & addit suam humiditatē cū ea, & ideo soluunt se suæ partes, & erit pro eo solutio.

De coagulatione lapidis soluti.

Cap. XIII.

LT dixerunt aliqui ex sapientibus: Congela in balneo congelatione bona, quam tibi dixi, & est sulphur luminosum in tenebris, & est Hiacynthus rubeus, & toxicū igneum, & interficiens, & est elixir, qd super nullū remanet. Et leuictor, malefactor, & ensis scindens, & tyriaca sanatrix, uel sanans omnem infirmitatem. Et dixit Geber filius Hayen: Quòd omnes operationes huius magisterij sub sex contineantur rebus, q̄ sunt fugare, fundere, & incerare, & dealbare, ut est marmor: & soluere & cōgelare. Et illud fugare, est fugare & remouere nigredinē à spiritu & anima. Et fundere, est liquefactio corporis. Et incerare, est proprie corporis & eius subtiliatio. Et dealbare est fundere cito corpus pprie. Et congelare, est congelare

Y

ij.

corpus

corpus cum anima præparata. Rursum, fugare cadit super spiritum & animam, & fundere & dealbare, & incerare & soluere, cadit super corpus. Et congelare cadit super animam, & intellige.

Quòd unus tantum sit lapis, & de eius natura. Cap. XI III.

Dixit Bauzan philosophus Græcus, cū interrogauerūt eum: Nunquid germinās potest fieri lapis? Dixit sic: Duo scilicet primi lapides, Lapis alkali, & lapis noster, qui est uita illi, qui ipsum scit, & eius factum. Et qui nesciuit & nō fecit, & non certificabitur, quomodo nascatur, aut putabit lapidem, aut qui non compræhendit super omne quod de modis huius lapidis dixi, iam parauit se morti & pecuniam suam perditioni. Quia nisi hunc lapidem honoratum inuenerit, non consurget alius suo loco, & non uincet naturæ super ipsum. Eius natura est caliditas multa cum temperamēto. Vnde qui ipsum sciuit, iā docuit ipsum, & qui ipsum ignorauerit, non docuit ipsum. Habet autem proprietates & uirtutes multas. Nā ipse mundificat corpora ab additionibus accidentium ægritudinum, & conseruat substantias saluas, ita quod non appareant, neq; uideantur in eo turbationes cōtrariorū, nec fugimentū sui uinculi. Hic est em̄ sapo corporū & eorū spiritus, & eorū anima, quādo cōmiscetur cū eis, soluit ea sine detrimento. Hic est uita mortuorum, & eorū

& eorum resurrectio, medicina conseruās corpus, & purgans superfluitatem. Et qui ipsum sciuerit, sciat, & qui nescierit, nesciat. Nam huius officium nō consurgit pretio, nec associatur uenditioni, seu emptioni. Intellige eius uirtutem & ualorem atq; honorem, & operare. Et dixit quidam sapiens: Non est tibi datū à Deo hoc magisteriū solum pro tua audacia, fortitudine & calliditate, sine omni labore. Nam laborant homines, & Deus tribuit fortunam hominibus. Adora ergo Deum creatorem, qui tibi tantam gratiam suis operibus benedictis uoluit exhibere.

Modus operationis lapidis ad albū. Cap. xv.

Cum ergo uolueris hoc magisteriū honoratū facere, accipe lapidem honoratum, & pone eum in cucurbita, & cooperi cum alembico, & claude eam bene cū luto sapientiæ, & dimitte exsiccari, quod sic facies, quotiescunq; claudes cum luto sapientiæ, postea mitte in stercore calidissimo, deinde distillabis eum, & pones sub eo recipiēs, in quod distilletur aqua, & dimittes sic, quousq; tota aqua distilletur, & exsiccabitur humiditas, & poterit siccitas super eum. Postea extrahes eum siccum, & seruabis aquam, quæ distillauit ex eo, quousq; tibi sit necessaria. Accipiesq; corpus siccum, quod remansit in fundo cucurbitæ, & teres ipsum, ponesq; in uase Chalcosolario, cuius quantitas sit secundum quantitatem medici-

Y iij næ, &

nae, & subhumabis eam in stercore equino humido excellentissime calido, prout potest, & sit ipsum uas clausum bene cum pila & luto sapientiae, & sic dimittas ipsum esse ibi. Et cum noueris quod uoluerit infrigidari stercus, parabis aliud calidissimum, & in eo pones dictum uas. Sic facies cum eo quadraginta dies, renouando saepe stercus calidum, cum necesse fuerit, & soluetur medicina in se, & fiet aqua spissa alba, & cum sic eam uideris, scias eius pondus, & adde eidem quantum est medietas ponderis ipsius de aqua, quam prius seruasti, & claude tunc ipsum uas cum luto sapientiae, & iterum reduc ad stercus equinum calidum, quia in eo est humiditas & caliditas, & non omittas (ut prius diximus) renouare stercus, cum infrigidari inceperit, quousque compleantur quadraginta dies. Quia tunc medicina congelabitur in simili quantitate dierum, quibus soluta fuit prius. Postea accipe eam, & scias pondus eius integre, & accipe quantitatem eius de aqua, quam prius formasti, & tere corpus, & subtilia, & pone aquam super ipsum. Et iterum remitte in stercore equino calido, per unam septimanam & dimidiam, & sunt decem dies, tunc extrahes, & inuenies corpus iam bibisse aquam. Postea tere ipsum & pone super ipsum de ipsa aqua, quantum praedictum est. Et subhuma eum in stercore, & dimitte ibi per alios decem dies. Postea extrahes, & inuenies ipsum corpus, quod iam biberit aquam. Postea, ut prius, tere, & pone super ipsum de praedicta aqua,

iuxta

iuxta
ster
extr
pleb
core
fem
suu
rem
cent
fun
per
dici
dine
euol
psu
in ti
una
nce
seu
de m
mun

P
pone

iuxta quantitatem prædictā, & iterum subhumabis in stercore prædicto, & dimittes ibi p̄ decē dies, & postea extrahes. Et sic facies quarta uice, tūc cū iam quarto complebitur hoc, extrahe & tere, & subhumabis eum in stercore, quousq; soluator, deinde extrahe, & reitera adhuc semel, quia tunc est origo perfecta, & iam compleuit suum factum. Tunc uero cum sic fuerit, & adduxeris rem ò frater, ad hunc statum honoratum. Accipe ducentas quinquaginta drachmas plumbi uel stanni, & funde ipsum. Deinde cum liquefacta fuerit, projice super ipsum unā drachmā de Cinnabari, id est de hac medicina, quā adduxisti ad hūc statū honoratū, & hūc ordinem altū, & retinebit ipsum stannū seu plumbum, ne euolet ab igne, & albificabit ipsum, & extrahet ab eo ipsius detrimentū, & eius nigredinem, & cōuertet ipsum in tincturam permanentem perpetuo. Deinde accipe unā drachmam de istis ducentis quinquaginta, & projice super ducentas quinquaginta, stagni aut latonis, seu cupri, & conuertet ipsum in argentum melius quā de minera, & hoc est maius quod facere potest, & ultimum, si Deus uoluerit.

Cōuersio prædicti lapidis in rubeum. Cap. xvi.

 T si uolueris hoc magisterium ad aurum conuertere. Accipe de hac medicina, quā (ut dixi) adduxisti ad hunc statum honoratum, & ad hunc ordinem altum, pondus unius drachmæ, & hoc secundum modum
exem

exempli tui superius dicti. Et pone eam in uase chalcopholario, & subhumabis eam in stercore equino per quadraginta dies, quia soluetur, postea dabis ei ad bibendum aquam corporis soluti, primo quantum est medietas sui ponderis, postea usquequo congeletur, subhumabis in stercore calidissimo, ut prius dictum est. Deinde per ordinem facies in hoc capitulo auri, sicut fecisti superius in capitulo argenti. Et erit aurum, & operabitur aurum, si Deus uoluerit. Custodi fili hunc librum secretissimum, & non ponas ipsum in manus ignorantium secretum secretorum Dei, quia perficies quod uolueris. Amen.

FINIS.

Tabula

T
R

sup
un
Si
ei
uē
tiu
ter
ma
scē
ha
scē
ui
tr
m
m
us

Tabula Spina
Hortulanus

362 LIBER

exempli tui super
solario, & subhu
draginta dies, q
dum aquam cor
tas sui ponderis
bis in stercore c
per ordinem fa
perius in capitu
aurum, si Deus
cretissimum, &
secretum secret
Amen.

LCHEMIAE.

in uase chalc
equino per qua
bis ei ad biben
ntum est medie
eletur, subhuma
um est. Deinde
sicut fecisti su
n, & operabitur
hunc librum se
nus ignorantium
quod uolueris.

FINIS.

Tabula

T
R

sup
un
Si
eiu
uē
tiu
te
m
se
ha
se
u
tr
m
m
u

TABVLA SMA- RAGDINA HERMETIS TRIS- megisti ῥῥῖ χημείας. Incerto interprete.

Erba Secretorū Hermetis, q̄ scripta erāt
in tabula Smaragdi, inter manus eius in-
uenta, in obscuro antro, in q̄ humatum
corpus eius repertū est. Verū sine men-
dacio, certū, & uerissimū. Quod est infe-
rius, est sicut q̄d est superius. Et q̄d est
superius, est sicut q̄d est inferius, ad ppetrāda miracula rei
unius. Et sicut oēs res fuerūt ab uno, meditatiōe unius.
Sic oēs res natæ fuerūt ab hac una re, adaptatiōe. Pater
eius est Sol, mater eius Luna. Portauit illud uentus in
uētre suo. Nutrix eius terra est. Pater omnis telesmi to-
tius mūdi est hic. Vis eius integra est, si uersa fuerit in
terrā. Separabis terrā ab igne, subtile à spisso, suauit̄ cū
magno ingenio. Ascendit à terra in coelū, iterumq̄ de-
scēdit in terrā, & recipit uim superiorū & inferiorū. Sic
habebis gloriā totius mundi. Ideo fugiet à te omnis ob-
scuritas. Hic est totius fortitudinis fortitudo fortis, q̄a
uincet omnem rem subtilem, omnemq̄ solidam pene-
trabit. Sic mundus creatus est. Hinc erunt adaptationes
mirabiles, quarū modus hic est. Itaq̄ uocatus sum Her-
mes Trismegistus, habens tres partes philosophiæ toti-
us mundi. Completū est, q̄d dixi de operatiōe Solis.

Z

Hortula-

T A

RAGDI

meg

supius, est si
unius. Et sic

Sic oēs res natæ fuerunt ad unam re, adaptatiōe. Pater
eius est Sol, mater eius Luna. Portauit illud uentus in
uētre suo. Nutrix eius terra est. Pater omnis telesmi to
tius mūdi est hic. Vis eius integra est, si uersa fuerit in
terrā. Separabis terrā ab igne, subtile à spisso, suauit̃ cū
magno ingenio. Ascendit à terra in coelū, iterumq̃ de
scēdit in terrā, & recipit uim superiorū & inferiorū. Sic
habebis gloriā totius mundi. Ideo fugiet à te omnis ob
scuritas. Hic est totius fortitudinis fortitudo fortis, q̃a
uincet omnem rem subtilem, omnemq̃ solidam pene
trabit. Sic mundus creatus est. Hinc erunt adaptationes
mirabiles, quarū modus hic est. Itaq̃ uocatus sum Her
mes Trismegistus, habens tres partes philosophiæ toti
us mundi. Completū est, q̃d dixi de operatiōe Solis.

SMA

TIS TRIS

interprete.

metis, q̃ scripta erāt
inter manus eius in
tro, in q̃ humatum
est. Verū sine men
simū. Quod est infe
superius. Et q̃d est
etrāda miracula rei
meditatiōe unius.

Z Hortula

HORTVLANI PHILOSOPHI,
ab hortis Maritimis, Commentariolus in Tabulam
Smaragdinam Hermetis Trismegisti P^{ro}p^{ri}i X^{risti}an^o.

Precatio Hortulani.

Aus, honor, uirtus, & gloria, sit tibi Domi-
ne Deus omnipotens, cum dilecto filio tuo
Dño nostro Iesu Christo, & Spiritu sancto
paraclete. Trinitas sancta, q̄ es solus Deus
& unus, homo pfectus, tibi gratias ago. Quia cū aduer-
sarij huius mūdi trāistoria p̄nouissem, ne suis delectati
onibus puocarer, me ab eodē tua summa misericordia
sustulisti. Sed q̄a uideo infinitos in hac arte deceptos, q̄
directā nō ingrediuntur semitā, placeat tibi Dñe Deus
meus, ut de sciētia quā mihi tradidisti, charos meos ab
hoc errore diuertam, ut cum perceperint ueritatem, lau-
dent nomen tuum sanctum & gloriosum, quod est be-
nedictum in æternum, Amen.

P R A E F A T I O.

Go dictus Hortulanus. ab hortis mariti-
mis nūcupatus, pelle iacobina inuolutus, in
dignus uocari discipulus philosophiæ. Mo-
tus dilectiōe chari mei. Declarationē certis-
simā Sermonis patris philosophorū Hermetis intēdo
dicere. Qui sermo, quanq̄ sit occultus, tamē exercitium
ueri operis in fatigatione meorū digitorū totā expositi-
onem

onem declarauit uerissime. Nihil em̄ pdest occultatio philosophorum in sermonibus, ubi doctrina Spiritus sancti operatur.

Quòd ars Alchemiæ sit uera & certa. Cap. I.

icit aut̄ philosophus: VERVM, scilicet est, qd nobis data est ars Alchemie. SINE MENDACIO. Hoc dicit ad detestationē illorū, q dicūt artē esse mendacē, id est fallam. CERTVM, id est expertū. Nam quicquid est expertū, certissimum est, ET VERISSIMUM. Quia uerissimus Sol per artē procreat. Et dicit uerissimū in superlatiuo gradu, quia Sol generatus p hāc artē excedit omnē Solem naturalē, in omnibus pprietatibus medicinalibus & alijs.

Quòd lapis debeat diuidi in duas partes. Cap. II.

Onsequenter tangit operationē lapidis dicens: QVOD EST INFERIVS, EST SICVT QVOD EST SVPERIVS. Et hoc ideo dicit: Quòd iste lapis diuidit̄ in duas partes principales p magisteriū. In partē superiorē, q̄ superius ascēdit, & in partē inferiorē, quē inferius remanet fixa & clara. Et tamen istæ duæ partes concordant in uirtute. Et ideo dicit: QVOD EST SVPERIVS, EST SICVT QVOD EST INFERIVS. Illa autem diuisio necessaria est, AD PERPETRANDA MIRACVLA REI VNIVS, scilicet lapidis. Quia pars inferior est terra, quæ Nutrix dicitur & fermentū. Et pars superior, est aīa, quæ
Z ij totū

totum lapidem uiuificat, & resuscitat, & ideo facta separatione & celebrata cōiunctione, multa miracula perperantur in opere secreto naturæ.

Quòd lapis habeat in se quatuor elementa. Cap. III.

ET SICVT OMNES RES FVERVNT AB VNO MEDITATIONE VNIVS. Hic dat exemplū dicēs: Sicut oēs res fuerūt ab uno, scilicet globo cōfuso, siue massa cōfusa, meditatione, id est cogitatione & creatione. Vnius, id est omnipotentis Dei. SIC OMNES RES NATAE FVERVNT, id est exiuerunt. AB HAC VNA RE, id est, ex una massa cōfusa. ADAPTATIONE, id est solo p̄cepto Dei & miraculo. Ita lapis noster est natus, & exiuit ab una massa cōfusa, in se cōtinēs oīa elementa, quæ à Deo creata est, & suo solo miraculo lapis noster est inde nat⁹

Quòd lapis habeat patrem & matrem, scilicet Solem & Lunam, Cap. IIII.

ET sicut uidemus quòd naturaliter unū animal generat plura animalia sibi similia. Ita artificialiter Sol generat Solem, uirtute multiplicationis lapidis prædicti. Ideo sequitur PATER EIVS EST SOL, id est aurū philosophorū. Et quia in omni generatione naturali debet esse receptaculū idoneū & cōueniēs, cū quadā cōsonātia similitudinis ad patrē. Ita et in ista generatiōe artificiali oportet qd Sol habeat

habeat sui spermatis, & suæ tincturæ idoneū receptaculū, & sibi consonans, & hoc est argentū philosophorū. Et ideo sequitur, MATER EIVS LVNA.

Quòd cōiunctio partiū lapidis dicat̃ impregnatio. Cap. v.

Væ duo, cū sese receperint in cōiūctione lapidis, impregnatur lapis in uentre uenti, & hoc est quod postea dicit: PORTAVIT IL-
LVD VENTVS IN VENTRE SVO. Pla-

num est, q̃ uentus est aër, & aer est uita, & uita est anima. Et ego iam supius loquutus sum de anima, quæ totū lapidē uiuificat. Et sic oportet, q̃ uentus portet totū lapidē & reportet, & pariat magisteriū. Et tūc sequitur q̃ alimentū recipiat à nutrice sua, id est, à terra. Et ideo dicit philosophus: NVTRIX EIVS TERRA EST.

Quia sicut infans sine alimento nutricis nunq̃ ad ætatem perueniret. Ita lapis noster sine fermentatiōe suæ terræ nunq̃ pueniret ad effectum. Quod quidē fermentū alimentū dicitur. Sic enim generatur ex uno patre, cum cōiūctione matris. Res, id est, filij similes patri, qui si longa decoctione caruerint, erunt matri similes in albedine, & patris pondus retinebunt.

Quòd lapis perfectus sit, si anima in corpore fixa fuerit. Cap. vi.

Ostea sequitur: PATER OMNIS TELES-
MI TOTIVS MVNDI EST HIC, hoc est, in
Z in opere

opere lapidis est uia finalis. Et nota. Philosophus uocat operationē patrem omnis thesauri, id est omnis secreti, uel omnis thesauri, totius mundi, id est omnis lapidis inuēti in hoc mundo. Est hic. Quasi dicat ecce ostendo tibi. Postea dicit philosophus: Vis quod te doceā, quando fortitudo lapidis est perfecta & cōpleta: quando scilicet fuerit in suā terrā uersa. Et ideo dicit: VIS EIVS INTEGRA EST, id est, perfecta & completa. SI VERSA FVERIT IN TERRAM, id est, si anima ipsius lapidis, de qua superius facta est mentio (quod anima dicatur uentus & aer, in qua est tota uita lapidis & fortitudo) conuersa fuerit in terram scilicet lapidis, & fixetur, ita quod tota substantia lapidis sic sit cum nutrice sua, scilicet terra, quod totus lapis uertatur in fermentum. Sicut in operatione panis, modicum fermentum nutrit & fermentat magnam copiam pastæ, & ita totam substantiam pastæ conuertit in fermentum. Ita uult philosophus, quod lapis noster sic sit fermentatus, quod ad multiplicationem lapidis, sit fermentum.

De mundificatione lapidis. Caput VII.

Consequenter ponit, quomodo debeat multiplicari. Sed primo ponit lapidis mundificationem, & partium separationem, dicens: SEPARABIS TERRAM AB IGNE, SVBTILE A' SPISSO, SVAVITER CVM MAGNO INGENIO. Suauiter, id est paulatim, non per uolentiam

tiam, sed cum ingenio, scilicet in fimo philosophico. Separabis, id est, dissolues. Quia dissolutio est separatio partium. Terram ab igne, subtile à spisso. Id est, feces & immundicias, ab igne, aëre & aqua, & à tota substantia lapidis, ita quòd lapis ibi remaneat mundissimus sine sorde.

Quòd pars lapidis non fixa, debeat superare partem fixam, eamq; eleuare. Cap. VIIII.

ET lapis sic præparatus, est idoneus ad multiplicationem. Et nunc ponit eius multiplicationem, & facilem liquefactionem in uirtute ingressibili, tam in duris corporibus, quàm mollibus, dicens: ASCENDIT A TERRA IN COELVM, ITERVMQVE DESCENDIT IN TERRAM. Hic est ualde notandum, quòd quamuis lapis noster in prima operatione diuidatur in quatuor partes, quæ sunt quatuor elementa, tamen sicut dictum est superius, Duæ eius sunt partes principales. Vna quæ ascendit superius, quæ dicitur non fixa, & alia quæ remanet inferius fixa, quæ dicitur terra, siue fermentum, quæ totum lapidem nutrit & fermentat, ut dictum est. De illa uero parte non fixa oportet habere magnam quantitatem, & dare lapidi, qui factus est mundissimus absque sorde, toties per magisterium, donec totus lapis uirtute spiritus deferatur superius, sublimando & subtiliando. Et hoc est, quod philosophus dicit, ascendit à terra in coelum.

Quomodo

Quomodo lapis uolatilis sit iterum
figendus. Caput. IX.

Ostmodum, hunc ipsum lapidem sic exaltatum oportet incerari cum oleo ab ipso lapide in prima operatione extracto, quod dicitur aqua lapidis, & toties assare sublimando, donec uirtute fermentationis terræ cum ipso exaltatæ, totus lapis iterato descendat de coelo in terram, & remaneat fixus & fluens. Et hoc est quod dicit philosophus: ITERVMQVE DESCENDIT IN TERRAM, ET SIC RECIPIT VIM SUPERIORVM sublimando, ET INFERIORVM descendendo, id est, quod corporeum est, fiet spirituale sublimando, & quod spirituale est, fiet corporeum descendendo.

De fructu artis, & efficacia lapidis. Cap. X.

SI HABEBIS GLORIAM TOTIVS MVNDI, id est, hoc lapide sic composito, gloriam huius mundi possidebis. IDEO FVGIET A TE OMNIS OBSCVRITAS. Id est omnis inopia, & ægritudo. Quia lapis sic factus, omnis ægritudinis est curatiuus. HIC EST TOTIVS FORTITVDINIS FORTITVDO FORTIS. Quia nulla est comparatio aliarum fortitudinum huius mundi, ad fortitudinem huius lapidis. QVIA VINCET OMNEM REM SVBTILEM, ET OMNEM REM SOLIDAM PENE TRAHIT,

TRABIT. Vincet, id est uincendo conuertet Mercurium uiuum congelando, qui subtilis est, & alia corpora dura, solida, & firma penetrabit.

Quòd Magisterium imitetur creationem uniuersi. Cap. XI.

POstea dat exemplum philosophus de Compositione lapidis sui, dicens: SIC MVNDVS CREATVS EST, hoc est, Sicut mundus creatus est, ita & lapis noster factus est. Quia primitus totus mundus, & omne quod fuit in mundo, fuit una massa confusa, seu chaos confusum, ut superius dictum est, & postea per artificium summi creatoris, diuisa est ista massa in quatuor elementa, mirabiliter separata & reſtificata, propter quam separationem diuersa fiunt. Ita possunt fieri diuersa, aptatiōe nostri operis per separationem diuersorum elementorum à diuersis corporibus. HINC ERVNT ADAPTATIONES MIRABILES. Id est, si separaueris elementa, fient mirabilia cōposita, apta nostro operi in nostri lapidis compositione, per coniunctionem elementorum reſtificatorum. QVARVM, id est, de quibus mirabilibus aptis ad hoc, MODVS, scilicet operandi datus, EST HIC.

Inſinuatio ænigmatica, quæ sit materia lapidis. Cap. XII

TAQVE VOCATVS SVM HERMES TRIS
& ME

MEGISTVS. Postquàm philosophus docuit compositionem lapidis, hic docet occulto modo, de quo fiat lapis noster. Prænomiñans seipsum, ut discipuli sui ad hanc scientiam peruenturi, de eius nomine perpetuo recordarentur. tum tangit, de quo sit, dicens: **HABENS TRES PARTES PHILOSOPHIAE TOTIVS MVNDI.** Quia quicquid est in mundo, habens materiam & formam, cõpositum est ex quatuor elementis. Vnde infinitæ sunt partes mundi, quas omnes philosophus in tres partes principales diuidit, scilicet in partē Mineralem, Vegetabilē, & Animalem, de quibus coniunctim uel diuisim, philosophus habuit scientiam ueram in opere Solis. Et ideo dicit, habēs tres partes philosophiæ totius mundi, quæ partes continentur in unico lapide, scilicet **Mecurio philosophorum.**

Quare lapis dicatur perfectus. Cap. XIII.

ET ideo uocatur lapis iste perfectus, quia in se habet naturam mineralium, uegetabilium, & animalium. Est enim lapis trinus & unus, quatuor habens naturas, scilicet quatuor elementa, & tres colores, scilicet nigrum, album & rubeum. Vocatur etiam granum frumenti, quod nisi mortuū fuerit, ipsum solum manet. Et si mortuum fuerit, ut dictum est superius, cum coniungitur in coniunctione multum fructum affert, uidelicet completis

pletis operationibus supra dictis. O lector chare, Si
scis operationem lapidis, tibi dixi ueritatem; & si nescis
nihil tibi dixi. COMPLETVM EST QVOD DIXI DE
OPERATIONE SOLIS, Id est, completum est, quod
dictum est de operatione lapis, trium colorum, & qua-
tuor naturarum existentium, ut dictum est, in unica
re, scilicet in solo Mercurio philosophico.

FINIS.

Excusum Norimbergæ per Ioh. Pe-
treium, anno M. D. XLI.
Mense Augusto.

& ñ

IOH. PETREIVS TYPOGRA

PHVS STUDIOSO LECTORI S.

Habet in præsentiarum pauca quidem, sed minime uulgaria ^{ἁγιογραφία}, studio selector, opuscula, quæ si grata fuisse intellexero, plura & præcipua ex ijs, quæ penes me sunt, huius generis, paulò post in lucem edam. Verum cum exemplaria partim uetustate & situ corrupta, partim inscitia librariorum deprauata sint, ut sine multorum exemplariorum collatione, corrigi & emendari non possint, Rogo, ut si quis aliquid horum habeat, siue Latine, siue Germanice, mihi liberaliter impartiri uelit, quò collatis multis exemplaribus, emendatiora in studiosorū manus perueniant. Quod qui faciet, gratiam apud huius artis candidatos, non uulgarem inibit, & à me exemplaria aliquot typis excusa, unà cū suo archetypo illibato, pro munere accipiet. Sunt autem hæc quæ penes nos habemus, quorum optimum quodq; asterisco notauimus.

* Septem tractatus Hermetis Trismegisti.

* Dialogus Mariæ prophetissæ.

* Turba philosophorum.

* Morienus.

* Liber Distinctionum.

* Alphidius.

Auicenna de mineralibus.

Lumen luminum.

Lambar

* Lambardus philosophus.

* Liliū intelligentiæ.

Liber Saturni.

Rogerij Bachonis alius liber ad Cardinalem quendā,
Speculū Alchemiæ fratris Helic Ordinis Minorum,
Eiusdem Epistola Solis ad Lunam,

* Theosophiæ palmarium.

Rosarius Arnoldi de Noua uilla.

Quæstiones eiusdem.

Vetus testamentum eiusdem.

Nouum testamentum eiusdem.

Liliū Magistri Blasij de Parma,

Liliū aliud incerti authoris,

* Margarita nouella.

Liber radicum.

Rosa aurea.

Iohannes de Rupefcissa .

* Dialogus de libello aureo.

Petrus de Zeleuco.

Practica philosophorum.

Scotus Subtilis.

Thomas Aquinas ad fratrem Reinaldum.

Iohannes Tecenensis.

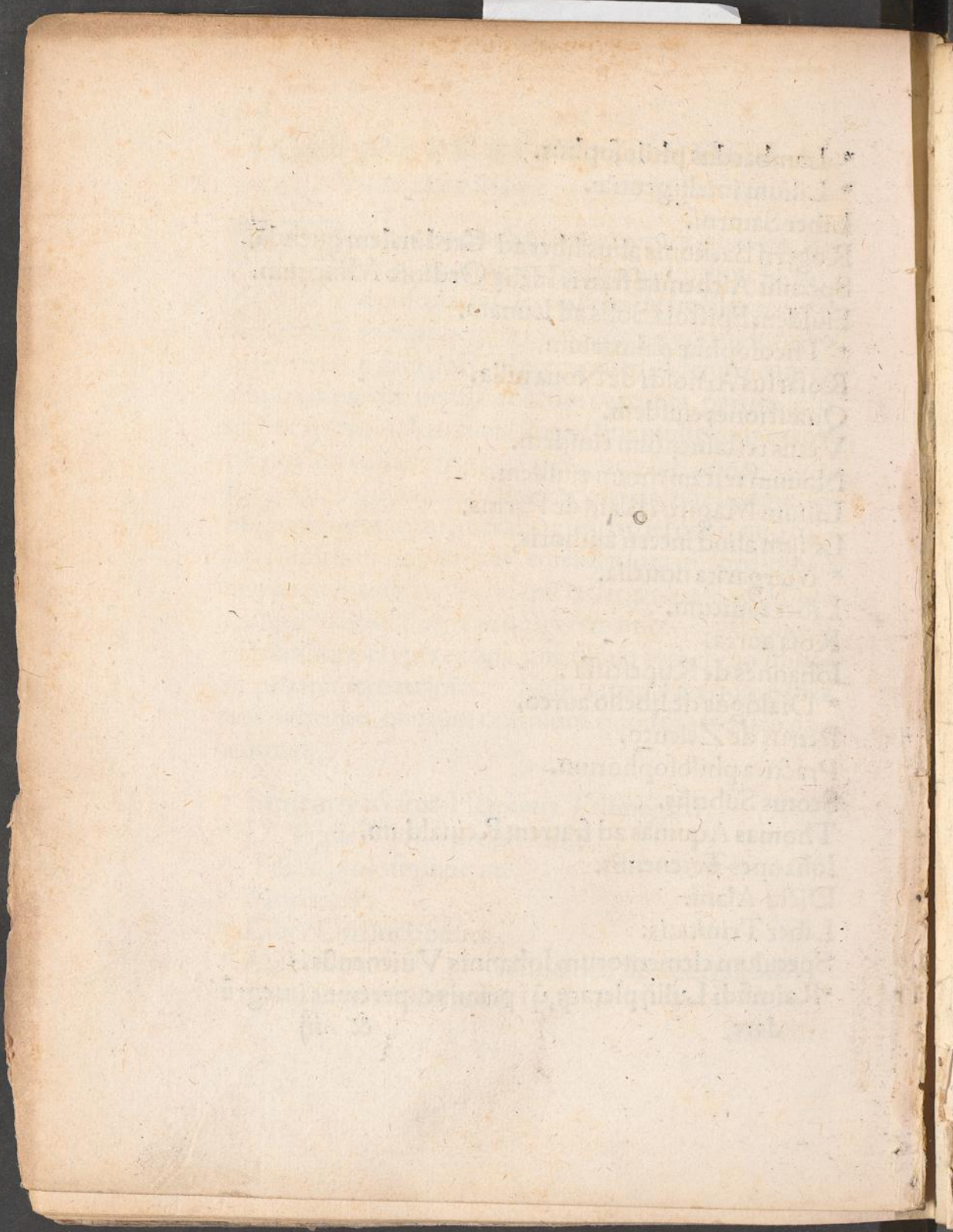
Dicta Alani.

Liber Trinitatis.

Speculum elementorum Iohannis Vuienensis.

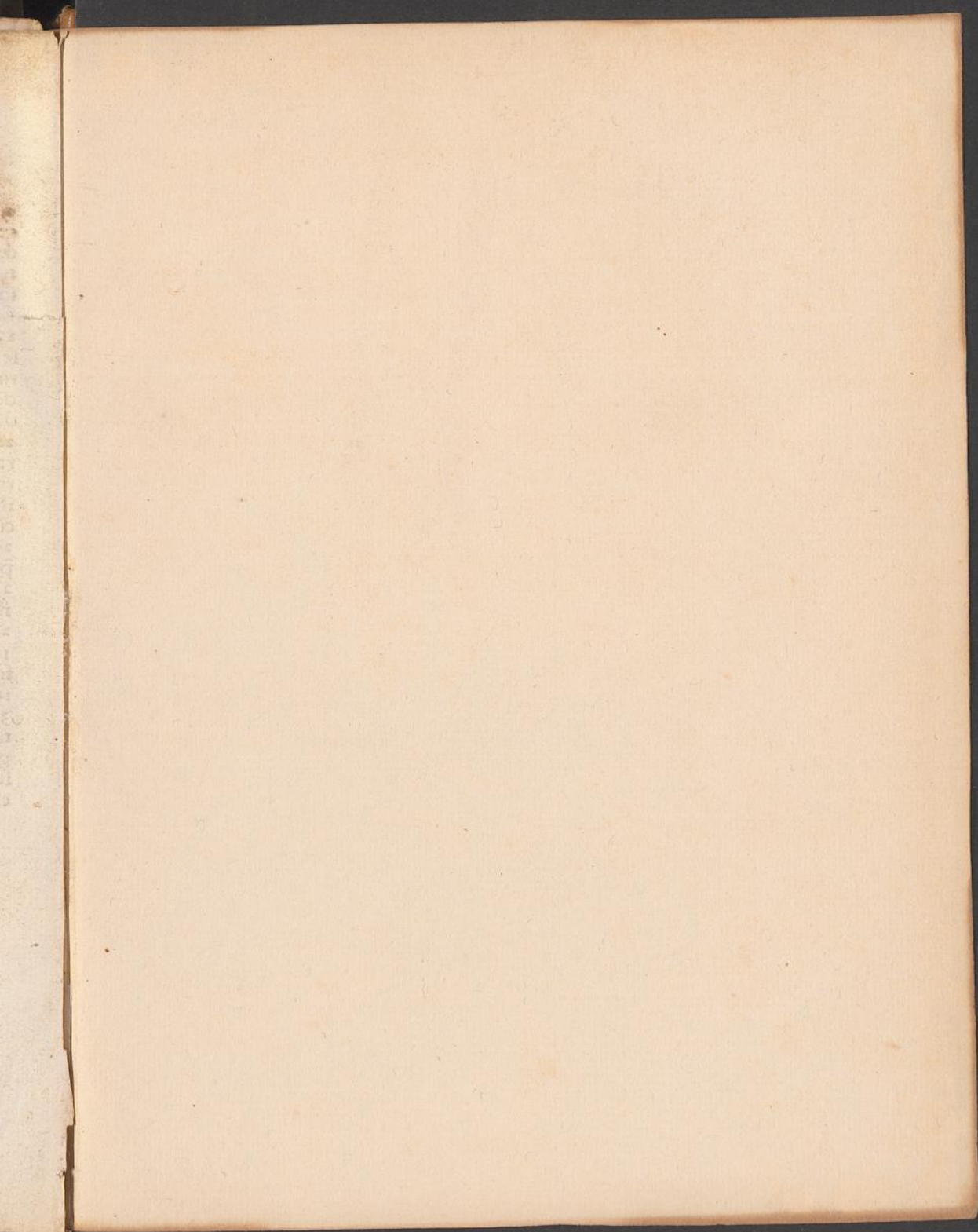
* Raimūdi Lullij pleraq̃, q̃ i primis cuperemus integrū
dare,

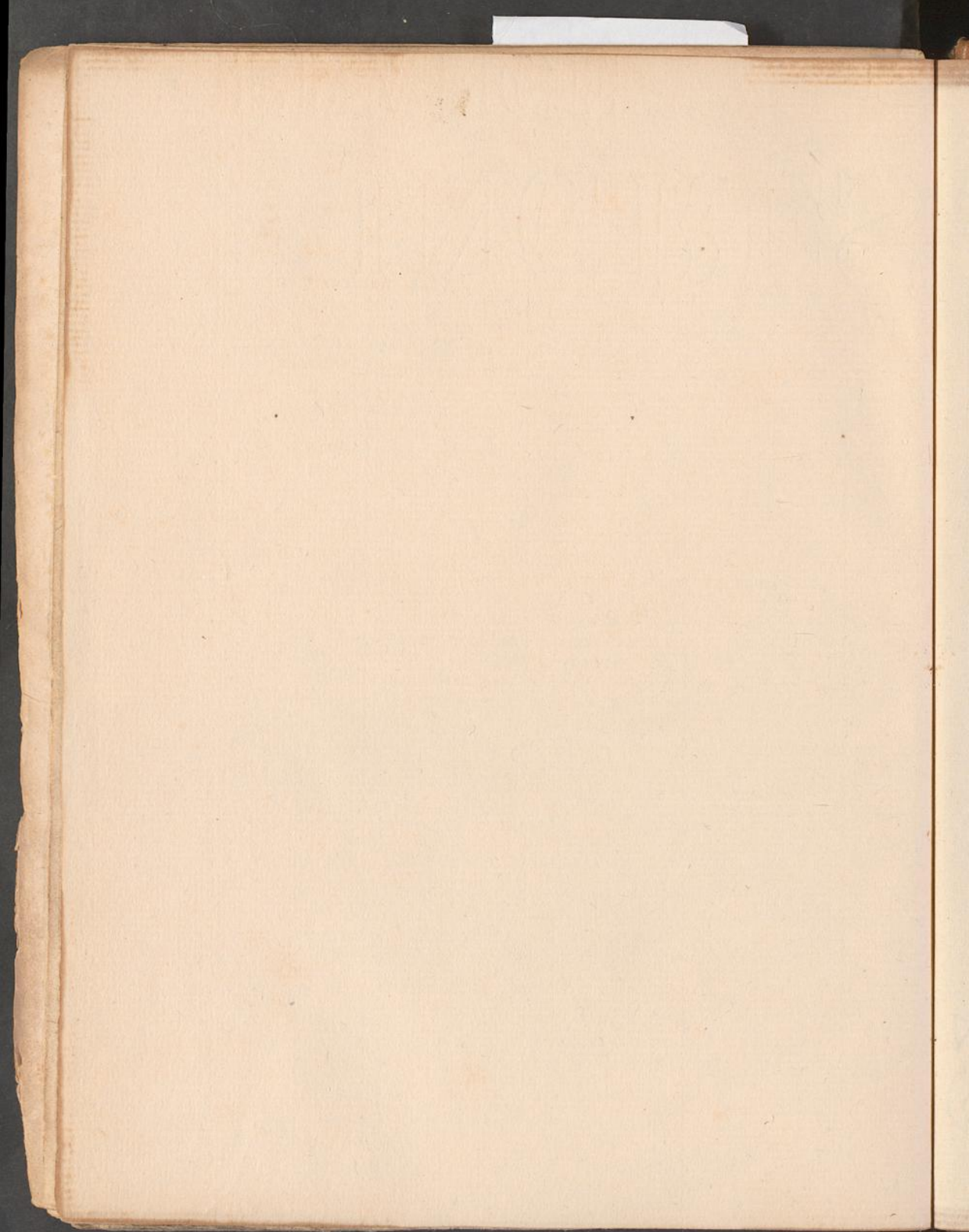
& iij

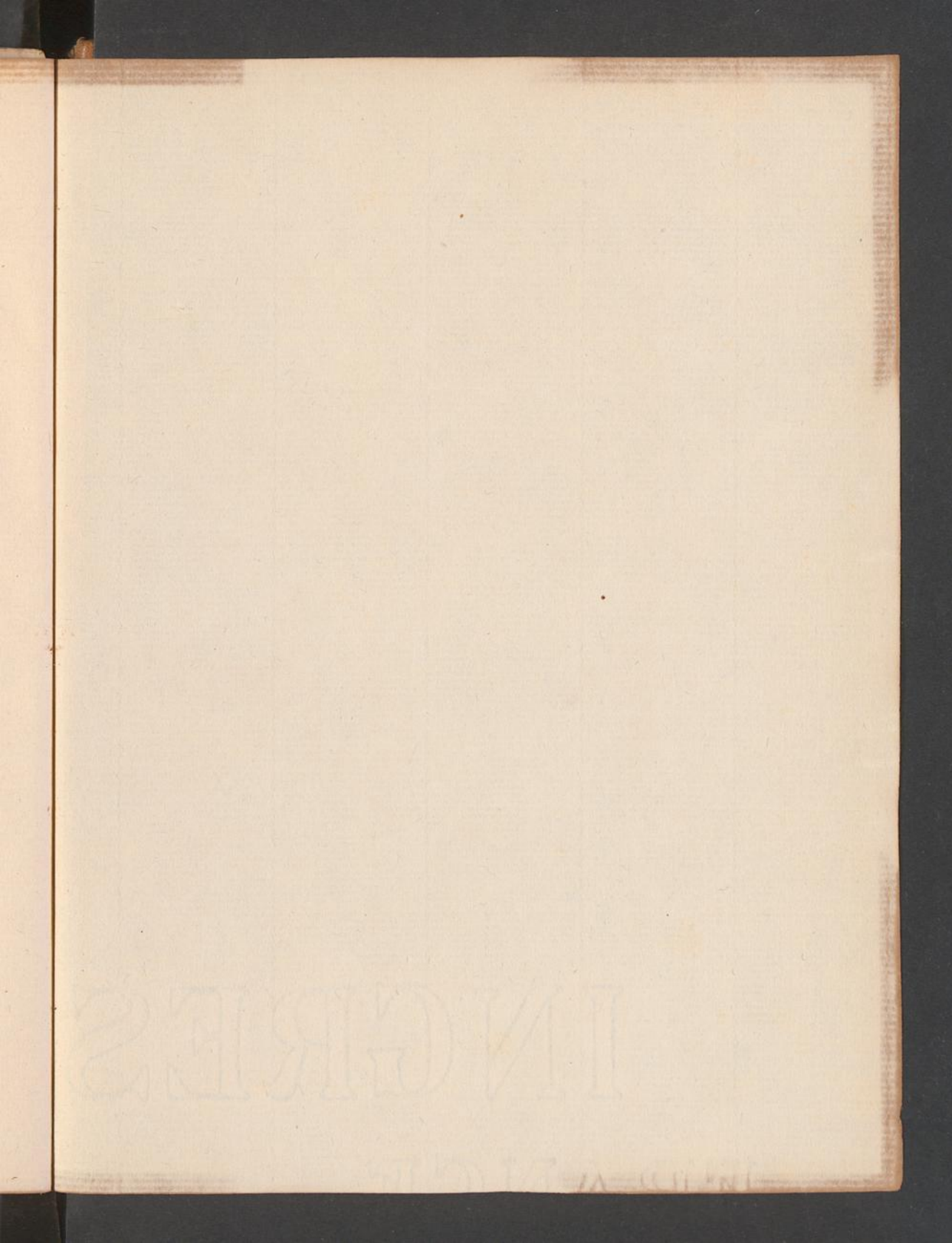

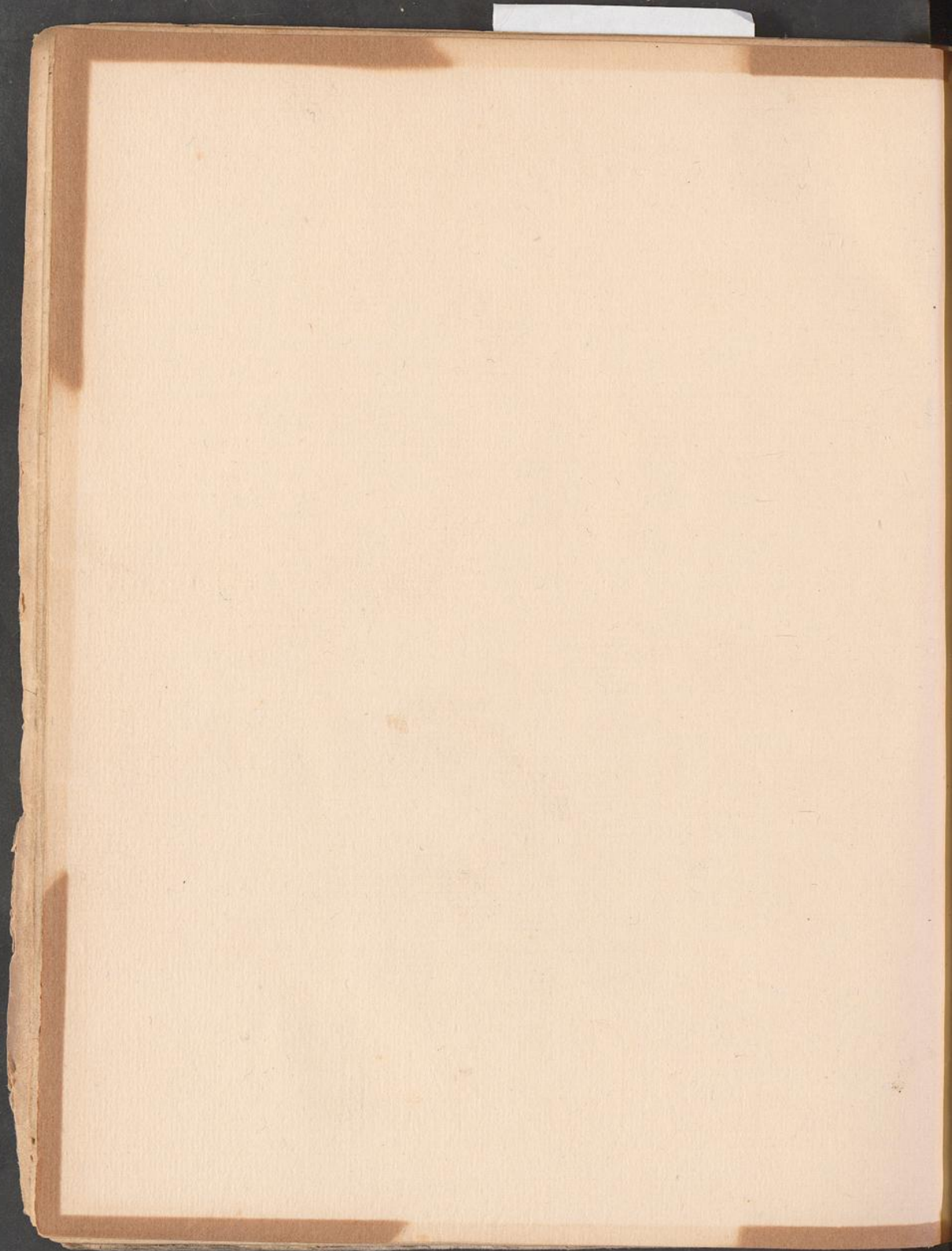
Errata quædam minutula sic corrige.

Pagina 3. uersu 5. lege. extensibilis ibidē ultimo uer. qua eorū. 4. 16. ex quocuncq. 5. 7. Diuersificatur aut. 6. 18. aludele. 8. 5. dele punctū. 9. 24. depurata. 10. 1. Et hoc. 16. 1. in ipsius. 21. 17. tētiōe. ibidē 22. quod natura. ibidē. 24. & ea. 24. 25. p̄ciosissime. 25. 2. & opa. ibidem. 12. ratione ulli us. 26. 21. huius mūdi. 27. 25 p̄ciosas. 28. 11. sufficiēter. ibidē 15. nec. ibidē 16. ne si. 31. 15. & hæc. 33. 9. contusione. 35. 5. cōtusio. ibidē. 17. cōtusione. 36. 22. Si dixerint ergo. 37. 15. Ad hoc etiā. ibidē 19. dele esse. ibidē 20. nō esse cōcedere 38. 12. quod nō. 42. ult. intētiōe. 49. 19. liquefactu. 55. 17. porue rint. 59. 25. dele. in. 62. 19. dele. aliud in tinctura. 63. 11. difficillime. ibidem 13. difficillime. 65. 3. extēlibile. 67. 11. extēlibile. 69. 6. mollicie. ibidē dele punctū. ibidē 9. dele punctū. & lege corpora. ibidē 12. albedinem. 73. 26. Lazuli. 75. 8. quia quæ. 78. 2. affine. 81. 4. bombicis. 83. 2. p̄paratione uera. 90. 1. imbibitionis. 91. 14. argento uiuo. ibidē. 18. s̄pissime. 93. 17. uerolaxa. 115. 24. cōuerterent. 123. 19. Magnesiæ. 130. 20. plus illius naturā. ibidem 22. p̄fectiuū. 131. 14. extiterit. 136. 2. si. ibidē 14. non. 143. 21. quia cum. 151. 2. hos esse. 174. 9. dele. multū. 181. 5. ipsius. 186. 1. inuenies. ibidē 24. p̄sequētes intentū. 187. 22. & suæ confectionis. 193. 3. saluatur. 199. 14. p̄tenderit. ibidem 22. similiter. 208. 1. Opportunas. 210. 14. destilletur. 212. 10. extrahuntur diuersa. 213. 8. Cinnabari. 216. 13. ammoniacus. ibidem. 19. secretū. nec est prætēmittendū. 219. 1. fugare. 220. 11. calcis. 223. 9. uitrioli 227. 11. dele. de cupro. 229. emēda numerū chartæ. ibidē 11. mordeamur. ibid. ult. appropriato. 237. 2. furni 238. 3. Per hūc. ibidē 6. fuerint. 245. 8. sint. 246. 2. extrahitur. 261. 12. humanus. 264. 18. peritolum. 274. 9. amouet. 275. 13. scientis 289. 15. mineralem. ibid 23. poscit. 302. 7. separare. 305. 17. sulphuris infectum. Et plus malū citius. 310. 3. planetarum. 314. 22. amalgamētur. ibid. 26. erodantur. 316. 6. sint fixi. 318. 11. petræ. 323. 23. Soluantur. 324. 16. sit. 329. 9. tum coniungendæ. 333. 25. fumum ablegandum. 340. 8. intellectui. ibidem. 12. elixir unum. 352. 2. eiusdem prouenit.

#16927.

